

E. H. Toy

The Book of Ezekiel

in Hebrew

BE 5
2
1893
v. 12

THE present edition of the *Sacred Books of the Old Testament* in Hebrew exhibits the reconstructed text on the basis of which our new Version in the *Polychrome Bible* has been prepared by the learned contributors mentioned on the inside page of the back cover.

Departures from the Received Text are indicated by critical marks: — ∙ (i. e. V = Versions) designate a reading adopted on the authority of the Ancient Versions (∞, ∞, &c. indicate that the respective glosses relegated to the foot of the page are omitted in the Versions, esp. ∞ (cf. Ezek. 32, 20); — ∙ (i. e. c = conjecture) are used for Conjectural Emendations; and ∙ (i. e. ∞ = נקוד) for changes involving merely a departure from the Masoretic points, or a different division of the consonantal text (e. g. בַּתְּאֲשֵׁרִים, 27, 6). A פֶּסֶק ∙ indicates transposition of the Masoretic פֶּסֶק ∙; — ∙ are used in cases where the קרי has been adopted instead of the כתיב, and ∙ for changes introduced by reason of Parallel Passages. 15 A small note of exclamation (e. g. 9, 9) calls attention to readings deliberately preferred on the strength of some Heb. MSS or early printed editions of good authority. Doubtful Words or Passages are enclosed in notes of interrogation (∞). Occasionally two critical marks are combined, e. g. ∞, i. e. Deviations from the Received Text suggested by the Versions as well as by Parallel Passages; 20 or ∞, i. e. Departures from the Masoretic points, supported by the Versions, &c. ∞ calls attention to transposed passages (e. g. 34, 12), the traditional position of the words in the Received Text being marked by ∞ while the transposed words are enclosed in []. In cases where two or three consecutive words are transposed the traditional sequence is indicated by ∞ ∞ ∞ &c. respectively prefixed to the 25 individual words (e. g. 19, 9). Transposition of consonants is indicated by figures above the respective letters (e. g. 19, 10). Passages corrupted beyond emendation are indicated by ∞ ∞ ∞, while ∞ ∞ ∞ point to *Lacune* in the original. Cf. English Translation of *Ezekiel*, p. v.

The Ancient Versions are referred to in the *Notes* under the following 30 abbreviations: — M = Masoretic Text; ∞ = LXX; ∞ = Targum; ∞ = Peshita; ∞^H = Syro-Hexapla; ∞ = Saadya's Arabic Version; ∞ = *Vetus Latina*; ∞ (i. e. St. Jerome) = Vulgate (∞A = Codex Amiatinus); ∞ = Aquila; ∞ = Theodotion; ∞ = Symmachos. ∞ denotes the Samaritan recension of the Pentateuch. ∞^A means Codex Alexandrinus (A), ∞^{Cr} = Codex rescriptus Cryptoferratensis (Γ), 35 ∞^{Du} = Fragmenta rescripta Dublinensia (O), ∞^L = Lucianic recension (Λ); ∞^{Mr} = Codex Marchalianus (Q), ∞^S = Sinaiticus (∞), ∞^V = Vaticanus (B).

The heavy-faced figures in the left margin of the *Notes* (1, 2, 3, &c.) refer to the chapters, the numbers in () to the verses of the Hebrew text. The mark ∞ means *omit(s)* or *omitted by*.

5

10

15

20

25

30

35

40

The Book of Ezekiel

TOY

Ezekiel O.T. Hebrew 1893

THE SACRED BOOKS
OF
The Old Testament

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

By eminent Biblical scholars of Europe and America

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE

PART 12

The Book of Ezekiel

BY

C·H·TOY

Leipzig

J·C·HINKICHS SCHE BUCHHANDLUNG

1899

Baltimore
THE JOHNS HOPKINS PRESS

London
DAVID NUTT, 270-271 STRAND

THE BOOK
OF THE
Prophet Ezekiel

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

WITH NOTES

BY

C · H · TOY, LL. D.

PROFESSOR IN HARVARD UNIVERSITY, CAMBRIDGE, MASS.

Leipzig

J · C · HINRICHS'SCHE BUCHHANDLUNG

1899

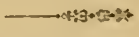
Baltimore
THE JOHNS HOPKINS PRESS

London
DAVID NUTT, 270-271 STRAND

יחזקאל

יהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני בתוך הנולה על גהר א, 1
 כָּבֵד נפתחו השמים ואראה מראות אלהים: וְתָהִי עָלַי שֵׁשׁ יָדֵי יְהוָה: 3
 וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ו-ענן גדול ואש מתלקחת 4
 ונגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל: ומתוכה דמות ארבע חיות וזה ה 5
 מראהן דמות א-חת: להנה: וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת 6
 להם: ורנליהם רנל ישרה וכף רנליהם ככף רנל עלל ונצצים כעין נחשת 7
 קלל: ויד-אדם מתחת כנפיהם על ארבעת רבעיהם: ודמות פניהם פני אדם 8
 לפנים לארבעתם: ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאול לארבעתן 9
 ופני נשר מאחור: לארבעתן: ו-וכנפיהם פְּרָדוֹת מלמעלה לאיש שְׁתֵּי חוֹבוֹת 11
 א-שה אל אחותה: ושְׁתֵּי מַכְסוֹת את נוֹתִיהֶנָּה: ואיש אל עבר פניו ילכו אל 12
 אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן: ו-בתוך החיות מראה 13
 נחילי אש בערות כמראה לִפְדִים: ונגה לאש ומן האש יוצא ברק: 14
 וארא 15 והנה ארבעה אופנים בארץ אצל החיות לארבעתן: ו-מראה 16
 האופנים: כעין תרשים ודמות אחת לארבעתן ומראהם ומעשיהם כאשר יהיה 17
 האופן בתוך האופן: אל ארבעת רַקְעֵיהֶן בלכתם ילכו לא יסבו בלכתן: ונביהן 18
 וידיהן מלאת עינים סביב לארבעתן: ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא 19
 החיות מעל הארץ ינשאו האופנים: אל אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו כי כ 20
 רוח החיות באופנים: בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ ינשאו 21
 האופנים לעמתם כי רוח החיות באופנים: 22
 ודמות על ראשי החיות: כ-רקיע כעין הקרח: נטוי על ראשיהם מלמעלה: 23
 ותחת הרקיע כנפיהם ישרות אשה אל אחתה ולאיש שְׁתֵּי מַכְסוֹת את 24
 נוֹתֵיהֶם: וְאִשְׁמַע את קול כנפיהם כקול מים רבים כקול אֶלֶּי שָׁבִי בלכתם קול 25
 הַמַּלְאָה כקול מחנה ו-בְּעַמְדָם תִּרְפִּינָה כנפיהן: וממעל לרקיע אשר על ראשם 26
 כמראה אבן ספיר דמות כסא [עליון]: ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם []

1.3.2 (ז) בחמשה לחדש היא השנה התמישית לנלות המלך יזכין: ויהיה היה רבר יהוה אל
 יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ בשרים על גהר כבר * (8) 4 מתוך האש
 0.8 (ז) ופניהם ונפיהם לארבעתם: חבלת אשה אל אחתה כנפיהם לא יסבו בלכתן איש אל עבר
 פניו ילכו: * (8) 11 ופניהם * (8) 13 היא מתהלכת בין החיות
 14 (ז) והחיות רצוא ושוב כמראה הנק: * (7) 11 החיות * (8) 16 ומעשיהם
 18 (ז) ונגה להם וירא להם ונבתם * (2) 11 שמה הרוח והאופנים ינשאו לעמתם
 22 (א) הנקרא * (4) 23 לאיש שתיים מכסות להנה
 23 (ז) להנה (3) 11 יהי קול מעל לרקיע אשר על ראשם כעמדם תרפינה כנפיהן:
 Erek.

מידך אבקש: ואתה כי הזהרתו^א לבלתי תטא^ב והוא^ב חטא בכטאתו ימות ואתה^א 3,21
את נפשך הצלת:

- ותהי עלי^א יד יהוה ויאמר אלי קום צא אל הבקעה ושם אדבר אותך: ואקום 23,22
5 ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד יהוה עמד ככבוד אשר ראיתי על נהר כבר
ואפל על פני: ותבא בי רוח ותעמדני על רנלי וידבר אתי ויאמר אלי בא הסגר 24
בתוך ביתך: ואתה בן אדם הנה נתתי עליך עבותים ואסרת^א עליך בהם ולא תצא 25
בתוכם: ולשונך אדביק אל חנך ונאלמת ולא תהיה להם לאיש מוכיח כי בית 26
מרי המה: ובדברי אותך אפתח את פיך ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה 27
10 השמע ישמע והקדל יחדל כי בית מרי המה:
ואתה בן אדם קח לך לבנה ונתתי אותה לפניך וחקות עליה עיר^ב: 4,א
ונתתי עליה מצור ובנית עליה דִּקָּךְ ושפכת עליה סללה ונתתי עליה מחנות 2
ושים עליה כרים סביב: ואתה קח לך מחבת ברזל ונתתי אותה קיר ברזל 3
בינך ובין העיר והכילתי את פניך אליה והיתה במצור וצרת עליה אות היא 15
לבת ישראל:
ואתה שכב על צדך השמאלי וינשאת את עֵוֹן בית ישראל^א מספר הימים 4
אשר תשכב עליו תשא את עוֹנָם: ואני נתתי לך את שני עוֹנָם למספר ימים - 5
מא-ה-ה ותשעים יום ונשאת עוֹן בית ישראל: וכלית את אלה ושכבת על צדך 6
הימני^ב ונשאת את עוֹן בית יהודה ארבעים יום יום לשנה נתתו לך:
20 ואל מצור ירושלם תכין פניך וזרעך חשופה ונבאת עליה: והנה נתתי עליך 8,7
עבותים ולא תהפך מצדך אל צדך עד כלותך ימי מצורך: ואתה קח לך חטים 9
ושערים ופול ועדשים ודחן וקסמים ונתתי אותם בכלי אחד ועשית אותם לך ללחם
מספר הימים אשר אתה שוכב על צדך - מא-ה-ה ותשעים יום תאכלנו: ומאכלך תאכל^א 1
במשקול עשרים שקל ליום מעת עד עת תאכלנו: וענת שערים תעשינה והיא 12
25 בגללי צאת האדם תעננה לעיניהם: ומים במשורה תשתה ששית ההין מעת עד 11
עת תשתה: ויאמר^ב ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים אשר אדיהם 13
שם: ואמר אהה אדני יהוה הגה נפשי לא משמאה ונכלה וטרפה לא אכלתי 14
מנעורי ועד עתה ולא בא בפי בשר פגול: ויאמר אלי ראה נתתי לך את צפיעי 15
הבקר תחת גללי האדם ועשית את לחמך עליהם: ויאמר אלי בן אדם הנני שבר 16
30 מטה לחם בירושלם ואכלו לחם במשקל ובדאָגה ומים במשורה ובשמוֹן ישתו:
למען יחסרו לחם ומים ונשמו איש ואחיו ונמקו בעוֹנָם: 17
ואתה בן אדם קח לך חרב חדה תער הגלבים תקחנה לך והעברת על א,5
ראשך ועל זקנך ולקחת לך מאוני משקל ותלקתם: שלשית באור תבעיר 2
בתוך העיר כמלאת ימי המצור ויאת השלשית תפה בחרב סביבותיה והשלשית
35 תורה לרוח^א: ולקחת משם מעט כמספר וצרת אותם בכנפיך: ומהם עוד תקח 4,3
והשלבת אותם אל תוך האש ושרפת אתם באש^ב -ואמרת אל יכל בית ישראל:
כה אמר אדני יהוה זאת ירושלם בתוך הגוים שמתיה וסביבותיה יה-ארצות: ותמר 6,ה
את משפטי לרשעה מן הגוים ואת חקותי מן הארצות אשר סביבותיה כי במשפטי
מאסו וחקותי לא הלכו בהם: לכן כה אמר אדני יהוה יען תמלתכם מן הגוים 7

(2) 3,21 צדיק * (3) לא * (7) 22 שם * (8) 4,א את ירושלם * (9) 4 עליו
(1) 4,6 שנית * (7) 4,א אשר * (9) 13 יהוה
(1) 5,2 לקחת * (x) וקרב אריק אתריהם * (1) 4 ממנו תצא אש

- 1,27 מלמעלה: וָאֵרָא כְּעֵין חֲשַׁמֶּל כְּמֵרָאָה אִשׁ וְנִגְהָה לִּי סָבִיב מֵמֵרָאָה מֵתִנּוּי וּלְמַעְלָה
 28 וּמֵמֵרָאָה מֵתִנּוּי וּלְמַטָּה רֵאִיתִי כְּמֵרָאָה אִשׁ וְנִגְהָה לִּי סָבִיב: כְּמֵרָאָה תִּקְשַׁת אִשְׁרֵי
 יְהוָה בַּעֲנַן כְּיוֹם הַנִּשְׁפָּט כִּן מֵרָאָה הִנֵּנָה סָבִיב
 הוּא מֵרָאָה דְמוּת כְּבוֹד יְהוָה וְאֵרָאָה וְאֵפֶל עַל פְּנֵי וְאִשְׁמַע קוֹל מִדְּבָר:
 2,2.א וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם עֲמֹד עַל רִנְלִיךָ וְאִדְבַּר אֶתְךָ: וְתֵבֵא בִי רוּחַ כְּאִשֶׁר דִּבֶּר אֵלַי 5
 וְתַעֲמִידֵנִי עַל רִגְלֵי וְאִשְׁמַע אֶת מִדְּבָר אֵלַי:
 3 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם שׁוּלַת אֲנִי אוֹתְךָ אֶל בֵּית-יִשְׂרָאֵל -הַמְוֹרְדִים אִשֶׁר מֵרְדוּ
 4 בִּי הֵמָּה וְאִבְוֹתָם? עַד עַצְם הַיּוֹם הַזֶּה: וְאֲנִי שׁוּלַת אוֹתְךָ אֵלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ה כֹּה אָמַר אֲדַנְי יְהוּהוּ: וְהִמָּה אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ כִּי בֵית מְרִי הֵמָּה וְיִדְעוּ כִּי
 6 נִבְיָא הִיָּה בְּתוֹכָם: וְאַתָּה בֶּן אָדָם אֵל תִּירָא מֵהֶם וּמִדְּבָרֵיהֶם אֵל תִּירָא כִּי סָרְבִים 10
 וְסָלוּגִים אוֹתְךָ וְאֵת: עֲקֹרְבִים אַתָּה יוֹשֵׁב מִדְּבָרֵיהֶם אֵל תִּירָא וּמִפְנֵיהֶם אֵל תַּחַת
 7 כִּי בֵית מְרִי הֵמָּה: וְדַבַּרְתָּ אֶת דְּבָרֵי אֵלֵיהֶם אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ כִּי בֵּית-מְרִי הֵמָּה:
 8 וְאַתָּה בֶּן אָדָם שְׁמַע אֶת אִשֶׁר אֲנִי מִדְּבָר אֵלֶיךָ אֵל תְּהִי מְרִי כְּבֵית הַמְרִי
 9 פְּעָה פִּיךָ וְאֶכַל אֶת אִשֶׁר אֲנִי נָתַן אֵלֶיךָ: וְאֵרָאָה וְהִנֵּה יָד שְׁלוּחָה אֵלַי וְהִנֵּה בֵּיתִי
 י מְגֻלָּה סָפָר: וַיִּפְרַשׁ אוֹתָהּ לִפְנֵי וְהִיא כְּתוּבָה פָּנִים וְאֲחֹר וְכָתוּב יַעֲלֶיךָ קִינִים 15
 3.א וְהִנֵּה וְהָיָה: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם אֶת אִשֶׁר תִּמְצָא אֶכּוֹל אֶכּוֹל אֶת הַמְּגֻלָּה הַזֹּאת
 3.2 וְלֶךְ דַּבֵּר אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל: וְאִפְתַּח אֶת פִּי וַיֹּאקְלֵנִי אֶת הַמְּגֻלָּה: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן
 אָדָם כְּטַנְךָ תֹּאכַל וּמַעֲיֵךְ תִּמְלֹא אֶת הַמְּגֻלָּה הַזֹּאת אִשֶׁר אֲנִי נָתַן אֵלֶיךָ וְאֶכְלֶיהָ:
 וְתִהְיֶה כִּפִּי כְּדָבַשׁ לְמַתּוֹק:
 ה.4 וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם לֶךְ בֵּא אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל וְדַבַּרְתָּ בְּדַבְרֵי אֵלֵיהֶם: כִּי לֹא 20
 6 אֵל עִם עַמְּקֵי שְׂפָה וְכַבְדֵי לְשׁוֹן אַתָּה שְׁלוּחִי: וְלֹא אֵל עַמִּים רַבִּים עַמְּקֵי שְׂפָה
 וְכַבְדֵי לְשׁוֹן אִשֶׁר לֹא תִשְׁמַע דְּבָרֵיהֶם אִם-^א אֵלֵיהֶם שְׁלַחְתִּיךָ הֵמָּה יִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ:
 7 וּבֵית יִשְׂרָאֵל לֹא יֵאָבִו לְשַׁמַּע אֵלֶיךָ כִּי אִינֶם אֹבִיִּם לְשַׁמַּע אֵלַי כִּי כָל בֵּית יִשְׂרָאֵל
 8 חֹזְקֵי מִצַּח וְקִשֵׁי לֵב הֵמָּה: הִנֵּה נִתְּחִי אֶת פְּנֵיךָ חֹזְקִים לְעַמַּת פְּנֵיהֶם וְאַתָּה מִצַּח
 9 חֹזֵק לְעַמַּת מִצַּח: כְּשִׁמִּיר חֹזֵק מִצַּח נִתְּחִי מִצַּח לֹא תִירָא אוֹתָם וְלֹא תַחַת 25
 י מִפְּנֵיהֶם כִּי בֵית מְרִי הֵמָּה: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם אֶת כָּל דְּבָרֵי אִשֶׁר אִדְבַּר אֵלֶיךָ
 11 קַח בְּלִבְכֶךָ וּבְאוֹזְנֶיךָ שְׁמַע: וְלֶךְ בֵּא אֶל הַנּוֹלָה אֵל בְּנֵי עַמְךָ וְדַבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם וְאָמַרְתָּ
 אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדַנְי יְהוּהוּ אִם יִשְׁמְעוּ וְאִם יִחְדְּלוּ:
 13.12 וְתִשְׁאַנְי רוּחַ וְאִשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעֵשׁ גְּדוֹל כְּרוּם-כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: וְקוֹל
 30 כְּגַפֵּי הַחַיּוֹת מְשִׁיקוֹת אִשָּׁה אֵל אַחֲוָתָהּ וְקוֹל הָאוֹפְנִים לְעַמַּתָּם וְקוֹל רַעֵשׁ גְּדוֹל: 30
 10.14 וְרוּחַ נִשְׁאַתְנִי וְתִקְחֵנִי וְאֶלְךָ-^ג בְּחַמַּת רוּחִי וְיָד יְהוָה עָלַי תִּזְקֶה: וְאָבִוּוּ אֵל
 הַנּוֹלָה תֵּל אֹבִיב ^ה וְעַל נְהַר כְּבָרִי וְאִשְׁבֵּי שֵׁם שִׁבְעַת יָמִים מִשְׁמִים בְּתוֹכָם:
 17.16 וַיְהִי מִקְצֵה שִׁבְעַת יָמִים «הִיָּה» דַּבֵּר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם צַפֵּה נִתְּחִיךָ
 18 לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְשִׁמַּעְתָּ מִפִּי דַבָּר וְהִזְהַרְתָּ אוֹתָם מִמֶּנִּי: בְּאִמְרֵי לְרַשַׁע מוֹת תָּמוֹת 35
 * וְלֹא דַבַּרְתָּ לְהַזְהִיר-הָרַשַׁע מִדְּרַבְּנוּ הַרַשַׁע לְחַיְתוֹ הוּא ^א בְּעוֹנֵי יָמוֹת וְדָמוֹ מִיּוֹד
 19 אֲבָקְשׁ: וְאַתָּה כִּי הִזְהַרְתָּ הָרַשַׁע וְלֹא שָׁב מִרַשָּׁעוֹ וּמִדְּרַבְּנוּ הַרַשַׁע הוּא בְּעוֹנֵי יָמוֹת
 כ וְאַתָּה אֶת נַפְשְׁךָ הַצֵּלָה: וּבִשְׂבוֹב צְדִיק מִצַּדִּיק וְעֵשָׂה עוֹל וְנִתְּחִי מִכְּשׁוֹל לִפְנֵי
 הוּא יָמוֹת כִּי לֹא הִזְהַרְתָּו בְּחַטָּאתוֹ יָמוֹת וְלֹא תִזְכְּרֶנּוּ צְדָקָתוֹ: אִשֶׁר עֵשָׂה וְדָמוֹ

יחזקאל

(א) 2.3 אֵל גִּיּוֹם * (ב) קָשְׁעוּ כִּי * (ג) וְהַקְּנִים קָשִׁי פְּנִים וְחֹזְקֵי לֵב * (ד) 3.2 הַזֹּאת
 (ה) 3.ה אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל * (ו) 6 לֹא * (ז) 14 סָר * (ח) 3.ו הִישָׁבִים
 (י) 10 וְאִשֶׁר הֵמָּה יוֹשְׁבִים שֵׁם * (יא) 18 וְלֹא הִזְהַרְתָּ * (יב) רַשַׁע

עליך הנה בא: באה הצפירה עליך יושב הארץ בא העת קרוב היום יום 7,7 מהומה על ההרים:

הנה היום הנה בא יצאה הצפירה צין המטה פרת הודון: החמס קם למטה 11 רשע

בא העת הגיע היום הקונה אל ישמה והמכר אל יתאבל כי חרון על כל 12

המונה: כי המכר אל הממכר לא ישוב ועוד בחיים חיתו-8 ואיש בעונו חיתו 13 לא יחוק:

תקעו תקוע והכיננו הכף ואין הלך למלחמה כי חרוני על כל המונה: 14

החרב בחוץ והדבר והרעב מבית אשר בשדה בחרב ימות ואשר בעיר רעב ודבר 15

יאכלנו: ופלטו פליטיהם והיו יעל ההרים כינוי הגאות כלם המות איש בעונו: 16

כל הידים תרפינה וכל ברפים תלכנה מים: וחגרו שקים וכסתה אותם פלצות ועל 18,17

כל פנים בושה ובכל ראשיהם קרחה: כספם בחוצות ישליכו וזהבם לנדה יהיה 19

כספם וזהבם לא יוכל להצילם ביום עברת יהוה נפשם לא ישבעו ומעיהם לא 20

ימלאו כי מכשול עונם היה: וצבי עריו לגאון ש-הו וצלמי תועבתם ושקוציהם 21

עשו בו על כן נתתיו להם לנדה: ונתתיו ביד תורים לבז ול-עריצי הארץ לשלל 15

ותחלוהו: והסבתי פני מהם וחללו את צפוני ובאו בה פריצים ותחלוהו: זכי 23,22

הארץ מלאה משפט דמים והעיר מלאה חמס: והבאתי רעי גוים וירשו את בתיהם 24

והשבתי נאון עו-ם ונחלו מקרשיהם:

קדה בא ובקשו שלום ואין: הוה על הוה תבוא ושמעה על שמועה תהיה כה. 26

ובקשו חוון מנביא ואין ותורה תאבר מכהן ועצה מוקנים: ונשיא ילבש 27

שקמה וידי עם הארץ תכהלנה כ-דרכם אעשה אתם וכמשפטיהם אשפטם וידעו 28

כי אני יהוה:

ויהי בשנה הששית ביששי בחמשה לחדש אני יושב בביתי וזקני יהודה 8,א

יושבים לפני ותפל עלי שם יד אדני יהוה: ואראה והנה דמות כמראה א-יש 25

ממראה מתינו ולמטה וממראה מתנינו ולמעלה כמראה א-יש כעין החשמל: וישלח 3

תבנית יד ויקחני בציצת ראשי ותשא אתי רוח בין הארץ ובין השמים ותבא אתי 4

ירושלמה במראות אלהים אל פתח ה-שער הפנימי הפונה צפונה אשר שם 5

מושב סמל הקנאה המוקניא: והנה שם כבוד אלהי ישראל כמראה אשר ראיתי 4

בבקעה: 30

ויאמר אלי בן אדם שא נא עיניך דרך צפונה ואשא עיני דרך צפונה והנה ה

מצפון לשער המזבח סמל הקנאה הוה בפאה: ויאמר אלי בן אדם תראה אתה 6

מה הם עשים התועבות הגדלות אשר בית ישראל עשים פה לרחקיני מעל 7

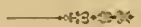
מקדשי ועוד תשוב תראה תועבות גדלות: ויבא אתי אל פתח החצר ואראה 7

והנה הר אחד בקיר: ויאמר אלי בן אדם חתר נא בקיר ואחתר בקיר והנה פתח 8

אחד: ויאמר אלי בא וראה את התועבות הרעות אשר הם עשים פה: ואבוא 9

ואראה והנה כל תבנית רמש ובהמה כל-שקו-צים וכל נלולי בית ישראל 10

מתקה על הקיר סביב סביב: ושבעים איש מוקני בית ישראל ויאזניהו בן שפן 11

7,8 (א) עתה מקרוב אשפוך חמתי עליך וכליתי אפי כך ושפטתיך כדרכיך ונתתי עליך את כל

תועבותיך: ולא תחוס עיני ולא אחטול כדרכיך עליך אתן ותועבותיך בתוכך תהיין וידעתם 9

כי אני יהוה יספה:

13 (ב) כי חוון אל כל המונה לא ישוב עשה הרחוק

27 (ג) המלך יתאבל 8,2 (ד) אש

- 5 אשר סביבותיכם בחקותי לא הלכתם ואת משפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים
 8 אשר סביבותיכם ^אעשיתם: לכן כה אמר אדני יהוה הנני עליך גם אני ועשיתי
 9 בתוכם משפטים לעיני הגוים: ועשיתי כך את אשר לא עשיתי ואת אשר לא
 י אעשה ככחו עוד יען כל תועבתיך: לכן אבות יאכלו בנים בתוכם ובנים יאכלו
 11 אבותם ועשיתי כך שפטים וזריתי את כל שאריתך לכל רוח: לכן חי אני גם
 5 אדני יהוה אם לא יען את מקדשי טמאת בכל שקוציך ובכל תועבתיך וגם אני
 12 איעשה כחמה ולא תחוס עיני וגם אני לא אחמול: שלשתיך בדבר ימותו וברעב
 יכלו בתוכם והשלשית בחרב יפלו סביבותיך והשלשית לכל רוח אורה וחרב
 13 אריק אחריהם: וכלה אפי והנחותי חמתי כם והנחמתי וידעו כי אני יהוה
 14 דברתי בקנאתי בכלותי חמתי בם: ואתנך תקרבה ולחרפה בנוים אשר
 10 טו סביבותיך לעיני כל עובר: והיית ^בחרפה ונדופה מוסר ומשמה לנוים אשר
 16 סביבותיך בעשותי כך שפטים באף ובחמה ובתכחות חמה ^ג: בשלחי את חצי
 הרעים ביכם אשר היו למשחית ^ד: ורעב אסף עליכם ושברתי לכם מטה לחם:
 17 ושלחתי עליכם רעה ושפלך ודבר ודם יעבר כך וחרב אביא עליך אני
 15 יהוה דברתי:
- 6,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל הרי ישראל והנבא
 3 ^אעליהם: ואמרף הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים
 4 ולנבעות לאפיקים ולגיאיות הנני אני מביא עליכם חרב ואפדתי במותיכם: ונשמו
 ה מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי הלליכם לפני גלולים: ^אזריתי את עצמותיכם
 6 סביבות מזבחותיכם: ככל מושבותיכם הערים תחרבנה והבמות תישמנה למען
 20 יחרבו וי^אשמו מזבחותיכם ונשברו נלוליהם ונגדעו חמניכם וגמחו מעשיכם:
 8,7 ונפל חלל בתוכם וידעתם כי אני יהוה: ^איהוה ^בבהיות לכם פליטי חרב בנוים
 9 בהזרותכם בארצות: וזכרו פליטיכם אותי בנוים אשר נשבו שם ^ג: ^אשפרתי את
 לפם הזונה ^ד: מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוליהם ונקטו בפניהם על הרעות
 י אשר עשו לכל תועבתיהם: וידעו כי אני יהוה לא אל חנם דברתי לעשות להם
 25 הרעה הזאת:
- 11 כה אמר אדני יהוה הכה ככפך ורקע ברנלך ואמר את ^אעל כל תועבותיך
 12 בית ישראל אשר בחרב ברעב ובדבר יפלו: הרחוק בדבר ימות והקרוב בחרב
 13 יפול ^אוהנצור ברעב ימות וכליתי חמתי בם: וידעו כי אני יהוה בהיות חלליהם
 30 בתוך גלוליהם סביבות מזבחותיהם על כל נבעה רמה בכל ראשי ההרים ותחת
 כל עין רענן ותחת כל אלה עקבתה מקום אשר נתנו שם ריח ניחח לכל גלוליהם:
 14 ונשיתי את ידי עליהם ונתתי את הארץ שוממה ומשמה ממדבר ^אבלתה בכל
 מושבותיהם וידעו כי אני יהוה:
- 7,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה לאדמת
 3 ישראל קין ^אבא בא הקין על ארבע ^בכנפות הארץ: עתה הקין עליך ושפכתי
 4 אפי כך ושפסתיך כדרכך ונתתי עליך את כל תועבותיך: ולא תחוס עיני עליך
 ולא אחמול כי דרכיך עליך אמן ותועבותיך בתוכם תהיין וידעתם כי אני
 יהוה:
- 6,ה כה אמר אדני יהוה רעה ^את רעה הגה באה: קין בא בא הקין הקין

— יחזקאל —

(2) 5,7 לא * (3) 5,1 אני יהוה דברתי * (4) 16 הרעב * (5) אשר אשלח אותם לשחקכם
 (6) 17 רעב ו * (7) 6,ה ונתתי את פני בני ישראל לפני גלוליהם * (8) והותרתי
 (9) 6,9 אשר * (10) אשר סר * (11) רעות * (12) והנשאר

אהת־ לארבעתם כאשר יהיה האופן בתוך האופן: בלכתם אל ארבעת רַבְעֵיהֶם 10,11
 ילכו לא יִסְבוּ בלכתם כי המקום אשר יפנה הראש אחריו ילכו לא יִסְבוּ בלכתם: 12
 ונפִיָּהֶם וידיהֶם^β מלאים עינים סביב לארבעתם: לאופנים להם קורא הנלגל באוּנִי: 13,12
 ובלכת הכרובים ילכו האופנים אצלם וכִשָּׂאת הכרובים את כנפיהם לרום מעל 16
 הארץ לא יִסְבוּ האופנים גם הם מאצלם: בעמדם יעמדו וברומם ירומו אותם: 17
 ויצא כבוד יהוה מעל מפתן הבית ויעמד על הכרובים: וישאו הכרובים את 19,18
 כנפיהם וירמו מן הארץ לעיני כצאתם והאופנים לעמתם ויעמדו: פתח שער בית
 יהוה הקדמוני וכבוד אלהי ישראל עליהם מלמעלה:
 היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כַּבֵּר ואדע כי כרובים כ
 10 המה: ארבעה פנים לאחד וארבע כנפים לאחד ודמות ידי אדם תחת כנפיהם: 21
 ודמות פניהם המה הפנים אשר ראיתי על נהר כַּבֵּר^θ ואתם איש אל עֵבֶר 22
 פניו ילכו:
 ותשא אתי רוח ותבא אתי אל שער בית יהוה הקדמוני הפונה קדימה II,א
 והנה בפתח השער עשרים וחמשה איש ואראה בתוכם את יֹאזָנִיה בן עֵזֶר ואת 15
 פלטיהו בן בניהו שרי העם: ויאמר אלי בן אדם אלה האנשים החשבים לָוֶן 2
 והיעצים עצת רע בעיר הזאת: האמרים לא בקרוב בָּנוֹת בתים היא הסיר ואנחנו 3
 הבשר: לכן הנבא עליהם הנבא בן אדם: ותפל עלי רוח יהוה ויאמר אלי אמר ה.4
 כה אמר יהוה בן אמרתם בית ישראל ומעלות רוחכם אני ידעתי: הרביתם 6
 חלליכם בעיר הזאת ומלאתם תועותי: הלל: לכן כה אמר אדני יהוה חלליכם 7
 אשר שמתם בתוכה המה הבשר והיא הסיר ואתכם א-ו-ציא מתוכה: קָרַב יראתם 20
 וחרב אביא עליכם נאם אדני יהוה: והוצאתי אתכם מתוכה ונתתי אתכם ביד 9
 זרים ועשיתי ככם שפטים: בחרב תפלו על גבול ישראל אשפוט אתכם וידעתם י
 כי אני יהוה: היא לא יהיה לכם לסיר ואתם לא: תהיו בתוכה לבשר יעל גבול 11
 ישראל אשפט אתכם: וידעתם כי אני יהוה אשר בחקתי לא הלכתם ומשפטי לא 12
 עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם: ויהי כהנבאי ופלטיהו בן כִּנִּיה 25
 מת ואפל על פני ואזעק קול נדול ואמר אהה אדני יהוה כלה אתה עשה את
 שארית ישראל:
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אחיך-^א אנשי נ-לְתֶךָ וכל בית ישראל 10,14
 כל-: אשר אמרו להם ישיבי ירושלם יִחַקְנוּ מעל יהוה לנו *נתנה הארץ למורשה:
 30 לכן אמר כה אמר אדני יהוה כי הרחקתים בניים וכי הפיצותים בארצות ואהי 16
 להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם: וקבצתי את-ה-ם מן העמים ואספתי 17
 את-ה-ם מן הארצות אשר ה-פִּצֹתֶם-הֶם בהם ונתתי לה-ם את אדמת ישראל: ובאו 18
 שמה והסירו את כל שקוציה ואת כל תועבותיה ממנה: ונתתי להם לב חדש^א 19
 ורוח חדשה אתן בקרב-ם והסרתי לב האבן מבישרם ונתתי להם לב בשר: 35
 למען בחקתי ילכו ואת משפטי ישמרו ועשו אתם והיו לי לעם ואני אהיה להם כ
 לאלהים: ואלה אחר־י שקוציהם ותועבותיהם לבם הִלֵּךְ דרכם בראשם נתתי נאם 21
 אדני יהוה:

— יתקאל —

(א) אופניהם	•	(β) וכנפיהם והאופנים	•	(ז) וכל בשרם	(ז) 10,12
(ב) 14	•	וארבעה פנים לאחד פני האחד פני הכרוב ופני השני פני ארם והשלישי פני אריה והרביעי			
(ג) 15	•	פני נשר: וילמו הכרובים היא החיה אשר ראיתי בנהר כבד:			
(ד) 17	•	כי רוח החיה בהם	•	21 (ה) ארבעה	(θ) 22 מראהם
(ה) 17	•	לכן אמר כה אמר אדני יהוה	•	17 (ו) היא	(x) אחיך

8,12 עמד בתוכם עמדים לפניהם ואיש מקטרתו בידו ועתר ענן הקטרת עלה: ויאמר אלי הֲרֹאית בן אדם אשר זקני בית ישראל עִשִׂים כַּחשֵׁךְ אִישׁ בַּחֲרֹוֹי מִשְׁכִּיתוֹ כִּי אָמַרְוּ אֵין יְהוָה רֹאֵה אֲתָנּוּ עֹזֵב יְהוָה אֶת הָאָרֶץ: ויאמר אלי עוד תשוב תראה תועבות גדלות אשר המה עִשִׂים: ויבא אתי אל פתח שער בית יהוה אשר אל הצפונה והנה שם הנשים יִשְׁבֹּת מִכְּכֹת אֶת הַתְּמוּזָה: ויאמר אלי הֲרֹאית בן אדם עוד תשוב תראה תועבות גדלות מאלה: ויבא אתי אל חצר בית יהוה הפנימית והנה פתח היכל יהוה בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש אחריהם אל היכל יהוה ופניהם קדמה והמה משתחוים קדמה לשמש: ויאמר אלי הֲרֹאית בן אדם הנקל לבית יהודה מעשות את התועבות אשר עשו פה כי מלאו את הארץ חמס וישבו להכעיסני והנם שלחים את הזמורה אל אפי: וגם אני אעשה בתמה לא תחוס עיני ולא אחמל וקראו באזני קול גדול ולא אשמע אותם:

9,א ויקרא באזני קול גדול לאמר קרבו פקדֹת העיר ואיש כלי משחתו בידו: והנה ששה אנשים באים מדרך שער העליון אשר מִפְּנֵה צפונה ואיש כלי מִפְּצוֹ בידו ואיש אחד בתוכם לְבָשׁ בָּדִים וקָסַת הַסֶּפֶר כמתניו ויבאו ויעמדו אצל מזבח הנחשת: וכבוד אלהי ישראל נעלה מעל הכרובים— אשר היה עליהם— אל מפתן הבית ויקרא אל האיש הלְבָשׁ הַבָּדִים אשר קָסַת הַסֶּפֶר כמתניו: ויאמר— אל־יֵוֹ עבר בתוך העיר והתוֹתִי הֵן על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה: ולאֵלָה אָמַר באזני עברו בעיר אחריו והפּוֹ יֵאֵל תחוס עיניכם— ואל תחמלו: וקן בחור ובתולה וטף ונשים תהרגו למשחת ועל כל איש אשר עליו הֵתּוֹ אל תגשו וממקדְשֵׁי תחלו ויחלו כאנשים הזקנים אשר לפני הבית: ויאמר אליהם טמאו את הבית ומלאו את הַתְּצִוֹת חֲלָלִים צֹאֵי־ו: והכו בעיר: ויהי כהפּוֹתִם אֲנִי נִגְשָׁאֲרִי ואפלה על פני ואזעק ואמר אהה ארני יהוה המִשְׁחִית אתה את—שֹׂאֲרֵי יִשְׂרָאֵל בְּשִׁפְכֶךָ אֶת חַמְתֶּךָ עַל יְרוּשָׁלַם: ויאמר אלי עֹן בֵּית יִשְׂרָאֵל ויהודה גדול במאד ומאד ותמלא הארץ דמים: והעיר מלאה מִטָּה כִּי אָמַרְוּ עֹזֵב יְהוָה אֶת הָאָרֶץ וְאֵין יְהוָה רֹאֵה: וגם אני לא תחוס עיני ולא אחמל דרכם בראשם נתתי: והנה האיש לְבָשׁ הַבָּדִים אשר הקָסַת כמתניו משיב דבר לאמר עִשִׂיתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִנִי:

10,2 ויאמר אל האיש לְבָשׁ הַבָּדִים: בא אל בינות לגלגל אל תחת לכרובים— ומלא חֲפְנֶיךָ נְחָלִי אֵשׁ מִבֵּינֹת לְכַרְבִּים וורק על העיר ויבא לעיני: והכרבים עמדים מימין לבית בב־וא— האיש והענן מלא את החצר הפנימית: וירם כבוד יהוה מעל הכרובים— אֵל־מִפְּתֵן הַבַּיִת וימלא הבית את הענן והחצר מלאה את גנה כבוד יהוה: וקול כנפי הכרבים נשמע עד החצר החיצונה כקול אל שדי בדברו: ויהי בצוֹתוֹ את האיש לְבָשׁ הַבָּדִים לאמר קח אֵשׁ מִבֵּינֹת לְגִלְגָלִי ויבא ויעמד אצל האופן: וישלח— אֶת־יָדוֹ— אל האש אשר בינות הכרבים* ויקח ויצא:*

9 ואראה והנה ארבעה אופנים אצל הכרובים אופן אחד אצל כרוב אחד וואופן אחד אצל כרוב אחד ומראה האופנים כעין אבן תרשיש: ומראיהם דמות

יחזקאל

(א) 9.4 יהוה * (ב) בתוך ירושלים * (ג) 7 ויצאו * (ד) 8 כל (e) 10.א ואראה והנה על הרקיע אשר על ראש הכרבים כאבן ספיר כסראה רמות בסא נראה עליהם: (ז) 2 ויאמר * (ח) 6 מבינות לכרובים * (ט) 7 הכרוב * (י) מבינות לכרובים (x) 7 וישא ויתן אל תפני לְבָשׁ הַבָּדִים * (י) 8 וירא לכרבים תְּבִנִית יר אדם תחת כנפיהם:

ולבלתי ראו: כשעלים בקרבות נביאיך ישראל היו: לא עליכם בפרץ— ותגדרו 4.13
 נָךְ עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל לְעַמֵּד בְּמַלְחָמָה בְּיוֹם יְהוָה: חוּן שְׂוֹא וְקַסְמֵי— כּוֹב— אַמְרִים 6
 נָאִם יְהוָה וַיְהוּה לֹא שְׁלָחַם וַיַּחֲלוּ לְקִים דְּבַר: הֲלוֹא מַחֲזֵה שְׂוֹא חוּתִים וּמְקַסֵּם 7
 כּוֹב אַמְרַתֶּם— אַמְרִים נָאִם יְהוָה וְאֲנִי לֹא דִבַּרְתִּי:
 8 לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה יֵעַן דִּבַּרְכֶּם שׂוֹא וְחוּתִים כּוֹב לָכֵן הֲנִי יַעֲלִיכֶם נָאִם 5
 אֲדֹנָי יְהוִה: וְגַמְיֹת— יְדִי יַעַל הַנְּבִיאִים הַחַיִּים שׂוֹא וְהַקְּסָמִים כּוֹב בְּסוּד עַמִּי לֹא 9
 יְהִיוּ וּבְכַתֵּב בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יִפְתְּכוּ וְאֵל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל לֹא יִבְאוּ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי 10
 אֲדֹנָי יְהוִה: יֵעַן וּכְיַעַן הִטְעוּ אֶת עַמִּי לֵאמֹר שְׁלוֹם וְאִין שְׁלוֹם וְהוּא בְּנֵה חֵיִן 1
 וְהִנֵּם שְׂחִים אֹתוֹ תַּפְּל: אָמַר אֵל מְחֵי תַּפְּל— יְהוּה גִּשְׁם שׂוּמֵף וְאַתְּנֵה אֲבִנִי 11
 10 אֲלֹנְבִישׁ רֹחַ סַעְרוֹת תִּתְּקַע: וְהִנֵּה נָפַל הַקִּיר הַלֹּא יֵאמֹר אֲלִיכֶם אִיהַ הַמִּיחַ 12
 אֲשֶׁר טַחְתֶּם: לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וּבְקַעַתִּי רֹחַ סַעְרוֹת בַּחֲמַתִּי וְנִשְׁם שׂוּמֵף 13
 בְּאִפִּי יְהִי וְאֲבִנִי אֲלֹנְבִישׁ בַּחֲמָה— אֶתְּנֵן— לְכָלֵה: וְהִרְסַתִּי אֶת הַקִּיר אֲשֶׁר טַחְתֶּם 14
 תַּפְּל וְהִנְעַתִּיהוּ אֵל הָאָרֶץ וְנִגְלָה יִסְדּוֹ וְנִפְלָה וְכִלְתִּים בְּתוֹכָהּ וִידַעְתֶּם כִּי אֲנִי 15
 יְהוִה: וְכִלְתִּי אֶת חֲמַתִּי בְּקִיר וּבְשְׂחִים אֹתוֹ תַּפְּל וְיֵאֶמֶר לְכֶם אִיהַ— הַקִּיר וְאִיהַ— 16
 15 הַסַּחֲסִים אֹתוֹ: נְבִיאֵי יִשְׂרָאֵל הַנְּבִיאִים— עַל יְרוּשָׁלַם וְהַחַיִּים לֵה חוּן שְׁלֵם וְאִין שְׁלֵם 16
 נָאִם אֲדֹנָי יְהוִה:
 וְאֵתָה בֶן אָדָם שִׁים פְּנִיךָ אֵל בְּנוֹת עַמֶּךָ הַמִּתְנַבְּאוֹת מַלְבְּהָן וְהִנְבֵּא עֲלֵיהֶן: 17
 וְאֵמַרְתָּ כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הוּא לְמַתְּפְרוֹת כַּסְתוֹת עַל כָּל אֲצִילֵי יָד— וְעִשׂוֹת 18
 —מִסַּפְחוֹת עַל רֹאשׁ כָּל קוֹמָה לְצוּדֵד נִפְשׁוֹת: וְתַחֲלַלְנָה אֶתִּי אֵל עַמִּי בְּשַׁעֲלֵי 19
 20 שְׁעָרִים וּבִפְתוּתֵי לֶהֱם לְהַמִּית נִפְשׁוֹת אֲשֶׁר לֹא תַמּוֹתָנָה וְלַחַיִּוֹת נִפְשׁוֹת אֲשֶׁר לֹא
 תְּהִינָה בְּכּוֹכְבֵם לְעַמִּי שְׂמֵעֵי כּוֹב: לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲנִי יַעַל כַּסְתוֹתֵיכֶם 1
 אֲשֶׁר אֲתֵּנָה מִצְדוֹת— בְּ— אֶת הַנִּפְשׁוֹת—^ב וְקַרְעַתִּי אֹתָם מֵעַל וְרוּעַתֵיהֶם וְשַׁלַּחְתִּי
 אֶת הַנִּפְשׁוֹת אֲשֶׁר אֹתָם מִצְדוֹת אֹתָן: קְדָפְשִׁים^ג: וְקַרְעַתִּי אֶת מִסַּפְחוֹתֵיכֶם וְהִצַּלְתִּי 21
 אֶת עַמִּי מִדָּכָן וְלֹא יְהִיוּ עוֹד בִּידְכֵן לְמַצוּדָה וִידַעְתָּן כִּי אֲנִי יְהוִה: יֵעַן הַכְּאִי־כ־ 22
 25 לֵב צָדִיק שָׁקֵר וְאֲנִי לֹא הַכְּאֲבָתִּיו וְלַחֲזֹק יְדֵי רִשָׁע לְבַלְתִּי שׁוֹב מִדְּרָכּוֹ הִרְעַל לְהַחֲיוֹת:
 לָכֵן שְׂוֹא לֹא תַחֲזִינָה וְקַסֵּם לֹא תַקְסִמְנָה עוֹד וְהִצַּלְתִּי אֶת עַמִּי מִדָּכָן וִידַעְתָּן כִּי 23
 אֲנִי יְהוִה:

וַיּוֹבֵאוּ אֵלַי אַנְשִׁים מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי: וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: 2.14
 30 בֶן אָדָם הַאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה הֵעֵלוּ גְלוּלֵיהֶם— אֵל לִבָּם וּמִכְשׁוֹל עֲוֹנָם נָתַנוּ גִּבְחַת פְּנֵיהֶם 3
 הַאֲדַרְשׁ אֶרְשׁ לָהֶם: לָכֵן דְּבַר אֹתָם וְאֵמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה אִישׁ 4
 אִישׁ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יַעֲלֶה אֶת גְּלוּלָיו אֵל לְבוֹ וּמִכְשׁוֹל עֲוֹנוֹ יִשִּׂים גִּבְחַת פְּנָיו 5
 וּבֹא אֵל הַנְּבִיאֵי אֲנִי יְהוִה נַעֲנִיתִי לוֹ כִּי— בְּרַב גְּלוּלָיו: לְמַעַן תִּפְשֵׁ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל 6
 בְּלִבָּם אֲשֶׁר נָזְרוּ מֵעַלִּי בְּגְלוּלֵיהֶם כָּלֵם: לָכֵן אָמַר אֵל בֵּית יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי 7
 35 יְהוִה שׁוֹבוּ וְהִשִּׁיבוּ מֵעַל גְּלוּלֵיכֶם וּמֵעַל כָּל תּוֹעֵבַתֵיכֶם הִשִּׁיבוּ פְּנֵיכֶם: כִּי אִישׁ אִישׁ 8
 מִבֵּית יִשְׂרָאֵל וּמִהַקֵּר אֲשֶׁר יִגְדֹר בְּיִשְׂרָאֵל וַיַּעַל גְּלוּלָיו אֵל לְבוֹ וּמִכְשׁוֹל 9
 עֲוֹנוֹ יִשִּׂים גִּבְחַת פְּנָיו וּבֹא אֵל הַנְּבִיאֵי לְדַרְשׁ לוֹ כִּי אֲנִי יְהוִה נַעֲנֵה לוֹ כִּי: וְנִתְּתִי 10
 פְּנֵי בְּאִישׁ הַהוּא וְ—שְׁמָתִיהוּ לְאוֹת וּלְמִשְׁלֵ— וְהִכְרַתִּיו מִתּוֹךְ עַמִּי וִידַעְתֶּם כִּי 11
 אֲנִי יְהוִה:
 40 וְהַנְּבִיאֵי כִי יִפְתָּה וּדְבַר דְּבַר אֲנִי יְהוִה פְּתִיתִי אֶת הַנְּבִיאֵי הַהוּא וְגַמְיֹתִי אֶת 12

— יחזקאל —

(א) 13.11 ויפל • (ב) תפלנה • (ג) הנפשות תצורדנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה

(ד) לפרחות • (ה) לפרחות (ז) 18 הנפשות תצורדנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה

Ezek.

- II,22 וישאו הכרובים את כנפיהם וינרמו מעל הארץ והאופנים לעמתם וכבוד
 23 אלהי ישראל עליהם מלמעלה: ויעל כבוד יהוה מעל תוך העיר ויעמד על ההר
 24 אשר מקדם לעיר: ורוח גשאתני ותבאני כשדימה אל הגולה במראה
 כה אלהים ויעל מעלי המראה אשר ראיתי: ואדבר אל הגולה את כל דברי יהוה
 אשר הראני: 5
- 12,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בתוך בית הקרי אתה ישב אשר עינים
 3 להם לראות ולא ראו ו-אונים להם לשמע ולא שמעו כי בית מרי הם: ואתה בן
 אדם עשה לך כלי גולה^ב. יומם לעיניהם וגלית ממקומך אל מקום אחר לעיניהם
 4 אולי יראו כי בית מרי המה: והוצאת כלך ככלי גולה יומם לעיניהם ואתה תצא
 6.ה בערב לעיניהם כמוצאי גולה: לעיניהם התר לך בקיר ו-צאת בו: לעיניהם על
 כתף השא בעלטה ת-צ-א פניך תכסה ולא תראה את הארץ כי מופת נתתיך
 7 לבית ישראל: ואעש כן כאשר צויתי כלי הוצאתי ככלי גולה יומם ובערב חתרת
 לי בקיר^ז. בעלטה ו-צאתי על כתף נשאתי לעיניהם:
 9.8 ויהי דבר יהוה אלי בכקר לאמר: בן אדם הלא אמרו אליך בית ישראל
 1 בית הקרי מה אתה עשה: אמר אליהם כה אמר אדני יהוה על הנשיא המשא
 11 הוזה בירושלם ויעל כל בית ישראל אשר המה בתוכה: אמר אני מופתכם כאשר
 12 עשיתי כן ועשה להם בגולה בשבי ילכו: והנשיא אשר בתוכם על כתף ישא
 בעלטה ויצא בקיר יחתר-ל-צ-א-ת-בו פניו יכסה יען אשר לא יראה^ט. את
 13 הארץ: ופרשתי את רשתי עליו וגתפשי במצודתי והבאתי אתו בבלה ארץ כשדים
 14 ואתה לא יראה ושם ימות: וכל אשר סביבתיו יעזב^י וכל אנפיו אורה לכל
 15 ורוח וקרב אריק אחריהם: וידעו כי אני יהוה בהפיצי אותם בגוים ונריתי אותם
 16 בארצות: והותרתי מהם אנשי מספר מחרב מרעב ומדבר למען יספרו את כל
 תועבותיהם כגוים אשר באו שם וידעו כי אני יהוה:
 18.17 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם לחמך כרעש תאכל ומימך כרנזה
 19 ובדאגה תשתה: ואמרת אל עם הארץ כה אמר אדני יהוה ליושבי ירושלם יעל
 אדמת ישראל לחמם בדאגה יאכלו ומימיהם בששמוון ישתו למען תשם ארצה
 כ ממלאה מתמם כל הישבים בה: והערים הנושבות תחרבנה והארץ שקמה תהיה
 וידעתם כי אני יהוה:
 22.21 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה המשל הזה לכם על אדמת ישראל
 23 לאמר יארכו הימים ואבד כל חוון: לכן אמר אליהם כה אמר אדני יהוה
 השבתי את המשל הזה ולא ימשלו אתו עוד בישראל כי אם דבר אליהם קרבו
 24 הימים ודבר כל חוון: כי לא יהיה עוד כל חוון שוא ומקסם חלק בתוך בית
 כה ישראל: כי אני יהוה אדבר דבר ויעשה לא תמשך עוד כי בימכם בית הקרי
 אדבר דבר ועשיתו נאם אדני יהוה:
 27.26 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנה בית ישראל אמרים החוון אשר
 28 הוא חוה לימים רבים ולעמים רחוקות הוא נפא: לכן אמר אליהם כה אמר אדני
 יהוה לא תמשך עוד כל דברי אשר אדבר דבר ויעשה נאם אדני יהוה:

- 13,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא על-נביאי ישראל הנבא- ואמרת^ו
 3 אליהם- שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה הי על הנבאים^ה מלבם-

(א) II,24 ברוח * (ב) 12,3 ונלה * (ג) 7 ביד * (ד) 12 לעין (ה) הוא
 (ו) 12,2 אדבר את אשר * (ז) 13,2 לנביאי מלבם * (ח) 3 הנבלים אשר הלכים אחר רוחם

- נום על אפך ועגילים על אוניך ועשרת תפארת בראשך: ותעדי זהב וכסף 16,13
 ומלבושך ששׁ ומשי ורקמה סלת ודבש ושמן אכלת׃ ותיפי במאד מאד^א: ויצא 14
 לך שם בגוים כַּיְפֹךְ כי כליל הוא בהררי אשר שמתי עליך נאם אדני יהוה:
 ותבטחי ביפֹךְ ותזני על שמך ותשפכי את תזונתיך על כל עובר^ב: ותקחי 16,15
 5 מבנדִיךְ ותעשי לך במות טלאות ותזני עליהם: ותקחי כלי תפארתך מזהבי 17
 ומכספי אשר נתתי לך ותעשי לך צלמי זכר ותזני בם: ותקחי את בגדי רקמתך 18
 ותכסים ושמני וקטרתִי נתת׃ לפניהם: ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש 19
 האכלתיך ונתתיהו לפניהם לריח נִיחַח^ג נאם אדני יהוה: ותקחי את בִּינִי ואת כ
 בנותיך אשר ילדת לי ותזכירם להם לאכול המעט מתזונתי׃ 21 ותשחטי את 21
 10 בני ותתנים בהעביר אותם להם: ואת כל תועבתיך ותזונתיך לא זכרת׃ את ימי 22
 נעורִיךְ בהיותך עירם ועריה מתכוססת בדמך׃
 ויהי אחרי כל רעתך אוי אוי לך נאם אדני יהוה: ותבני לך נב ותעשי לך 24,23
 רמה בכל רחוב: ע-ל כל ראש דרך בנית רמתך ותמעבי את יפֹךְ ותפשקי את כה
 רגליך לכל עובר ותרבי את תזונתי׃ ותזני אל בני מצרים שֶׁבִּינִי גְדְלֵי בָשׂוֹר 26
 15 ותרבי את תזונתיך להכעיסני׃ ותזני אל בני אשור מבלתי שבעתך ותזונים וגם 28
 לא שבעת: ותרבי את תזונתיך אל ארץ כנען כשרימה וגם בזאת לא שבעת: 29
 מה אִמְלֶה לַבֵּיתְךָ נאם אדני יהוה בעשותך את כל אלה מעשה אשה זונה שלמת: ל
 בכנותך נבך בראש כל דרך ורמתך עשית׃ בכל רחוב ולא היית׃ כוונה לקיבוץ 31
 אתנן: לכל זנות יתנו נְדָה ואת נתת את נדִיךְ לכל מִזְאֵהֶיךָ ותשִׁחֲרֵי אותם 33
 20 לבוא אליך מסביב בתזונתיך: ויהי בך הַפֶּךְ מן הנשים ביהזנותך ואחרִיךְ לא 34
 זונה ובתתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך:
 לכן זונה שמעי דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה יען השפך נהשתך ותגלה 36,לה
 ערונך בתזונתיך על מִזְאֵהֶיךָ^ד ו-ב-דמי בִּינִי אשר נתת להם: לכן הגני מִקְבִּץ
 את כל מִזְאֵהֶיךָ אשר עִיֵּבַת עליהם ואת כל אשר אהבת על כל אשר שנאת 37
 25 וקבצתי אתם עליך מסביב ונליתי ערונך אליהם וראו את כל ערונך: ושפטתיך 38
 משפטִי נאפות ושפכת דם ונתתי בך חמה וקנאה: ונתתי אתך בידם והרסו 39
 נפִיךָ ונתצו רמתִיךָ והפשטו אותך בנדִיךְ ולקחו כלי תפארתך והניחוך עירם
 ועריה: והעלו עליך קהל ורגמו אותך באבן ובתקוץ בחרבותם: ושרפו בתוך 41,מ
 באש ועשו בך שפטים לעיני נשים רבות והשבתך מוונה וגם אתנן לא תתני
 30 עוד: והנחתי חמתי בך: יען אשר לא זכרת את ימי נעורִיךָ ותִרְיָוִי לי בכל 43-42
 אלה וגם אני הא דרכך בראשך- נתתי נאם אדני יהוה׃
 הגה כל המשל עליך ימשל לאמר כאמה בתה: בת אמך אָתָּה גַעַלְתָּ אִישָׁה 44,מ
 ובניך ואחות אחותיך אָתָּה אשר געלו אנשיהן ובניהן אמכן חתית ואביכן אמרי:
 ואחותך הנדולה שמרון היא ובנותיה היושבת על שמאולך ואחותך הקטנה ממך 46
 35 היושבת מימינך סרם ובנותיה: ולא כדרכיהן הלכת וכתועבותיהן עשית׃ כמעט 47
 «את» ותשחתי מהן ככל דרכיך: חי אני נאם אדני יהוה אם עֲשִׂיתָ סָדָם אחותך 48
 היא ובנותיה כאשר עשית את ובנותיך: הגה זה היה עֵוֹן סָדָם אחותך נאון 49

16,13 (x)	ותצלתי למלוכה	(β) 16,13 לו יהי	(γ) 16 לא באות ולא יהיה
19 (δ)	יהי	(e) 22 היית	[זמה]:
27 (z)	והנה נטייתי ידי עליך ונאנרע תקך ואתנך כנפש שנאותיך בנות פלשתים הנכלמות מדרכך		
32 (v)	האשה המנאפת תחת אישה הקת את זרים:	(θ) 36 ועל כל גלולי תועבותיך	
42 (i)	וקרה קנאתי ממך ושקמתי ולא אכעס עוד	(x) 43 ולא עשית- את הזמה על כל תועבתיך	

- 14 ידי עליו והשמרתיו מתוך עמי ישראל: ונשאו עונם כעון הדרש כעון הנביא
 11 יהיה: למען לא יתעו עוד בית ישראל מאחרי ולא יטמאו עוד בכל פשעיהם
 והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים נאם אדני יהוה:
- 13,12 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם ארין כי תחטא לי למעל מעל ונטייתי
 ידי עליה ושברתי לה מטה לחם והשלחתי בה רעב והכרתי ממנה אדם ובהמה: 5
 14 והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דנאל ואיוב המה בצדקתם ינצלו נפשם
 15 נאם אדני יהוה: לו היה רעה אעביר בארין ושפלתה והיתה שקמה מבלי עובר
 16 מפני החיה: וישלשת האנשים האלה בתוכה חי אני נאם אדני יהוה אם בנים
 17 ואם בנות יצילו המה לבדם ינצלו והארין תהיה שקמה: או תרב אביא על הארין
 18 ההיא ואמרת תרב תעבר בארין והכרתי ממנה אדם ובהמה: ושלשת האנשים
 19 האלה בתוכה חי אני נאם אדני יהוה לא יצילו בנים ובנות כי הם לבדם ינצלו:
 20 או דבר אשלח על הארין ההיא ושפכתי חמתי עליה בדם להכרית ממנה
 21 אדם ובהמה: ונח דנאל ואיוב בתוכה חי אני נאם אדני יהוה אם בן אם בת
 יצילו המה בצדקתם יצילו נפשם:
- 21 כי כה אמר אדני יהוה אף כי ארבעת שפטי הרעים חרב ורעב וחיה רעה 15
 22 ודבר שלחתי על ירושלם להכרית ממנה אדם ובהמה: והנה נותרה בה פלטה
 המוצאים בנים ובנות הנם יוצאים אליכם וראיתם את דרכם ואת עלילותם
 23 ונחמתם על הרעה אשר הבאתי על ירושלם את כל אשר הבאתי עליה: ונחמו
 אתכם כי תראו את דרכם ואת עלילותם וידעתם כי לא תנם עשיתי את כל אשר
 עשיתי בה נאם אדני יהוה:
- 15,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה יהיה עין הגפן מכל עין הזמורה
 3 אשר היה בעצי היער: הֲקָח ממנו עין לעשות למלאכה אם יקחו ממנו יתד
 4 לתלות עליו כל כלי: הנה לאש נתן לאכלה את שני קצותיו אכלה האש ותוכו
 ה נָתַר היצלח למלאכה: הנה בהיותו תמים לא יעשה למלאכה אף כי אש אכלתהו 25
 ויחר ונעשה עוד למלאכה:
- 6 לכן כה אמר אדני יהוה כאשר עין הגפן בעין היער נתן: לאש לאכלה
 7 כן נתתי את יושבי ירושלם: ונתתי את פני בהם מהאש יצאו והאש תאכלם
 8 וידעו: כי אני יהוה בשימוי את פני בהם: ונתתי את הארין שקמה יען מעלו
 מעל נאם אדני יהוה:
- 30
- 16,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הודע את תועבתיך:
 3 ואמרת כה אמר אדני יהוה לירושלם מכרתיך ומלדתיך מארין הכנעני אביך
 4 אמרי ואמך תתית: ומולדותיך ביום הֲיִלַּדְת אֹתְךָ לֹא כִרְת שָׂרֵךְ ובמים לא
 ה רָחַצְת לְמַשְׁעֵי וְהִמְלַחְת לֹא הִמְלַחְת וְהִחַתְל לֹא תִחַלְת: לא חסה עליך עין לעשות 35
 לך אחת מאלה לְהִמְלָה עֲלֶיךָ וּמִשְׁלָכִי עַל פְּנֵי הַשְּׂדֵה בְּגַעַל נִפְשֶׁךָ בְּיוֹם הַלְדַת
 7.6 אֶתְךָ: ואעבר עליך ואראך מתבוֹסֶסֶת בְּדַמִּיךָ וְאָמַר לְךָ בְּדַמִּיךָ חַיִּי: רַבִּיתִיךָ
 כַּצִּמְח הַשְּׂדֵה נִתְתִּיךָ וְתַרְבִּי וְתַגְדְּלִי וְתַבּוּאִי בַעֲיַת דְּאֵי־דֵים שְׂרִי־ךָ נִכְנָו וְשַׁעֲרֶךָ צִמַּח
 8 וְאֵת עֲרֵם וְעָרְיָה: ואעבר עליך ואראך והגה עֵתְךָ עַת דְּדִים וְאִפְרֵשׁ כִּנְפֵי עֲלֶיךָ
 9 וְאִכְסַּה עֲרֹתְךָ וְאִשְׁבַּע לְךָ וְאִבּוֹא בְּבֵרִית אִתְךָ נָאִם אֲדֹנָי יְהוִה וְתַהֲיִי לִי: וְאִרְחַצְךָ 40
 בְּמִים וְאִשְׁטָף דַּמִּיךָ מֵעֲלֶיךָ וְאִסְבַּךְ בְּשֶׁמֶן: וְאִלְבָּשְׁךָ רִקְמָה וְאִנְעֲלֶךָ תַּחַשׁ וְאִתְבַּשְׁךָ
 12.11 בִּשְׁשׁ וְאִכְסַּךְ מָשִׁי: וְאִעֲדֶךָ עֲרִי וְאִתְנַה צְמִידִים עַל יְדֶיךָ וְרִבִּיר עַל גְּרוֹנְךָ: וְאִתַּן

17,21 אשר מעל בני: ואת כל מִכְ-חֲרֹוֹ בכל אֲנָפֹו כחרב יפלו והנשארים לכל רוח

יִפְרְשׁוּ וידעתם כי אני יהוה דברתי:

22 כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מצִמְרַת הארו הרמה ונתתי מראש יִנְקוּתֹו

23 רך אֶקְמָף ושתלתי אני על הר גבה ותלול: בהר מרום ישראל אֶשְׁקָלְנֹו ונשא

5 ענף ועשה פרי והיה לארו אדיר ושכנו תחתיו כל צפור כל כנף בצל דליותיו

24 תשכנה: וידעו כל עצי השדה כי אני יהוה השפלתי עין גבה הנכהתי עין שפל הובשתי עין לת והפרחתי עין יבש אני יהוה דברתי ועשיתי:

18,2,8 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: מה לכם אתם משלים את המשל הזה על ארמת

10 ישראל לאמר אבות יאכלו בסר ושני הבנים תקחינה: חי אני נאם אדני יהוה

4 אם יהיה לכם עוד משל המשל הזה בישראל: הן כל הנפשות לי הנה כנפש

ה האב וכנפש הבן לי הנה הנפש החטאת היא תמות: ואיש כי יהיה צדיק ועשה

6 משפט וצדקה: יעל הדרם לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת

7 אשת רעהו לא טמא ואל אשה יִבְנֶה-תֶּהָה לא יקרב: ואיש לא יונה חבלתו ישוב

15 ישיב גולה לא יגזל לחמו לרעב יתן ועירם יכסה בגד: בנשך לא יתן ותרבות

9 לא יקח מעול ישיב ידו משפט אמת יעשה בין איש לאיש: בהֲקוּתֵי יהלך ומשפטי

שמר לעשות אתם צדיק הוא חיה יחיה נאם אדני יהוה:

11 והוליד בן פריץ שפך דם: והוא את כל אלה לא עשה כי א-ם יעל הדרם

12 אכל ואת אשת רעהו טמא: עני ואביון הונה גולות גזל חבל לא ישיב ואל

20 הגלולים נשא עיניו תועבה עשה: בנשך נתן ותרבות לקח וחי לא יחיה את כל

התועבות האלה עשה מות יומת דמיו בו יהיה:

14 והנה הוליד בן זרע את כל חטאת אביו אשר עשה וזרע ולא יעשה קהן:

15 על הדרם לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל את אשת רעהו לא

טמא: ואיש לא הונה חבל לא חבל ונגלה לא גזל לחמו לרעב נתן וערם כפה

25 בגד: מעולֵי השיב ידו נשך ותרבות לא לקח משפטי עשה בהֲקוּתֵי הלך הוא לא

18 ימות כעון אביו חיה יחיה: אביו כי עשק עשק גזל גזל ואשר לא טוב עשה

19 בתוך עמיו והנה מת בעונו: ואמרתם מדע לא נשא הבן בעון האב והבן

משפט וצדקה עשה את כל חקותי שמר ויעשה אתם חיה יחיה: הנפש החטאת כ

היא תמות בן לא ישא בעון האב ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק עליו

30 תהיה ורשעת הרשע עליו תהיה:

21 והרשע כי ישוב מכל חטאתֵו אשר עשה ושמר את כל חקותי ועשה

22 משפט וצדקה חיה יחיה לא ימות: כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו בצדקתו

23 אשר עשה יחיה: קחפין אחפין מות רשע נאם אדני יהוה הלא בשובו מדרכֵו וחיה:

24 ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ככל התועבות אשר עשה הרשעֵו כל

35 צדקתֵו אשר עשה לא תזכרנה במעלו אשר מעל ובחטאתו אשר חטא במ ימות:

25 ואמרתם לא יתכן דרך אדני שמעו נא בית ישראל הדרכי לא יתכן הלא דרכיכם

26 לא יתכנו: בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת [] בעונו אשר עשה [עליוֵו] ימות:

28,27 ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה ויעש משפט וצדקה הוא את נפשו יחיה: וזרעֵו

29 יִשְׁפָּטֵב מכל פשעיו אשר עשה חי יחיה לא ימות: ואמרו בית ישראל לא יתכן

40 דרך אדני הדרכי לא יתכנו בית ישראל הלא דרכיכם לא יתכנו:

לכן איש כדרכו אשפט אתכם בית ישראל נאם אדני יהוה שובו והשיבו ל

31 מכל פשעיכם ולא יהיה לכם למכשול עון: השליכו מעליכם את כל פשעיכם אשר

16,נ שבעת לחם ושלוח השקט היה לה ולבנותיה ויד עני ואביון לא התזיקה; ותגבנה
 51 ותעשינה תועבה לפני ואסיר אתהן כאשר ראית: ושמרון כחצי חטאתיך לא
 הטאה ותרבי את תועבותיך מהנה ותצדקי את אחותיך בכל תועבותיך אשר
 52 עשית: גם את שאי כלמתך אשר פללת לאחותיך בחטאתיך אשר התעבת מהן
 תצדקנה ממך וגם את בושי ושאי כלמתך בצדקתך אחיותך:
 53 ושכתי וגם שכיהן את שכית סדם ובנותיה ואת שכית שמרון ובנותיה
 54 ושכתי¹⁰ שכיתיך בתוכהנה: למען תשאי כלמתך ונכלמת מכל אשר עשית בנחמד
 נה אתן: ואחותיך סדם ובנותיה תשבן לקדמתן ושמרון ובנותיה תשבן לקדמתן ואת
 56 ובנותיך תשכינה לקדמתכן: ולוא היתה סדם אחותך לשמועה בפך ביום גאוניך:
 57 בטרם תגלה עיריך כמו עתה היית חרפת בנות אד-ס-א-ו-בנות
 58 פלשתים השאטות אותך מסביב: את זמתך ואת תועבותיך את נשאתים נאם
 יהוה:
 59 כי כה אמר אדני יהוה ועשית¹¹ אותך כאשר עשית אשר בזית אלה להפך
 61.0 ברית: וזכרתי אני את בריתי אותך כימי נעורייך והקימותי לך ברית עולם: וזכרת
 את דרכיך ונכלמת בקחתך את אחותיך הגדלות ממך אל הקטנות ממך ונתתי
 62 אתהן לך לבנות ולא מבריתך: והקימתי אני את בריתי אתך וידעת כי אני יהוה:
 63 למען תזכרי ובשק ולא יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלמתך בכפרי לך לכל
 אשר עשית נאם אדני יהוה:

17,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם חוד חידה ומשל משל אל בית ישראל:
 3 ואמרת כה אמר אדני יהוה הנשר הגדול גדול הכנפים אךך האבר מלא הנוצה
 4 אשר לו הרקמה בא אל הלבנון ויקח את צמרת הארו: את ראש יניקותיו קטף
 ה ויביאהו אל ארץ כנען בעיר רכלים שמו: ויקח מזרע הארץ ויתנהו בשדה זרע-ב
 6 על מים רבים צפצפה שמו: ויצמח ויהי לגפן סרחת שפלת קומה לפנות דליותיו
 7 אליו ושרשיו תחתיו יהיו ותהי לגפן ותעש בדים ותשלח פארות: ויהי נשר את-ד-
 25 גדול גדול כנפים ורב נוצה והנה הגפן הזאת כפנה שרשיה-א-ליו ודליותיה-שלחה
 8 לו להשקות אותה מערנות מטעה: אל שדה טוב על מים רבים היא שתולה
 9 לעשות ענף ולשאת פרי להיות לגפן אדרת: אמר כה אמר אדני יהוה-התצלח
 הלוא את שרשיה ינתק ואת פריה יקוסם ויבש כל טרפי צמחה ולא בזרע גדולה
 10 ובעם רב יעשה בנתק אותה משרשיה: והנה שתולה התצלח הלא כנעת כה
 30 רוח הקדים תיבש יבש על עקגת צמחה תיבש:

12.11 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: אמר נא לבית המרי הלא ידעתם מה אלה אמר
 הנה בא מלך בכל ירושלם ויקח את מלכה ואת שריה ויבא אותם אליו בבלה:
 13 ויקח מזרע המלוכה ויכרת אתו ברית ויבא אתו באלה ואת אילי הארץ לקח:
 14.18 להיות ממלכה שפלה לבלתי התנשא לשמר את בריתו לעמדה: וימרר בו לשלח
 15 מלאכיו מצרים לתת לו כוסים ועם רב היצלה הימלט העשה אלה והפך ברית
 16 ונמלט: חי אני נאם אדני יהוה אם לא במקום המלך הממליך אתו אשר בזה
 17 את אלתו ואשר הפך את בריתו אתו בתוך כבל ימות: ולא בחיל גדול ובקהל
 רב יעשה אותו פרעה במלחמה בשפך סללה ובכנות דיק להכרית נפשות רבות:
 19.18 ובוה אלה להפך ברית והנה נתן ידו וכל אלה עשה לא ימלט: לכן כה אמר
 40 אדני יהוה חי אני אם לא אלתי אשר כזה ובריתי אשר הפיר ונתתיו בראשו:
 כ ופרשתי עליו רשתי ונתפש במצודתי והביאותיהו בבלה ונשפמתי אתו שם מעלו

- היא לכל הארצות: יען במשפטי מאסו ואת חקותי לא הלכו בהם ואת שבתותי 20,16
חללו כי אחרי גלוליהם לבם הלך: ותחס עיני עליהם משחתם ולא עשיתי אותם
7 כלה במדבר: ואמר אל בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם
18 אל תשמרו ובגלוליהם אל תטמאו: אני יהוה אלהיכם בתקותי לכו ואת משפטי
19 שמרו ועשו אותם: ואת שבתותי קדשו והיו לאות ביני וביניכם לדעת כי אני כ
5 יהוה אלהיכם: וימרו כי הבנים בתקותי לא הלכו ואת משפטי לא שמרו לעשות
21 אותם אשר יעשה אתם האדם וחי בהם את שבתותי חללו ואמר לשפך חמתי
עליהם לכלות אפי בם במדבר: והשבתי את ידי ואעש למען שמי לבלתי החל לעיני
22 הגוים אשר הוצאתי אתם לעיניהם: גם אני נשאתי את ידי להם במדבר להפיץ
23 אתם בגוים ולקרות אותם בארצות: יען משפטי לא עשו וחקותי מאסו ואת שבתותי
10 חללו ואחרי גלולי אבותם היו עיניהם: וגם אני נתתי להם חקים לא טובים כה
ומשפטים לא יחיו בהם: ואטמא אותם במתנותם בהעביר כל פטר רחם למען
26 אשם למען אשר ידעו אשר אני יהוה:
- לכן דבר אל בית ישראל בן אדם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה עוד
27 ואת נדפו אותי אבותיכם במעלם בי מעל: ואביאם אל הארץ אשר נשאתי את
15 ידי לתת אותה להם ויראו כל נבעה רמה וכל עין עבות ויזבחו שם את זבחייהם
ויתנו שם פֶּעַם קרבנם וישמו שֵׁם ריח ניתוחיהם ויפילו שם את נסכיהם:^א
- לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה הברוך אבותיכם אתם ל
נטמאים ואחרי שקוציהם אתם זנים: ובשאת מתנתיכם בהעביר בניכם באש אתם
31 נטמאים -ב-כל גלוליהם עד היום -הוה- ואני אדרש לכם בית ישראל חי אני
20 נאם אדני יהוה אם אדרש לכם: והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם
32 אמרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עין ואבן: חי אני נאם אדני יהוה
33 אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם: והוצאתי אתכם
34 מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצתם בם ביד חזקה ובזרוע נטויה
25 ובחמה שפוכה: והבאתי אתכם אל מדבר העמים ונשפטתי אתכם שם פנים אל לה
פנים: כאשר נשפטתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים כן אשפט אתכם נאם
36 אדני יהוה: והעברתי אתכם תחת השבט והבאתי אתכם במס-פֶּ-רֶ: וברותי
38,37 מכם המרדים והפושעים בי מארץ מנוריהם אוציא אותם ואל אדמת ישראל לא
יבואו: וידעתם כי אני יהוה: ואתם בית ישראל כה אמר אדני יהוה איש גלוליו
39 לכו עבדו ואחר אם אינכם שמעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו עוד במתנותיכם
30 ובגלוליהם: כי בהר קדשי בהר מרום ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית
ישראל כלה-י: שם אָרְצֶם ושם אדרוש את תרומתיכם ואת ראשית משאותיכם בכל
קדשיכם: בריח ניהת ארצה אתכם בהוציאי אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן
41 הארצות אשר נפצתם בם ונקדשתי בכם לעיני הגוים: וידעתם כי אני יהוה
42 בהביאי אתכם אל אדמת ישראל אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה
35 לאבותיכם: וזכרתם שם את דרכיכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמאתם בם
43 ונקטתם בפניכם בכל רעותיכם אשר עשיתם: וידעתם כי אני יהוה בעשותי אתכם
44 למען שמי לא כדרכיכם הרעים וכעלילותיכם הנשחתות בית ישראל נאם אדני יהוה:
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך דרך תימנה והפך יעל דרום א. 2I,2
והנבא יעל יער השדה ננביה: ואמרת ליער הנגב שמע דבר יהוה כה אמר אדני 3

—*—*—*—

(א) 20,29 ואמר אליהם מה הגמה אשר אתם הפאים שם ויקרא שמה קמה עד היום הוה:

(ז) 20,2 בארץ

(ב) 37 הברית

18,32 פשעתם בִּי וַעֲשׂוּ לָכֵם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ חֲדָשָׁה וְלַמָּה תָּמְתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל: כִּי לֹא אֲחַפֵּן בְּמוֹת הַמָּת נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה וְהִשִּׁיבוּ וְחִוּוּ:

	19,9	וַיִּבְקְאוּ בַּחֲחִים	וְאַתָּה שָׂא קִינָה עַל נְשֵׂאֵי־	19,9 א
		וַיִּוִּיתְגָּהוּ בְּסוֹנָר	יִשְׂרָאֵל: וְאָמַרְתְּ	2
5		לִמְעַן לֹא יִשְׁמַע קוֹלוֹ	יְלִמָּה אִמְךָ לְלִבִּיא בֵּין אַרְוֹת	
		[עוֹד	בְּתוֹךְ יִכְפְּרִים יִרְכַּצָּה רִבְתָּה נֹרִיָּה:	3
		עוֹד	וְתַעַל אַחַד מִגְרִיָּה כַפִּיר הִיָּה	3
		עַל מִים שְׂתוּלָה	וְיִלְמַד לְטָרֵף טָרֵף אֲדָם אֲכַל:	4
10		מִמֵּים רַבִּים:	וַיִּשְׁמַעוּ יַעֲלִיּוּ נְוִים בְּשַׁחַתְתֶּם נִתְפַּשׁ	4
		אֵל שֶׁבַט־מִשְׁלָֹ	אֵל אַרְצֵן מִצְרַיִם:	11
		עַל בֵּין עֵבֶת־	וְתִנְבְּאָה קוֹמְתוֹ	
		בְּרַב דְּלִיתָיו:	וַיֵּרָא בְּנִבְהוּ	ה
			וְתָרָא כִּי נֹחַלָּה אֲבָדָה תִּקְנֶתָה	
			כַּפִּיר שְׂמַתְהוּ:	6
15		לֶאֱרִץ הַשְּׁלֵבָה	וְיִתְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ אַרְוֹת כַּפִּיר הִיָּה	6
		הַבִּישׁ פְּרִיָּה	אֲדָם אֲכַל:	7
		אִשׁ אֲכַלְתָּהּ:	וְעִרְיָהֶם הַחֲרִיב וְעִרְיָהֶם	7
		בְּאַרְצֵן צִיָּה וְצַמָּא:	מִקּוֹל שְׂאֲנָתוֹ:	8
		בְּדִיקָה אֲכַלָּה	סָבִיב מִמִּדְּיָנוֹת	8
20		שֶׁבַט־מִשְׁלָֹ	וּפִרְשׂוּ עֲלָיו גְּוִים בְּשַׁחַתְתֶּם נִתְפַּשׁ:	
		[עוֹ		
			קִינָה הִיא וְתִהְיֶה לְקִינָה:	

	20,א	וַיְהִי בַשְּׁנָה הַשְּׁבִיעִית בַּחֲמִשִּׁי בַעֲשׂוֹר לַחֲדָשׁ כֹּאֵו אַנְשִׁים מוֹקְנֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְשׁ	20,א
	3-2	אֶת יְהוָה וַיִּשְׁבוּ לִפְנֵי: וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם דַּבֵּר אֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל	3-2
	4	וְאָמַרְתְּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה הִלְדַּרְשׁ אֶתִּי אַתֶּם בָּאִים חִי אֲנִי אִם אֲדַרְשׁ	4
	ה	לָכֵם נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: הִתְשַׁפֵּט אַתֶּם הַתְּשַׁפֵּט בֶּן אָדָם אֶת תּוֹעֵבַת אֲבוֹתֶם	ה
	6	הַדּוֹדִיעַם: וְאָמַרְתְּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה בְּיוֹם בְּחָרִי בְּיִשְׂרָאֵל וְאִשָּׁא יָדִי לֹרַע	6
	7	בַּיּוֹם הַהוּא נִשְׂאֵתִי יָדִי לְהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאַרְצֵן מִצְרַיִם אֵל אַרְצֵן אֲשֶׁר יִגְדַּלְתִּי לְהֶם:	7
30		אַרְצֵן־ זָבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ צִבִי הִיא לְכָל הָאַרְצוֹת: וְאָמַר אֲלֵיהֶם אִישׁ שְׂקוּצֵי עֵינָיו	8
	8	הַשְּׁלִיכוּ וּבְגִלּוּלֵי מִצְרַיִם אֵל תִּטְמְאוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּמְרוּ כִּי וְלֹא אָבּוּ לִשְׁמַע	8
	9	אֵלַי אִישׁ אֶת שְׂקוּצֵי עֵינֵיהֶם לֹא הִשְׁלִיכוּ וְאֵת גִּלּוּלֵי מִצְרַיִם לֹא עִזְבוּ וְאָמַר לִשְׁפָךְ	9
	11	חַמְתִּי עֲלֵיהֶם לְכָלֹת אֲפִי בְהֶם בְּתוֹךְ אַרְצֵן מִצְרַיִם: וְאַעֲשֶׂה לִמְעַן שְׂמִי לְבַלְתִּי הַחֵל	9
	11	לְעֵינֵי הַנְּוִים אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכְכֶם אֲשֶׁר נֹדַעְתִּי אֲלֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאַרְצֵן	35
	12	מִצְרַיִם: וְהוֹצִיאֵם מֵאַרְצֵן מִצְרַיִם וְאַבְרָם אֵל הַמִּדְבָּר: וְאַתֵּן לְהֶם אֶת חֲקוֹתַי וְאֵת	11
	13	מִשְׁפָּטֵי הַדּוֹרְעָתִי אֹתָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בְהֶם: וְגַם אֶת שְׂבֻתוֹתַי נִתְּנִי	12
	14	לְהֶם לְהוֹיֹת לְאוֹת בִּינֵי וּבִינֵיהֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מִקְדָּשֶׁם: וַיִּמְרוּ בֵּי בֵּית יִשְׂרָאֵל	13
	14	בַּמִּדְבָּר בְּחֲקוֹתַי לֹא הִלְכוּ וְאֵת מִשְׁפָּטֵי מַאֲסוֹ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחֵי בְהֶם	14
40		וְאֵת שְׂבֻתוֹתַי חֲלָלוּ מְאֹד וְאָמַר לִשְׁפָךְ חַמְתִּי עֲלֵיהֶם בַּמִּדְבָּר לְכָלֹתָם: וְאַעֲשֶׂה לִמְעַן	14
	טו	שְׂמִי לְבַלְתִּי הַחֵל לְעֵינֵי הַנְּוִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִים לְעֵינֵיהֶם: וְגַם אֲנִי נִשְׂאֵתִי יָדִי לְהֶם	טו
		בַּמִּדְבָּר לְבַלְתִּי הִבִּיא אֹתָם אֵל הָאַרְצֵן אֲשֶׁר נִתְּנִי לְהֶם אַרְצֵן־ זָבַת חֶלֶב וְדִבְשׁ צִבִי	

- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם הַתְּשַׁפֵּט הַתְּשַׁפֵּט אֶת עֵיר הַתְּרָמִים א.22,2
 והודעתה את כל תועבותיה; ואמרת כה אמר אדני יהוה עיר שפכת דם בתוכה 3
 לבוא עמה ועשתה גלולים עליה לטמאה: בדמך אשר שפכת אשמת ובגלולך 4
 אשר עשית טמאת ותקריבי יומיך ותביאי עתך על כן נתתיך חרפה לגוים 5
 וקלסה לכל הארצות: הקרבות והרחקות ממך יתקלסו בך טמאת השם רבת ה
 המהומה: הנה נשיאי ישראל איש לורעו היו בך למען שפך דם: אב ואם הקלו 7.6
 בך לגר עשו בעשק בתוך יתום ואלמנה הונו בך: קדשי בויז ואת שבתתי 8
 חללת: אנשי רכיל היו בך למען שפך דם ועל הים אכלו בך זמה עשו בתוכך: 9
 ערות אב נלה בך טמאת הגדה ענו בך: ואיש את אשת רעהו עשה תועבה 11.1
 ואיש את כלתו טמא כזמה ואיש את אחתו בת אביו ענה בך: שחד לקחו בך 12
 למען שפך דם גשך ותרבות לקחת ותכצעי בעיך בעשק ואתי שכחת נאם אדני
 יהוה: והנה הפיתי כפי יעל בצעך אשר עשית ועל דמיך אשר היו בתוכך: 13
 היעמד לפך אם תחזקנה ידך בימים אשר אני עשה אותך אני יהוה דברתי 14
 ועשיתי: והפיצותי אותך בגוים וזריתיך בארצות והתמתי טמאתך ממך: ונחלתי בך 16.15
 לעיני גוים וידעת כי אני יהוה: 15
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם היו לי בית ישראל לסגן בלם נחשת 17.18
 ובדיל וברזל ועופרת בתוך כור סגים כסף היו: לכן כה אמר אדני יהוה יען 19
 היות כלכם לסגים לכן הנני קבץ אתכם אל תוך ירושלם: כקבצת כסף ונחשת כ
 וברזל ועופרת ובדיל אל תוך כור לפחת עליו אש להנתיך כן אקבץ באפי 20
 ובחמתי והנחתי והתכתי אתכם: וכנסתי אתכם ונפחתי עליכם באש עברתי 21
 ונתכתם בתוכה: כהתוך כסף בתוך כור כן תתכו בתוכה וידעתם כי אני יהוה 22
 שפכתי חמתי עליכם:
- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לה את ארץ לא מ-מ-ט-רה היא 23.24
 לא גשמה ביום ועם: א-ש-ר נ-ש-י-א-י-ה בתוכה כארי שואנ טרף טרף נפש אכלו כה
 חסן ויקר יקחו אלמנותיה הרבו בתוכה: כהנייה חמסו תורתו ויחללו קדשי בין 25
 קדש לחל לא הכדילו ובין טמא לטהור לא הודיעו ומשבבותי העלימו עיניהם
 ואחל בתוכם: שריה בקרבה כזאבים טרפי טרף לשפך דם לאבד נפשות למען 27
 בצע בצע: ונביאיה טחו להם תפל חוים שוא וקסמים להם כזב אמרים כה אמר 28
 אדני יהוה ויהוה לא דבר: עם הארץ עשקו עשק וגזלו גול ועני ואביון הונו 29
 ואת הגר עשו בלא משפט: ואבקש מהם איש גדר גדר ועמד בפרץ לפני בעד ל 30
 הארץ לבלתי שחתה ולא מצאתי: ואשפך עליהם זעמי באש עברתי כליתם דרכם 31
 בראשם נתתי נאם אדני יהוה:

- ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתיים נשים בנות אם אחת היו: א.23,2
 ותזנינה במצרים בנעוריהן ב- שמה מעכו שדיהן ושם עשו דדי בתוליהן: ושמותן 4.3
 אהלה הגדולה ואהליבה אחותה ותהיינה לי ותלדנה בנים ובנות: ותזן ה
 אהלה תחתי ותענב על מאהביה יעל אשור ר-ב-ים: לבשי תכלת פחות 6
 וסגנים בחורי חמד כלם פרשים רכבי סוסים: ותתן תזנותיה עליהם מבחר 7
 בני אשור כלם ובכל אשר ענבה בכל גלוליהם נטמאה: ואת תזנותיה 8
 מצרים לא עזבה כי אותה שכבו בנעוריה והמה עשו דדי בתוליה וישפכו 40
 תזנותם עליה: לכן נתתיה ביד מאהביה ביד בני אשור אשר ענבה עליהם: 9

22,4 (א) שנותיך • 23,3 (ב) 121 • 4^b (ג) ישמותן שמרון אהלה וירושלם אהליבה

- 21 יהוה הגני מצית בך אש ואכלה בך כל עין לה וכל עין יבש לא תכבה להבת
 4 שלהבת ונצרכו בה כל פנים מנגב צפונה: וראו כל בשר כי אני יהוה בערתיה
 ה לא תכבה: ואמר אהה ארני יהוה המה אמרים לי הלא ממשל משלים הוא:
 7.6 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל ירושלם והטף יעל
 8 מקדשי-ה: והנבא יעל אדמת ישראל: ואמרת לאדמת ישראל כה אמר יהוה הגני
 9 יעליך והוצאתי חרבי מתערה והכרתי ממך צדיק ורשע: יען אשר הכרתי ממך
 י צדיק ורשע לכן תצא חרבי מתערה יעל כל בשר מנגב צפונה: וידעו כל בשר
 11 כי אני יהוה הוצאתי חרבי מתערה לא תשוב עוד: ואתה בן אדם האנח
 12 בשברון מתנים ובמרירות תאנח לעיניהם: והיה כי יאמרו אליך על מה אתה
 נאנח ואמרת יעל שמועה כי באה וגמם כל לב ורפו כל ידים וקהתה כל רוח
 14.13 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר יהוה אמר

חרב חרב 21,16 ויתן אתה לטובת:

- 15 לתפש בכף הוחרה וגם מרוטה: למען טבח טבח הוחרה
 טו היא הוחרה^ט והיא מרטה למען ה־ה־ל־ ברק מרטה:
 לתת אותה ביד הורג:

- 17 ועק והילל בן אדם כי הוא היתה בעמי היא בכל גשיאי ישראל מגורי אל חרב
 19.18 היו את עמי לכן ספק יעל ירך: כי בתן נאם ארני יהוה: ואתה
 20 בן אדם הנבא והך כף יעל כף חרב חללים היא חרב חללים-
 כ הגדולה- התדרת להם: למען למוג לב והרבה ה-כשלים על כל שעריהם נתנו-
 21 לט-בתת חרב אף- עשויה לברק מר-טה לטבת: התאחרי הימיני הקדימו השמולי
 22 אנה פניך מעדות: וגם אני אפה כפי יעל כפי והנחותי חמתי אני יהוה דברתי:
 24.23 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שים לך שנים דרכים לבוא חרב
 25 כה מלך כבל מארין אחת- יצאו שניהם ויד- בראש ררך עיר בראש- דרך יעיר-
 26 תשים לבוא חרב את רפת בני עמון ואת יהודה ו-ירושלם ב-ת-ו-כ-ה: כי עמד
 מלך כבל יעל אם הדרך בראש שני הדרכים לקסם קסם קלקל בחצים שאל
 27 בתרפים ראה בכבוד: בימינו היה הקסם ירושלם לפתח פה ב-צ-ח להרים קול
 28 בתרועה לשום כרים על שערים לשפך סללה לבנות דגן: והיה בקסום שוא
 30 בעיניהם- והוא מוכיר עון להתפש:
 29 לכן כה אמר ארני יהוה יען הזכ-רכם עונכם בהגלות פשעכם להראות
 ל חטאותיכם בכל עלילותיכם יען הזכ-רכם בכף תתפשו: ואתה חלל רשע נשיא
 31 ישראל אשר בא יומו בעת עון קין: כה אמר ארני יהוה הסיר המצנפת והרים
 32 העפרה זאת לא היה השפלה הגבה והגבה השפיל: ענה ענה אשימנה
 גם זאת לא היה עד בא אשר לו המשפט ונתתיו:
 35 ואתה בן אדם הנבא ואמרת כה אמר ארני יהוה יעל בני עמון ועל הרפתם
 33 ואמרת חרב חרב פתוחה לטבת מרוטה למען ההל ברק: בחזות לך שוא בקסם
 34 לה לך כוב לתת אותה- יעל צנארי חללים רשעים אשר בא יומם בעת עון קין: השב
 36 אל תערה במקום אשר נבצאת בארין מקרותך אשפט אתך: ושפכתי עליך ועמי
 37 באש עברתי אפיה עליך ונתתך ביד אנשים בערים קרשי משחית: לאש תהיי-
 40 לאכלה דמך יהיה בתוך הארין לא תזכרי כי אני יהוה דברתי:

--- יחזקאל יחזקאל ---

(א) 21, טו או נשיש שבט בני פאסת כל עין * (ב) 10 חרב * (ג) 24 בך
 (ד) 27 לשום כרים * (ה) 28 להם * (ו) שבעי שבעות להם * (ז) 33 תהיל

ולבו: ורגלם: עליהן אבן וברא אותהן בחרבותם בנייהן ובנותיהן יהרגו ובתיהן 23.47
 באש ישרפו: והשבת יזמה מן הארץ ונפסרו כל הנשים ולא תעשינה כזמתכנה: 48
 ונתנו זמתכנה עליכן וחטאי גלוליכן תשאנה וידעתם כי אני אדני יהוה: 49

5 ויהי דבר יהוה אלי בשנה התשיעית כחדש העשירי בעשור לחדש לאמר: 24.א
 בן אדם כתוב לך את שם היום^ב הזה סמך מלך בבל יעל ירושלם כעצם היום 2
 הזה: ומשל אל בית המרי משל ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה שפת הפיר 3
 שפת וגם יצק בו מים: אסף גתחיק אליה כל גתח טוב ירך וכתף מבחר עצמים 4
 מלא: מבחר הצאן לקוח וגם הור העצים תחתיה גתח גתחיק גם כשלו עצמיה ה
 10 בתוכה:

לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה ותלאתה 6א
 לא יצאה ממנה: כי דמה בתוכה היה על צחיח סלע שמתהו לא שפכתהו על 7
 הארץ לכפות עליו עפר: להעלות חמה לנקם נקם נתתי את דמה על צחיח סלע 8
 לבלתי הפסות: לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים גם אני אנדיל המדורה: 9
 הרבה העצים הקלק האש התם הבשר והרקח המרקחה: לנתחיק לנתחיק הוציאה 15
 לא נפל עליה גורל: והעמידה על גחליה רקח למען תחם וחרה נחשתה ונתכה 11
 בתוכה טמאתה תתם חלאתה: ולא תצא ממנה רבת חלאתה באש: 12
 יען טהרתך ולא טהרת משקאתך לא טהרתי עוד עד הניתי את חמתי בך: 13
 אני יהוה דברתי באה ועשיתי לא אפרע ולא אחוס ולא אגחם כדרכיך וכעלילותיך 14
 20 שפפתיך גאם אדני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנני לקח ממך את מחמד עיניך 16.טו
 במנפה ולא תספר ולא תבכה ולוא תבוא דמעתיך: האנק הם אצל זמתי לא 17
 תעשה פארך חבוש עליך ונעליך תשים כרגליך ולא תעטה על שפם ולחם 18
 אגיים לא תאכל: ואכבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב ואעש בבקר כאשר 19
 צייתי: ויאמרו אלי העם הלא תניד לנו מה אלה לנו כי אתה עשה: ואמר אליהם 25
 דבר יהוה היה אלי לאמר: אמר לבית ישראל כה אמר אדני יהוה הנני מחלל 21
 את מקדשי גאון עזכם מחמד עיניכם ומחמל נפשכם ובנותיכם אשר 22
 עזבתם כחרב יפלו: ועשיתם כאשר עשיתי על שפם לא תעטו ולחם אגיים לא 23
 תאכלו: ופאניכם על ראשיכם ונעליכם כרגליכם לא תספרו ולא תבכו ונמקתם 24
 30 כעונתיכם ונתמתם איש אל אחיו: והיה יחזקאל לכם למופת ככל אשר עשה
 תעשו כבאה וידעתם כי אני אדני יהוה:

ואתה בן אדם הלוא ביום קחתי מהם את מעושי משוש תפארתם את מחמד 25
 עיניהם ואת משא נפשם בנייהם ובנותיהם: ביום ההוא יבוא הפליט אליך 26
 להשמעות אונים: ביום ההוא יפתח פיך את הפליט ותדבר ולא תאלם עוד והיית 27
 35 להם למופת וידעו כי אני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל בני עמון והנכא עליהם: 25.א.2
 40 ואמרת לבני עמון שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה יען אמרך האח
 ע-ל מקדשי כי גחל ו-ע-ל אדמת ישראל כי נשמה ו-ע-ל בית יהודה כי הלכו

(ב) 23.47 קהל * (ג) 24.2 את עצם היום * (ד) 24.1 העצמות יחרו *
 (ה) 24.12 תאנים חלאת * (ו) 24.12 חלאתה: בקמאתך זמה

- י' 23. המה גלו ערְוֹתָהּ בְּנִיָּהּ וּבְנוֹתֶיהָ לַקְחוּ וְאוֹתָהּ בְּתָרְבָהּ הָרְגוּ וְתָהִי שֵׁם לְנָשִׁים וְשֵׁפֶט־מִים עָשׂוּ בָּהּ:
- 11 וְתָרָא אַחֲוֹתָהּ אֶהְלִיבָהּ וְתִשְׁתַּח עַנְבָתָהּ עַנְבָתָהּ וְאֵת תּוֹנוֹתֶיהָ מִזְנוֹנֵי אַחֲוֹתָהּ:
- 12 יַעַל בְּנֵי אֲשׁוּר עַנְבָהּ פַּחֲוֹת וּסְגָנִים יִרְבּוּ לְבָשִׂי מְכַלּוֹל פְּרִשִׁים רַכְבֵי סוּסִים
- 14.13 בַּחֲוָרֵי חֲמַד כֹּלֶם: וְאָרָא כִּי נִטְמָאָה דְרַךְ אַחַד לְשִׁתִּיהֶן: וְתוֹסֵף אֶל תּוֹנוֹתֶיהָ וְתָרָא
- טו אַנְשִׁים מִתְקַיִם: עַל הַקִּיר צִלְמֵי כְשָׁדִים חֲקָקִים כְּשִׁשֶׁר: הַנִּזְרֵי אֲזוּר בְּמִתְנִיהֶם
- סְרוּחֵי טְבוּלִים בְּרֹאשֵׁיהֶם מְרָאָה שְׁלִישִׁים כֹּלֶם דְּמוֹת בְּנֵי בָבֶל כְּשָׁדִים אֲרִין מוֹלְדָתָם:
- 17.16 וְתַעֲנַב עֲלֵיהֶם לְמִרְאָה עֵינֵיהָ וְתִשְׁלַח מְלָאכִים אֵלֵיהֶם כְּשָׁדִימָה: וַיִּבְאוּ אֵלֶיהָ בְּנֵי
- 18 בָבֶל לְמִשְׁכַּב הַדָּיִם וַיִּטְמְאוּ אוֹתָהּ בְּתוֹנוֹתָם וְתִשְׁבַּעֵי בָם וְתִקַּע נִפְשָׁה מֵהֶם: וְתִגַּל
- תּוֹנוֹתֶיהָ וְתִגַּל אֶת עֲרֻוֹתָהּ וְתִקַּע נִפְשֵׁי מַעֲלֵיהָ כַּאֲשֶׁר נִקְעָה נִפְשֵׁי מַעַל אַחֲוֹתָהּ:
- 19.2 וְתִרְבֶּה אֶת תּוֹנוֹתֶיהָ לִזְכֹּר אֶת יְמֵי נְעוּרֶיהָ אֲשֶׁר זָנְתָה בְּאֲרִין מְצָרִים: וְתַעֲנַב עַל
- 21 פְּלִגְשִׁיהֶם אֲשֶׁר בָּשָׂר חֲמוּרִים בְּשָׂרָם וַיִּרְמַת סוּסִים וְרִמְתָּם: וְתַפְקְרִי אֶת זְמַת נְעוּרֶיךָ
- בְּעִשְׂוֹת -ב- מְצָרִים דְּרִיךְ לְמַעַךְ שְׂדֵי נְעוּרֶיךָ:
- 22 לָכֵן אֶהְלִיבָהּ כִּה אֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲנִי מַעִיר אֶת מַאֲהֲבֶיךָ עֲלֶיךָ אֶת אֲשֶׁר
- 23 נִקְעָה נִפְשֶׁךָ מֵהֶם וְהַבָּאִתִּים עֲלֶיךָ מִסְכִּיב: בְּנֵי בָבֶל כֹּל כְּשָׁדִים פְּקוֹד וְשׁוּעַ וְקוּעַ
- 15 וְכָל בְּנֵי אֲשׁוּר אוֹתָם בַּחֲוָרֵי חֲמַד פַּחֲוֹת וּסְגָנִים כֹּלֶם שְׁלִישִׁים וְיִרְבּוּ רַכְבֵי סוּסִים
- 24 פְּלֶם: וְבָאוּ עֲלֶיךָ יִבְהֲצֹן רַכֵּב וְגִלְגַל וּבִקְהַל עַמִּים צָנָה וּמִנֵּן וְקוּבַע יִשְׂמוּ עֲלֶיךָ
- כִּה סְבִיב וְנִתְתִּי לְפָנֵיהֶם מִשְׁפָּט וּשְׁפָטוֹךְ בְּמִשְׁפָּטֵיהֶם: וְנִתְתִּי קִנְאָתִי בְךָ וְעָשׂוּ
- אוֹתְךָ בַּחֲמָה אַפְךָ וְאֲזַנֶיךָ יִסִּירוּ וְאֲחִירֶיךָ בְּתָרְבָהּ תַּפּוֹל הֵמָּה בְּנִיךְ וּבְנוֹתֶיךָ יִקְחוּ
- 27.26 וְאֲחִירֶיךָ תֹאכַל בָּאֵשׁ: וְהַפְּשִׁטוֹךְ אֶת בְּגָדֶיךָ וְלַקְחוּ כְּלֵי תַּפְאֲרֶתְךָ: וְהִשְׁפַּתִּי זְמַתְךָ
- 20 מִמֶּךָ וְאֵת זְנוֹתְךָ מֵאֲרִין מְצָרִים וְלֹא תִשְׂאֵי עֵינֶיךָ אֵלֵיהֶם וּמְצָרִים לֹא תִזְכְּרֵי עוֹד:
- 28 כִּי כִה אֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲנִי נִתְנַךְ בִּיד אֲשֶׁר שָׁנְאָת בִּיד אֲשֶׁר נִקְעָה נִפְשֶׁךָ מֵהֶם:
- 29 וְעָשׂוּ אוֹתְךָ בְּשִׁנְאָה וְלַקְחוּ כָל יַנִּיעַךְ וְעוֹבוֹךְ עֲרֹם וְעִרְיָה וְנִגְלָה עֲרוֹת וְנוֹגִיךָ וְזַמְתְךָ
- 31.ל. וְתוֹנוֹתֶיךָ וְעָשָׂה אֱלֹהִי לְךָ בּוֹנוֹתְךָ אַחֲרַי גּוֹיִם עַל אֲשֶׁר נִטְמָאָת בְּגִלּוּלֵיהֶם: בְּדֶרֶךְ
- 32 אַחֲוֹתְךָ הִלְכָתְּ וְנִתְתִּי כּוֹסֶה בִּידְךָ: כִּה אֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה כּוֹס אַחֲוֹתְךָ תִּשְׁתִּי הַעֲמַקָּה
- 25 וְהִרְקַבְתָּ תְהִיָּה לְצַחֵק וְלִלְעַג מְרַבָּה לְהַכִּיל: שְׁפָרוֹן וַיְגוֹן תַּמְלָאֵי כּוֹס שְׁמָה וּשְׁמָמָה
- 33 כּוֹס אַחֲוֹתְךָ: וְשִׁתִּית אוֹתָהּ וּמְצִיתָ וּשְׂדִיךְ תִּנְתְּקִי כִּי אֲנִי דִבְרַתִּי גָאֵם אֲדֹנָי
- 34 לָהּ יְהוּה: לָכֵן כִּה אֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה יַעַן שִׁכַחְתָּ אוֹתִי וְתִשְׁלָכִי אוֹתִי אַחֲרַי נִגְדָה וְגַם אֶת
- שְׂאֵי זְמַתְךָ וְאֵת תּוֹנוֹתֶיךָ:
- 36 וַיֹּאמֶר יְהוִה אֵלֵי בֵן אֲדָם הֲתִשְׁפּוֹט אֶת אֶהְלָה וְאֵת אֶהְלִיבָהּ וְהִנֵּד לְהֵן אֶת
- 30 תּוֹעֲבוֹתֶיהֶן: כִּי גָאֵפוּ וְדָם בִּידֵיהֶן וְאֵת גִּלּוּלֵיהֶן גָּאֵפוּ וְגַם אֶת בְּנֵיהֶן אֲשֶׁר יִלְדוּ לִי
- 37 הַעֲבִירוּ לָהֶם לֹאכְלָהּ: עוֹד זֹאת עָשׂוּ לִי טְמָאוּ אֶת מִקְדְּשִׁי וְאֵת שַׁבְּתוֹתַי חָלְלוּ:
- 38 וּבִשְׁחַטְסָם אֶת בְּנֵיהֶם לְגִלּוּלֵיהֶם וַיִּבְאוּ אֶל מִקְדְּשִׁי בַיּוֹם הַהוּא לְחַלְלוֹ וְהִנֵּה כִה עָשׂוּ
- 39 בְּתוֹךְ בֵּיתִי: וְאָף כִּי תִשְׁלַחְנָה לְאֲנָשִׁים בָּאִים מִמְרַחֵק אֲשֶׁר מֵלֹאךְ שְׁלוֹחַ אֵלֵיהֶם
- מ וְהִנֵּה בָאוּ לְאֲשֶׁר רִחַצְתָּ כַּחֲלַת עֵינֶיךָ וְעֵדִית עֵדִי: וַיִּשְׁבַּתְּ עַל מִטָּה כְּבוֹדָה וְשִׁלַּחְתָּ
- 41 עֲרוֹךְ לְפָנֵיהָ וְקִטְרְתִי וְשִׁמְנֵי שִׁמְתָּ עֲלֶיהָ: וְקוֹל הַמּוֹן שְׂרִים -ב- וְאֵל אַנְשִׁים מְרַב
- 42 אָדָם סוֹבָאִים מִמְדַּבֵּר וַיִּתְּנוּ צְמִידִים אֶל יְדֵיהֶם וְעִטְרַת תַּפְאֲרַת עַל רֹאשֵׁיהֶם: וְ
- 35 וַיִּבְאוּ אֵלֵיהֶן כְּבוֹא אֵל אִשָּׁה וּזְנָה כֵן בָּאוּ אֶל אֶהְלָה וְאֵל אֶהְלִיבָהּ -לְעִשְׂת -זְמָה:
- 44 מֵה וְאֲנָשִׁים צְדִיקִים הֵמָּה יִשְׁפְּטוּ אוֹתְהֶן מִשְׁפָּט נֹאפּוֹת וּמִשְׁפָּט שִׁכְבוֹת דָּם כִּי נֹאפּוֹת
- 46 הִנֵּה וְדָם בִּידֵיהֶן: כִּי כִה אֲמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֵעֵלָה עֲלֵיהֶן קֶהֶל וְנִתְּן אוֹתְהֶן לְזִעְזוּה
- 40

—*—*—*—

(2) 23,33 שְׁמִרוֹן * (3) 34 וְאֵת חֲרִשְׁיָהּ תִּנְתְּמִי * (7) 38 בַּיּוֹם הַהוּא
 (6) 42 מוֹבָאִים * (e) 43 וְאֲמַר לְקָלָה נֹאפִים עַת יִזְנֶה תּוֹנוֹתֶיהָ וְהִיא:

- כי כה אמר אדני יהוה בתתי אתך עיר נחרבת כערים אשר לא נושבו בהעלותי¹⁹ 26,19
 עליך את תהום וכסוף המים הרבים: והורדתיך אל- יורדי בור אל עם עולם והושבתך
 בארץ תחתיות כ־תִּרְבּוּת מעולם את יורדי בור למען לא תשבי ולא תתיצבי
 בארץ חיים: בלהות אתך ואינך ותִּקְשֵׁי ולא תמצאי עוד לעולם נאם אדני יהוה: 21
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שא על צר קינה: ואמרת לצור א- 27,3
 היִשְׁבַּת על מבואת ים רכלת העמים אל איים רבים כה אמר אדני יהוה צור
 את אמרת אני כלילת יפי: כלב ימים נבוליד בְּיַד כִּלְלוּ יִפְךָ: ברושים מִשְׁנִיר ה.4
 בנו לך את כל לְהַתִּיךְ ארו מלבנון לקחו לעשות תרן עליך: אלונים מִקְשֵׁן עשו 6
 משוטיך קרשך עשו שן כִּתְאֻשִׁים מאי כתיים: שש בִּרְקֵמָה ממצרים היה מִפְרֶשֶׁךְ 7
 להיות לך לנם תכלת וארנמן מאי אלישה היה מכִּסֶּךְ: 10
 ישבו צידון וארנן היו שטים לך חבמִיד צור היו כך המה חבליך: זקני נבל 9,8
 וחכמיה היו כך מחויקי בִּדְקָךְ * כל אניות הים ומלחיהם היו כך לערב מערבך:
 כֹּשׁ וְלוֹיֵב וּפּוֹט היו בחילך אנשי מלחמתך מִן וְכוּבַע תלו כך המה נתנו הדרך: י
 בני ארנן על חומותיך סביב וגמדים במגדלותיך היו שלטיהם תלו על חומותיך 11
 סביב המה כללו יִפְךָ: 15
 תרשיש סחרתך מרב כל הון בכסף ברול בדיל ועופרת נתנו עובוניך: יון 13,12
 תובל ומשך המה רכליך בנפש אדם וכלי נחשת נתנו מערבך: מכות תונרמה 14
 סוסים ופרדים נתנו עובוניך: בני ל-רן רכליך איים רפים סְתָרִית ידך קרנות 15
 שן והבנים השיבו אשכרך: א-ד-ס סחרתך מרב מעשיך בלִפְךָ ארנמן ורקמה 16
 ובין וראמות וכרפד נתנו בעובוניך: יהודה וארץ ישראל המה רכליך בחפז מנית 17
 ופִּגְג ודבש ושמן וצרי וצרי נתנו מערבך: דמשק סחרתך ברב מעשיך מרב כל הון 18
 בין תלבון וצמר צחרו² בעובוניך³ נתנו: מ-א-ו-ל כרול עשות קרה וקנה במערבך 19
 היה: דָּן רכלתך בבגדי חֶפֶשׁ לְרִקְבָה: עָרַב וכל נשיאי קדר המה סחרי ידך 21,1
 בכרים ואילים ועתודים בס סחריך: ⁶ שבא ורעמה המה רכליך בראש כל בשם 22
 ובכל אבן יְקָרָה וזהב נתנו עובוניך: תָּרַן וְכִנָּה ועדן אשור כלמד: המה רכליך 24,23
 במכללים בגלומי תכלת ורקמה ובנגוי כרמים כחבלים תְּקֻשִׁים ואָזוּים יבם רכלתך:
 אניות תרשיש רכליך ב-מערבך * ותמלאי ותכבדי מאד כלב ימים: כה
 במים רבים הָבֵאוּךָ הַשִּׁטִּים אתך רוח הקדים שְׂרָךְךָ כלב ימים: הונך ועובוניך 27,26
 מערבך מלחך והבליך מחויקי בִּדְקָךְ וערבי מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר כך
 ו-כל קֶהֱלֶךָ אשר בתוכך יפלו כלב ימים ביום מפלתך: לקול זעקת חבליך ירעשו 28
 מ-בְּצֻרֶיךָ: וירדו מאניותיהם כל תִּפְשֵׁי מִשׁוֹט מלחים כל חבלי הים ע-ל הארץ 29
 יעמדו: והשמיעו עליך בקולם וזעקו מרה ויעלו עפר על ראשיהם באַפְר יתִּפְלְשוּ: ל
 והקריחו עליך קרחה וחגרו שקים וכבו יעליך במר נפש מסִפְד מר: ונשאו יעליך 32,31
 בניהיהם קינה וקוננו עליך
	מי כצור כי-בִּירָה ^{1,2}	35
	בְּצֵאת עובוניך מימים	
33	ברב הוֹנִיד ומערביך	
	עֵת-ה-נִשְׁבָּרָת-ב-ימים	
34	מערבך וכל קֶהֱלֶךָ	
	כל ישבי האיים	40
לה	ומלכיהם שערו שער	
	סחרים בעמים	
36	בלהות היית	
	בתוך הים:	
	השבעת עמים רבים	
	העשרת מלכי ארץ:	
	כמעמקי מים	
	כתוכי נפלו:	
	שממו עליך	
	רעמו פני-הים:	
	שרקו עליך	
	ואינך עד עולם:	

25,4 בגולה: לכן הגני נתגך לבני קדם למורשה וישבו טירותיהם כך ונתנו כך משכניהם
 ה המה יאכלו פריך והמה ישתו חלבך: ונתתי את רבה לננה גמלים ואת בני
 6 עמון למרביץ צאן וידעתם כי אני יהוה: כי כה אמר אדני יהוה יען מִחָאֵךְ יד
 7 ורקעך ברגל^א ו-יִשְׁאֵסֶךְ בנפש-על אדמת ישראל: לכן הגני נטיתי את ידי
 5 עליך ונתתיך לבי^ב: לגוים והכרתיך מן העמים והאבדתיך מן הארצות אשמידך
 וידעת כי אני יהוה:
 9,8 כה אמר אדני יהוה יען אמר מואב^ב- הנה ככל הגוים בית יהודה: לכן
 הגני פתח את כתף מואב^ז- מעריס: מקצהו צבי ארץ בית הישימות בעל מעון
 י וקריתיהמה: לבני קדם על בני עמון ונתתיה למורשה למען לא תזכר בני עמון
 11 בגוים: ובמואב אעשה שפטים וידעו כי אני יהוה:
 10 כה אמר אדני יהוה יען עשות אדום בנקם נקם לבית יהודה ויאשמו אשום
 12 ונקמו נקם: לכן כה אמר אדני יהוה ונטתי ידי על אדום והכרתי ממנה אדם
 13 ובהמה ונתתיה חרבה מתימן ודךנה בחרב יפלו: ונתתי את נקמתי באדם ביד
 14 עמי ישראל ועשו באדום כאפי וכחמתי וידעו את נקמתי נאם אדני יהוה:
 15 כה אמר אדני יהוה יען עשות פלשתים בנקמה וינקמו נקם בשאט בנפש
 16 למשחית איבת עולם: לכן כה אמר אדני יהוה הגני נוטה ידי על פלשתים
 17 והכרתי את כרתיים והאבדתי את שארית חוף הים: ועשיתי כם נקמות גדלות
 בתוכחות חמה וידעו כי אני יהוה בתתי את נקמתי כם:

26,2,א ויהי בעשתי עשרה שנה באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם
 יען אשר אמרה צר על ירושלם האח נשברה דלתות העמים נִסְפָה אלי אמלאה
 3 החרבה: לכן כה אמר אדני יהוה הגני עליך צר והעליתי עליך גוים רבים כהעלות
 4 הים גליו: ושחתו חומת צר והרסו מגדליה וסחתי עפרה ממנה ונתתי אותה
 ה לצחית סלע: משטח חרמים תהיה בתוך הים כי אני דברתי נאם אדני יהוה
 6 והיתה לבו לגוים: ובנותיה אשר בשדה בחרב תהרגנה וידעו כי אני יהוה:
 25 כי כה אמר אדני יהוה הגני מביא יעל צר נבוכדראצר מלך בבל מצפון
 7 מלך מלכים בסוס וברכב ובפרשים ובקהל^א עמיים רבים: בנותיך בשדה בחרב
 8 יהרג ונתן עליך דִּיךְ ושפך עליך סללה והקים עליך צנה: ומחי קבלו יתן בחמותיך
 י ומגדלתיך יתן בחרבותיו: משַׁעַת סוסיו יכַּסֵּךְ אִבְקָם מִקּוֹל פֶּרֶשׁ וּגְלָגַל וּרְכַב
 11 תרעשנה חומותיך כבואו בשעריך כמבואי עיר מבקעה: בפרסות סוסיו ירמס את
 12 כל חוצותיך עמך בחרב יהרג ומצבות עֵזֶךְ לארץ תרד: ושללו חילך ובזוּו רַבְלַתְךָ
 13 והרסו חומותיך ובתי חמדתיך יתצו ואבגוד ועצין ועפרך בתוך מים ישימו: והשכתי
 14 המון שיריך וקול כנוריק לא ישמע עוד: ונתתיך לצחית סלע משטח חרמים תהיה
 לא תבנה עוד כי אני יהוה דברתי נאם אדני יהוה:
 15 כה אמר אדני יהוה לצור הלא מקול מפלתך באנק חלל כהרג קָרַג בתוכך
 35 ירעשו האיים: וירדו מעל כסאותם כל נשיאי הים והסידו את מעיליהם ואת בגדי
 17 רַקְמָתָם יִפְשְׁטוּ חֲרָדוֹת יִלְבְּשׁוּ עַל הָאָרֶץ יִשְׁבוּ וְחֲרָדוֹ לִרְגָעִים וּשְׁמָמוֹ עֲלֶיךָ: וּנְשָׂאוּ עֲלֶיךָ
 קִינָה וְאָמְרוּ לֵךְ

אֵיךְ נִשְׁבַּת מִיָּם הָעִיר הִתְלַהֲלָה
 אֲשֶׁר נִתְּנָה-תְּחִיתָהּ לְכָל יוֹשְׁבֵיהֶּ:
 עָתָה יִחְרָדוּ הָאֲיִים יוֹם מִפְּלַתְךָ^א

18

(2) 25,6 ותשמה בכל * (3) 8 ושעיר * (7) 9 מהערים * (6) 26,17 אבדת

(5) 26,17 אשר היתה חוקה בים היא וישביה * (2) 18 ונכהלו האיים אשר בים מצאתך

עֲלִיד וְעַל יַאֲרִיךְ וְנָתַתִּי אֶת אֲרִיץ מִצְרַיִם לַחֲרֹבוֹת הָרֶב שֶׁמָּמָה מִמֶּנְדֵּל לְסִנְיָה 29
 וְעַד נִבּוֹל כּוֹשׁ: לֹא תֵעָבֵר בָּהּ רֵגֶל אָדָם וְרֵגֶל כְּהֵמָה לֹא תֵעָבֵר בָּהּ וְלֹא תֵשֵׁב 11
 אַרְבַּעִים שָׁנָה: וְנָתַתִּי אֶת אֲרִיץ מִצְרַיִם שֶׁמָּמָה בְּתוֹךְ אֲרָצוֹת נִשְׁמוֹת וְעִרְיָה בְּתוֹךְ 12
 עָרִים מִחֲרֹבוֹת תִּהְיֶין שֶׁמָּמָה אַרְבַּעִים שָׁנָה וְהִפְצַתִּי אֶת מִצְרַיִם בְּנוֹיִם וְזָרִיתִים
 בְּאֲרָצוֹת: 5

כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מִקֵּץ אַרְבַּעִים שָׁנָה אֶקְבֵּץ אֶת מִצְרַיִם מִן הָעַמִּים 13
 אֲשֶׁר נִפְצוּ שָׁמָּה: וּשְׁבַתִּי אֶת שְׁבוֹת מִצְרַיִם וְהִשְׁכַּתִּי אֹתָם אֲרִיץ פְּתוּרִים יְאֵל אֲרִיץ 14
 מִכּוֹרָתָם וְהָיוּ שֵׁם מַמְלַכָּה שְׁפֵלָה: מִן הַמַּמְלָכוֹת תִּהְיֶיה שְׁפֵלָה וְלֹא תִתְנַשֵּׂא עוֹד 15
 עַל הַגּוֹיִם וְהַמַּעֲטָתִים לְבִלְתִּי רְדוֹת בְּנוֹיִם: וְלֹא יִהְיֶה עוֹד לְבַיִת יִשְׂרָאֵל לִמְבַטַּח 16
 מִזְכִּיר עוֹן כִּפְנוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנָי יְהוִה: 10

וַיְהִי בְעֶשְׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן כְּאֶחָד לַחֲדָשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: 17
 בֶּן אָדָם נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הֵעֲבִיד אֶת חִילוֹ עִבְדָּה גְדוֹלָה יַעַל צַר כָּל רֹאשׁ 18
 מְקָרָת וְכָל כְּתָף מְרוֹטָה וּשְׂכַר לֹא הָיָה לוֹ וּלְחִילוֹ מִצַּר עַל הָעִבְדָּה אֲשֶׁר עָבַד 19
 עֲלֵיהֶם: לָכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הֲגַנִּי נָתַן לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת אֲרִיץ מִצְרַיִם 20
 וְשָׁלַל שְׁלָלָה וְכוּזוּ בָּזָה וְהִיתָה שְׂכָר לְחִילוֹ: פִּעְלָתוֹ אֲשֶׁר עָבַד בָּהּ נָתַתִּי לוֹ אֶת כ 21
 אֲרִיץ מִצְרַיִם בִּי נָאִם אֲדֹנָי יְהוִה:
 בַּיּוֹם הַהוּא אֲצַמִּית קָרָן לְבַיִת יִשְׂרָאֵל וְלֶךְ אֶתָּן פְּתָחוֹן פֶּה בְּתוֹכָם וְיָדְעוּ כִּי 21
 אֲנִי יְהוָה:

20

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה הִלְלוּ 30,2,4
 לַיּוֹם: כִּי קְרוֹב יוֹם וְקְרוֹב יוֹם לִיהוִה יוֹם עֵנָן עַת נֹיִם יִהְיֶה: וְכֹאֵה חָרֵב 4,3
 בְּמִצְרַיִם וְהִיתָה חֲלָהּ כְּכוֹשׁ בְּנִפְל חֲלָל בְּמִצְרַיִם וְלִקְחוּ הַמוֹנֶה וְנִהְרְסוּ יְסוּדוֹתֶיהָ:
 כּוֹשׁ וּפּוֹט וְלוֹ-ב- וְכָל הָעָרֵב וְכִלְיֵי הַכֹּרֶת-ת- אֹתָם בְּחָרֵב יִפְלוּ: כֹּה אָמַר ה 6,7
 יְהוָה וְנִפְלוּ סַמְכֵי מִצְרַיִם וְיָרַד גֹּאֲוֹן עֲזָה מִמֶּנְדֵּל סִנְיָה בְּחָרֵב יִפְלוּ בָּהּ נָאִם אֲדֹנָי 25
 יְהוָה: וְנִשְׁמוּ בְּתוֹךְ אֲרָצוֹת נִשְׁמוֹת וְעִרְיָו בְּתוֹךְ עָרִים נִחְרָבוֹת תִּהְיֶינָה: וְיָדְעוּ כִּי 8,7
 אֲנִי יְהוָה בְּתַתִּי אִישׁ בְּמִצְרַיִם וְנִשְׁכְּרוּ כָל עִזְרֵיהֶם: בַּיּוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מִלְּאִכִּים מִלְּפָנַי 9
 בְּצִיִם לְהַחְרִיד אֶת כּוֹשׁ קְטַח וְהִיתָה חֲלָהּ בְּהֵם: בַּיּוֹם מִצְרַיִם כִּי הִנֵּה בָּאָה:
 כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה וְהִשְׁכַּתִּי אֶת הַמּוֹן מִצְרַיִם בִּיד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל: הוּא י 11,1
 וְעָמְדוּ אֶתָּן עִרְצֵי נֹיִם מוֹכָאִים לְשַׁחַת הָאֲרִיץ וְהִרְקִיו תְּרוֹבוֹתָם עַל מִצְרַיִם וּמִלְאוּ 30
 אֶת הָאֲרִיץ חֲלָל: וְנָתַתִּי יָאֵרִים תְּרַבָּה וּמִכְרַתִּי אֶת הָאֲרִיץ בִּיד רְעִים וְהִשְׁמַתִּי אֲרִיץ 12
 וּמִלְאָה בִיד זָרִים אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי:

כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה בִּי וְהִשְׁכַּתִּי אֶל-יָם מִנְּפֵי וְנִשְׂאָ יְבֵ-אֲרִיץ מִצְרַיִם לֹא יִהְיֶה 13
 עוֹד וְנָתַתִּי יְרָאָה בְּאֲרִיץ מִצְרַיִם: וְהִשְׁמַתִּי אֶת פְּתוּרִים וְנָתַתִּי אִישׁ כְּעֵץ וְעִשְׂתִּי 14
 שְׁפָטִים בְּנָא: וּשְׁפַכְתִּי חֲמָתִי עַל סִין מִעוֹן מִצְרַיִם וְהִכְרַתִּי אֶת הַמּוֹן לְ-י: וְנָתַתִּי 16,10
 אִישׁ בְּמִצְרַיִם חוֹל תַּחִּיל ס-ו-ן וְנָא תִהְיֶה לְהַבְקֵעַ וּגְפָרְצֵי חֲמָתִי: בְּחֹרֵי יֵאֲזִין 17
 וּפִי בְּסַת בְּחָרֵב יִפְלוּ וְהִנֵּה בְּשִׁבִי תִלְכְּנָה: וּבְתַחֲפִנְתָּם חֲשֵׁךְ הַיּוֹם בְּשִׁבְרֵי שֵׁם אֶת 18
 מִ-יָּהּ מִצְרַיִם וְנִשְׁבַּת בָּהּ גֹּאֲוֹן עֲזָה הִיא עֵנָן יִכְסֶּנָה וּבְנוֹתֶיהָ בְּשִׁבִי תִלְכְּנָה:
 וְעִשְׂתִּי שְׁפָטִים בְּמִצְרַיִם וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה: 19
 וַיְהִי בְּאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּרֵאשׁוֹן בְּשִׁבְעָה לַחֲדָשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: כ 40
 בֶּן אָדָם אֶת זְרוּעַ פְּרַעְיָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם שְׁבַרְתִּי וְהִנֵּה לֹא תִבְשָׁה לְתַת רַפְּאוֹת לְשׁוֹם 21
 חֲתוּל לְחִבְשָׁה לְחֻזְקָה לְתַפֵּשׁ בְּחָרֵב:

— יחזקאל —

- 28,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לנגיד צר כה אמר אדני יהוה יען גבה לבך ותאמר אל אני מושב אלהים ישבתי בלב ימים ואתה אדם ולא אל 4.3 ותתן לבך בלב אלהים: הנה חכם אתה מדנאל חכמים לא עממוך: בחכמתך ובתבונתך עשית לך חיל ותעש זהב וכסף באוצרותיך: ברב חכמתך ברב־לֶבְלֶתְךָ הִרְבִּית חילך ויגבה לבבך בחילך: לכן כה אמר אדני יהוה יען תתך את לבבך 6 בלב אלהים: לכן הנני מביא עליך זרים עריצי גוים והריקו חרכותם על יפי 7 חכמתך ותללו יפעתך: לשחת יורידוך ומת־ ממותי חלל בלב ימים: האמר תאמר 9.8 אלהים אני לפני הרגך ואתה אדם ולא אל ביד מחללי־ך: מותי ערלים תמות ביד זרים כי אני דברתי נאם אדני יהוה:
- 12.11 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שא קינה על מלך צור ואמרת לו כה 10 אמר אדני יהוה אתה יחותם תבנית: מלא חכמה וכליל יפי: בערן גן אלהים 13 היית כל אבן יקרה מסֶכֶתְךָ אדם פֶּסֶדָה ויהלם תרשיש שהם ויִשְׁפָּה ספיר נֶפֶךְ 14 וקרקת וזהב מלאכת יתפיך ונקביך בך: ביום הבראך־א: אֶת־ ה־כְּרוֹב־ב־ 15 ונתתך בהר קדש אלהים בתוך אבני אש התהלכת: תמים אתה בדרכיך מיום 16 הבראך עד נמצא עולתה בך: ברב רב־לֶתְךָ מֵלֵא: תוכך חמם ותחטא ואחללך מהר 17 אלהים ואבדך ה־כְּרוֹב־ב־ מתוך אבני אש: גבה לבך ביפך שֶׁחֶתְךָ חכמתך על 18 יפעתך על ארץ השלכתיך לפני מלכים נתתך לרְאוּהָ בך: מרב עֲוֹנֶיךָ בְּעוֹל רב־לֶתְךָ חִלַּלְתָּ קֹדֶש־ךָ וּצִוִּיתָ אֵשׁ מִתּוֹכְךָ הִיא אֲכַלְתָּךְ וְאַתָּנְךָ לְאָפֶר עַל הָאָרֶץ 19 לעיני כל ראיך: כל יודעיך בעמים שממו עליך בלהות היית ואינך עד עולם:
- 22.ב ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל צידון והנבא עליה: ואמרת 20 כה אמר אדני יהוה הנני עליך צידון ונכבדתי בתוכך וידעו כי אני יהוה בעשותי בה שפטים ונקדשתי בה: ושלחתי בה דבר ודם בחוצותיה ונפל־ חלל בתוכה 23 בחרב עליה מסביב וידעו כי אני יהוה:
- 24 ולא יהיה עוד לבית ישראל סלון ממאיר וקוץ מכאב מכל סביבתם השאטים 25 אותם וידעו כי אני אדני יהוה:
- כה כה אמר אדני יהוה בקבצי את בית ישראל מן העמים אשר נפצו בם 26 ונקדשתי בם לעיני הגוים וישבו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב: וישבו עליה לבטח ובגו בתים ונטעו כרמים וישבו לבטח בעשותי שפטים בכל השאטים 27 אתם מסביבותם וידעו כי אני יהוה אלהיהם:

30

- 29.2.א בשנה העשירית בעשרי בשנים עשר לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן 3 אדם שים פניך אל פרעה מלך מצרים והנבא עליו ועל מצרים כלה: דבר ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני עליך פרעה מלך מצרים התניף הגדול הרבין בתוך יאריו 4 אשר אמר לי יאר־ ואני עשיתי־י: ונתתי תחיים־ בְּלִתְיִיךָ והדבקתי דגת יאריך 35 בקשקשתיך והעליתך מתוך יאריך ואת כל דגת יאריך בקשקשתיך תדבק: ה ונטשתיך המדברה אותך ואת כל דגת יאריך על פני השדה תפול לא תֵאסֵף 6 ולא תקבר־ לחית הארץ ולעוף השמים נתתך לאכלה: וידעו כל יושבי מצרים כי אני יהוה יען היותך־ משענת קנה לבית ישראל: בתפשם בך בכפ־ מְרוֹץ וּבִקְעַת 7 להם כל כֶּף־ וּבִהֲשִׁעֲנֶם עֲלֶיךָ תִשָּׁבֵר וְהִמְעַדְתָּ לָהֶם כָּל מִתְנִיָּם: לכן כה אמר 8 אדני יהוה הנני מביא עליך חרב והכרתי ממך אדם ובהמה: והיתה ארץ מצרים י לשֶׁמֶטָה וְתִרְבָּה וידעו כי אני יהוה יען אמר יאר לי ואני עשיתי־י: לכן הנני

יחזקאל

- צָתָךְ וּאֶפְקִים יִמְלֹאן מִמֶּךָ; וּכְסִיתִי בַכְּבוֹתְךָ שָׁמַיִם וְהִקְדַּרְתִּי אֶת כַּכְּבִּיהֶם שֶׁמֶשׁ 32,7
 בַּעֲנַן אֲכַסְּנוּ וַיִּחַל לֹא יֵאָר אֹרֹחַ: כָּל מְאֹרֵי אֹרֹחַ בְּשָׁמַיִם אֶקְדִּירֶם עֲלֶיךָ וְנִתְּתִי 8
 חֶשֶׁךְ עַל אֶרֶץ נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: וְהִכְעַסְתִּי לִב עַמִּים רַבִּים בְּהִגִּידִי לְשִׁבְרֶךָ בְּגוֹיִם 9
 אֶל אֲרָצוֹת אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ: וְהִשְׁמֹתִי עֲלֶיךָ עַמִּים רַבִּים וּמְלַכְיָהֶם יִשְׁעֵרוּ עֲלֶיךָ י
 שַׁעַר בַּעֲוֹפֵי חֶרֶב עַל פְּנֵיהֶם וְחָרְדוּ לְרַנְעִים אִישׁ לְנַפְשׁוֹ בַּיּוֹם מִפְּלֹתְךָ: 5
 כִּי כֹה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה חֶרֶב מֶלֶךְ בָּבֶל תִּכְּוֹאֵךְ: בְּחֶרְבוֹת גְּבוּרִים אֶפִּיל הַמוֹנֵךְ 12,11
 עֲרִיצֵי גוֹיִם כֻּלָּם וְשִׁדְדוּ אֶת גְּאוֹן מִצְרַיִם וְנִשְׁמַד כָּל הַמוֹנֵה: וְהִאֲבַרְתִּי אֶת כָּל 13
 בְּהַמְתָּה מֵעַל מַיִם רַבִּים וְלֹא תִדְלַחֶם רַגַל אָדָם עוֹד וּפְרַסוֹת בְּהִמָּה לֹא תִדְלַחֶם:
 אִזּוֹ אֲשַׁקִּיעַ מִימֵיהֶם וְנִהְרֹתָם כְּשֶׁמֶן אֹלֶיךָ נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: בִּתְּתִי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם 10,14
 שְׁמָמָה וְנִשְׁמָמָה אֶרֶץ מִמְּלֵאָה בְּהַבּוֹתִי אֶת כָּל יוֹשְׁבֵי בָהּ וְיָדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה: 10
 קִינָה הִיא וְקוֹנֹנָה בְּנוֹת הַגּוֹיִם תִּקְוֹנָה אֹתָהּ עַל מִצְרַיִם וְעַל כָּל הַמוֹנֵה 16
 תִּקְוֹנָה אֹתָהּ נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה:
 וַיְהִי בַשָּׁנָה עֶשְׂרִי שָׁנָה <בְּרֵאשׁוֹן> בַּחֲמֵשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי 17
 לֵאמֹר: בֶּן אָדָם נִהַךְ עַל הַמּוֹן מִצְרַיִם וְהוֹרְדָהוּ יְאֹתָהּ: וּבְנוֹת גּוֹיִם אֶדְרֹם אֶל אֶרֶץ 18
 תַּחְתִּיּוֹת אֶת יוֹרְדֵי בּוֹר: 15
- מִמִּי נִעְמַת רָדָה וְהִשְׁכַּבְהָ אֶת עַרְלִים: בְּתוֹךְ חֲלָלֵי חֶרֶב <ז> <שִׁכְבְּךָ> יְאֹתָהּ: 19 כ.
 וְכָל הַמוֹנֵךְ: יִדְבְּרוּ לּוֹ אֲלֵי גְבוּרִים מִתּוֹךְ שְׂאוֹל אֶת עֲזָרֵי <רְדוּ> יִשְׁכְּבוּ <אֶת> 21
 הָעַרְלִים <בְּתוֹךְ> חֲלָלֵי חֶרֶב: שֵׁם אֲשׁוּר וְכָל קְהֵלָה סְבִיבוֹתֶיךָ קִבְּרָתֶיךָ: כָּל־חֲלָלִים 22
 <נִפְלִים בְּחֶרֶב>: אֲשֶׁר נָתַנוּ קְבֻרָתָהּ בִּירְכֵתִי בּוֹר <אֲשֶׁר נָתַנוּ תְּחִיתָם> בְּאֶרֶץ חֲיִים: 23
 שֵׁם עֵלֶם וְכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ <לֶם חֲלָלִים> <נִפְלִים בְּחֶרֶב> אֲשֶׁר יִרְדּוּ 20
 עַרְלִים אֶל אֶרֶץ תַּחְתִּיּוֹת אֲשֶׁר נָתַנוּ תְּחִיתָם בְּאֶרֶץ חֲיִים וַיִּשְׂאוּ כְּלִמְתָם אֶת יוֹרְדֵי
 בּוֹר: שֵׁם מִשְׁךְ <כָּל וְכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹתֶיךָ> יְקַבְּרָתֶיךָ <לֶם עַרְלִים> <חֲלָלֵי חֶרֶב> כִּי 26
 נָתַנוּ תְּחִיתָם בְּאֶרֶץ חֲיִים: וְלֹא יִשְׁכְּבוּ אֶת גְּבוּרִים גְּבוּרִים מֵעַרְלִים אֲשֶׁר יִרְדּוּ 27
 שְׂאוֹל בְּכָל־י מִלְחָמָתָם וַיִּתְּנוּ אֶת חֶרְבוֹתָם תַּחַת רַאשֵׁיהֶם וְתָהִי יִצְנָתָם עַל עֲצֻמוֹתָם
 כִּי תְחִית נְכוּרֵי־ם בְּאֶרֶץ חֲיִים: וְאַתָּה בְּתוֹךְ עַרְלִים: <תִּשְׁכַּב אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב>: 28
 שְׁמָה אֲדוּם מְלִיכָה וְכָל נְשִׂאֶיהָ אֲשֶׁר נָתַנוּ בְּנְכוּרָתָם אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב הִמָּה אֶת 29
 עַרְלִים יִשְׁכְּבוּ וְאֵת יוֹרְדֵי בּוֹר: שְׁמָה נְסִיכֵי צִפּוֹן <לֶם וְכָל צִידֵנִי> אֲשֶׁר יִרְדּוּ־י: חֲלָלִים ל
 בְּתִיתֵיךָ: <נְכוּרָתֶיךָ> <וּשְׁכְּבוּ אֶת> עַרְלִים אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב וַיִּשְׂאוּ כְּלִמְתָם אֶת יוֹרְדֵי
 בּוֹר: אֹתָם יִרְאֶה פְּרַעַה וְנָחַם עַל כָּל <חֲלוּ־> נָאִם אֲדַנִּי יְהוָה: כִּי נִתְּנָה אֶת תְּחִיתוֹ 32,31
 בְּאֶרֶץ חֲיִים וְהִשְׁכַּב בְּתוֹךְ עַרְלִים אֶת חֲלָלֵי חֶרֶב פְּרַעַה וְכָל הַמוֹנֵיךָ: נָאִם אֲדַנִּי 30
 יְהוָה:

- וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם דַּבֵּר אֶל בְּנֵי עַמֶּךָ וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶרֶץ 33,2 א.
 כִּי אֲבִיָא עֲלֵיהֶם חֶרֶב וְלָקַחוּ עִם הָאָרֶץ אִישׁ אֶחָד מִקְצֵיהֶם וְנָתַנוּ אֹתוֹ לָהֶם לְצִפָּה:
 וְרָאָה אֶת הַחֶרֶב בָּאָה עַל הָאָרֶץ וְתַקַּע בְּשׁוֹפֵר וְהוֹזִיר אֶת הָעַם: וּשְׁמַע הַשְּׁמַע 4,3
 אֶת קוֹל הַשְּׁוֹפֵר וְלֹא נִזְהַר וְתִבּוֹא חֶרֶב וְתִקְחֶהוּ דַמּוֹ בְּרֵאשׁוֹ יְהִיָה: אֶת קוֹל ה

יחזקאל

(2) 32,6 מִדְּמַךְ אֶל הַהַרִים (3) 32,2 יִפְלוּ (4) חֶרֶב נִתְּנָה

(5) 23 וַיְהִי קְהֵלָה סְבִיבוֹת קְבֻרָתָהּ <לֶם חֲלָלִים גְּבוּרִים בְּחֶרֶב

(6) 22 בְּתוֹךְ חֲלָלִים נָתַנוּ מִשְׁכְּבָה לָהּ בְּכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹתֶיךָ קִבְּרָתֶיךָ <לֶם עַרְלִים חֲלָלֵי חֶרֶב> כִּי נָתַן
 תְּחִיתָם בְּאֶרֶץ חֲיִים וַיִּשְׂאוּ כְּלִמְתָם אֶת יוֹרְדֵי בּוֹר בְּתוֹךְ חֲלָלִים נָתַן:

(7) 28 תִּשְׁכַּב * (8) 32,5 אֶת * (9) בּוֹשִׁים * (10) 31 חֲלָלֵי חֶרֶב פְּרַעַה וְכָל חֲלוּ

- 30,22 לכן כה אמר אדני יהוה הנני יעל פרעה מלך מצרים ושברתי את זרעתי^א
 והפלתי את החרב מידו: והפצותי את מצרים בנוים וזריתם בארצות: ותזקתי
 24,23 את זרעות מלך בבל ונתתי את חרבי בידו ושברתי את זרעות פרעה ונאק נאקות
 כה חלל לפניו: והחזקתי את זרעות מלך בבל וזרעות פרעה תפלגה
 וידעו כי אני יהוה כתתי חרבי ביד מלך בבל ונטה אותה יעל ארץ מצרים: 5
 26 והפצותי את מצרים בנוים וזריתי אותם בארצות וידעו כי אני יהוה:
 31,א ויהי באחת עשרה שנה בשלישי באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר:
 2 בן אדם אמר אל פרעה מלך מצרים ואל המונו אל מי דמית בנדלך:
 3 הנה^ב ארו בלבנון יפה ענף^ג ונבה קומה ובין עבתים היתה צמרתו:
 4 מים גדלוהו תהום לממתהו את נהרתיה הל^ד כה^ה סביבות מטעו^ו ואת תעלתיה^ז
 10 שלחה אל כל^ח שדהו: על כן נבהתה קמתו מכל עצי השדה ותרבינה סרעפתו
 6 ותארכנה פארתיו ממים רבים בשלחה^ט וקננו כל עוף השמים ותחת פארתו
 7 ילדו כל חית השדה ובצלו ישבו קהל ניים רבים: ויף בגדלו בארך דליותו
 8 כי היה שרשו יעל מים רבים: ארוים לא עממהו בנן אלהים ברושים לא דמו
 15 אל סעפתיו וערמנים לא היו כפארתיו כל עץ בנן אלהים לא דמה אליו ביפו ו^י
 9 ברכ דליותו ויקנאוהו כל עצי עדן אשר בנן האלהים:
 לכן כה אמר אדני יהוה יען אשר נבה^{יא} בקומה ויתן צמרתו אל בין עבותים:
 12,11 ואתנהו ביד אל ניים^{יב}: ויכרתהו זרים עריצי ניים ויטשהו יעל ההרים ובכל
 גאיות נפלו דליותיו ותשברנה פארתיו ככל אפיקי הארץ וירדו מצלו כל עמי
 13 הארץ: על מפלתו ישכנו כל עוף השמים ועל פארתיו היו כל חית השדה:
 20 14 למען אשר לא ינבהו בקומתם כל עצי מים ולא יתנו את צמרתם אל בין
 עבתים^{יג} כל שתי מים כי כלם נתנו למות אל ארץ תחתית בתוך בני אדם אל
 יורדי בור:
 16 כה אמר אדני יהוה ביום רדתו שאלה האבלתי^{יד} עליו את תהום ואמנע
 25 נהרותיה ויבלאו מים רבים ואקדר עליו לבנון וכל עצי השדה עליו עקלפה:
 16 מקול מפלתו הרעשתי ניים בהודרי אתו שאלה את יורדי בור וינחמו בארץ^{טו} כל
 17 עצי עדן מבחר וטוב לבנון כל שתי מים: גם הם אתו ירדו שאלה את חללי חרב
 ועזריו ישבו^{טז} בצלו בתוך ניים יאבדו:
 18 אל מי דמית^{טז} בכבוד ובגדל בעצי עדן והורדת את עצי עדן אל ארץ תחתית
 בתוך ערלים תשכב את חללי חרב
 30 הוא פרעה וכל המונו^{טז} נאם אדני יהוה:

- 32,א ויהי ב^א שתי עשרה שנה בשני עשר חדש באחד לחדש היה דבר יהוה אלי
 2 לאמר: בן אדם שא קינה על פרעה מלך מצרים ואמרת אליו אל^א כפיר ניים
 35 יהדמית ואתה כתניף בימים ותגה בניחירותיך ותדלח מים ברגליך ותרפס נהרותם:
 4,3 כה אמר אדני יהוה ופרשתי עליך את רשתי^ב והעלית^גך בחרמו: ונטשתיך בארץ
 על פני השדה אטילך והשכנתי עליך כל עוף השמים והשבעתי ממך^ד כל יחית
 6,ה הארץ: ונתתי את בשרך על ההרים ומלאתי הגאיות ירמתיך: והשקיתי ארץ

(2) 30,22 את החזקה ואת הנשברת * (3) 31,3 אשור * (7) וחרש מצל * (6) 4 עצי
 (3) 31,6 בסעפתיו * (5) יפה עשיתי * (7) 31,1 ורם לבנו בנבהו
 (9) 11 עשו יעשה לו כרשעו נרשתיהו * (1) 12 ויטשהו * (x) 14 ולא יעמדו אליהם כנבהם
 (א) 11 בפתו * (16) תחתית * (7) 18 ככה * (3) 32,3 בקהל (6) עמים רבים

ואת הנדחת לא השבתם ואת האקדת לא בקשתם ויהי תקנה ריתם-^א בפרך: **34**
 ותפוצינה מבלי רעה ותהיינה לאכלה לכל חית השדה-^ב: ישנו צאני בכל ההרים ה.
 ועל כל גבעה רמה ועל כל פני הארץ נפצו-^ג ואין דורש ואין מבקש: לכן רעים **7**
 שמעו את דבר יהוה: חי אני נאם אדני יהוה אם לא יען היות צאני לבו **8**
 ותהיינה צאני לאכלה לכל חית השדה מאין רעה ולא דרשו-^ה הרעים- את צאני **5**
 וירעו הרעים אותם ואת צאני לא רעו: לכן הרעים שמעו דבר יהוה: כה אמר **9**
 אדני יהוה הנני יעל הרעים ודרשתי את צאני מידם והשבתים מרעות צאני-^ו ולא
 ירעו עוד הרעים אותם והצלתי צאני מפיהם ולא תהיון להם לאכלה:
 כי כה אמר אדני יהוה הנני אני ודרשתי את צאני ובקרתים: כבקרת רעה **12.11**
10 עדרו ביום היותם-^ז צאנו נפרשות [ביום ענן וערפל]: כן אבקר את צאני והצלתי
 אתהם מכל המקומות אשר נפצו שם-^ח: והוצאתים מן העמים וקבצתים מן הארצות **13**
 והביאותים אל אדמתם ורעיתים יעל הרי ישראל באפיקים ובכל מושבי הארץ:
 במרעה טוב ארעה אתם ובהרי מרום ישראל יהיה נהם שם תרבענה בנה טוב **14**
 ומרעה שמו תרעינה יעל הרי ישראל: אני ארעה צאני ואני ארביצם נאם אדני **15**
 יהוה: את האבדת אבקש ואת הנדחת אשיב ולגשברת אחבש ואת החולה אחזק **16**
 ואת השמנה ואת החזקה אשמר- ארענה במשפט: ואתנה צאני כה אמר אדני **17**
 יהוה הנני שפט בין שה לשה לאילים ולעתודים: המעט מכם המרעה הטוב **18**
 תרעו ויתר מרעכם תרמסו ברנליכם ומשקע מים תשתו ואת הגותרים ברנליכם
 תרפשו: וצאני מרמס רנליכם תרעינה ומרפש רנליכם תשתינה: **19**
20 לכן כה אמר אדני יהוה-^ט הנני אני ושפטתי בין שה בריה ובין שה רזה: כ
 יען כצד ובכתף תהלפו ובקרניכם תנגחו כל הנחלות עד אשר הפיצותם אותנה **21**
 אל החוצה: והושעתני לצאני ולא תהיינה עוד לבו ושפטתי בין שה לשה: והקימתי **23.22**
 עליהם רעה אחד ורעה אתהן את עבדי דויד הוא ירעה אתם והוא יהיה להן
 לרעה: ואני יהוה אהיה להם לאלהים ועבדי דוד נשיא בתוכם אני יהוה דברתי: **24**
25 וכרתי להם ברית שלום והשבתתי חיה רעה מן הארץ וישבו במדבר לבטח וישנו כה
 ביערים: ונתתי אותם-^י סביבות נכעתי-^י והורדתי הנשם בעתו נשם-^{יא} כרכה-^{יב}: **26**
 ונתן עין השדה את פרוי והארץ תתן יבולה והיו על אדמתם לבטח וידעו כי **27**
 אני יהוה בשכרי את מטות עלם והצלתי מיד העבדים בהם: ולא יהיו עוד בו **28**
 לגוים וחית הארץ לא תאכלם וישבו לבטח ואין מחריד: והקמתי להם מטע-^{יג} שלם-^{יד} **29**
30 ולא יהיו עוד אקפי רעב בארץ ולא ישאו עוד כלמת הגוים: וידעו כי אני יהוה ל
 אלהיהם-^{טו} והמה עמי בית ישראל נאם אדני יהוה: «צאני צאן מרעיתי-^{טז}» אתם **31**
 יאני אלהיכם נאם אדני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל הר שעיר והנבא עליו: **35.2.א**
 ואמרת לו כה אמר אדני יהוה הנני יעליך הר שעיר ונטייתי ידי עליו ונתתיך **3**
35 שקמה ומשמה: עריך קרבה אשים ואתה שקמה תהיה וידעת כי אני יהוה: יען **4.ה**
 היות לך איבת עולם ותגר את בני ישראל על ידי הרב בעת אידם בעת עון קין:
 לכן חי אני נאם אדני יהוה-^א אם לא-^ב לדם אשמת-^ג ודם ירפך: ונתתי את הר **7.6**
 שעיר לשקמה ומשמה והכרתי ממנו עבר ושב: ומלאתי את הריו חלליו גבעותיך **8**
 וגיאותיך וכל אפיקך חללי חרב יפלו בהם: שקמות עולם אתנך ועריך לא **9**
40 תישבנה וידעת: כי אני יהוה: יען אמרך את שני הגוים ואת שתי הארצות לי

(א) 34.4 אתם ו (ב) ה.34 ותפוצינה • (ג) 6 צאני • (ד) 12 בתוך
 (ה) = אלהים • (ו) 26 ברכה • (ז) יהיו • (ח) 34.5 אתם
 (ט) 31 ואתן • (י) אדם • (יא) 35.6 כי לרם אעשך ורם ירפך

33,6 השופר שמע ולא נזהר דמו בו יהיה והוא יהיה נפשו מלט; והצפה כי יראה את החרב באה ולא תקע בשופר והעם לא נזהר ותבוא חרב ותקח מהם נפש הוא בעונו נלקח ודמו מיד הצפה אדרש:

- 7 ואתה בן אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזהרת אתם
8 ממני: באמרי לרשעי: "מות תמות ולא דברת להזהיר רשע מדרכו הוא^א בעונו
9 ימות ודמו מידך אבקש: ואתה כי הזהרת רשע מדרכו לשוב ממנה ולא שב
י מדרכו הוא בעונו ימות ואתה נפשך הצלת: ואתה בן אדם אמר אל בית ישראל
11 בן אמרתם לאמר כי פשעינו וחטאתינו עלינו ובם אנחנו נמקים ואיך נחיה: אמר
אלהים חי אני נאם אדני יהוה אם אחפץ כמות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו
10 וחיה שוכו שוכו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל:
- 12 ואתה בן אדם אמר אל בני עמך צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו
ורשעת הרשע לא יפשל בה ביום שוכו שוכו מרשעו וצדקת הצדיק לא יוכל
13 לחיות בה ביום חטאתו: באמרי לצדיק חיה יתחיה והוא בטח על צדקתו
14 ועשה עול כל צדקתו^ב לא תזכרנה ובעולו אשר עשה בו ימות: ובאמרי לרשע
15 מות תמות ושב מחטאתו ועשה משפט וצדקה: חבל ישיב^ג נזלה ישלם בחקות
16 החיים הלך לבלתי עשות עול חיו יחיה לא ימות: כל חטאתו^ד אשר חטא לא
17 תזכרנה לו משפט וצדקה עשה חיו יחיה: ואמרו בני עמך לא יתכן דרך אדני
19,18 והמה דרכם לא יתכן: בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת בהם: ובשוב רשע
כ מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה: ואמרתם לא יתכן דרך אדני
20 איש כדרכו אשפוט אתכם בית ישראל:

- 21 ויהי ב-ע-שתי עשרה שנה בעשרי בחמשה לחדש לנלותנו בא אלי הפליט
22 מירושלם לאמר הֲקָתָה העיר: ויד יהוה היתה יעלי בערב לפני בוא הפליט ויפתח
23 את פי עד בוא אלי כבקר ויפתח פי ולא גאלמתי עוד: ויהי דבר יהוה אלי
24 לאמר: בן אדם ישבי התרבות האלה על אדמת ישראל אמרים לאמר אחד היה
25 כה אברהם ויירש את הארץ ואנחנו רבים לנו נתנה הארץ למורשה: לכן אמר
אליהם כה אמר אדני יהוה על הדם תאכלו ועיניכם תשא אל גלולים ודם
26 תשפכו והארץ תירשו: עמדתם על חרככם עשיתם: תועבה ואיש את אשת רעהו
27 טמאתם והארץ תירשו: כה תאמר אליהם כה אמר אדני יהוה חי אני אם לא
אשר בחרכות כחרב יפלו ואשר על פני השדה לחיה נתתו לאכלו ואשר במצודות
28 ובמערות בדבר ימותו: ונתתי את הארץ שקמה ומשמה ונשבת נאון עזה ושממו
29 הרי ישראל מאין עובר: וידעו כי אני יהוה בתתי את הארץ שממה ומשמה על
כל תועבתם אשר עשו:

- ל ואתה בן אדם בני עמך הנדברים כך אצל הקירות ובפתחי הכתים ודברתי^ה
31 איש את אחיו לאמר באו נא ושמעו מה הדבר היוצא מאת יהוה: ויבואו אליך
35 כמבוא עם וישבו לפניך^ו ושמעו את דבריך ואתם לא יעשו כי כז-בים בפיהם^ז
32 ו-אחרי קצעים לפס הלך: והנך להם כשיר ענבים יפה קול ומטב נגן ושמעו את
33 דבריך ועשים אינם אותם: ובבאה הגנה באה וידעו כי נביא היה בתוכם:
34,2,א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא על רועי ישראל הנבא ואמרת
אליהם^ח כה אמר אדני יהוה הוי רעי ישראל אשר היו רעים אותם הלוא הצאן
3 ירעו הרעים: את ה-קל-ב תאכלו ואת הצמר תלבשו הבריאה תוכחו הצאן לא
4 תרעו: את הנחלות לא חוקתם ואת החולה לא רפאתם ולנשקרת לא חבשתם

---:~:~:~:---

(א) 33,8 רשע * (ב) רשע * (ג) 33,10 רשע * (ד) 33,5 חר אח אחד
(ה) עמי * (ו) המה עשים * (ז) 34,2 לרעים

- והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב: והרביתי את פרי העץ ותנובת השדה למען ל³⁶
 אשר לא תקחו עוד חֲרַפַת רעב בגוים: וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם³¹
 אשר לא טובים ונקמתם בפניכם על עונותיכם ועל תועבותיכם: לא למענכם אני³²
 עשה נאם אדני יהוה יִדְעֶךָ לכם בושו והפּלְמוּ מדרכיכם בית ישראל:
 כה אמר אדני יהוה ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתו את הערים³³ 5
 ונבנו הֶחָרְבוֹת: והארץ הנשמה תִּעֲבֹד תחת אשר היתה שִׁמְמָה לעיני כל עובר:³⁴
 ואמרו הארץ הָלוּו הַנְּשָׁמָה היתה כנן עדן והערים הֶחָרְבוֹת והנשמות והנהרסות לה
 בצורות יִשָּׁבוּ: וידעו הגוים אשר יִשְׂאָרוּ סביבותיכם כי אני יהוה בניתי הנהרסות³⁶
 נסעתי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי:
 כה אמר אדני יהוה עוד זאת אֲדַרְשׁ לבית ישראל לעשות להם ארבה אתם³⁷ 10
 כצאן אדם: כצאן קדשים כצאן ירושלם כמועדיה כן תהיינה הערים הֶחָרְבוֹת³⁸
 מֵאֲלוֹת צֹאן אֲדָם וידעו כי אני יהוה:
 היתה עלי יד יהוה ויוציאני ברוח^א ויניחני בתוך הבקעה והיא מֵאֲלָהָ א³⁷
 עצמות: והעבירני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה²
 יבשות מאד: ויאמר אלי בן אדם הִתְחַיִּינָה העצמות האלה ואמר אדני יהוה אתה³ 15
 ידעת: ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות
 שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח ה⁴
 וחיותם: ונתתי עליכם נידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי⁶
 בכם רוח וחיותם וידעתם כי אני יהוה: ונבאתי כאשר צִוִּיתִי ויהי^β—כִּהֲנִבְאִי⁷
 והנה רעש ותקרבו עצמות עצם אל עצמו: וראיתי והנה עליהם גדים ובשר עלה⁸ 20
 ויִקְרָם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם: ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן
 אדם ואמרת אל הרוח כה אמר אדני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופתי
 בהרוגים האלה ויחיו: והנבאתי כאשר צוּנִי ותבוא בהם הרוח ויחיו ויעמדו על⁹
 רגליהם חיל גדול מאד מאד: ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל¹¹
 המה הַיִּם: אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקנתנו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרת¹² 25
 אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם
 מקברותיכם^γ: והבאתי אתכם אל אדמת ישראל: וידעתם כי אני יהוה בפתחי¹³
 את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם^δ: ונתתי רוחי בכם וחיותם והנחתי¹⁴
 אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה:
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו¹⁰ 30
 ליהודה ולבני ישראל חֲבַרְיָמוֹ ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף^א וכל בית ישראל
 חֲבַרְיָמוֹ: וקרב אתם אחד אל אחד לך³—והיו ילעין² אֲחָד־^ב בידך: וכאשר יאמרו¹⁷ 18
 אליך בני עמך לאמר הלוא תניד לנו מה אלה לך: דבר אליהם כה אמר אדני¹⁹
 יהוה הנה אני לקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושכתי ישראל חֲבַרְיָמוֹ ונתתי¹⁰
 אתם עליו⁷ עץ יהודה^β—³—והיו ילעין² אֲחָד־^ב בידך: והיו העצים אשר תכתב עליהם^כ 35
 בידך לעיניהם: ודבר אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני לקח את בני ישראל²¹
 מבין הגוים אשר הלכו שם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל אדמתם:
 ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך אחד יהיה לכלם^א ולא יהיו²²
 עוד לשני גוים ולא יִחַצּוּ עוד לשתי ממלכות^א—: ולא ישמאו עוד בגלוליהם²³ 40
 ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אתם מכל מִשׁוֹבְתֵיהֶם אשר חטאו בהם

12 (ז) עמי	•	7 קול (β)	•	37. א יהוה (α)
17 (ז) לאחדים	•	16 עץ אפרים (ε)	•	13 עמי (ב)
19 (ז) עוד	•	22 למלך (x)	•	19 את (ז)
		10 ועשיתם (θ)	•	

- 35,11 תהיינה וירש-תיהו ויהוה שם יהיה: לכן חי אני נאם אדני יהוה ועשיתי-ך ככפך
 12 וכקנאתך אשר עשיתי משנאת-ך בם וגודעתי ב-ך כאשר אשפטך: וידעת כי
 אני יהוה שמעתי את כל נְאֻצוֹתֶיךָ אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שממ-
 13 לנו נתנו לאכלה: ותגדיל- עלי בפיך והעתרת- עלי דבר-ך אני שמעתי:
 14 כה אמר אדני יהוה: כשמחתך? לארצי על אשר שממה כן אעשה לך 5
 שממה תהיה הר שעיר וכל אדום כלה וידעו כי אני יהוה:
 36,א ואתה בן אדם הנבא ע-ל הרי ישראל ואמרת הרי ישראל שמעו דבר יהוה:
 2 כה אמר אדני יהוה יען אמר האויב עליכם האח שם-מות עולם למורשה היתה
 3 לנו: לכן הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה יען ויביעו² וישאף אתכם
 4 מסביב להיותכם מוקשה לשארית הגוים ותעלו על שפת לשון ודבת עם: לכן 10
 הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים ולנבעות לאפיקים
 ולגאיות ולקרבנות השממות ולערים הנעובות אשר היו לבז וללעג לשארית הגוים
 ה אשר מסביב: לכן כה אמר אדני יהוה אם לא באש קנאתי דברתי על שארית
 הגוים ועל אדום כלה אשר נתנו את ארצי להם למוקשה בשמחת לב-
 6 בשאט נפש למען רשתיה¹² ויבאה: לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים 15
 ולנבעות לאפיקים ולגאיות כה אמר אדני יהוה הנני בקנאתי ובחמתי דברתי יען
 7 כלמת גוים נשאתם: לכן כה אמר אדני יהוה אני נשאתי את ידי אם לא הגוים
 8 אשר לכם מסביב המה כלמתם ישאו: ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם
 9 תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא: כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם
 י וגורעתם: והרביתי עליכם אדם כל בית ישראל כלה ונשבו הערים והקרבנות 20
 11 תבנינה: והרביתי עליכם אדם וכהמה ורבו ופרו והושבתי אתכם כקדמותיכם
 12 והיטבתי לכם מראשתיכם וידעתם כי אני יהוה: והולכתי עליכם אדם את עמי
 ישראל וירשוך והיית להם לנחלה ולא תוסף עוד לשכלם:
 14-13 כה אמר אדני יהוה יען אמר-ם לכם אכלת אדם ומשכלת גויך היית: לכן
 10 אדם לא תאכלי עוד וגויך לא תשכללי עוד נאם אדני יהוה: ולא אשמיע יעליך 25
 עוד כלמת הגוים וחרפת עמים לא תשאי עוד וגויך לא תשכללי עוד נאם אדני יהוה:
 17-16 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בית ישראל ישבים על אדמתם ויטמאו
 18 אותה בדרכם ובעלילותם כקמאת הגדה היתה דרכם לפני: ואשפך חמתי עליהם על
 19 הדם אשר שפכו על הארץ ובגלוליהם טמאוה: ואפיץ אתם בגוים ויזרו בארצות
 כ כדרכם ובעלילותם שפטתם: ויבואו אל הגוים אשר באו שם ויחללו את שם 30
 21 קדשי באמרי-ם עם יהוה אלה ומארצו יצאו: ואחמל על שם קדשי אשר
 22 חללהו בית ישראל בגוים אשר באו שמה: לכן אמר לבית ישראל כה אמר אדני
 יהוה לא למענכם אני עשה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים
 23 אשר באתם שם: וקדשתי את שמי הגדול המהלל בגוים אשר חללתם בתוכם
 24 וידעו הגוים כי אני יהוה נאם אדני יהוה בהקדשי בכם לעיניכם: ולקחתי 35
 אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם:
 כה וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם:
 26 ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבושרכם
 27 ונתתי לכם לב בשר: ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו
 28 ומשפטי תשמרו ועשיתם: וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם 40
 29 ואנכי אהיה לכם לאלהים: והושעתי אתכם מכל טמאותיכם וקראתי אל הרגן
 (א) 35,14 כשמה כל הארץ שממה אעשה לך
 (ב) 35,טו לנחלת בית ישראל
 (ג) 36,ה כל

- על הרי ישראל: והביתי קשתך מיד שמאולך וחציק מיד ימינך אפילו: על הרי 39,4.3
 ישראל תפול אתה וכל אנפך ועמים אשר אתך לעיט צפור כל כנף וחית השדה
 נתתיך לאכלה: על פני השדה תפול כי אני דברתי נאם אדני יהוה: ושלחתי ה.6
 אש במנונ ובשיבי האיים לבטח וידעו כי אני יהוה: ואת שם קדשי אודיע בתוך 7
 עמי ישראל ולא אֶחַל את שם קדשי עוד וידעו הגוים כי אני יהוה קדוש בישראל: 5
 הנה באה ונהיתה נאם אדני יהוה הוא היום אשר דברתי: ויצאו ישבי ערי 9.8
 ישראל ובערו והשיקו כנשק ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד ובלחמ ובערו
 בהם אש שבע שנים: ולא ישאו עצים מן השדה ולא יחטבו מן היערים כי בנשק י
 יבערו אש ושללו את שלליהם וכזו את בזויהם נאם אדני יהוה:
 10 והיה ביום ההוא אתן לנוג מקום לשם קבר בישראל גיא יעקרים קדמת הים י1
 וקברו שם את נוג ואת כל המזנה וקראו גיא המון נוג: וקברום בית ישראל 12
 למען שָׁהר את הארץ שבעה חדשים: וקברו כל עם הארץ והיה להם לשם יום 13
 הקברי נאם אדני יהוה: ואנשי תמיד יכדילו עברים בארץ מקברים י-8 את הנותרים 14
 על פני הארץ לטהרה מקצה שבעה חדשים יחקרו: ועברו העברים בארץ וראה 15
 עצם אדם ובנה אצלו צינן עד קברו אתו המקברים אל גיא המון נוג: וטהרו 16
 הארץ:
 ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה אמר לצפור כל כנף ולכל חית השדה 17
 הקבצו ובאו האספו מסביב על זבחי אשר אני זבח לכם זבח גדול על הרי ישראל
 ואכלתם בשר ושתייתם דם: כשר גפורים תאכלו ודם נשיאי הארץ תשתו אילים 18
 כרים ועתודים פרים מריאי קשן כלם: ואכלתם חלב לשִׁבְעָה ושתייתם דם לשִׁבְרוֹן 20
 מזבחי אשר זבחתי לכם: ושבעתם על שלחני סוס ורכב גבור וכל איש מלחמה כ
 נאם אדני יהוה:
 ונתתי את כבודי בנוים וראו כל הגוים את משפטי אשר עשיתי ואת ידי 21
 אשר שמתו בהם: וידעו בית ישראל כי אני יהוה אלהיהם מן היום ההוא והלאה: 22
 25 וידעו הגוים כי בעונם גלו בית ישראל על אשר מעלו בי וְאֶסְתֵּר פְּנֵי מַהֵם
 ואתנם ביד צריהם ויפלו בחרב כלם: כְּטָמְאָתָם וּכְפִשְׁעֵיהֶם עֲשִׂיתִי אֹתָם וְאֶסְתֵּר
 פְּנֵי מַהֵם:
 לכן כה אמר אדני יהוה עתה אשיב את שביט יעקב ורחמתי כל בית כה 26
 ישראל וקנאתי לשם קדשי: ונִישָׂו את כלמתם ואת כל מעלם אשר מעלו כי 27
 בשבתם על אדמתם לבטח ואין מתריד: בשוכבי אותם מן העמים וקבצתי אתם 30
 מארצות איביהם ונקדשתי במ לעיני הגוים י-8: וידעו כי אני יהוה אלהיהם בהגלותי 28
 אותם אל הגוים וכנסתים אל אדמתם ולא אותיר עוד מהם שם: ולא אסתיר 29
 עוד פְּנֵי מַהֵם אשר שפכתי את רוחי על בית ישראל נאם אדני יהוה:

- בעשרים וחמש שנה לנלותנו בראש-ון-6 כעשור לחדש בארבע עשרה שנה א,40
 אחר אשר הִבְתַּה העיר בעצם היום הזה היתה עלי יד יהוה ויבא אתי י-6 | במרא-ת 2
 אלהים י-7 | אל ארץ ישראל ויניחני יעל הר נבה מאד ועליו כמבנה עיר מננ-די:
 40 ויביא אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופתיל פשתים בידו וקנה 3
 המדה והוא עמד בשער: וידבר אלי האיש בן אדם ראה בעיניך ובאזניך שמע 4

— 43—94

(2) 39,11 ותססת היא את העברים * (3) 14 את העברים * (7) 16 וגם שם עיר המונה

(6) 27 רבים * (1) 40,א השנה * (2) שמה * (7) 2 הביאני

37,24 ומהרתו אותם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים: ועבדי דוד מלך עליהם
 כה ורועה אחד יהיה לכלם וכמשפטי ילכו וחקותי ישמרו ועשו אותם: וישבו על הארץ
 אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו כה אבותיהם וישבו עליה המה ובניהם
 26 ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם: וכרתי להם ברית שלום
 ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרביתי אותם ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם: 5
 28,27 והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם: וידעו הגוים כי אני
 יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם:

38,2.^א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל גוג ארץ המנוג נשיא
 3 ראש משך ותבל והנבא עליו: ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני יעליך גוג נשיא 10
 4 ראש משך ותבל: והוצאתי אותך ואת כל חילך סוסים ופרשים לבשי מכלול
 ה כלם קהל רב צנה ומגן תפשי תרכות כלם: פרס כוש ופוט אתם כלם מגן וכובע:
 7,6 גמר וכל אנפיה בית תגורמה ירכתי צפון ואת כל אנפיו עמים רבים אתך: הפן
 8 והפן לך אתה וכל קהלך הנקהלים עליך והיית ל- למשמר: מימים רבים תפקד
 באחרית השנים תבוא יעל ארץ משובבת מחרבה: מקבצת מעמים רבים 8 וישבו 15
 9 לבטח כלם: ועלית כשואה תבוא כענן לכסות הארץ אתה וכל אנפיד ועמים
 רבים אתך:

1 כה אמר אדני יהוה והיה ביום ההוא יעלו דברים על לבבך וחשבת מחשבת
 11 רעה: ואמרת אעלה על ארץ פרוות אבוא השקטים ישיבי לבטח כלם ישיבים
 12 באין חומה וברית ודלתים אין להם: לשלל שלל ולבו בו להשיב ידך על תרכות 20
 13 נושכות ועל עם מאסף מגוים עשה מקגה וקגן ישיבי על טבור הארץ: שבא ודדן
 וסחריה: תרשיש וכל רבליה יאמרו לך הלשלל שלל אתה בא הלבנו בו הקהלת
 14 קהלך לשאת כסף וזהב לקחת מקגה וקגן לשלל שלל גדול: לכן הנבא בן אדם
 ואמרת לגוג כה אמר אדני יהוה הלוא ביום ההוא בשבת עמי ישראל לבטח
 15 תעל: ובאת ממקומך מירכתי צפון אתה ועמים רבים אתך רכבי סוסים כלם קהל 25
 16 גדול וחיל רב: ועלית על עמי ישראל כענן לכסות הארץ באחרית הימים תהיה
 והביאותיך על ארצי למען דעת הגוים אתי בתקדשי כך לעיניהם: 6:

17 כה אמר אדני יהוה - אתה הוא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי
 18 נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים להביא אותך עליהם: והיה ביום ההוא
 19 ביום כוא גוג על אדמת ישראל נאם אדני יהוה תעלה חמתי באפי: ובקנאתי 30
 באש עברתי דברתי אם לא ביום ההוא יהיה רעש גדול על אדמת ישראל:
 כ ורעשו מפני דגי הים ועוף השמים וחית השדה וכל הרמש הרמש על האדמה
 וכל האדם אשר על פני האדמה ונהרסו ההרים ונפלו המדרגות וכל חומה לארץ
 21 תפול: וקראתי עליו לכל - תך-דה- נאם אדני יהוה חרב איש באחיו תהיה:
 22 ונשפמתי אהו בכבר וכדם וגשם שוטף ואבני אלגביש אש וגפרית אמטיר עליו 35
 23 ועל אנפיו ועל עמים רבים אשר אתו: והתגדלתי והתקדשתי וגודעתי לעיני גוים
 רבים וידעו כי אני יהוה:

39,2 ואתה בן אדם הנבא על גוג ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני יעליך גוג
 2 נשיא ראש משך ותבל: ושכבתך ושעצאתך והעליתך מירכתי צפון והבאותיך

(2) 38,4 ושוכבתך ונתתי חמים כלתיך

(3) 8 על הרי ישראל אשר היו לתרבה תמיד והיא מעמים הוצאה

(7) 9 תהיה

- האלה ותלונות לו ולא־למו־ סביב סביב ארך־חמשים אמה ורחב חמש ועשרים 40
אמה: וא־ל־מו־ לחצר החיצונה ותמרים אל א־ל־מו־ מִפּו־ וּמִפּו־ וּשְׁמֹנֶה מַעְלוֹת 37
מַעְלָיו־:
- וְלִשְׁבֵּה וּפְתַחָהּ בֵּא־ל־ם הַשְּׁעָרִים שֵׁם יִדְיָחוּ אֶת הָעֹלָה: וּבִקְצֵים הַשְּׁעָרִים שְׁנַיִם 39-38
5 שְׁלֹחֹת מִפּו־ וּשְׁנַיִם שְׁלֹחֹת מִפָּה לְשָׁחוּט יְעִלִיֶּהָ הָעוֹלָה וְהַחֲטָאת הַזֶּשֶׁם: וְאֵל מ
הַכְּתָף מִחוּצָה לְפֶתַח הַשְּׁעָרִים הַצְּפוֹנָה שְׁנַיִם שְׁלֹחֹת וְאֵל הַכְּתָף הָאֲחֵרֶת אֲשֶׁר
41 לְאֵלֶם הַשְּׁעָרִים שְׁנַיִם שְׁלֹחֹת: אַרְבַּעַת שְׁלֹחֹת מִפָּה וְאַרְבַּעַת שְׁלֹחֹת מִפָּה לְכַתֵּף
42 הַשְּׁעָרִים שְׁמוֹנֶה שְׁלֹחֹת יְעִלִיֶּהָ יִשְׁחָטוּ: וְאַרְבַּעַת שְׁלֹחֹת^ב אֲבִי גֹיֵת אֵרֶךְ אִמָּה
אֶחָת וְקִצֵּי וְרַחֵב אִמָּה אֶחָת וְקִצֵּי וְגִבָּה אִמָּה אֶחָת יְעִלִיֶּהָ יְעִלִיֶּהָ אֶת הַכְּלָיִם
43 אֲשֶׁר יִשְׁחָטוּ אֶת הָעוֹלָה בָּם וְהוֹבֵת: וְהַשְּׁפָתִים טָפַח אֶחָד מוֹכֵנִים בְּבַיִת סָבִיב 10
סָבִיב יְעִלִיֶּהָ הַשְּׁלֹחֹת לְבִשְׂרֵי הַקֶּרְבָּן:
- וַיְבִיאֵנִי חוּצָה לְשַׁעֲרֵז וְהִנֵּה לְשָׁכוֹת שְׁתֵּי־יָם בַּחֲצַר הַפְּנִימִי אֶחָת־ אֵל כְּתָף 44
שַׁעֲרֵי הַצִּפּוֹן וּפְנִיָּה דֶרֶךְ הַדְּרוֹם אֶחָת־ אֵל כְּתָף שַׁעֲרֵי הַדְּרֹמִים יְעִלִיֶּהָ דֶרֶךְ הַצִּפּוֹן:
וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַלְּשָׁבֵה אֲשֶׁר פְּנִיָּה דֶרֶךְ הַדְּרוֹם לְכַהֲנִים שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת הַבַּיִת: מֵה
45 וְהַלְּשָׁבֵה אֲשֶׁר פְּנִיָּה דֶרֶךְ הַצִּפּוֹן לְכַהֲנִים שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת הַמִּזְבֵּחַ הַמָּה בְּנֵי צְדוֹק 46
הַקֶּרְבָּיִם מִבְּנֵי לֵוִי אֵל יִהְיֶה לְשִׁרְתוֹ:
- וַיִּמַּד אֶת הַחֲצַר אֵרֶךְ מֵאָה וְרַחֵב מֵאָה אִמָּה מִרְבַּעַת וְהַמִּזְבֵּחַ לִפְנֵי 47
הַבַּיִת:
- וַיְבִיאֵנִי אֵל אֵלֶם הַבַּיִת וַיִּמַּד אֵלַי אֵלֶם חֲמֵשׁ אֲמוֹת מִפָּה וְחֲמֵשׁ אֲמוֹת מִפָּה 48
20 וְרַחֵב הַשְּׁעָרִים אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אִמָּה וְכַתְּפוֹת הַשְּׁעָרִים שְׁלֹשׁ אֲמוֹת מִפּו־ וּשְׁלֹשׁ אֲמוֹת
49 מִפּו־: אֵרֶךְ הָאֵלֶם עֶשְׂרִים אִמָּה וְרַחֵב יְעִלִיֶּהָ שְׁתֵּי עֶשְׂרֵה אִמָּה וּבְמַעְלוֹת עַל־שַׁעֲרֵי יַעֲלוּ 49
אֵלַי וְעֹמְרִים אֵל הָאֵילִים אֶחָד מִפָּה וְאֶחָד מִפָּה:
- וַיְבִיאֵנִי אֵל הַהֵיכָל וַיִּמַּד אֶת הָאֵילִים שֵׁשׁ אֲמוֹת רַחֵב מִפּו־ וּשְׁשׁ אֲמוֹת רַחֵב 41,8
מִפָּה־: וְרַחֵב הַפֶּתַח עֶשְׂרֵה אֲמוֹת וְכַתְּפוֹת הַפֶּתַח חֲמֵשׁ אֲמוֹת מִפּו־ וְחֲמֵשׁ אֲמוֹת 2
25 מִפּו־ וַיִּמַּד אֲרָכּוֹ אַרְבַּעִים אִמָּה וְרַחֵב עֶשְׂרִים אִמָּה:
- וּבֵּא לִפְנִימָה וַיִּמַּד אֵיל הַפֶּתַח שְׁתֵּים אֲמוֹת וְהַפֶּתַח שֵׁשׁ אֲמוֹת וְרַחֵב כְּתָפוֹת־ 3
הַפֶּתַח שֶׁבַע אֲמוֹת: וַיִּמַּד אֶת אֲרָכּוֹ עֶשְׂרִים אִמָּה וְרַחֵב עֶשְׂרִים אִמָּה אֵל פְּנֵי 4
הַהֵיכָל וַיֹּאמֶר אֵלַי זֶה קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים:
- וַיִּמַּד קִיר הַבַּיִת שֵׁשׁ אֲמוֹת וְרַחֵב הַצֶּלַע אַרְבַּע אֲמוֹת סָבִיב סָבִיב לְבַיִת סָבִיב: ה
30 וְהַצֶּלַעוֹת צֶלַע אֵל צֶלַע שְׁלֹשִׁים שְׁלֹשׁ פַּעְמִים וּמְנֻרְעוֹת בְּקִיר אֲשֶׁר לְבַיִת לְצֶלַעוֹת 6
סָבִיב סָבִיב לְהַיּוֹת־: אַחֲזִיזִים וְלֹא יִהְיוּ אַחֲזִיזִים בְּקִיר הַבַּיִת: וְהַרְחֵב¹² נֹסֶף^{3 2 1 4} לְמַעְלָה 7
לְמַעְלָה לְצֶלַעוֹת כִּי־מוֹסֶף מֵה־קִּיר־ לְמַעְלָה לְמַעְלָה סָבִיב סָבִיב לְבַיִת־¹²
8 וּמִן־ הַתַּחְתּוֹנָה יַעֲלֶה יַעֲלֶה הַתִּיכּוֹנָה וּמִן־ הַתִּיכּוֹנָה עַל הָעֲלִיּוֹנָה: וְסָבִיב־ 8
לְבַיִת גִּבָּה סָבִיב סָבִיב מִן־סְדוֹת הַצֶּלַעוֹת מִלּוֹ הַקִּנָּה שֵׁשׁ אֲמוֹת אֲצִילָה:
9 רַחֵב הַקִּיר אֲשֶׁר לְצֶלַע אֵל הַחוּץ חֲמֵשׁ אֲמוֹת וְאֲשֶׁר מִנְּחַת חֲמֵשׁ אֲמוֹת־ 9
35 בֵּין־ צֶלַעוֹת אֲשֶׁר לְבַיִת וּבֵין הַלְּשָׁכוֹת רַחֵב עֶשְׂרִים אִמָּה סָבִיב לְבַיִת סָבִיב
סָבִיב: וּפְתַח־ הַצֶּלַע לְמִנְחַת פֶּתַח אֶחָד דֶּרֶךְ הַצִּפּוֹן וּפֶתַח אֶחָד לְדְרוֹם וְרַחֵב מִקּוֹם 11
הַמִּנְחָה חֲמֵשׁ אֲמוֹת סָבִיב סָבִיב:
- וְהַבִּנְיָן אֲשֶׁר אֵל פְּנֵי הַגִּזְרָה פֶּתַח דֶּרֶךְ הַיָּם רַחֵב שֶׁבַעִים אִמָּה וְקִיר הַבִּנְיָן 12
40 חֲמֵשׁ אֲמוֹת רַחֵב סָבִיב סָבִיב וְאֲרָכּוֹ תִּשְׁעִים אִמָּה:
- וַיִּמַּד אֶת הַבַּיִת אֵרֶךְ מֵאָה וְהַגִּזְרָה וְהַגִּבְיָה וְקִירוֹתֶיהָ אֵרֶךְ מֵאָה אִמָּה: 13

(*) 40,13 לעולה * (β) 42 לעולה * (γ) 44 הפנימי

(δ) 41,1 רחב האהל * (ε) 7 על כן רחב לבית למעלה * (ζ) לתיכונה

- 40 ושים לבך לכל אשר אני מראה אותך כי למען הראותך^א הבאתי^ב הנה הנה את כל אשר אתה ראה לבית ישראל:
- ה והנה תומה מחוץ לבית סביב סביב וביד האיש קנה המדה שש אמות באמה ופפה וימד את רחב הבנין קנה אחד וקומתו קנה אחד:
- 6 ויביאני אל שער אשר פניו דרך הקדימה ויעל במעלת^א וימד את סף^ב השער קנה אחד רחב^א: והמא קנה אחד ארך וקנה אחד רחב ובין התאים חמש אמות וסף השער מאצל אלם השער מהבית קנה אחד^ב וימד את אלם השער
- 7 שמנה אמות ואיל^א שמים אמות ואלם השער מהבית: ותאי השער דרך הקדים שלשה מפה ושלושה מפה מדה אחת לשלשתם ומדה אחת לאילים מפה ומפו: וימד את רחב פתח השער עשר אמות^א: וגבול לפני התאות אמה אחת ימפה^ב 12.11 ואמה אחת^ב מפה והתא שש אמות מפו ושש אמות מפו: וימד את השער מגג התא לגגו רחב עשרים וחמש אמות פתח נגד פתחו: וימד את ה-א-ל-ם 14 <ע-ש-ר-ים אמה ואל^א אלים^ב: <ה-ש-ע-ר י-ה-ח-צ-ר סביב סביב: וימעל פני^א איתון^ב ה-ש-ע-ר ע-ד לפני אלם השער הפנימי חמשים אמה: וחלונות אטמות אל התאים ואל איליהם^ב לפנימה לשער סביב סביב וכן לאלם: חלונות סביב סביב לפנימה 15 ואל איל תמרים:
- 17 ויביאני אל החצר החיצונה והנה לשכות ורצפה עשוי לחצר סביב סביב שלשים לשכות אל הרצפה: והרצפה אל כתף השערים לעצמת ארך השערים 18 הרצפה התחתונה: וימד רחב מפני השער התחתונה לפני החצר הפנימי מחוץ 19 מאה אמה^א:
- 20 ויביאני אל- השער אשר פניו דרך הצפון לחצר החיצונה <ו-מדד ארכו ורחבו: ותא^א שלושה מפו ושלושה מפו ואיל^א ואלמו היה כמדת השער הראשון 21 חמשים אמה ארכו ורחב חמש ועשרים באמה: וחלונות^א ואלמו ות-מר-ים כמדת 22 השער אשר פניו דרך הקדים וכמעלות שבע יעלו בו ואלמו לפני-מה^א: ושער לחצר 23 הפנימי נגד השער לצפון <כ-ש-ע-ר> לקדים וימד משער אל שער מאה אמה: 24 ויולכני דרך הדרום והנה שער דרך הדרום ומדד איל-ים ואלמו כמדות כה האלה: וחלונים לו ולא-ל-מו סביב סביב כהחלונות האלה חמשים אמה ארך 25 ורחב חמש ועשרים אמה: ומעלות שבעה עליהו ואלמו לפני-מה^א ותמרים לו 26 אחד מפו ואחד מפו אל איל-ים: ושער לחצר הפנימי דרך הדרום וימד משער 27 אל השער^א מאה אמות:
- 30 ויביאני אל חצר הפנימי בשער הדרום וימד את השער הדרום כמדות האלה: 28 ותא^א ואיל-ים ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולא-ל-מו סביב סביב חמשים אמה 29 ארך ורחב עשרים וחמש אמות: <ו- ואלמו אל חצר החיצונה ותמרים אל איל-ים 30 ומעלות שמונה מעל-ים:
- 32 ויביאני אל החצר הפנימי דרך הקדים וימד את השער כמדות האלה: 32 ותא^א ואיל-ים ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולא-ל-מו סביב סביב ארך חמשים 33 אמה ורחב חמש ועשרים אמה: ואלמו לחצר החיצונה ותמרים אל איל-ים מפו 34 ומפו ושמנה מעלות מעל-ים:
- 36.ה ויביאני אל שער הצפון ומדד כמדות האלה: תא-ים איל-ים ואלמו כמדות

(א) 40.6 ואת סף אחד קנה אחד רחב * (ב) 8 וימד את אלם השער מהבית קנה אחד: *
 (ז) 11 ארך השער שלוש עשרה אמות * (ח) 12 גבול * (ט) 10 הקדים והצפון *
 (י) 27 דרך הדרום * (יז) 40.ל אצמות סביב סביב ארך חמש ועשרים אמה ורחב חמש אמות:

- רוח הצפון תמש מאות^א בקנה המדה □ : יִסְכַּב אֶל רוּחַ הַיָּם יִמְדַד חֲמֵשׁ מֵאוֹת^ב 42,19
 בקנה המדה: [יִסְכַּב^ב] אֶל רוּחַ הַדְּרוֹם יִמְדַד חֲמֵשׁ מֵאוֹת^ז בקנה המדה: לָאַרְבַּע ב. 18
 רוחות מדרג^ו תומה לו סביב סביב ארך תמש מאות ורחב תמש מאות להבדיל
 בין הקדש לחל :
 5 ויולכני אל השער^ז אשר פנה דרך הקדים: והנה כבוד אלהי ישראל בא 43,2.א
 מדרך הקדים וקולו כקול מים רבים והארץ האירה מכבודו: ^ההמראה אשר ראיתי 3
 כמראה אשר ראיתי בבאו^ו לִשְׁחַת אֶת הָעִיר^ז כמראה אשר ראיתי יעל גהר ככר
 ואפל יעל פני: וכבוד יהוה בא אל הבית דרך שער אשר פניו דרך הקדים: 4
 ותשאני רוח ותבאני אל החצר הפנימי והנה מלא כבוד יהוה הבית: ואשמע^ה 6
 10 מְדַבֵּר אֵלַי מֵהַבַּיִת וְהֵאֱשִׁישׁ הִיּוֹה עִמָּד אֲצִלִּי: ויאמר אלי בן אדם יהוה מקום כסאי 7
 ויהוה מקום כפות רגלי אשר אשכן שם בתוך בני ישראל לעולם ולא יטמאו עוד
 בית ישראל שם קדשי המה ומלכיהם בזנותם ובפגרי מלכיהם^ח: בתתם ספם 8
 את ספי ומוזותם אצל מוזותי והקיר ביני וביניהם וטמאו את שם קדשי בתועבותם
 אשר עשו וְאַכַּל אֹתָם בְּאִפִּי: עתה ירחקו את זנותם ופגרי מלכיהם ממני ושכנתי 9
 15 בתוכם לעולם:
 יֹאמְרָה בֶן אָדָם הֲגַד אֶת בַּיִת יִשְׂרָאֵל אֶת הַבַּיִת^ט וּמִרְאֵתִי וְאֶת־כְּנֹתֵי: י 1
 וינכלמו מכל אשר עשו וְצִרְתָּ^י הַבַּיִת וְתִכְוֹנֵתוֹ וּמוֹצְאוֹ וּמוֹבְאוֹ וְכָל צוֹרְתֵי^י 11
 ואת כל חֲקֵתָיו^י וְכָל תּוֹרְתֵי^י הַיּוֹדֵעַ אֹתָם וְכָתַב לְעֵינֵיהֶם וּישְׁמְרוּ אֶת כָּל צוֹרְתֵי^י
 ואת כל חֲקֵתָיו וְעָשׂוּ אֹתָם: 12
 20 ואת תורת הבית על ראש ההר כל גבלו סביב סביב קדש קדשים הנה זאת
 תורת הבית:
 13 ואלה מִדּוֹת הַמּוֹבַח כְּאֵמוֹת אֵמָה וְאֵמָה וְטַפַּח הַחֵיק יֵאֱמָה גְּבֵהָ וְאֵמָה 13
 רחב וגבולה יעל שפתה סביב זרת יֵאֱחִיז^י וְהָיָה גְּבֵהָ הַמּוֹבַח: מִרְאֵשׁ הַחֵיק^י עַד 14
 העזרה התחתונה שמים אמות ורחב אמה אחת ומהעזרה הקטנה עד העזרה
 הגדולה ארבע אמות ורחב יֵאֱמָה: וְהָיָה רֵיֵאֵל אֶל אַרְבַּע אֲמוֹת וּמֵהָאֲרֵאֵל^י וְלַמַּעֲלָה 25
 הקרנות אמה: וְהָאֲרֵאֵל^י שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה אֶרְךְ בְּשֵׁתִים עֶשְׂרֵה רַחֵב רְבֹעַ יַעֲלֵה 16
 ארבעת רבעיו: וְהָעֶזְרָה אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אֶרְךְ בְּאַרְבַּע עֶשְׂרֵה רַחֵב יַעֲלֵה אַרְבַּעַת רְבִיעֵי^י 17
 והגבול סביב אותה חצי האמה והחיק לה אמה סביב ומעלתהו יִפְנֹת קָדִים:
 ויאמר אלי בן אדם כה אמר אדני יהוה אלה חֲקוֹת הַמּוֹבַח בְּיוֹם הָעֲשׂוֹתוֹ 18
 30 להעלות עליו עולה ולזרק עליו דם: וְנִתְּתִי אֶל הַכְּהֲנִים הַלְוִיִּם אֲשֶׁר הֵם מִזֶּרַע
 צְדוֹק הַקְּרִיבִים אֵלַי נֹאם אֲדֹנָי יְהוִה לְשִׁרְתָּנִי פֶר בֶּן בְּקָר לַחֲטָאת: וְלִקְחֵי^י מִדְּמֹו 3
 וְנִתְּנוּ עַל אַרְבַּע קַרְנֹתָיו וְעַל אַרְבַּע פְּנֹת הָעֶזְרָה וְעַל הַגְּבוּל סְבִיב וְחֲטְאוּ^י
 21 אוֹתוֹ וּכְפִרְיָהּ: וְלִקְחֵי^י אֶת יִפְר הַחֲטָאת וּשְׂרָפוּ בְּמִפְקַד הַבַּיִת מִחוּץ לַמִּקְדָּשׁ: 21
 22 וּבְיוֹם הַשְּׁנִי יִקְחֵי^י שְׁעִיר עִזִּים תְּמִים לַחֲטָאת וְחֲטָאוּ אֶת הַמּוֹבַח כְּאֲשֶׁר חֲטָאוּ
 35 כְּפָר: וְכִבְלוֹתֵם מִחֲטָא יִקְרִיב^י פֶר בֶּן בְּקָר תְּמִים וְאֵיל מִן הַצֹּאן תְּמִים: 23
 24 וְהַקְּרִיבִים לִפְנֵי יְהוָה וְהַשְּׁלִיכוּ עֲלֵיהֶם מֶלַח וְהֶעֱלוּ אֹתָם עֲלֵה לִיהוָה: שְׁבַעַת 24
 יָמִים יַעֲשׂוּ שְׁעִיר חֲטָאת לְיוֹם וּפֶר בֶּן בְּקָר וְאֵיל מִן הַצֹּאן תְּמִימִים יַעֲשׂוּ שְׁבַעַת 26
 יָמִים: וְכִפְרוּ אֶת הַמּוֹבַח וְטָהְרוּ אֹתוֹ וּמְלָאוּ יִדֵי^י: וְיִכְלוּ אֶת הַיָּמִים וְהָיָה בְּיוֹם 27
 הַשְּׁמִינִי וְהִלָּאָה יַעֲשׂוּ הַכְּהֲנִים עַל הַמּוֹבַח אֶת עוֹלוֹתֵיכֶם וְאֶת שְׁלֹמִיכֶם וְרִצְאֵתִי
 40 אֶתְכֶם נֹאם אֲדֹנָי יְהוִה:

42,17 קנים * (ב) 19 קנים * (ג) 18 קנים * (ד) 43,א שער * (ה) 3 וכמראה

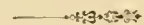
43,3 ומראות * (ז) 7 יְכִי־סוֹתָם * (ח) 43,י ויכלמו מעונותיהם * (י) את

11 אִם * (י) וְכָל צוֹרְתָיו * (מ) 14 הארץ * (נ) 24 הכהנים

- 41,14 ורחב פני הבית והגֹזרה לקדים מאה אמה: ומדד ארך הבגֵן על פני הנזרה
 אשר על אחריה ואת־יקֶהֱ מִפּוּ וּמִפּוּ מֵאָה אֲמָה־
 16 וההיכל וְהַפְּנִימִי וְהָאֵלֶם־ | אֶסְפֹּנִים וְחִלּוּנִים־ שֶׁקְּפִים־ אֲטָמִים־ סְבִיב
 17 לשִׁלְתָם־ וְהַבֵּית חָפוּ־ עֵין סְבִיב סְבִיב מֵהָאָרֶץ עַד הַחִלּוּנוֹת־ 21 וְמִהִפְתַּח וְעַד
 18 הַבֵּית הַפְּנִימִי וְלַחֲוִין וְעַל כָּל הַקִּיר סְבִיב סְבִיב בַּפְּנִימִי וּבִהֲיִכְל־ 2 וְעֵשׂוּי כְּרוּבִים־ 5
 19 וְתִמְרִים וְתִמְרָה בֵּין כְּרוּב לְכְרוּב־ וְשָׁנִים פָּנִים לְכְרוּב וּפְנֵי אֲדָם אֵל הַתְּמָרָה מִפּוּ
 כ וּפְנֵי כְּפִיר אֵל הַתְּמָרָה מִפּוּ־ עֵשׂוּי עַל כָּל הַבֵּית סְבִיב סְבִיב | מֵהָאָרֶץ יוֹעַד־ הַסֶּפֶן־
 21 הַכְּרוּבִים וְהַתְּמָרִים עֵשׂוּים־ וְקִיר־ וְהַיִּכְל־ 2 רְבַע־
 22 וְלִפְנֵי הַקֹּדֶשׁ מֵרָאָה כְּמָרָאָה | מִזְבַּח עֵין שְׁלוֹשׁ אֲמוֹת נֹכַח וְאָרְכוּ שְׁתֵּים
 10 אֲמוֹת וְרַחְבּוֹ שְׁתֵּים אֲמוֹת־ וּמִקְצַעְתּוֹ לוֹ וְאֶדְגּוֹ וְקִירְתּוֹ עֵין וַיִּדְבֵּר אֵלַי זֶה
 הַשְּׁלַחן אֲשֶׁר לִפְנֵי יְהוָה:
 24.23 וְשְׁתֵּים דְּלֹתוֹת לְהִיכָל וּלְקֹדֶשׁ: וְשְׁתֵּים צִלְעוֹת־ מוֹסְבּוֹת לְדֹלְתוֹת שְׁתֵּים לְדֹלֶת
 כה אַחַת וְשְׁתֵּים לְדֹלֶת־ אַחֶרֶת: וְעֵשׂוּיָה אֲלֵיהֶן כְּרוּבִים וְתְמָרִים כְּאֲשֶׁר עֵשׂוּים
 26 לְקִירוֹת וְעַב עֵין עַל פְּנֵי הָאוֹלָם מֵהַחֲוִין: וְחִלּוּנִים אֲטָמוֹת וְתְמָרִים מִפּוּ וּמִפּוּ עַל
 כתּוֹפּוֹת הָאוֹלָם־:

15

- 42, א ויוציאני אל החצר החיצונה¹ דרך הצפון ויבאני אל הלשכה אשר נגד
 2 הגֹזרה ואשר נגד הבגֵן אל הצפון: ⁴וְהָאָרֶץ אֲמוֹת־ מֵאָה פִּי־אֵת הַצֶּפּוֹן וְהָרַחֵב
 4.3 חֲמוּשִׁים אֲמוֹת־: אֲתִיק עַל פְּנֵי אֲתִיק בְּשָׁלְשִׁים: וּלְפָנַי הַלְּשָׁכוֹת מֵהַלֵּךְ עֶשֶׂר אֲמוֹת
 ה רחב־ וְאֶרֶץ אֲמָה־ וּפְתִיחֵיהֶם לְצֶפּוֹן: וְהַלְּשָׁכוֹת הָעֲלִיוֹנֹת קְצָרוֹת כִּי יֵאֲצִילוּ
 20 אֲתִיקִים מֵהֵנָּה מֵהַתְּחִנּוֹת וּמֵהַתִּיכּוֹנוֹת בְּנֵן: כִּי מִשְׁלֹשׁוֹת הֵנָּה וְאֵין לָהֶן עֲמֻדִים
 7 כְּעֲמֻדֵי הַחַיִּצוֹנוֹת עַל כֵּן נֶאֱצַל מֵהַתְּחִנּוֹת וּמֵהַתִּיכּוֹנוֹת מֵהָאָרֶץ: וְנִדְּרָה אֲשֶׁר
 לַחֲוִין לְעַמֹּת הַלְּשָׁכוֹת דְּרָךְ הַחֲצֵר הַחֲצוּנָה עַל פְּנֵי הַלְּשָׁכוֹת אֲרָכוּ חֲמוּשִׁים אֲמָה:
 8 כִּי אֶרֶץ הַלְּשָׁכוֹת אֲשֶׁר לַחֲצֵר הַחֲצוּנָה חֲמוּשִׁים אֲמָה וְיִקְהֶיָה עַל פְּנֵי הַיִּכְל־ מֵאָה
 9 אֲמָה: וּמִתַּחַת הַלְּשָׁכוֹת הָאֵלֶּה הַמְּבֹאָה מֵהַקִּדִּים לְבֹאֵה לְהֵנָּה מֵהַחֲצֵר הַתְּצַנָּה:
 25 בְּרֹאשׁ גִּדְרֵי הַחֲצוּן־
 11 דְּרָךְ הַדְּרֹם־ עַל פְּנֵי הַגֹּזְרָה וְעַל פְּנֵי הַבְּגֵן לְשָׁכוֹת: וְדֹרֶךְ לְפָנֵיהֶם כְּמָרָאָה
 הַלְּשָׁכוֹת אֲשֶׁר דְּרָךְ הַצֶּפּוֹן כְּאַרְבָּן־ כִּי רָחֵב־ וּכְמוֹצֵאֵיהֶן וְכַמְשַׁפְּטֵיהֶן וּפְתִיחֵיהֶן |
 12 לְלָדְרוֹם פֶּתַח בְּרֹאשׁ דְּרָךְ־ בְּפָנֵי הַנְּגֵרֶת הַחַיִּצוֹנָה דְּרָךְ הַקִּדִּים בְּבוֹאֵן:
 13 וַיֹּאמֶר אֵלַי לְשָׁכוֹת הַצֶּפּוֹן לְשָׁכוֹת הַדְּרוֹם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הַגֹּזְרָה הֵנָּה לְשָׁכוֹת־ 30
 הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יֵאָכְלוּ שֵׁם הַכְּהֻנִּים אֲשֶׁר קְרוּבִים לַיהוָה קֹדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים שֵׁם יִנְחוּ
 קֹדְשֵׁי הַקִּדְשִׁים וְהַמְּנַחָה וְהַחֲסֵאתָ וְהָאֲשֶׁם כִּי הַמְּקוֹם קֹדֶשׁ־
 10 וְכֹלֶה אֶת מִדּוֹת הַבֵּית הַפְּנִימִי וְהוֹצִיאֲנִי דְּרָךְ הַשַּׁעַר אֲשֶׁר פָּנָיו דְּרָךְ הַקִּדִּים
 17.16 וּמִדְּרֹם־ סְבִיב סְבִיב: מִדְּרֹם הַקִּדִּים חֲמוּשֵׁי־ מֵאֹת־ בְּקִנְיַת הַמִּדָּה לְסִב־ ב | לְמִדְּרֹם־

- (א) 41,14 החצר * (ב) 16 והחלונות מקבוצת * (ג) 17 על מעל * (ד) מדות
 (ה) מעל הפתח * (ו) ההיכל * (ז) 21 מוֹזוֹת * (ח) 24 לדלתות שתיים *
 (י) אל דלתות ההיכל * (יא) 26 וצלעות הבית והעבים * (יב) 42, א הדרך * (יג) 2 אל פני *
 (יד) 42,3 נגד העשרים אשר לחצר הפנימי ונגד רִצְפָה אשר לחצר החיצונה * (טו) 4 אל הפנימית *
 (טז) 11 כן * (יז) וכל * (יח) 12 ובפתי הלשכות אשר דרך * (יט) ררך *
 (כ) 14 בבגם הכהנים ולא יצאו טהקדש אל החצר החיצונה ושם יניחו בנדיהם אשר ישרתו בהן כי
 קדש הנה יילבשו בנדים אחרים וקרבו אל אשר לעם:
 (כא) 16 בקנה המדה * (כב) קנים

- עריסותיכם תתנו לכהן להניח בכֶּכֶה יעל ביתך: כל נבלה וטרפה מן העוף ומן 44,31
הבהמה לא יאכלו הכהנים:
- ובהפילכם את הארץ בנחלה תרימו תרומה ליהוה קדש מן הארץ ארך א45, א
המשה ועשרים אלף^א ורחב עשרים- אלף קדש הוא ככל גבולה סביב: ומן 3
המדה הזאת תמוד ארך משה^ב ועשרים אלף ורחב עשרת אלפים^ג קדש קדשים^ד 5
מן הארץ: הוא לכהנים משרתי המקדש יהיה הקרבים לשרת את יהוה והיה להם 4
מקום לבתים ו-למגורשים: יהיה מזה אל הקדש תמש מאות בחמש מאות מרבע 2
סביב וחמשים אמה מנרש לו סביב: וחמשה ועשרים אלף ארך ועשרת אלפים ה
רחב יהיה ללויים משרתי הבית להם לאהזה^ה ל-ערים לש-כ-ת: ואהזת העיר תתנו 6
חמשת אלפים רחב וארך חמשה ועשרים אלף לעמת תרומת הקדש לכל בית 10
ישראל יהיה: ולנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאהזת העיר יעל פני תרומת 7
הקדש ויעל פני אהזת העיר מפאת ים ימה ומפאת קדם- קדימה וארך לעמת 8
אחד התלקים מגבול ים אל גבול קדים- ו-הארץ: ו-היה לו לאהזה בישראל ולא 8
יוגו עוד נשיאי ישראל- את עמי והארץ יתנו לבית ישראל לשבטיהם:
- כה אמר אדני יהוה רב לכם נשיאי ישראל חמס ושד הסירו ומשפט וצדקה 9
עשו הרימו גרשתים מעל עמי נאם אדני יהוה: מאוני צדק ואיפת צדק ובת 15
צדק יהי לכם: האיפה והבת תכן אחד יהיה לשאת מעשר החמר הבת ועשרת 11
החמר האיפה אל החמר יהיה מתבנתו: והשקל עשרים גרה-חמשה- שקלים 12
חמשה ועשרה- שקלים עשרה וחמשים- שקל המנה יהיה לכם:
- זאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחמר החטים וששית- האיפה 13
מחמר השערים: וחק השמן^א מעשר הבת מן הפר עשרת הבתים^ב הכר-: ושה 10, 14
אחת מן הצאן מן המאטים מ-כל- מש-פחות- ישראל למנחה ולעולה ולשלמים
לכפר עליהם נאם אדני יהוה: כל העם- יהיו אל התרומה הזאת לנשיא בישראל: 16
ועל הנשיא יהיה העולות והמנחה והנסך בתנים ובחדשים ובשבתות בכל מועדי 17
בית ישראל הוא יעשה את החטאת ואת המנחה ואת העולה ואת השלמים לכפר 25
בעד בית ישראל:
- כה אמר אדני יהוה בראשון באתר לחדש תקח פר בן בקר תמים וחטאת 18
את המקדש: ולקח הכהן מרם החטאת ונתן יעל מזוזת הכית ויעל ארבע פנות 19
העזרה למזבח ועל מזוזת שער החצר הפנימית: וכן תעשה בשב-ע-י- ב-אחד ל-חדש כ
מאיש שנה ומפתי וכפרתם את הבית: 30
- בראשון בארבעה עשר יום לחדש יהיה לכם^א חג י-הפסח שבע-ת ימים מצות 21
יאכל: ועשה הנשיא ביום ההוא בעדו ובעד כל עם הארץ פר חטאת: ושבעת ימי 23, 22
החג יעשה עולה ליהוה שבעת פרים ושבעת אילים תמימים ליום שבעת הימים
וחטאת שעיר עזים ליום: ומנחה איפה לפר ואיפה לאיל יעשה ושמן הין לאיפה: 24
בשביעי בחמשה עשר יום לחדש בחג יעשה כאלה שבעת הימים כחטאת כה 35
בעלה וכמנחה וכשמן:
- כה אמר אדני יהוה שער החצר הפנימית הפנה קדים יהיה סגור ששת ימי א46, א
המעשה וכיום השבת יפתח וכיום החדש יפתח: וכא הנשיא דרך אולם השער 2
מתוין ועמד על מזוזת השער ועשו הכהנים את עולתו ואת שלמו והשתחוה על
מפתן השער וינא והשער לא יסגר עד הערב: והשתחוו עם הארץ פתח השער 3
הוא בשבתות ובחדשים לפני יהוה: והעלה אשר יקרב הנשיא ליהוה ביום 4

--- יחזקאל ---

(א) 45, א ארך • (ב) 3 ובו יהיה (ז) המקדש • (ג) 4 קדש
(ד) 14 הבת השמן • (ה) כי עשרת הבתים חמר • (ו) 16 הארץ

- 44.2. א ויִשָּׁב אתִּי דרך־שַׁעַר הַמִּקְדָּשׁ הַחִיצוֹן הַפְּנֵה קִדְּיִם וְהוּא סָנּוּר: וַיֹּאמֶר אֵלַי^א
הַשַּׁעַר הַזֶּה סָנּוּר יִהְיֶה לֹא יִפְתַּח וְאִישׁ לֹא יָבֹא בּוֹ כִּי יִהְיֶה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בֹּא בּוֹ
3 וְהָיָה סָנּוּר: אִי־כִּי הַנְּשִׂיא^ב הוּא יֵשֵׁב בּוֹ לֹא־כֹּוֹל לֶחֶם לִפְנֵי יְהוָה מִדֶּרֶךְ אֹוֹלֵם הַשַּׁעַר
יָבֹוֹא וּמִדֶּרֶכּוֹ יֵצֵא:
4 וַיִּבְיֹאֲנִי דֶּרֶךְ שַׁעַר הַצִּפּוֹן יַעֲלֶה פְּנֵי הַבַּיִת וְאָרָא וְהִנֵּה מִלֵּא כְבוֹד יְהוָה אֵת
ה הַבַּיִת וְאִפְלִ יַעֲלֶה פְּנֵי: וַיֹּאמֶר אֵלַי^ג בֶּן אָדָם שִׁים לְבָךְ וְרֹאֵה בְּעֵינֶיךָ וּבְאָזְנֶיךָ שְׁמַע
אֵת כָּל אֲשֶׁר אֲנִי מֹדְבָר אֵתְךָ לְכָל חֲקוֹת בַּיִת יְהוָה וּלְכָל תּוֹרֹתָיו וּשְׁמַת לְבָךְ
לְמִבּוֹא הַבַּיִת בְּכָל מוֹצְאֵי הַמִּקְדָּשׁ:
6 וְאָמַרְתָּ אֶל יְבִית הַיְמָרִי אֶל בַּיִת יִשְׂרָאֵל כֹּה אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה רַב לָכֶם מִכָּל
7 תּוֹעֲבֹתֵיכֶם בַּיִת יִשְׂרָאֵל: בְּהִבְיֹאֲכֶם בְּנֵי נָכָר עָרְלֵי לֵב וְעָרְלֵי בָשָׂר לְהָיִוֹת בְּמִקְדָּשִׁי
10 לְחַלְלוֹי בְּהַקְרִיבְכֶם אֵת לְחֻמֵי חֶלֶב וְדָם וְתִּפְרוּ אֵת בְּרִיתִי בְּ-כָל תּוֹעֲבֹתֵיכֶם:
9.8 וְלֹא שְׁמַרְתֶּם מִשְׁמַרְתִּי קִדְּשִׁי וְתִשְׁמֹוּם: לְשִׁמְרֵי מִשְׁמַרְתִּי בְּמִקְדָּשִׁי לְכֹן-י כֹּה
אָמַר אֲדֹנָי יְהוָה כָּל בֶּן נָכָר עָרֵל לֵב וְעָרֵל בָּשָׂר לֹא יָבֹוֹא אֶל מִקְדָּשִׁי בְּ-כָל בֶּן
י נָכָר אֲשֶׁר כְּתוּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי אִם הַלְוִיִּם אֲשֶׁר רָחֲקוּ מֵעָלַי בְּתַעֲוֹת יִשְׂרָאֵל
11 אֲשֶׁר תַּעֲוּ מֵעָלַי אַחֲרֵי גְלוּלֵיהֶם וּנְשָׂאוּ עִוֹנָם: וְהָיוּ בְּמִקְדָּשִׁי מִשְׁרָתִים פְּקָדוֹת יַעֲלֶה
15 שְׁעָרֵי הַבַּיִת וּמִשְׁרָתִים אֵת הַבַּיִת הֵמָּה יִשְׁחַטּוּ אֵת הָעֵלָה וְאֵת הַזֹּבַח לְעַם וְהֵמָּה
12 יַעֲמְדוּ לִפְנֵיהֶם לְשִׁרְתָּם: יַעֲן אֲשֶׁר יִשְׁרַתּוּ אֹתָם לִפְנֵי גְלוּלֵיהֶם וְהָיוּ לְבַיִת יִשְׂרָאֵל
13 לְמַכְשׁוֹל עָוֹן עַל כֵּן נִשְׂאֹתִי יָדַי עֲלֵיהֶם נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוָה וּנְשָׂאוּ עִוֹנָם: וְלֹא יִגְשׁוּ אֵלַי
לְכַהֵן לִי וּלְנִשְׂתִּי יֵאל כָּל קִדְּשִׁי אֶל קִדְּשֵׁי הַקִּדְּשִׁים וּנְשָׂאוּ כְלִמָּתָם בְּ-תּוֹעֲבוֹתָם
14 אֲשֶׁר עָשׂוּ: וְנִתְּתִי אֹוֹתָם שְׁמֵרֵי מִשְׁמַרְתִּי הַבַּיִת לְכָל עֲבֹדָתוֹ וּלְכָל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בּוֹ:
20 15 וְהַבְּהֵגִים הַלְוִיִּם בְּנֵי צְדוֹק אֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֵת מִשְׁמַרְתִּי מִקְדָּשִׁי בְּתַעֲוֹת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל מֵעָלַי הֵמָּה יִקְרְבוּ אֵלַי לְשִׁרְתָּנִי וְעִמְדוּ לִפְנֵי לְהַקְרִיב לִי חֶלֶב וְדָם נֹאֵם
16 אֲדֹנָי יְהוָה: הֵמָּה יָבֹוֹא אֶל מִקְדָּשִׁי וְהֵמָּה יִקְרְבוּ אֶל שְׁלַחְנֵי לְשִׁרְתָּנִי וּשְׁמְרוּ אֵת
17 מִשְׁמַרְתִּי: וְהָיָה בְּבֹוֹאֵם אֶל שְׁעָרֵי הַחֲצַר הַפְּנִימִית בְּנִדְּי פְּשָׁתִים יִלְבְּשׁוּ וְלֹא יַעֲלֶה
18 עֲלֵיהֶם צִמְר בְּשִׁרְתָּם בְּשְׁעָרֵי הַחֲצַר הַפְּנִימִית: פֹּאֲרֵי פְּשָׁתִים יִהְיוּ עַל רֹאשָׁם
19 וּמְכַנְּסֵי פְּשָׁתִים יִהְיוּ עַל מַתְּנֵיהֶם: וּבְצִאתָם אֶל הַחֲצַר הַחִיצוֹנָה^ד אֶל הָעַם יִפְשְׁטוּ
21 אֵת בְּגָדֵיהֶם אֲשֶׁר הֵמָּה מִשְׁרָתִים בָּם וְהִנִּיחֻוּ אֹוֹתָם בְּלִשְׁכַּת הַקִּדְּשׁ וּלְבָשׁוּ
כ בְּגָדִים אַחֲרָיִם וְלֹא יִקְדְּשׁוּ אֵת הָעַם בְּבִגְדֵיהֶם: וְרֹאשָׁם לֹא יִלְחֻוּ וּפְרַעֲם-י לֹא
21 יִשְׁלַחֻוּ כִּסּוֹם יִכְסְמוּ אֵת רֹאשֵׁיהֶם: וַיִּין לֹא יִשְׁתּוּ כָּל כֹּהֵן בְּבֹוֹאֵם אֶל הַחֲצַר
22 הַפְּנִימִית: וְאַל־מִנְהַ וְגִרוּשָׁה לֹא יִקְחוּ לָהֶם לְנָשִׁים כִּי אִם כְּתוּלַת מִזְרַע-י יִשְׂרָאֵל
30 23 וְהַאֲלֻמְנָה אֲשֶׁר תְּהִיָּה אֲלֻמְנָה מִכֹּהֵן יִקְחוּ: וְאֵת עַמִּי יוֹרוּ בֵּין קִדְּשׁ לְחָל וּבֵין טָמֵא
24 לְטָהוֹר יִדְּיָעָם: וְעַל רִיב הֵמָּה יַעֲמְדוּ לִמְ-שִׁפְטָם בְּמִשְׁפְּטֵי שִׁפְטָהוּ וְאֵת תּוֹרֹתֵי
כֹּה וְאֵת חֲקָתֵי בְּכָל מוֹעֲדֵי יִשְׁמְרוּ וְאֵת שְׁבֻתוֹתֵי יִקְדְּשׁוּ: וְאֶל מַת אָדָם לֹא יָבֹוֹאוּ
לְטָמְאָה כִּי אִם לְאָב וּלְאָם וּלְבֵן וּלְבַת לְאִחַת לְאִחֹת אֲשֶׁר לֹא הִיְתָה לְאִישׁ וַיִּמְאֹוּ:
27.2. א וְאַחֲרֵי ט-מ-א-ו שְׁבַע־תַּיִמִּים יִסְפְּרוּ לוֹ וְטָהֲרָ: וּבְיוֹם בָּאוּ-י אֶל הַחֲצַר הַפְּנִימִית
35 לְשִׁרְתִּי בְּקִדְּשׁ יִקְרִיב חֲטָאתוֹ נֹאֵם אֲדֹנָי יְהוָה:
28 ו-לֹא יִתְהַיָּה לָהֶם נְחֻלָּה אֲנִי נְחֻלְתָם וְאַחֲזָה לֹא תִתְּנוּ לָהֶם כִּי־יִשְׂרָאֵל אֲנִי
29 אֲחֻזָּתָם: הַמִּנְחָה וְהַחֲטָאת וְהַזֶּשֶׁם הֵמָּה יֹאכְלוּם וְכָל חֶרֶם כִּי־יִשְׂרָאֵל לָהֶם יִהְיֶה:
ל וְרֹאשִׁית כָּל בְּפוּרֵי כָּל וְכָל תְּרוּמַת כָּל מִכָּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם לְכַהֲנִים יִהְיֶה וְרֹאשִׁית

— יחזקאל —

(א) 44.2 יהוה * (ב) 3 נשיא * (ג) 4 יהוה * (ד) 44.2 יהוה *
(ה) 7 את ביתי * (ו) 17 וביתה * (ז) 18 לא יחנרו בניןעי *
(ח) 19 אל הצצר החיצונה * (י) 22 בית * (יא) 27 אל הקדש *

- נתנו: ועל הגחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עין מאכל לא יבול עלהו ולא 47,12
 יתם פדיו לחדשיו יכפר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים והייה פדיו למאכל
 ועלהו לתרופה:
- כה אמר אדני יהוה יזה יהנכול אשר תתנחלו את הארץ לשני עשר שבטי 13
 ישראל: ונחלתם אותה איש כאחיו אשר נשאתי את ידי לתתה לאבותיכם ונפלה 14
 הארץ הזאת לכם בנחלה:
- וזה גבול הארץ לפאת צפונה מן הים הגדול דרך תתלן לבוא חמת 15
 יצדה: ברותה סבכים אשר בין גבול דמשק ובין גבול חמת חצר ע-י-גן אשר יעל 16
 גבול חורן: והיה גבול מן הים חצר עינין גבול דמשק צפונה יזאת פאת צפון: 17
 ופאת קדים כין חורן ו-בין דמשק ו-בין הגלעד ו-בין ארץ ישראל חורן 18
 מגבול עדי הים הקדמוני תמיר יזאת פאת קדימה:
 ופאת נגב תימנה מתמר עד מי מריבות קדש נחלה אל הים הגדול יזאת 19
 פאת תימנה נגבה:
- ופאת ים הים הגדול יה-גבול עד נכח לבוא חמת וזאת פאת ים: 20
 וחלקתם את הארץ הזאת לכם לשבטי ישראל: והיה תפלו אותה בנחלה 22,21
 לכם ולהגרים הגרים בתוכם אשר הולדו בנים בתוכם והיו לכם כאזרח בבני
 ישראל אתכם יפלו בנחלה בתוך שבטי ישראל: והיה בשבט אשר נר הנר 23
 אתו שם תתנו נחלתו נאם אדני יהוה:
- ואלה שמות השבטים מקצה צפונה מן הים: דרך תתלן לבוא חמת חצר 48,א
 עינן גבול דמשק צפונה מ-פאת קדים ועד פאת ימה דן אחד: ועל גבול דן 2
 מפאת קדים ועד פאת ימה אשר אחד: ועל גבול אשר מפאת קדים ועד פאת 3
 ימה נפתלי אחד: ועל גבול נפתלי מפאת קדים ועד פאת ימה מנשה אחד: 4
 ועל גבול מנשה מפאת קדים ועד פאת ימה אפרים אחד: ועל גבול אפרים מפאת 6,ה
 קדים ועד פאת ימה ראובן אחד: ועל גבול ראובן מפאת קדים ועד פאת ימה 7
 יהודה אחד: 25
- ועל גבול יהודה מפאת קדים ועד פאת ימה תהיה התרומה אשר תרימו 8
 חמשה ועשרים אלף רחב וארך כאחד החלקים מפאת קדים ועד פאת ימה
 והיה המקדש בתוכו: התרומה אשר תרימו ליהוה ארך חמשה ועשרים אלף 9
 ורחב עשרים אלף: ולא־אלה תהיה תרומת הקדש לכהנים צפונה חמשה ועשרים
 אלף וימה רחב עשרת אלפים וקדימה רחב עשרת אלפים ונגבה ארך חמשה 30
 ועשרים אלף והיה מקדש יהוה בתוכו: לכהנים המקדשים מכני צדוק אשר שמרו
 משמרתו אשר לא תעו בתעות בני ישראל כאשר תעו הלויים: והיתה להם 12
 תרומיה מתרומת הארץ קדש קדשים על גבול הלויים: ו-ל-לויים לעמת גבול 13
 הכהנים חמשה ועשרים אלף ארך ורחב עשרת אלפים יהכל ארך חמשה ועשרים
 אלף ורחב עשרים אלף: ולא ימכרו וממנו ולא י-מר ולא יעביר ראשית 14
 הארץ כי קדש ליהוה:
- וחמשת אלפים הגותר ברחב על פני חמשה ועשרים אלף חל הוא לעיר 15
 למושב ולמגרש והיתה העיר בתוכו: ואלה מדותיה פאת צפון חמש מאות 16
 וארבעת אלפים ופאת נגב חמש מאות וארבעת אלפים ומפאת קדים חמש מאות
 וארבעת אלפים ופאת ימה חמש מאות וארבעת אלפים: והיה מגרש לעיר צפונה 17
 חמשים ומאתים ונגבה חמשים ומאתים וקדימה חמשים ומאתים וימה חמשים

(ז) וגבול חמת

(3) 17 וצפון

(2) 47,13 יוסף חבילים

(1) 16 חכש

(2) 48,א אל יד חמת והיו לו

- ה, 46 השבת ששה כבשים תמימים ואיל תמיים: ומנחה איפה לאיל ולכבשים^א מתת ירו
 6 ושמן הין לאיפה: וביום החדש פר בן בקר תמיים וששת כבשים ואיל תמיים
 7 יהיו: ואיפה לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה ולכבשים כאשר תשיג ירו ושמן הין
 לאיפה:
- 9,8 ובכבוא הנשיא דרך אולם השער יבוא ובדרכו יצא: ובכבוא עם הארץ לפני 5
 יהיה במועדים הבא דרך שער צפון להשתתות יצא דרך שער נגב והבא דרך
 שער נגב יצא דרך שער צפון. לא ישוב דרך השער אשר בא בו כי נכתו יצאו:
 והנשיא בתוכם בכבואם יבוא ובצאתם יצאו:
- 11 ובחגים ובמועדים תהיה המנחה איפה לפר ואיפה לאיל ולכבשים מתת ירו
 12 ושמן הין לאיפה: וכי יעשה הנשיא נדבה עולה או שלמים נדבה ליהוה ופתח
 לו את השער הפנה קדים ועשה את עלתו ואת שלמיו כאשר יעשה ביום השבת
 ויצא וסגר את השער אחרי צאתו:
- 13 וכבש בן שנתו תמיים. עשה עולה ליום ליהוה בבקר בבקר. עשה אתו:
 14 ומנחה. עשה עליו בבקר בבקר ששית האיפה ושמן שלישיית ההין לרם את
 15 הפלת מנחה ליהוה חק-ב^ב תמיד: עשה את הכבש ואת המנחה ואת השמן
 בבקר בבקר עולת תמיד:
- 16 כה אמר אדני יהוה כי יתן הנשיא מתנה לאיש מבניו. מנחלתו היא לבניו
 17 תהיה אהותם היא בנחלה: וכי יתן מתנה מנחלתו לאחר מעבדיו והיתה לו עד
 18 שנת הדרור ושבת. לנשיא אך נחלת. בניו להם תהיה: ולא יקח הנשיא מנחלת
 העם להונתם מאהותו ינחל את בניו למען אשר לא יפצו עמי איש מאהותו:
 19 ויביאני במבוא אשר על כתף השער אל לשכות הקדש אל הכהנים הפנות
 כ צפונה והנה שם מקום ברכתים ימה: ויאמר אלי זה המקום אשר יבשלו שם
 הכהנים את האשם ואת החטאת. אשר יאפו שם את המנחה לבלתי הוציא אל
 21 החצר החיצונה לקדש את העם: ויוציאני אל החצר החיצונה ויעברני אל ארבעת
 22 מקצועי החצר והנה חצר במקצע החצר חצר במקצע החצר: בארבעת מקצועות
 23 החצר חצרות קטנות ארבעים ארך ושלישים רחב מדה אחת לארבעתם. וטור
 24 סביב להם סביב לארבעתם ומבשלות עשוי מתחת הטירות סביב: ויאמר אלי
 אלה בית המבשלים אשר יבשלו שם משרתי הבית את זבח העם:
- 47, א וישבני אל פתח הבית והנה מים יצאים מתחת מפתן הבית קדימה כי פני
 2 הבית קדים והמים ירדים. מכתף הבית הימנית מנגב למוזבת: ויוציאני דרך שער
 צפונה ויסבני דרך חוץ אל שער החוץ. הפונה ידרך קדים והנה מים מפפים מן
 3 הכתף הימנית: בצאת האיש קדים וקן בידו וימד אלף באמה ויעברני במים מי
 4 אפסים: וימד אלף ויעברני במים מי. ברכים וימד אלף ויעברני במים מי
 ה מתנים: וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבר כי גאו המים מי שחו נחל אשר
 7,6 לא יעבר: ויאמר אלי הראית בן אדם ויולכני וישבני על שפת הנחל: והנה על
 8 שפת הנחל עין רב מאד מזה ומזה: ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה
 הקדמונה וירדו על הערבה ובאו הימה אל המים. החמוצים ונרפאו המים:
 9 והיה כל נפש חיה אשר ישרין אל כל אשר יבוא שם הנחל. והיה והיה הרגה
 י רבה מאד: והיה יעמדו עליו הנגים מעין גדי ועד עין עגלים משמות חרמים יהיה:
 11 תהיה דגתו. כדגת הים הגדול רבה מאד: ויבצתו וגבאו. לא ירפאו למלת

(א) 46,6 מנחה * (3) 14 עולם * (7) 18 מאהותם
 (ב) 22 מקצועות * (1) 47,א מתחת * (2) 7 בשובני
 (ג) 47,9 כי באו שמה המים האלה וירפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל * (9) 47,11 למינהי

—423— Critical Notes on Ezekiel —531—

I (1-3) A double introduction, the history of which is uncertain. V. 1 has been regarded as a fragment (initial ויהי) obscure by reason of the loss of what once preceded it (SPINOZA, *Tract. Theol. Pol.* 10, 12, 13). It may be in a sense a fragment, but is not on that account necessarily spurious; cf. Jer. 1, 4, in which the ויהי refers not to vv. 1-3, but to some fact in the writer's mind, or to some utterance not recorded. MERN (JPT 9, 73) thinks that the verse is misplaced, belonging by its date (30th year) after 29, 17 (27th year). CORNILL rejects it on account of the supposed strangeness of the expression ונאני (but this is the regular form of introduction of the subordinate explanatory clause), the supposed incorrectness of בנהר הגולה (but the bank of the river was *among the captives*, 3, 15), and the initial ויהי. According to EWALD vv. 2, 3 interrupt the connection; but, as they give a necessary chronological datum, they must be regarded as an insertion by the Prophet himself. The two vv. (omitting 3^b) have in fact the appearance of a gloss on v. 1. The expression *on the fifth of the month* (in which the month itself is strangely omitted) seems to be quoted and explained, the name of the Prophet is given, and the Chebar is described as being in Chaldea. Such a statement is usually (as in Jeremiah) prefixed to the prophecy; here it is inserted in the middle of a sentence, and is better taken out of the text and placed in the margin. See PETERS, *Journ. Bibl. Lit.*, Vol. 2, Part 1, pp. 38, 40 and WINCKLER, *AT Untersuchungen*, 1892, pp. 94-96]. PETERS further, from Θ και ἐξέβετο, acutely takes the impossible היה (v. 3) as corruption of ויהי, likewise quoted by the scribe from v. 1. This, indeed, presupposes an inversion of the order of the glosses, and it may be simpler to take היה (which is ignored by S^{C}) as doublet of following היה (so CORN.), but then the και ἐξέβετο is not accounted for. CORN., though he omits v. 1, adopts from it and inserts (v. 2) the number of the month (רביעי). HAUPT suggests that the היה רבי יתה ונאני of v. 3 may be gloss on ונתה ונאני of the same verse; this gives a natural connection between text and gloss, but (if היה be regarded as corruption of ויהי) does not so satisfactorily explain Θ και ἐξέβετο, which more naturally = ויהי.

In I^{b} 3^b ונתה עליו שם יד יתה, the reading of Θ עלי is preferable; the Prophet's own expression (3, 14, 22; 8, 1) is thus put into his mouth. I^{b} I^{c} is doubtful. The omission of vv. 2, 3^a is strongly favored by the fact that elsewhere throughout the Book (24, 24 is not really an exception) the Prophet writes in the first person.

The number *thirty* in verse 1 must be left as an unsolved problem. It is

- 48,18 ומאתים: והגותר בארך לעמת תרומת הקדש עשרת אלפים קדימה ועשרת אלפים
 19 ימה יהיה לעיר: והיתה תבואת: ללהם לעבדי העיר: והעבד העיר יעבדוהו
 מכל שבטי ישראל:
- כ כל התרומה חמשה ועשרים אלף בחמשה ועשרים אלף רביעית תריומו
 את תרומת הקדש יאית: אהזת העיר:
- 5
 21 והגותר לנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאהזת העיר קדימה: ועל פני חמשה
 ועשרים אלף תרומה עד גבול קדימה וימה על פני חמשה ועשרים אלף עד גבול
 22 ימה לעמת חלקים לנשיא והיתה תרומת הקדש ומקדש הבית: ואהזת הלויים
 יאהזת העיר בתוך אשר לנשיא יהיה בין גבול יהודה ובין גבול בנימן לנשיא
 יהיה:
- 10
 24-23 ויתר השבטים מפאת קדמה עד פאת ימה בנימן אחד: ועל גבול בנימן
 כה מפאת קדימה עד פאת ימה שמעון אחד: ועל גבול שמעון מפאת קדימה עד פאת
 26 ימה יששכר אחד: ועל גבול יששכר מפאת קדימה עד פאת ימה זבולן אחד:
 27 ועל גבול זבולן מפאת קדמה עד פאת ימה גד אחד:
 28 ועל גבול גד אל פאת נגב תימנה יהיה הגבול מתקמר מי מריבת קדש 15
 נחלה עד הים הגדול:
 29 זאת הארץ אשר תפילו בנחלה לשבטי ישראל ואלה מחלקתם גאם אדני
 יהוה:
- ל ואלה תוצאת העיר [ושערי העיר על שמות שבטי ישראל]: מפאת צפון חמש
 31 מאות וארבעת אלפים מדה: [ושערים שלושה שער ראובן אחד שער יהודה 20
 32 אחד שער לוי אחד: ועל פאת קדימה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים
 33 שלשה שער יוסף אחד שער בנימן אחד שער דן אחד: ופאת נגבה חמש מאות
 וארבעת אלפים מדה ושערים שלשה שער שמעון אחד שער יששכר אחד שער
 34 זבולן אחד: ופאת ימה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים שלשה שער גד
 לה אחד שער אשר אחד שער נפתלי אחד: סביב שמנה עשר אלף ושם העיר מיום 25
 יהוה שמה:

- I (8) K⁹hib וירו is copyist's error; read Q⁹ré וירי. Θ χείρ.
- (9) The last three words of v. 8 and the whole of v. 9 in \mathbb{A} consist of marginal annotations, and of phrases repeated from the following context (vv. 10-12). ופניהם is a scribe's title to v. 10, and וכנפיהם a similar title to v. 11; or, the last three words of v. 8 form a title to vv. 10. 11. The text of Θ is simpler: καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν τῶν τεσσάρων οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτὰ ἕκαστον ἀπέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. But this also seems to be repetition from v. 12, and here interrupts the description. See CORN., WINCKLER, *Allorient. Forsch.*, BERTHOLET.
- (10) The verse is unsymmetrical and incomplete in form: we expect in connection with each face the designation of direction, and the expression לארבעתם. This last is lacking after the first face, and only two directions (*right* and *left*) are given. To supply another, WELLH. (in SMEND) changes ופניהם (v. 11) to לפנימה *inwards*, which, however, is hardly appropriate (מאתור would be more natural), and is not here in the right place. CORN., further, after the first face (ארם) inserts מקרם. It is better to leave \mathbb{A} as it is, or to make a complete conjectural reconstruction (so SIEGFRIED in KAUTZSCH). GRÄTZ inserts לפנים after ארם and מאתור after נשר. Adopting these forms we may further insert לארבעתם in the description of the first face; SIEGFR., rendering freely, and WINCKLER (see note on v. 6) omit the 'לאר' throughout.
- (11) \mathbb{A} ופניהם \mathbb{A} , Θ is scribal repetition from v. 9. \mathbb{A} איש; read אשה אל אהותה; the correct expression is given in the deleted repetition in v. 9; the איש of \mathbb{A} , an easy corruption, is impossible.
- (12) \mathbb{A} בלכתו \mathbb{A} , Θ perhaps scribal complement.
- (13) \mathbb{A} ובניה is here meaningless; Θ καὶ ἐν μέσῳ. Read בתוך (or ובניה). \mathbb{A} ומראה is a change made to bring the expression into accord with רמית. Read מראה with Θ .
In \mathbb{A} הלפירים the ה is possibly the generic article, but more probably scribal repetition of preceding ה.
The following expression, היא מתהלכת בין החיות, is a marginal explanation of the torch-like coals of fire, introduced by the usual היא; see PETERS, *loc. cit.* The fem. participle may agree with אש, and the note may have been intended for that word (but cf. HITZ.). The coals appear, however, from 10, 2, not to have been in motion; the annotator perhaps had in mind the flashes of lightning. Θ omits היא, and makes the participle plural, as explanatory of לפירים, which is masc. (but cf. Jud. 4, 4).
- (14) \mathbb{A} והחיות רצוא ושוב כמראה הקבץ \mathbb{A} , Θ is corrupt in form; רצוא is apparently for רצוא, but the inf. abs. are difficult; בקץ is for בקק. The motion described is improbable.
- (15) \mathbb{A} והחיות \mathbb{A} , Θ is an inapposite insertion not found in 10, 9; the object of the vision is the אופנים, not the חיות.
Similarly \mathbb{A} אופן אחר \mathbb{A} (though so found by Θ) is to be corrected after 10, 9 (and so 1, 16), to ארבעה אופנים.
 \mathbb{A} לארבעת פניו Θ לארבעת τούτων. Read לארבעתן. The reading of \mathbb{A} is obscure and inappropriate; each wheel stood not by one of the faces, but by one of the creatures. CORN. suggests that the error came from a form לארבעתן (corrected to η , but not deleted) to which the following η was attached; so פניו from בנו.
- (16) To מראה prefix η , with Θ .
 \mathbb{A} ומעשיהם (first occurrence), Θ scribal addition lacking in 10, 9, out of keeping with the following clause. אחר \mathbb{A} , masc.; read fem. אהת.
 \mathbb{A} ומראהם Θ , perhaps scribal complement, after preceding clause; but cf. 10, 10. It may have been omitted by Θ from its similarity to the following word.
- (17) \mathbb{A} על, scribal error for אל; see v. 12. The sense required is not *on*, but *in the*

- not probable that the verse gives any other reckoning than that which is found everywhere else in the Book, that is, from the deportation of Jehoiachin. But the date *thirtieth year* is too late: c. 8, which presupposes the vision of c. 1, falls in the 6th year; the concluding section, cc. 40-48, in the 25th year; and 29, 17 (27th year) is merely an added remark. May it be that v. 1 did not originally give the year, which was then supplied by a scribe in v. 2, and later got into v. 1 in corrupt form? Possibly, also, an original ה, = 5, was changed into ל, = 30; WINCKLER (see above, p. 41, l. 20) suggests הרביעי or השלישי in place of שלשים. The change to 30 may be the emendation of a scribe to bring the 70 years of Jer. 25, 11 into accord with the 40 years of Ezek. 4, 6 (cf. BERTHOLET *ad loc.*). If *thirty* be retained, it must be understood as referring to a Babylonian epoch rather than to the finding of the Book of the Law (2 K 22), B.C. 621.
- [The cuneiform name of the נהר בכר is *nâr Kabari*, that is, *The Great River* or *The Grand Canal*. It occurs on a contract tablet from Nippur (SE of Babylon), dated in the 41th year of Artaxerxes I., 4th day of the 1st month, *i. e.* March 424 B.C. It may have been the present *Shatt en-Nîl*, the large navigable canal (about 120 feet wide) which divides the mounds of Nippur into two approximately even halves. See GESEN-BUHL¹³, p. xi and cf. English Translation of *Ezekiel*, p. 93, ll. 16 ff. — P. H.]
- (4) Before ענן insert ו, with ט. In the order of the details ט differs from א, but offers no advantage over it.
- מתלקחת א; ἔαστραπτον (and so Σ), perhaps = מתלהבת (GRÄTZ, *Emendationes*); *3 involvens*. On a possible stem לקה *gleam* or *burn* see P. RUBEN, *Crit. Remarks* (London, 1896), p. 15.
- מתוך האש א is an unnecessary gloss on מתוכה; ט has this and other additions.
- (5) א; ὡς ὁμοίωμα.
- א; read אהת, after the norm of v. 16; א; אדם (and so ט) does not accord with the following description. For א להנה א has ἐπ' αὐτοῖς (עליה?), giving the sense: *a general human form was impressed on them*. For defense of this sense see HITZIG and CORNILL.
- (6) א; א, superfluous, and perhaps better omitted. ט adds a computation of the whole number of faces (64) and sides (256). WINCKLER, *Altorient. Forsch.*, 1, 347-349, omits v. 6^a as gloss, on the ground that the creatures cannot have more than one face each; but why cannot this freedom be allowed a vision?
- (7) א; ישרה א; hardly שור (WINCKLER).
- For א; ובה רגליהם ככה דגל ענל א; τ has καὶ πτερῶσται οἱ πόδες αὐτῶν, = ובנפים לרגליהם, an impossible reading. ט סגלגל *round* (after which Rashi here, and cf. LEVY, *Chald. W.B.*); א, στρόγγυλον. It is doubtful, however, whether ט and א here rest on a Heb. text different from that of א; they may give free renderings of א, or they may have taken exception (as does CORN., who reads עגולה) to the introduction of an animal which was associated with idolatry (a sacrificial animal, however, Lev. 9, 2). HITZ. omits the clause as lacking in ט, doubtful in form, and interrupting the unity of vv. 6, 7.
- א; ὀπίσθηρες; EWALD = *feathers* or *wings* (cf. נצה, 17, 3); F. PERLES, *Analekten zur Textkrit. d. AT*, p. 45, cites נוצין (= נצה) from ט to Job 39, 13, regards א; αἱ πτέρυγες αὐτῶν as representing נוצים, and adopts this reading (*their wings were like shining bronze*). But ט here has part., as א, and the epithet *shining* is not specially appropriate for wings, even if נוצ (= נצה) could be proved to be Hebrew.
- א; קלל, only here and Dan. 10, 6, a word of doubtful origin; ט apparently ἔαστραπτων, ט מצלהב; *3 candentis*. CORN. identifies it with the λαμφαί of א, and connects it with בגניהם, v. 8 (ובני קלות); but it is form and appearance that the verse is dealing with.

- 1 (25) V. 25 of אָל, יהי קול פעל לרקייע אשר על ראשם בעמדם תרפינה כנפיהן, is scribal repetition from the preceding and succeeding context.
- (26) After אָל insert כָּסָא with וְ, and omit the same word further on in the verse.
- (27) אָל, במראה אש בית לה סביב אָל, omitted by CORN., perhaps scribal repetition in וְ, perhaps scribal omission in וְ. In any case the impossible בית must be changed to וְנָה, after the last clause of the verse; the fire is not *within* the *ashmal*, but encloses it (v. 4). The בית comes from an Aramaizing scribe. מִבֵּית גְּרָאָץ.
- 2 (1) [For אָל בן אדם cf. WELLHAUSEN, *Skizzen und Vorarbeiten*, part 6 (Berlin, 1899), 10 p. 196. — P. H.]
- (2) וְ + και ἀνέλαβέ με και ἔξῃρέ με, gloss after 3, 14. On the other hand, וְ omits the אשר דבר אלי of אָל. כִּי here = *when*, elsewhere in Ezekiel = *as*. Before מְרַבֵּר וְ found קול.
- (3) אָל בני, but בית (so וְ) is Ezekiel's standing expression; see vv. 5.6.7.8. 15
אָל + נִיִּם, אָל, a strange term; the sing. is often used in OT for Israel as a whole, and the plur. occurs in Ezek. (35, 10; 37, 22, but not 36, 13. 14) for the two branches of the nation; but the plur. is not used for the nation as a whole. The word was inserted by an editor, perhaps on account of the following plur. part. מְרַדְּדוּ; CORN. writes מְרַדְּדוּ, unnecessarily. 20
אָל + פְּשַׁעוּ בִי, interruptive gloss.
- (4) אָל + והַגְּנִים קָשִׁי פָּנִים וְזָקִי לֵב, וְ, gloss after 3, 7, here an interruption of the sense. By omitting a different set of words we might read *the fathers rebelled against me, and the children are stubborn* &c. The present text of אָל seems to have arisen from a coalescence of two parallel readings. 25
אָל, is repetition from v. 3, but here appropriate.
- (5) Instead of אָל היה וְ, וְ (followed by CORN.) had אָתָּה, εἰ σὺ, or perhaps הִיִּת. אָל is better, for after the statement *thou art a prophet* the *in their midst* would be unnecessary and unnatural.
- (6) וְ μηδὲ ἐκστῆς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, where אָל has מְרַבֵּרֵיהֶם; the wording of וְ is 30 apparently assimilation to the form of the latter part of the verse. וְ διότι παροιστήσους και ἐπισυστήσονται ἐπὶ σέ κύκλω, which CORN. adopts, but אָל accords better with following עֲקָרְבִים וְאָתָּה. For אָל סְרַבִּים וְסִלְוִיִּם GRÄTZ proposes צְרַבִּים כֶּסֶם (21, 3; Prov. 16, 27). 35
אָל, scribal error for אָת *with*; CORN. בְּתוֹךְ, after וְ ἐν μέσῳ.
- (7) Before מְרַבֵּר insert בֵּית, here necessary. So וְ; עִם.
- (8) אָל שמע את אשר אני מְרַבֵּר וְ ἄκουε τοῦ λαλοῦντος, against the other Versions and against the connection.
- (9) אָל בו, referring to יָד, is strange, though יָד is masc. in one other place (Ex. 17, 12); we should probably read בָּהּ. 40
- (10) אָל אֲלִיָּהּ, not so good as עֲלִיָּהּ, as in 37, 16-20. The material on which one writes is introduced by אָל only in Jer. 30, 2; 36, 2; 51, 60, and in these passages also we should write עַל. Before סָפַר the usual preposition is בְּ, as in Ezek. 13, 9.
- 3 (1) אָל את אשר תִּקְצָא אכול וְ, omitted by CORN., but supported by Jer. 15, 16 45 (ORELLI), of which it is perhaps an imitation. עִ *what is given thee receive, what is written in this roll*, a paraphrase of אָל.
- (2) אָל + הוֹאֵת, וְ, scribal repetition from preceding verse.
- (3) וְ takes בְּטַנְךְ (στόμα perhaps scribal error for σωμα) and מַעַךְ as nom. and the verbs as Qal and Nif., a good sense, though hardly preferable to אָל. 50
The apparently Aramaizing האָבֵל should probably be pointed האָבֵל.
וְאֵלֶּהּ, required by the connection; so וְ. The הֵן of אָל is euphonic (originally energetic), as in Ex. 9, 18; Num. 32, 42; Jer. 44, 19; Job 31, 22; the accents

- I *direction of*; the two prepositions appear to have been confused by scribes in the later language. \mathfrak{G} follows \mathfrak{A} .
The \mathfrak{B} בְּכַתְּמָם of clause ^a is omitted in \mathfrak{G} , perhaps by confusion with the second occurrence of the expression; though not necessary, it is proper.
- (18) The original reading of v. 18^a has been variously expanded by scribes here and 5
in 10, 12. The text of \mathfrak{A} , $\text{וּנְבִיָּהוּ וְנָבָה לָהֶם וַיִּרְאֶה לָהֶם וּנְבִיָּתָם}$, seems to have arisen out of $\text{וּנְבִיָּהוּ וַיִּרְאֶה לָהֶם}$ thus: (for לָהֶם) נָבָה לָהֶם is expansion and misunderstanding of preceding וּנְבִיָּהוּ ; וּנְבִיָּתָם is expansion of וַיִּרְאֶה לָהֶם (for וַיִּרְאֶהוּ), which is miswriting of וַיִּרְאֶה ; נְבִיָּתָם (an erroneous grammatical form) is repetition of וּנְבִיָּהוּ ; *cf.* J. P. PETERS, *loc. cit.* \mathfrak{G} $\text{ὁ δὲ οἱ αὐτῶν αὐτῶν καὶ ὕψος ἦν αὐτοῖς καὶ ἴδον αὐτὰ καὶ οἱ αὐτῶν αὐτῶν}$, which is as little intelligible as \mathfrak{A} . CORN. $\text{וַיִּרְאֶה לָהֶם וְנָבָה מְלֹאָתָם}$, a reading which does not take sufficient account of 10, 12.
- (20) \mathfrak{A} עַל אֱלֹהִים , write \mathfrak{A} , as in v. 12.
 \mathfrak{A} $\text{וְשָׁמָּה הָרִיחַ לְלִבָּהּ}$, copyist's repetition from preceding clause, is here unintelligible. 15
 \mathfrak{A} $\text{וַיִּלְכוּ הָאוֹפָנִים וַיִּנְשָׂאוּ לְעַמְתָּם}$, repeated from v. 21. \mathfrak{G} reads $\text{וַיִּנְשָׂאוּ לְעַמְתָּם}$, which is better than \mathfrak{A} , but has unnecessary repetition, the full description of the motion of the wheels being given in v. 21; the concluding formula, however, may well be repeated.
For sing. חַיָּה , here and vv. 21, 22, write plur., as the connection suggests; 20 the sing. was understood by the Versions to mean *life*; in v. 22 they have plural.
- (21) \mathfrak{A} $\text{וְהָאוֹפָנִים אֱלֹהִים}$ is lacking in \mathfrak{G} , except $\mathfrak{G}^{\text{Mr}88}$, and might be omitted, especially as it is inserted also after ἐπισκευασεν (*cf.* v. 30) in some \mathfrak{G} codd. (H-P 106.147.198).
- (22) The insertion of \mathfrak{B} (\mathfrak{G} ὡσεὶ) before רָקִיעַ is required by the whole tone of the de- 25
scription; the rendering of RV, *was the likeness of a firmament*, is syntactically impossible. The omission of the \mathfrak{B} in \mathfrak{A} is due to a realistic scribe who took the floor of the chariot to be the real רָקִיעַ (CORNILL).
[The combination of קָרָה *crystal* with Assyrian *kir-xu* 'fortification' is, of course, impossible; nor is it certain that the first stem-consonant of the Assyrian word is a \mathfrak{Q} ; in fact, it seems to be a \mathfrak{B} ; *cf.* DEL. HW 353^b. — P. H.]
 \mathfrak{A} $\text{וְהָאוֹפָנִים אֱלֹהִים}$, out of keeping with the tone of the context, addition by a scribe in the interests of mystery, perhaps after v. 18.
 \mathfrak{A} עַל רִאשֵׁיהֶם ; \mathfrak{G} $\text{ἐπὶ τῶν περὶ τῶν αὐτῶν}$. The רָקִיעַ rests not on the wings but on the heads of the חַיָּוִת . 35
- (23) \mathfrak{A} וְשָׂרֹתָם , apparently *constr. pregn.* = נְטוּיָתָם (the meaning of נְטוּיָתָם in v. 7 is somewhat different); \mathfrak{G} $\text{ἐκτεταμέναι περυσσόμεναι}$. HITZIG writes נְטוּיָתָם ; CORNILL, after v. 11, פְּרִוּוֹתָם ; EWALD, GRÄTZ, after 3, 13, מְשִׁיקָתָם ; WINCKLER, פְּרִוּוֹתָם .
 \mathfrak{A} $\text{וְשָׂרֹתָם אֱלֹהִים}$, syntactically confused: \mathfrak{G} gives the better reading $\text{ἐκάδστω δὲ ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα αὐτῶν}$ (so \mathfrak{A} 40 in v. 11). Read $\text{וְשָׂרֹתָם אֱלֹהִים}$ (the reference being to חַיָּוִתָם), and omitting וְשָׂרֹתָם , which might be regarded as explanatory gloss after v. 11.
- (24) \mathfrak{A} וְשָׂרֹתָם is to be inserted before שָׂרֵי , after 10, 5. This and the following five words are omitted by \mathfrak{G} ; whether they belong to the original, or are the insertion of a 45
scribe, is uncertain; *cf.* 3, 13.
 \mathfrak{A} וְשָׂרֹתָם was read וְשָׂרֹתָם *word* by \mathfrak{S} and many Greek Versions (see H-P). It occurs elsewhere only Jer. 11, 16, where \mathfrak{G} also (περιτομή) found it; \mathfrak{I} *multitudinis* gives the early Rabbinical interpretation. It may be a scribal error for וְשָׂרֹתָם , or a collateral form of this latter. As the evidence stands, it seems safer 50
not to reject it: it is omitted by MERN, JPT 9, 69, CORN., SIEGFR.; but CORN. retains it in Jer. 11, 16. \mathfrak{G} has κατέπαυον , = Qal תָּרַיְנָה , here the preferable reading, since, as CORN. remarks, elsewhere (see v. 17) the masc. verb is used with חַיָּוִת .

- 3 מַשְׁמִים אֱלֹהִים, here stative; see GES.-KAUTZSCH²⁶ § 53, e; Ew. § 122^c; there is no need to point as Polel (after Ezr. 9, 3, 4).
- (16) וַיְהִי אֱלֹהִים; write הִיא, as in the Prophets generally, and everywhere else in Ezek., 26, 1; 29, 17 *et al.*; the פִּסְקָא in the middle of the verse perhaps led a scribe to make a new beginning (CORN.). GRÄTZ, taking the ׀ as sign of a lacuna, would supply וַיִּאֲכַרְנִי בְעִבּוֹתַי; but this seems improbable.
- (18) תְּמוּתָא אֱלֹהִים, for which ἑθνατρωθῆσθαι seems to have had תּוֹמָתָא, which is the legal phrase, and *cf.* 18, 13; but the Prophet may have varied his phraseology. אֱלֹהִים + וְלֹא הוֹדִיעָנוּ, tautologous, and, from comparison of 33, 8, better omitted. CORN. (against ἑθ) writes וְלֹא נִוְהַר, that is, *if he do not accept the divine warning*; but the point here and in c. 33 is manifestly the effect of the Prophet's warning. Before אֱלֹהִים (first occurrence) insert article. הַרְשָׁעָה אֱלֹהִים, ἑθ, perhaps scribal insertion. — אֱלֹהִים + רִשְׁעָה, scribal complement.
- (19) הַרְשָׁעָה הִיא אֱלֹהִים. The verse should perhaps be emended after 33, 9; it has the appearance of having been expanded by scribes. The רִשְׁעָה of אֱלֹהִים should have the article.
- (20) וְלֹא תֹכֵחַ צְדִיק אֱלֹהִים, CORN. as being unsupported by the parallelism; but it seems to be in keeping with the context.
- (21) In אֱלֹהִים הוֹדִיעָנוּ צְדִיק either ׀ or צְדִיק must be omitted (*cf.* v. 19). The latter seems to be a gloss, and the ׀ should be retained (against ἑθ). אֱלֹהִים + צְדִיק (second occurrence), ἑθ, scribal complement. הוּא לֹא תָמָא חַי יָחִיהַ כִּי נִוְהַר אֱלֹהִים. The relation of this verse to the preceding demands the statement that the righteous man, if he sin, shall die (REUSS, CORN.). Read הוּא תָמָא כְּהַטָּאוּ יָמוֹתָא; *cf.* 33, 13, 18. CORN. suggests that the present text is a correction to avoid the statement that a righteous man, though warned, might sin and die. The reading is old, being given by ἑθ.
- (22) אֱלֹהִים + שָׁמַיִם, ἑθ; a reference to the place indicated in v. 15 would here be too remote.
- (25) וְנִתְּנָה אֱלֹהִים, and in next line: וְאִסְרֶנּוּ; but it is JHVH who binds him; the impersonal form of אֱלֹהִים may be scribal change to avoid an unpleasant anthropomorphism. 30 Read וְאִסְרֶנּוּ וְנִתְּנָה. ἑθ have pass. (δέδovται, *data*), which may be free rendering of אֱלֹהִים; CORN. נִתְּנָה.
- (27) אֱלֹהִים אֲרִנִי, ἑθ.
- 4 (1) CORN. arranges the verses of c. 4 in the following order: 4. 5. 6. [7]. 8. 9. 12. 13. 35 14. 15. 1. 2. 3. 10. 11. 16. 17, meaning to separate sharply the two symbolic acts (the siege of the city, and the bearing of the nation's sin): but it seems to be the Prophet's purpose to combine the two. In CORN.'s arrangement vv. 10, 11 are out of place, since they do not naturally connect themselves with v. 3 (though they might well stand before v. 16), and in v. 4, with which he begins, the 40 introductory בֵּן אָרְס is wanting. See note on v. 12. [לְבָנָה means here, of course, a *clay tablet*, not *tile* (AV) or *Ziegelstein* (SIEGRIED in KAUTZSCH); *cf.* BERTHOLET *ad loc.* and see English Translation of *Ezekiel*, p. 98, ll. 37 ff. — P. II.] אֱלֹהִים + אֶת יְרוּשָׁלַם, gloss (though found in all Versions).
- (2) כְּרִימִים has no connection with כֶּרֶם *lamb*; the Babylonian battering engine had no ram's head like the Roman *arietes*; see English Translation of *Ezekiel*, p. 103, l. 6. The stem seems to be כֶּרֶם = Assyr. *karûru* 'to pull down, destroy' DEL. HW 355^b; contrast MEISSNER'S *Supplement*, p. 50^b) or כֶּרֶם may be = Assyr. *kâru* 'wall' (DEL. HW 349^b). — P. II.
- (3) BÄR notes that הַכִּנְיָתָה (with final ה) occurs only here; the ה is not original.
- (4) אֱלֹהִים . . . עָלֵינוּ; read, with CORN., נִשְׁאַת, and אֱלֹהִים, in accordance with 4^b. 5. 6; the attitude prescribed by אֱלֹהִים is impossible. WELLM. (in SMEND) reads שְׁמַתִּי and

- 3 in these places are some disjunctive some conjunctive. [Cf. *Beitr. z. Assyrr.* 1, 10. — P. H.]
- (5) אַל, וּבְכַרִּי לְשׁוֹן אַל, but favored by the similar expression in the next verse. It is hardly insertion from Ex. 4, 10, rather it is a familiar expression. אַל בֵּית יִשְׂרָאֵל, an inappropriate old gloss (found in אַל) which contradicts 5 the whole context; it could be retained only by inserting before it אַם בֵּי אַם. With אַל insert ו before אַל. — עַמְקֵי שָׂר וּבְכַרִּי לְ אַל, supported by אַל; אַל CORN., SIEGFR., as repetition from v. 5; it is, however, a natural and probably original repetition.
- (6) אַל + οὐδὲ στυβαροῦς τῆ γλώσση, seems to be doublet. אַל + אַל after אַם, which yields no satisfactory sense; neither the adversative (*but*) 10 nor the strong asseverative rendering is here in place. Better omit אַל, with אַל אַל אַל (SMEND); or, with GRÄTZ, write אַל, and take the clause as expressing unreal condition; only the statement *foreign peoples would hear* brings out the contrast of v. 7. The apodosis here is without introductory ו; cf. DRIVER, *Tenses*, c. 11. For defense of rendering *but* for אַם, see HITZ. D. H. MÜLLER (*Ezech.-Stud.*, 15 p. 30) renders *If I (emphatic) had not sent thee to them, they would hear thee, i. e., they would receive the Prophet as friend, but not as divine messenger.* But the text does not emphasize the pronoun, nor is this conception found elsewhere in prophetic writings. [אַל = אַל *forsooth*; see p. 63, l. 42. — P. H.]
- (8) אַל, חוֹק אַל, κατισχύσω, adopted by CORN. אַל has verbs for both adjectives of 20 the verse.
- (9) אַל, גִּתֵּי מְעָתָה אַל. It is a natural complementary expression, and so far suspicious; but it is in Ezekiel's manner.
- (11) אַל, אֲרָנֵי אַל. On divine names in Ezekiel see CORN., *Ezech.* 172-5. The choice of names appears to be in general so arbitrary that I confine myself to noting 25 the differences between אַל and אַל.
- (12) אַל, emendation, after 10, 4, of S. D. LUZZATTO and HITZ. (CORN.) for the inappropriate אַל בְּרוּךְ אַל. Latter may be scribal corruption; MEX (JPT 9, 75) and GEIGER (*Urschrift* 318) regard it as intentional change to avoid an unworthy conception of JHVH, מְקוֹם אַל, according to MEX, being taken as = *divinity*, and 30 the verse thus seeming to say that God put off His Godhead. But אַל is used in Rabbin. literature not for *divinity*, but as a paraphrase for *God* (see *Shabb.* 13^b, and the references in BUNT. *Lex.*), and such a usage is improbable for Ezekiel's time. D. H. MÜLLER (*Ezech.-Stud.*, p. 16) thinks that אַל is sustained by the קְרוֹשׁ of Is. 6, 3, 4, and that Ezekiel below lays stress rather on אַל than 35 אַל. But this does not relieve the text of its difficulties, or recognize the bearing of 10, 4 on it.
- (13) אַל και ἴδον φωνήν, where ἴδον seems to be for ἴδου (cf. 1, 25) which is here possible, but unnecessary. אַל τὸ σὺ σείσασθαι, for אַל רַעַשׁ אַל, a very improbable rendering. 40
- (14) אַל, ותקני אַל, is thrown out by CORN. as being nowhere else used of אַל; it is, however, no less fitting than אַל, אַל, and cf. 2, 2; 11, 1. אַל + אַל, אַל אַל, is inappropriate — the Prophet is neither *bitter* nor *sad*, only greatly moved; but אַל might naturally be inserted by a scribe. Many אַל codd. have μετέωρος, which may represent a corruption of אַל (אַל?), or may be insertion 45 from next verse.
- (15) [For אַל אַל = Assyrr. *til abibi* see English Translation of *Ezekiel*, p. 97, l. 44 — P. H.] אַל + אַל, scribal complement; cf. 1, 1. אַל אַל, copyist's error for אַל, which is Ezekiel's usage; אַל ἐπι. אַל + אַל, וְאִשֶּׁר הֵמָּה יוֹשְׁבֵי שָׂם, in which the ו is copyist's error, and the rest gloss on 50 אַל. אַל adds to the confusion by writing אַל אַל. The Versions follow אַל (אַל misreading several words). [The ו before אַל is the Waw explicativum (*that is, where they were dwelling*); see note on Is. 17, 8; Jud. 17, 3^b. — P. H.]

- 5 Θ + $\kappa\alpha\iota$ ερείς, = ואמרת, before אל כל בית יי, which is required by the introductory formula of v. 5, according to Ezekiel's constant usage at the beginning of an exhortation (cf. 6, 3; 13, 2. 3. 18; 14, 4; 16, 3; 17, 3, 20, 3. 27, *al.*). The כל is suspicious, not occurring elsewhere; perhaps scribal insertion to secure accordance with פמנו הנא אש. 5
- (5) Θ V. Θ אדני אל.
- (6) To ארצות prefix the article as in Θ . Θ ερείς = תאמר, for תמר. Θ ארצות אל, ארצות אל, לרשקה, CORN. as gloss, perhaps introduced to explain how Israel could be more disobedient than the nations who had not the Law. It is found in Θ (Θ V *al.*, $\eta\eta$ ἀνομία, H-P 23 *al.* εἰς ἀνομίαν), and in all other Versions, is not without 10 force, and may be retained in spite of the break of symmetry which it produces.
- (7) Θ V. Θ אדני אל. Θ ארצות אל yields no sense, since a verb ארצות, if it existed, could only mean *to be tumultuous*. BÖTTCHER's emendation ארצות, Hif. inf. of ארצות (followed by CORN., 15 DAVIDSON, ORELLI, SIEGFR., BERTHOLET; and so apparently REUSS: *trozig*) is easy and suitable. § makes it from ארצות, here unsuitable. Θ ἡ ἀφορμὴ ὑμῶν *your occasion* (of sin); it is not clear what Hebrew word this represents; for a suggestion see CORNILL. GRÄTZ ארצות משפטי ארצות אל, the presumable sense being that Israel had not even done according to 20 the just laws of the nations. Yet, after 11, 12 (though this is lacking in Θ) it seems better, with S, REUSS, EWALD, SMEND, to omit the negative; the antithesis is between the good laws of JHVH and the evil practices of the nations.
- (8) Θ V. Θ אדני אל. Θ ארצות אל. The ארצות implies a contrast, as in Jer. 7, 11: *I, too, (see your doings, 25 and) am against you.*
- (9) Θ AVMr $\kappa\alpha\tau\acute{\alpha}$, which CORNILL follows; H-P 23 *al.* δὲ.
- (11) Θ V. Θ אדני אל. Θ ארצות אל. בבל ארצות אל. The heaping up of synonyms is characteristic of Ezekiel, but the plus may here be due to a scribe. 30
- Θ ארצות אל yields no satisfactory sense; *withdraw (my eye)* after Job 36, 7 (GES., REUSS, ORELLI, RVM) is against the context, in which the point is that his eye is not withdrawn; *diminish, take from* (the people), after Deut. 4, 2 (RV, HÄVER-NICK), is too feeble for the tone of the passage. The Versions also are unsatisfactory: Θ (followed by S) ἀπάνωσαι σε, from ארצות ארצות, supplying the 35 object, a simple and attractive reading, but not in accord with the usage of Ezekiel, who never employs this form of threat: ארצות ארצות, or perhaps, as Θ (קמך) and some MSS, ארצות ארצות *cut off*, similarly inappropriate. Ew., following 24, 14, emends לא ארצות *I will not forbear, go back*, which is appropriate and attractive; but the insertion of the negative is difficult, and the sense here is 40 somewhat different from that of 24, 14 in which JHVH's resolution not to recede from His threat is emphasized; HHz. Nif. of ארצות ארצות *I will give myself free rein*, after Prov. 29, 18, a doubtful expression, used in Prov. in bad sense; CORN. ארצות ארצות *I will bestir myself, enter the field*, which gives in itself a good sense, but is too 45 military, and does not suit the following clause; a similar objection applies to ארצות ארצות *I will strike (in)*, proposed by SIEGFRIED (in KAUTZSCH's AT); DAVIDSON's ארצות ארצות (v. 8; 21, 8) is graphically easy, but from the connection we expect a verb here. From the formula in 8, 18 (also referred to by DAV.) we get ארצות ארצות, which seems best to meet the conditions, in spite of its length; if ארצות had fallen out, ארצות might easily have been corrupted into ארצות. 50
- On ארצות (twice) in this verse see note on v. 8.
- (12) Θ ארצות אל (Θ ἀνασθῆσεται, never elsewhere for ארצות), a doubtful detail (CORN.).
- (13) Θ ארצות אל, ארצות ארצות, the plus or minus of a scribe.

- 4 לך, making JHWH lay the load; this removes the difficulty of posture, but the suggestion of the context is better.
- (5) מל שלש מאות; read, with G, מאה (so all recent critics). The reading of מל arose from the desire (probably a teaching of the schools) to make the two terms of punishment represent the traditional abode in Egypt (390 + 40 = 430). The number 190 gives a possible chronology; the *term. a quo* is the capture of Samaria, B.C. 722, and the *term. ad quem* B.C. 557 (40 years from 597), which gives 165 years for the captivity of Israel; 390 is historically impossible, and the Prophet has an actual chronology in mind. In v. 4 G (except a few Cursives) has 150 after הימם, probably the addition of a G scribe; the number is obtained by subtracting 40 from 190, which latter is held to include the captivity of Judah.
- (6) מל + שנית, ^ GAVS, scribal complement.
- (7) Omitted by CORN. as presenting a physically impossible action (v. 8); but this is scarcely a difficulty, since it is not probable that the acts of the vision were really performed by the Prophet, nor is it clear that the posture was impossible. מל החשפה; G στερεώσεις, = חזוק, and so C S; J *extentum* (*exertum*); ΣS¹¹ = מל. The word, though somewhat strange, is intelligible.
- (8) מל מצורך is changed unnecessarily by CORN. to שנבך על צרך; a variation from the phraseology of v. 6 is not unnatural.
- (9) מל חשן is hardly original (see 45, 13); read חשיב. מל שלש מאות; read, with G, מאה, as in v. 5.
- (10) מל תאכל, scribal expansion; read, with G, תאכל.
- (12) מל תאכלנה; read, as in v. 15 (though תאכל is possible). Read תעשינה. — מל יהיא, ^ G (except H-P 62) S J; anticipation for emphasis. מל צעה, according to GEIGER, *Urschr.* 410, intentional softening of the objectionable צאת.
- (11) מל, passing over v. 11, refers to v. 10; *thou shalt eat* (read *prepare* it, that is, the food of v. 10. The reference to water in v. 16 makes it improbable that v. 11 is scribal insertion; it is better to invert, with HAUPT, the order of vv. 11, 12. For CORNILLIUS'S treatment of the passage see note on v. 1.
- (13) G και ἐρεῖς τάδε λέγει Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ οὕτως φάρονται οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰσραὴλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, the second half of which is simpler than מל, though not therefore necessarily original. The ויאמר יהוה of מל has its brusqueness in its favor, and there is no apparent reason for the אלהי ישראל of G. The יהוה, however, is better omitted, in accordance with v. 16, as *explicitum*.
- (14) G Κύριε θεὲ Ἰσραὴλ; מל ארני יהוה. מל + ἐν ἀκαθαρσίᾳ after תעשינה, scribal complement.
- (15) K^othib צעיע; read Q^orê צעיע as the commoner substantive form, though K^othib is allowable. The word occurs only here in OI, and it is impossible to say what was the pronunciation in Ezekiel's time.
- 5 (1) G ὑπὲρ ἄρον, = מתער *sharper than a barber's razor*, an attractive reading, which, however, would require the omission of לך הקנהה (so actually S). The insertion of כ before תער (S O J), though permissible, is not necessary (see 4, 12, and cf. GES.-KAUTZSCH²⁰, § 118, v). מל נלבים, GRÄTZ לחים.
- (2) מל באר, G ἐν πυρί. We should expect אש, but the possibility of אר = *fire* is shown by Is. 47, 14, and by Is. 31, 9 (if the text be correct). G makes four divisions by repeating the first of מל. מל + לקה, superfluous, scribal addition (CORN.); prefix the ו to the following word. מל + ויקח אהיהם, gloss, after v. 12, here an interruption of the description.
- (4) מל + מפני תעא אש, gloss, the omission of which is necessary if the next-following correction be adopted.

- 6 ye shall learn that I am JHVH when there shall be &c. S retains והי, and omits בהיות.
- הקרוזיכם; the ם is scribal miswriting.
- (9) אֵל (second occurrence), אֵל, is scribal insertion.
אֵל I have been broken, אֵל is here unintelligible; אֵל ὁμῶσκα = נשבעתי. The 5 simplest emendation is that of WELLII. in SMEND, וְשִׁבְרֵתִי. CORN. בשברי.
אֵל + אֵל, אֵל, insertion for clearness, but unnecessary and contrary to OT usage; cf. Hos. 9,1 &c.
אֵל, omitted by CORN. as scribal addition after 20,43; it is, however, in Ezekiel's manner. — Before לבל we should, perhaps, insert ו. 10
- (10) V. 10 reads in אֵל: καὶ ἐπιγύσσονται διότι ἐγὼ Κύριος λελάληκα. The plus of אֵל may be scribal insertion, though it is here not forced; cf. Jer. 35, 17.
- (11) אֵל אֵל. — אֵל אֵל; read על, with אֵל ἐπί; cf. Jer. 4, 28.
אֵל + אֵל, אֵל, superfluous, and contrary to the general rule of *stat. constr.* (cf. PHILIPPI, *Stat. Constr. in Hebr.*, pp. 8 f.). *Abominaciones malorum*; S connects 15 the two terms by ו; Ew. takes 'ר as in apposition with תני; SMEND retains it as adj., citing Is. 28, 1 (on which cf. Ew. 289, PHILIPPI, *loc. cit.*); CORN., SIEGFR. אֵל אֵל, אֵל.
- (12) The order of אֵל in the first two clauses of v. 12 is inverted in אֵל.
אֵל + אֵל, אֵל, gloss הַנְּצוּר, which was wrongly taken to be from נצר (HITZ.). 20
- (13) אֵל, as if address to the exiles; but the reference, as appears from v. 12, is to the people in Jerusalem. Read וְרָעִי. אֵל has second person throughout this verse except in last clause.
אֵל, scribal error for על.
אֵל, ותחת כל אלה עֲבַתָּה and בכל ראשי ההרים אֵל. CORN. retains these, and rejects the other two phrases of אֵל as common expressions and therefore natural glosses. 25 But the procedure of אֵל is best accounted for by retaining all of אֵל, of which, we may suppose, the Hebrew text of אֵל had lost a part, or which the אֵל translator undertook to simplify; the fulness of אֵל is not unnatural.
- (14) אֵל is here inappropriate; there is no known place *Diblah* answering to the geographical requirements of the passage; the natural emendation is רבלתה 30 (J. D. MICHAELIS); see Jer. 52, 10, in which passage אֵל has the same miswriting, while אֵל is correct (ORELLI).
אֵל, אֵל 2. pers. plural.
- 7 (2) אֵל + εἰπόν before אֵל, בה אֵל, Greek complement, cf. 39, 17 (SM.); Ew., HITZ., CORN., 35 SIEGFR. insert אֵל; 39, 17 has אֵל after ' בה אֵל א', not before it.
אֵל, אֵל.
Insert בא, with אֵל, after first קָן, which in אֵל is left suspended; cf. v. 6.
- (3) In vv. 3-9 the order of אֵל differs from that of אֵל, the verses standing as follows: 6 (3 words).7.8.9.3.4.5 (4 words), that is, vv. 3-5 are put after 6-9. The explanation of this diversity appears to be that אֵל section 2-9 consists of two parallel parts, 2-4 and 5-9, and the copyists early introduced confusion by mingling the two. אֵל omits parts of vv. 5,6; it is simpler to omit 8,9, which present a slightly expanded form of 3,4. We thus obtain a distinct form for 5-7, and the section 2-13 appears to consist of four similar dithyrambic utterances, 2-4, 5-7, 10, 11, 12, 13. 45 HITZ. sees two recensions in 3-7 and 8-11. CORN. אֵל 3,4, and arranges the rest: 6 (part).7 (part).8.9.5.6 (part).10.7 (part).
אֵל, שלחתי; read שפכתי, as in v. 8 (so GRÄTZ).
- (5) אֵל, אֵל.
אֵל, inappropriate; the rendering *an evil, a unique evil* is syntactically and 50 lexicographically inadmissible; read, with אֵל (בחר, סלפ), אֵל or אֵל.
- (6) For אליך of אֵל read עליך, after v. 2, and so בא for באה.
- (7) אֵל; read עליך.

- 5 אז is somewhat better, in this connection, than ו ἐπιγνώση ; the address in 2 pers. begins in the next verse.
- (14) אז ולקחפה , ו , which for the בניים of אז had ובנתוך . Here are two different texts, each of which is possible, but the θυγατέρας of ו has not the same justification here as in 16, 55. 'ולח' may be repetition of preceding word, or insertion from v. 15. 5
- (15) אז היתה , scribal error for היית (ו).
Of the four initial terms of אז only two are given by ו , $\text{στενακτῆ καὶ δηλαιστή}$ (which two are omitted is doubtful); and CORN. accordingly emends to שמה (which two are omitted is doubtful); and CORN. accordingly emends to שמה (which two are omitted is doubtful); and CORN. accordingly emends to שמה 10
after 6, 14. In view of the impassioned character of the discourse the abridgment of ו is at least doubtful; the מוסר might be changed to שמה so as to get a common phrase, but the strangeness of מ' is in its favor. Cf. PAUL RUBEN, *Crit. Remarks*, p. 11, who takes 'מ' (צדו) as = *object of abhorrence*, a sense here appropriate, but hardly demonstrable; מ' = *lesson, warning*. The *dismay* of ו is free rendering. 15
In ^b the same question arises as to ו ובתבחות המה , ו , which may be doubtfully retained.
- אז + אני יהוה דברתי , interruptive insertion, after v. 17.
- (16) אז הצי , point הצי, to agree with the following statement.
 אז + הרעב , insertion from next clause. The general declaration *when I send my* 20
evil arrows is first made, and the particulars are then given.
 אז הרעים , ו .
 אז the connection requires the second person.
 אז + $\text{אשר אשלה אותם לשחתכם}$, ו , doublet of preceding clause.
 אז ורעב אפה עליכם , ו , a parallel clause to the following, but not superfluous. 25
- (17) אז + רעב ו , interruptive repetition, from preceding verse.
- 6 (1) With this chapter cf. Lev. 26, 25-40; the resemblances between the two passages are so numerous as to suggest that they belong to the same period.
- (2) אז עליהם , write עליהם, in accordance with Ezekiel's usage after הנבא, and with ו 30
 ἐπ' αὐτά .
- (3) אז ארני (*his*), ו .
K^ethib נאות (defective for נאות, Q^orê נאות cf. ערים Jud. 10, 4); better נאות, as in 35, 8.
- אז אברתי ; ו 3 sing. fut. pass., = Heb. 3 plur., as the next two verbs. 35
- (4) אז נשברו , ו , perhaps from scribal oversight; it is appropriate to המקינים.
- (5) אז $\text{ונתתי את פגרי בני ישראל לפני נלוליהם}$ + אז , scribal repetition of preceding clause; cf. Lev. 26, 30.
- (6) For אז הערים תהרבנה CORN. writes הערים תהטבנה , in order to get a literal description of the desolation of the land; but the קמות were also in the ערים, ו S 9, 12; 40
cf. Ezek. 16, 24.
 אז ונשבתו and ונאשטו , ו , (which CORN. follows), perhaps scribal expansion. For אז read נשמו (GRÄTZ, SIEGFRIED), with ו . For נשבתו GRÄTZ suggests נשברו .
 אז ונמחו מעשיכם , ו , and omitted by CORN. It is a proper general expression, 45
and may have fallen out of ו by *homoteleuton*.
- (7) אז בתוככם ; better בתוכם (CORN.), the slain falling in the midst of the idols, as in v. 13. — After יהוה GRÄTZ adds דברתי.
- (8) אז והוקרתי , ו , yields no good sense, and breaks the connection. For וה Ew. (followed by SMEND) writes דברתי, which he attaches to v. 7: *ye shall learn that* 50
I, JHVH, have spoken. The transition is perhaps best made (CORN.) by והיה , which might easily have fallen out owing to its similarity to the preceding יהוה; but it is a question whether we should not simply omit וה , and read (as in v. 13) *and*

- 7 (20) **א** וְצָבִי קָרִי לִנְאוֹן שָׁהוּ **א**, omitted by CORN. as feeble and interruptive. That it is old is shown by its presence in **ט**, and the difficulties seem not great enough to call for its deletion. The charge is that they have made their wealth their pride, which was shown in ritual display, cf. v. 24; 24, 21; 30, 6. Point שָׁהוּ שְׁקִיזֵיהֶם **א**, **ט**, but Ezekielic; see 11, 18. Prefix ו to 'ש'. 5
- (21) **א** וְרָשָׁעֵי **ט** τοῖς λοιμοῖς. Read, with CORN., עֲרִיצִי, cf. 28, 7; 30, 11; 31, 12; 32, 12. **א** וְהִלְלוּהוּ; write Qrê והללוהוּ. 5
- (22) **א** וְהִלְלוּ **ט** μαίνουσιν, and CORN. עָמָזוּ, possible but unnecessary. CORN. takes the following verbs as preterits, and refers the pollution of the Temple to the Israelites, rendering: and I turn my face from them, for they have defiled my 10 precious treasure (the Temple), and entered it, and profaned it, as in 23, 39. This keeps the same reference for the pronouns throughout the verse, and gives in itself a good sense, offering a reason for the punishment in the idolatry of the people. Yet the reason is given in v. 23, and the connection favors the reference of the profanation of v. 22 to the invaders of the city. 15
The **הם** פְּנֵי מֵהֶם (ἄπαξ λεγ.) is to be understood of the Jews, the rest of the invaders. Point בָּה.
For **א** צָפִין **ט** has ἐπισκοπήν, = פָּקְדָה or some form from צָפָה.
א פְּרִיצִים, omitted by CORN. as misplaced representative of עֲרִיצִי, v. 21. **ט** ἀφυλάκτως may be free rendering of **א** פְּרִיצִים (SCHLEUSNER, who refers to **ט**A 23, 39); 20 CORN. takes it to be interpretation of the בֹּא (careless, irreverent entrance into the Temple).
- (23) **א** וְעֵשֶׂה הַרְתוֹק **א** make the chain, unintelligible. **ט** καὶ ποιήσουσι φυρμόν, the meaning of which is not clear; **א** fac conclusionem; CORN. עָרָה וּבִקוֹק *rage and empty!* see HITZ. Some threat of punishment is involved, but the text is corrupt be- 25 yond emendation.
א מִשְׁפָּט, lacking in **ט** (πλήρης λαῶν), omitted by CORN., SIEGFR., but here not out of place; for the thought, cf. 22, 25-27. GRÄTZ מִשְׁפָּט.
- (24) **א** וְהִבְאִיתִי רֵעֵי נְוִים וְיָרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם **א**, **ט**, whence it may have fallen out by *homoteleuton*. The threat that their houses should be taken was not a small one. 30
א עֵינַי; read עֵינֵי; **ט** τῆς ἰσχύος αὐτῶν. — Instead of הַשְּׁבֵתִי **ט** points הַשְּׁבֵתִי.
- (26) **א** אֵל, scribal error for עַל.
After **א** מִנְבִּיא CORN. inserts וְלֹא יִקְצָאוּ, something like which is necessary; the complete expression is best obtained by supplying וְאֵין, see end of v. 25.
- (27) **א** וְהִמְלִיךְ יִתְאָקֵל + **א**, **ט**, scribal doublet of following clause; Ezekiel always uses 35 **א** נְשִׂיא and never מֶלֶךְ of Zedekiah, who is here referred to.
א מִנְרַכָּם; read כָּר, as in **ט**, and **א** 7, 3. 8. 9; 18, 30, &c.; מֶן could not here introduce the instrument.
- 8 (1) **א** בְּשָׁשִׁי; **ט** πέμπτῳ. The date is uncertain. In **ט** the interval between 1, 2 and 40 8, 1 is 384 days, in **א** 413 days. SMEND thinks that the latter is correction introduced (after the change in 4, 5 from 190 to 390) to gain the time required by 3, 16 and 4, 5. 6 (= 397 days). But if the 40 of 4, 6 be retained (as it is by SM.), the time required is 7 + 390 + 40, for which **א** does not suffice (cf. DAVIDSON), unless (HITZ.) we suppose an intercalated month in the 5th year. See note on 4, 6. 45
ט πέμπτῳ may be accidental assimilation to following πέμπτῃ. [Cf. WINCKLER, *l. c.*, 96.]
א אֲרָנִי and אֲשָׁם **א**, **ט**.
- (2) **א** אִישׁ, read אִישׁ, with **ט** ἀνδρός, as 1, 26 (according to MERNX, JPT 9, 75, a re- 50 censional change).
א מִמְרָאָה stands in **א** before the first בְּתַנְיִו, but not before the second. We may omit it here, with **ט**; or better, insert it before second בְּתַנְיִו, after 1, 27, and in accordance with Ezekiel's general manner of describing the vision.

- 7 **א** היום מהומה על ההרים. Read היום מהומה על ההרים. This reading, requiring only a slight change of the Hebrew, agrees with the context and with the tone of the whole passage. The clause was early corrupted: הַר is not a Heb. word, and if we read הַיָּד *shout* (Is. 16, 9, 10), the resulting sense is here out of place. **Ⓞ** οὐ μετὰ θορῦβων οὐδὲ μετὰ βουίων, perhaps = להתהרים ולא במהומה (SCHLEUSNER), 5 corrupt and meaningless form of **א**. **Ⓜ** *gloriae* (הַר) *montium*. **Ⓢ** omits. **Ⓢ** במצרי במוֹרֵיָא *in the strongholds of the mountains*, where מצר perhaps represents the same word in the Hebrew (see 33, 27). The whole passage may be incomplete and corrupt; for other proposed readings see HITZ. and CORN.
- א** הצפירה; GRÄTZ הפקדה. 10
- (8.9) **א** עתה מקרוב אשפוך חמתי עליך וכליתי אפי בדך ושפטמך בדרכיך ונתתי עליך את כל תועבותיך + **א** ולא החיס עיני ולא אחמול בדרכיך עליך אתן ותועבותיך בתוכך תהיין וידעתם כי אני יהוה מפה ומפה. Omit these verses (8.9) as doublet of 3.4. The additions, consisting of familiar words and expressions, might easily be made by scribes. In the improbable מפה at the end (**Ⓞ** ὁ ἔσθλῦτα) there is perhaps the trace of a כי or a בה, (see beginning of v. 5, before which v. 9, as doublet of v. 4, seems to have stood). 15 CORN. retains 8.9, and rejects 3.4; but the latter are to be preferred on account of their relative curtness.
- (11) **א** לא מהם ולא מהמונם ולא מהמהם ולא לה בהם + **א**. The second clause, **Ⓞ**, is corrupt repetition of the first, and the first seems to be a corruption of the last clause of 20 v. 7; **Ⓞ** καὶ οὐ μετὰ θορῦβων οὐδὲ μετὰ σποῦτῆς, cf. **Ⓞ** in v. 7: οὐ μετὰ θορῦβων οὐδὲ μετὰ βουίων. In any case **א** is unintelligible. CORN. וקמל המטה מה הם ומה *and the sceptre shall wither; what are they and what their pomp?* which is ingenious but introduces a conception foreign to the connection.
- (12) **א** אל, scribal error for על. 25
- א** **Ⓞ**, omitted by CORN. as in any case superfluous. That it is old is shown by the corrupt repetition in next verse; it appears to be a refrain; cf. v. 14.
- (13) **א** חתים, read חיתו. The clause (three words) is omitted by **Ⓞ**, and is perhaps a gloss to the preceding clause. The sense of **א** (sustained generally by the 30 Versions) seems to be: the social life shall be broken up by exile; no exile shall return however long he live, and no one shall maintain his life in (or, by) his iniquity. Thought and wording are not clear, and CORN. entirely changes the text in ^b so as to read *and the buyer shall not keep what he has bought with his money*. SIEGFR. omits ^b. Cf. BERTHOLET. 35
- א** **Ⓞ**, corrupt repetition of preceding words (vv. 12, 13). **א** **Ⓞ**, read the transitive יהויק, necessary from the connection.
- (14) **א** תקעו בתקוע והבין הכל **א**. A suspicious expression; תקוע occurs nowhere else in the sense of *horn, trumpet*, and הכל is difficult (**Ⓢ** במני וינא *with arms*). Read with 40 CORN., תקעו תקוע והבינו הבן, two infs. abs.
- א** על, write אל. — This last clause is lacking in **Ⓞ**; see note on v. 12.
- (16) **א** כיוני הנאיזות כלם המות **א**. **Ⓞ** πάντας ἀποκτενῶ, = וכלם אמית; **Ⓢ** **Ⓢ**, whence HITZ. וכלם המתי, and CORN. וכלם המות. But the meaning seems to be, not that the fugitives are slain, but that they wander homeless like stray doves; cf. 1 S 26, 20; Is. 38, 14 [and PAUL RUBEN'S *Crit. Remarks*, p. 6, l. 31. — P. H.] 45
- (18) After **א** בושה **Ⓞ** inserts ἐπ' αὐτοῦς, whence CORN. העלה; the addition of **Ⓞ** seems to be merely the full writing of a scribe, = עליהם. **א** is favored by the form of ^b.
- (19) **א** בקצם וזהבם לא יוכל להצילם ביום עברת יהוה **א** **Ⓞ**, perhaps insertion from Zeph. 1, 18. The immediate context here refers to the satisfaction of appetite; still a general 50 affirmation of this sort is not out of place in the whole connection. The clause may have fallen out of **Ⓞ** through similarity of יהיה and יהוה [cf. Notes on Isaiah, p. 107, l. 42. — P. H.]

8 (היכל) that is here meant, in contrast with the previously mentioned enclosure (בית).

On the spelling of אולם see BÖTTCHER, *Neue Ährenlese* (on Ezek. 40, 16), LAG. *Mith.* I, 100, and CORN.'s note here. The prevailing form in א is אולם or אָלם, rarely Q^rrê אָלם. But in Ezek. 40, 16-36 occur the forms אולם and אָלם, and וואָא² 5 have אלאμ (see FIELD, *Hexapla*). As the etymology of the word is uncertain, and the Masoretic and Græco-Jewish traditions of the form of technical architectural terms cannot be confidently relied on, we have little to guide us in the determination of the spelling. It is, however, to be observed that the א text in which the form אולם or אָלם occurs (found only in plur.) is specially corrupt, and 10 the authority of ו in such a case is not great; it seems better, therefore, to write אולם or אָלם. It is possible that the ê is a later pronunciation of á. [Cf. also HAUPT, *The Assyrian E-vowel*, Baltimore, 1887, p. 14, No. 9; DELITZSCH, HW 32; ZA II, 351, and for the change of u and e, Notes on Isaiah, p. 100, l. 32. — P. II.] 15 אולם, בעשרים וחמשה ו, ו אָלם; see II, 1. The numbers in Ezek., א and ו, are 15 somewhat uncertain, and there is little ground here for choice; *twenty* may have been taken in ו as round number, or *twenty-five* in א may be in imitation of II, 1.

אולם, scribal error; omit the second ת.

א, ו, perhaps scribal omission, the word being not absolutely necessary, 20 and perhaps Heb. gloss.

(17) אולם, deleted by GUNKEL, *Chaos*, p. 142, n., as incorrect gloss; אולם is not before referred to in c. 8, but is naturally suggested from c. 7.

אולם, וישבו להנכיסני ו, א, ו, but a natural heightening of the picture; cf. 16, 26.

אולם. Read אפי, after the תקיני סופרים, and take ומורה in sense of *stench*, or 25 read ורה; the connection requires an expression of disgust or anger on JHVH's part. A reference to a ritual act is out of the question. Cf. Deut. 33, 10; Am. 4, 10. The Versions are discordant. ו they send (shame, בהתא, perhaps =) a *stench* to their nostrils; ו they snort (ספפספ) with their nostrils, perhaps taking 30 ו as = noise; ו follows אולם. ו αυτοι ως μασκαρίζοντες they are as scorers [turn up their noses], which seems to be a free translation of an expression not understood. Possibly the Hebrew text of ו did not have ומורה (J. P. PETERS), and the translators supplied ו: they put the hand to the nose. But it would then be hard to account for the ו of אולם; even to late emending scribes the connection would not suggest a Cyprian or Persian ritual act, which, moreover, would 35 be alien to Israelitish ideas. ו αυτοι έκτινουσιν τὸ κλάμα ως μασκαρίζοντας, obviously a partial correction after אולם. Σ, freely, και ως ἀφιέντες εἰσὶν ἤχον ως ἄσπυ διὰ τὸ μασκαρίζοντες. It is possible that זמרה here has the sense of *crepitus ventris*, *stench* (Qam'i, Rashi). If this seem improbable, we may read זרה, as in Num. 11, 20 (זרה). The change to אפי then becomes necessary. 40 The coarseness of the expression is not an objection to it; but it is unnecessary to go to the length of the Jewish commentators translating ו by *crepitus ventris* [cf. Hor. Sat. I, 9, 69. 70 *vin'tu curtis Judeæ oppedere* = καταπέρειν], or by *membrum virile*; see LEVY, NHWB. Cf. BUXTORF, s. v. זמרה, J. H. MICH., *Bibl. Heb.*, on this verse, and BREITHAUPF's note in his translation of Rashi. HITZ. 45 takes ו as = *sickle*: the Judeans, as it were, cut off their own noses. GUNKEL, l. c., they snort the snort (זמרה) from (מעל) their noses.

(18) אהמל; HAHN, GINSBURG: אהמול.

אולם, וקראו באוני קיל גדול ולא אשמע אותם, א, ו, perhaps expanded scribal repetition from following verse. 50

9 (1) אולם, פקרות, read sing., as in Is. 60, 17; ו ἡ ἐκδίκαισι; ו visitationes; ו render as concrete noun, as the connection suggests. CORN., SIEGFR. the visitations of the

- 8 אֵל וְהָרָה, ^א Θ ; CORN. retains וְהָרָה as a rare word (only elsewhere in Dan. 12,3), and therefore not likely to be a gloss, and rejects בְּעֵין הַשָּׂמַל. It seems better to follow 1,27, rejecting אֵל אִשׁ as superfluous, and changing וְהָרָה to אִשׁ; וְהָרָה may be regarded as a scribal variation, rare in OT, but probably not rare in the post-Biblical period. \mathcal{E} וְהָרָה אֵל. 5
- אֵל הַשָּׂמַלָּה, perhaps fem. paus. form (OLSH. § 133, STADE § 308, SIEGFR.-STADE, WB), more probably scribal error for הַשָּׂמַל, the ה coming from following י. On צִיצִית for צִיצִית see note in BÄR-DELITZSCH.
- (3) Before אֵל שַׁעַר insert ה; Θ τῆς πύλης.
- אֵל הַפְּנִימִית (*the inner court*); omit the ending ה, שַׁעַר being masc.; see 40,44; 10 46,1.
- אֵל הַמְּקַנָּה, write הַמְּקַנָּה, Hif. of קָנָה; the word is perhaps a gloss on הַקְּנָה; Θ τοῦ κτισμένου, from קָנָה. See DE ROSSI's note. The clause beginning with אִשׁר is bracketed by CORN. as prolepsis (see v.5); it seems intended to indicate that the image had formerly stood here, but that the Prophet did not expect to see 15 it still in its old place. GUNKEL, *Schöpf. u. Chaos*, p. 141, n., after ψ 68,31, (*the wild beast of the reed*), reads הַקְּנָה, taking סַמַּל הַק' as = the image of the Chaos-dragon (*Tiamat*).
- (5) אֵל הַמְּזוּבָּח; Θ τῆς πρὸς ἀνατολάς = הַמְּזוּבָּח, but necessary introduction to v.6. CORN. omits the last two words. 20
- אֵל הַמְּזוּבָּח הוּא הַקְּנָה הוּא בְּבָהָה ^א Θ . סַמַּל הַקְּנָה הוּא בְּבָהָה. Θ סַמַּל הַקְּנָה הוּא בְּבָהָה may be an insertion in recognition of the mention of the image in v.3. — בְּבָהָה is ἀπαξ λεγ., and here perhaps gloss. GRÄTZ מבֵּהָה.
- (6) אֵל here הָרָאָה, in v.12 הָרָאָה; it is unnecessary to change here. K^othib מהם; read, with Q^orê, מַה הֵם.
- אֵל, ^א Θ , but better retained, and the article should be prefixed to תוֹעֲבוֹת 25 and נְדָלוֹת.
- אֵל לַרְחָקָה *to go away*; Θ τοῦ ἀπέχεσθαι; $\Lambda\Theta$, τοῦ μακρυνθῆναι; read Piel with suff. לַרְחָקָי.
- (7-9) An obscure passage, sustained by all Versions, except that Θ omits in v.7 from 'וְאֵל to end (*and I looked, and lo, a hole in the wall*), and in v.8 בָּקִיר twice. The 30 omission of the *hole* relieves the difficulty somewhat but not materially; CORN., further, by the deletion of v.8, gets rid of the act of *digging*, but does not account for the presence of v.8 in אֵל. The process described, while obscure, is neither impossible nor improbable. Cf. HITZ., SMEND, BERTHOLET.
- (10) אֵל הַמְּזוּבָּח הוּא הַקְּנָה הוּא בְּבָהָה, כל תְּבָנִית רָמַשׁ וּבְהֵמָה אֵל, ^א Θ , but appropriate. That many animals were at this 35 time held sacred by the Israelitish people is probable from the old worship of bulls and serpents, and from Is. 65,4; 66,3. (Cf. SMITH, *Rel. Sem.*², p. 357). GRÄTZ כל תְּבָנִית.
- אֵל שִׁקְוִין; write שִׁקְוִים, after Θ , and insert before it כל from the connection. אֵל שִׁקְוִין 40 is syntactically hard.
- (11) אֵל עֹמֵר, ^א Θ . עֹמֵר, Θ עֹמֵר. Θ states that Jaazaniah was standing before the Elders. But the statement of אֵל, that the Elders were standing before the pictures, is important for the situation, though the sense in Θ is good.
- אֵל עֹמֵר, ^א Θ ; perhaps omitted by the Greek scribe as unnecessary.
- (12) אֵל הַמְּשַׁנְבֵּת, ^א Θ , which writes the following clause ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτοῦ. 45 So \mathcal{S} حجرة نوم ; \mathcal{E} *sleeping-chamber*, אֵל הַמְּשַׁנְבֵּת. These renderings point to מְשַׁנְבֵּת instead of מְשַׁבְּתוֹ אֵל, but *sleeping-room* is out of the question; מְשַׁנְבֵּת may be taken as sing. collect., or may be pointed as plur., and for חָרְרִי the sing. may be written as in Θ (though this is not necessary). HITZ., CORN., SIEGFR. omit the clause as scribal addition; it is, however, a natural and effec- 50 tive touch.
- אֵל אַמְרִים, write אַמְרוֹ as in 9,9, or else supply הַמָּה.
- (16) אֵל הַיְכָל, CORN. בַּיִת; but it is precisely the entrance to the building itself

10 intended to identify the *Creatures* of c. 1 with the *Cherubs* of the Temple, and are in general supported by the Versions, they must be retained (CORN. vv. 8-17). The order in c. 10 differs from that in c. 1: 10,1 (*throne*)=1,26; 10,8 (*hand*)=1,8; 10,9-13 (*wheels*)=1,15-18; 10,14 (*4 faces*)=1,10; 10,16.17 (*motion*)=1,19-21. C. 1 describes first *Creatures*, then *wheels* and *throne* (with *divine form*); c. 10 first *throne* (*divine form* in 8,2), then *wheels*, *Cherubs* — an exact reversal. 5 D. H. MÜLLER, *Ezech.*, pp. 20 ff., explains this from the Prophet's different positions in the two cases: in c. 1 his attention is naturally, says MÜLLER, first attracted by the foundation of the vision, while in c. 10, the chariot being on the south of the Temple (v. 3), he could at first see only its top, since the corner 10 of the Temple-wall intervened. More probably the diversity arises from the fact that c. 1 gives the formal description, while c. 10, presupposing c. 1, mentions only the points required by the writer's purpose. Thus, v. 8 (which, however, is probably a scribal insertion) accounts for the *hand* of v. 7; vv. 9-22 state the main resemblances between *Cherubs* and *Creatures*. Each chapter may be used for 15 the criticism of the other, but absolute identity of the two cannot be assumed.

V. 1 seems doubly out of place: it separates 9, 11 from 10, 2, is remote from its own context vv. 9-22, and is best bracketed, with CORN., SIEGFR. It might be regarded as a fragmentary introduction to a new section (we expect the *man* on the throne, as in 1,26) in this fragmentary chapter; it may somehow be connect- 20 ed with the change of position of the chariot (v. 3); but its connection with the context is so loose that it is here unintelligible as a part of the narration, nor can it well be placed after v. 8. Cf. HITZIG, MÜLLER, BERTHOLET.

אל ו; ὄ ἐπάω; write על; CORN. ממעל.

אל ו and כמראה and גרצה, א ו; whether there is expansion in ו or compression in ὄ is 25 uncertain.

(2) אל + ויאמר, after הברים, scribal repetition.

ברוב אל, sing; ὄ plur., here necessary.

(3) The suffix in בבוא is better omitted, with ὄ; באו is perhaps from accidental inversion of the last two letters of בוא. Verses 3-5 are a parenthetical explanation 30 of the situation, the narration of v. 2 being resumed in v. 6. Since 8,3.4 the cherub-chariot has changed its place from north side to south side, but the movement has not been mentioned (see v. 5).

(4) Instead of the ויקם of אל ו CORN., against ὄ, writes וינעלה ויגבור, after אל ו 9,3, of which he regards our passage as the repetition, rendering *Now the Glory of JHVH had risen up from the Cherub*. This change simplifies the description; but, since there appear to be omissions in the Heb. text, it is perhaps better to retain אל ו, with the understanding that the *Glory* has changed position since 9,3, though the fact is not mentioned.

ברוב אל; write plur., as in v. 2.

אל ו את הענן והקצר מלאה אל ו, CORN. on the ground that the obvious intention is to express the contrast that the cloud fills the court while the *Glory* of JHVH fills the Temple, though the converse is said in the text. The cloud, however, may be supposed to accompany the divine person to the threshold of the house, while His brightness shines over the court.

(5) For על מפתח write אל מ' as in 9,3.

The *sound of the wings* is apparently an allusion to the movement assumed in v. 3; according to HITZ. on 1,24) it was produced by the flapping of the wings on the bodies when the chariot came to a stand.

אל שרי is characteristic of P, with which document Ezekiel has no little in common. 50 The verse is regarded by CORN., SIEGFR. as a later addition.

D. H. MÜLLER (pp. 26f.) holds that the Cherubs from which the *בבור* rose (here and in 9,3) are those not of the chariot, but of the Temple, and that it is here

- 9 *city are come near.* This sense is intelligible and appropriate, but it is to be observed that פ', when so used, is elsewhere sing., and is always preceded by יום, or עת, or שנת, except in Mic. 7,4, where the text is doubtful (מַצִּיף seems to be gloss), and that בוא would be more appropriate than קרב in this connection. קרבו may be pointed either as Qal or as Piel. 5
- אל וְאִישׁ בְּלִי מִשְׁחָתוֹ בָּרוּךְ אֱלֹהִים, וְאִישׁ בְּלִי מִשְׁחָתוֹ בָּרוּךְ אֱלֹהִים, CORN., GRÄTZ, SIEGFR. as repetition from next verse, on the ground that no אִישׁ has been mentioned, פְּקֻדוֹת being abstract. This difficulty disappears when פ' is taken as concrete. The difference between א's renderings of the clause in vv. 1 and 2 is probably translator's variation.
- (3) אל וְעַלֵּי וְהַכְרֹב; write plur., with א and in accordance with the general usage 10 in c. 10. [The name כְּרֹב may be Babylonian; it does not mean *powerful*, however, but *profitous*, syn. *damqu*; cf. *šedu damqu*, *lamassu damqu* &c. — P. H.]
- אל וְהָקְטָה הַחֲפָר; א זֻזְנָח; CORN. הָקְטָה, as in v. 11.
- (4) אל וְיִהְיֶה אֱלֹהִים, superfluous. 15
Read Q^rê אֱלֹהֵינוּ instead of K^ethib אֱלֹהֵינוּ.
אל וְיִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ, scribal explanation; א μέσην ἰερουσαλιμ, preceding clause.
אל וְיִהְיֶה אֱלֹהֵינוּ, εὐ μέσῳ αὐτῶν.
- (5) Read Q^rê אֱלֹהֵינוּ and עֵינֵיכֶם instead of K^ethib עַל and עֵינֵיכֶם.
- (6) אל וְהָיָה כְּהוֹלָה, omitted by CORN. as destroying the symmetry of the clause, and as included in the נְשִׂים; but here appropriate as complementary to בְּחֹר; see Jer. 20 51,22; Lam. 1, 18; 2,21; Zech. 9,17; 2 Chr. 36,17; ψ 148,12. If any one of the five terms of אל is to be omitted, it should be וְקָן.
- אל וְהָיָה כְּהוֹלָה, omitted by CORN. as false gloss, on the ground that the reference must be to the men in 8,16, who are not called וְקָנִים; these latter, however, may have been Elders (in the Prophet's view) as well as those in 8,11. 25
- (7) אל וְצָאוּ וְהָיוּ בְּעִיר אֱלֹהִים. The וְ, א (ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε), interrupts the sense, and should be omitted. The command is given here, the fulfilment in v. 11. CORN. fills out אל by inserting וְהָיוּ after צָאוּ.
For אל וְצָאוּ וְהָיוּ בְּעִיר אֱלֹהִים write וְצָאוּ וְהָיוּ, with CORN., SIEGFR., after א ὁδοῦς; this accords better with the following statement, *they went forth, and smote in the city.* 30
- (8) אל וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים, omitted by HITZ. and CORN. as false form and unnecessary. EWALD וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים. It is descriptively effective, yet not so obvious as to suggest a gloss. The order of words is strange; read וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים (as in Is. 49,21), or, more simply, וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים (cf. וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים, Is. 49,21). The אֲנִי first perhaps fell out, and was then inserted in the wrong place. On the MSS readings see BÄR and DE 35 ROSSI. [The K^ethib וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים can hardly be explained as *scriptio plena* for וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים; it seems to be a fusion of וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים and וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים (HITZIG); cf. KÖNIG, *Lehrgeb.* 1,266.]
אל וְנִשְׁאַר אֲנִי אֱלֹהִים.
- אל וְכָל בְּרִית אֱלֹהִים, unnecessary and inappropriate.
- (9) Instead of רַמִּים (GINSB.) BÄR writes חַמְס [cf. Gen. 6,11], against the MS evidence; 40 see DE ROSSI. The Versions (א λαῖν = עַמִּים, corruption of ר') had רַמִּים.
אל וְחַמְס וְנִשְׁאַר, חַמְס וְנִשְׁאַר = ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας. CORN., after 7,23, writes חַמְס, GRÄTZ, SIEGFR. חַמְס וְנִשְׁאַר, חַמְס וְנִשְׁאַר = *injustice*, from נָטָה (cf. Ex. 23,2; Mal. 3,5), though the sense is doubtful. חַמְס is here not appropriate, and חַמְס is graphically too remote from נָטָה. 45
- (10) אל וְלֹא יִהְיֶה מִימְרֵי אֱלֹהִים, to avoid the anthropomorphism; S, with similar freedom, וְלֹא יִהְיֶה מִימְרֵי אֱלֹהִים, which CORNILL adopts.
- (11) Instead of אל וְכַאֲשֶׁר K^ethib וְכַאֲשֶׁר Q^rê writes בְּכֹל אֲשֶׁר, which is found in no Version, and is unnecessary. 50
- 10 (1) This chapter presents serious difficulties: it has a fragmentary appearance, and it is not easy to explain the order of the verses. The chief difficulty lies in the parts relating to the Cherubs, vv. 1.8-22; but as these verses are obviously

- II (3) אֱלֹהִים בְּנוֹת בְּתוּמֵי אֵלֶיךָ; ὅτι οὐκ ἔστιν ἀποδομήνται αἱ οἰκίαι; Ew. adopts the interrogative form, and CORN. and SIEGFR. the whole reading of אֱלֹהִים, but the categorical rendering (HITZ., SMEND, DAVIDSON) agrees better with the context (expectation of war). The war-party says not *Our houses (fortifications?) are just rebuilt, we are safe*, but *This is no time for the peaceful occupation of housebuilding* (cf. Jer. 29, 5), *war is imminent, we are safely enclosed in Jerusalem*. 5
- (6) אֱלֹהִים תְּלִיבִים; ὅτι νεκροὺς ὕμνων, and GRÄTZ תְּלִיבִים.
אֱלֹהִים חֲלָל; ὅτι τραυματιῶν; CORN. הַרוּגִים. אֱלֹהִים repeats חֲלָל as in 35, 8; ὅτι has rhetorical variation.
- (7) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, אֱלֹהִים.
אֱלֹהִים הוֹצִיא; read י p. הוֹצִיא, with אֱלֹהִים. 10
- (8) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, אֱלֹהִים.
- (11) Verses 11.12 of אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, are an appendage (v. 10 ends with the formal concluding phrase), made from vv. 7.10 and 5, 7, yet possibly added by the Prophet himself in a revision. They are regarded as spurious by HITZ., omitted by CORN., and 15 bracketed by REUSS. A similar resumptive statement occurs in 13, 15. Before אֱלֹהִים תְּהִי insert לא, the negative being here regular, if not necessary. אֱלֹהִים אֵל, scribal error for עַל.
- (13) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, אֱלֹהִים. — Before כִּלָּה the interrog. הֲ may have fallen out, through preceding הֲ.
- (15) Omit second אֱלֹהִים of אֱלֹהִים, אֱלֹהִים; repetition of copyist, giving an emphasis unnatural 20 in this connection. אֱלֹהִים אֵל; ὅτι αἰχμαλωσίας. Write נִלְתַּךְ (or נִלְתֵּךְ), as the connection requires. אֱלֹהִים תְּחַקֵּי; point as perf. תְּחַקֵּי (HITZ., after Rashi, Abarbanel). The Jerusalemites simply describe the fact, as appears from the following clause. אֱלֹהִים הֲאֵרִן, omitted by CORN. as *explicitum* which has entered the text from the 25 margin. הֲאֵרִן and הֲאֵרִן exclude each other. הֲאֵרִן is supported by אֱלֹהִים, and is required by the connection, there being no antecedent to הֲאֵרִן; the latter may be regarded as the insertion of an Aramaizing scribe. If the verse be a fragment, an antecedent to הֲאֵרִן may have fallen out; but this is a conjecture not to be employed except on strong grounds. 30
- (16) אֱלֹהִים אֲדַנִּי, אֱלֹהִים.
- (17) אֱלֹהִים לֵבִן אָמַר בְּהָ אֲמַר אֲדַנִּי יְהוָה +. This phrase, though found in all the Versions (except that S omits אָמַר) is better omitted as an interruption of the discourse, probably a copyist's repetition from the preceding verse. If it be retained, the form of S is better. 35 אֱלֹהִים אֲחַתְּמָה (twice); ὅτι αὐτοῦς. Read אֲחַתְּמָה, as the connection requires. אֱלֹהִים תְּפַצְוֵתֵי; ὅτι διέσπειρα αὐτοῦς. Read תְּפַצְוֵתֵי.
- (19) אֱלֹהִים אֲחַד; ὅτι ἑτέραν, = אֲחַד; S אֲחַד; ὅτι רַחֵל may be corruption of אֲחַד. Read אֲחַד as in 36, 26 (so CORN.). HITZ., SMEND, ORELLI, and SIEGFR., following אֱלֹהִים, write אֲחַד, 40 which also gives a good sense. Cf. the similar passage, Jer. 32, 39, where אֱלֹהִים has אֲחַד, and ὅτι ἑτέραν, but S אֲחַד and ὅτι אֲחַד. The confusion between the readings אֲחַד, אֲחַד and אֲחַד began early. אֱלֹהִים תְּקַרְבָּם. Read אֲחַד, as the connection requires, and so אֱלֹהִים.
- (21) אֱלֹהִים וְאֵל לֵב, and so אֱלֹהִים, but the expression *their heart goes to the heart of their* 45 *detestable things* is intolerable. *I quorum cor post offendicula . . . ambulat*; ὅτι וְבַתֵּן פּוֹלְחֵן. These give the general sense, and so HITZ. וְאֲחַד, which SMEND accepts. But the Prophet passes in v. 21 to a class of persons different from those of v. 20, and the transition is better marked by CORN.'s emendation (adopted by DAVIDSON and SIEGFR.) *but as for these, their heart goes after their* 50 *idols*. HITZ.'s reading is graphically easier, but leaves the sentence incomplete. One Heb. MS has כָּל instead of לֵב, an unsatisfactory scribal attempt at emendation. GRÄTZ אֵל כָּל.

- and now (and not in c. 1) that JHVH leaves His sanctuary in Jerusalem. But on this supposition it is not easy to explain the vision of c. 1. The Prophet is perhaps to be thought of as now standing in the outer court.
- (6) אלה + מכניות לברובים, scribal insertion from the following verse.
- (7) אלה + מכניות לברובים and הכרוב + אלה, which thus begins the verse as if with the state- 5
ment that the man himself takes the fire, but in the second clause says that it was given him. As in the command of v. 2, of which this is the fulfilment, no intermediate person is mentioned, it seems better to omit such references here. In ^b we may read (after v. 2) וישא ויכלא את הפניו ויצא, or, what is perhaps more probable, we may omit the clause לבש הכרובים (so HITZ., 10
CORN., SIEGFRIED). V. 8, which accounts for the Cherub's hand, must then be deleted. The procedure in v. 7 may have been suggested to a scribe by Is. 6,6, where, however, the circumstances are different.
Somewhere in this connection we should expect the man to return (as in 9,11) and report. His report is not mentioned, and seems to have fallen out of the 15
text without leaving a trace behind. CORN. introduces an allusion to it by a transformation of 11,23.
- (9) The section vv. 9-17 is omitted by CORN. and SIEGFR. as a scribal repetition out of c. 1, induced by the remark in 20-22. The variations between this description and that of c. 1 rather seem to indicate that this is from the hand of the Prophet, 20
who is concerned to exhibit the identity of the Cherubs with the Creatures.
אלה הכרוב; omit the article (twice in v. 9).
- (11) אלה + אתריו אלה, less well; we expect an indication of the direction of the motion.
- (12) See note on 1,18. The original of אלה is probably the same here as there, but 25
here it has been further expanded, with the purpose of supplying the chariot completely with eyes: before ונביהם is placed וכל כשקם, and after ויניהם is added ויכנפיהם; as the paragraph is occupied with the wheels, the assignment of eyes to the bodies and wings of the Cherubs is out of place.
אלה ואופניהם and אופניהם, glosses, having no syntactical connection with the text. 30
- (14) אלה + (vv. 14,15) והשלישי פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי פני נשר: וילמו הכרובים היא החיה אשר ראיתו בנהר כבך 35
in 1,10, and the two verses interrupt the description of the wheels. The description of the cherub-faces is given below in vv. 21,22, and there is here besides the strange substitution of *cherub-face* for the *bull-face* of 1,10. Ezekiel does
not identify the face of his Cherub with that of the bull either in c. 1 or in 41,19, and the Assyro-Babylonian bull-deities and lion-deities are human-faced. Verses 14,15 must be omitted here, nor is there any place in the chapter where they can be appropriately put; they are a scribal insertion, partly from c. 1, and partly from the context (15^b from 20^a). In any case, הכרוב should be changed to שור, 40
and פני omitted before השני, and probably before האחר (in אופן אחר v. 9, the pointing of אופן is apparently scribal error). V. 14 is regarded as gloss by HITZ., SMEND, CORN., SIEGFR.
- (17) אלה + בי רוח החיה קהם, scribal insertion from 1,20; Ezekiel reserves the use of היה till his identification of כרוב and היה in v. 20 (CORN.), as in c. 1 he makes no 45
mention of כרוב.
- (18) אלה + מעל מקפתן הבית אלה; ἄπὸ τοῦ οἴκου; but see 9,3; 10,4.
- (19) אלה + בצאתם, omitted by CORNILL as marring the parallelism.
- (20) אלה + ויעמר, sing.; write plural.
- (21) Omit second צרבעה of אלה, as in next clause. 50
- (22) אלה + ὑποκάτω τῆς δόξης τοῦ θεοῦ Ἰσραηλ, after ראיתי, scribal insertion from v. 20.
אלה + מראיתה, marginal remark which has got into the text.

- 12 We get a satisfactory text by omitting the הוּא לַעַן of א. HITZ. omits הוּא אֵת הַאֲרִיזִין of א, against v. 6; CORN. and SIEGFR. follow ט.
- (14) K^othib עורה, Q^orê ערו; read ערו, cf. 30,8; 32,21; and so we must read in 31, 17. Sing. עוּ in concrete sense, = *helper*, is used in OT only of individuals, always of God except in Gen. 2, 18.20 (Eve); for Hos. 13,9, see Nah. 3,9. 5
- (19) א ארני, ט. — In א ליֹשֵׁב the ל must be taken as = *concerning*, or changed to ע. א אל; write ע, as in v. 22, and with ט.
- (22) א כל, ט ἀπόλωλεν ὄρασις, which is more energetic.
- (23) א ארני, ט.
א וְרָבָר; § 1000, probably a free rendering of א (CORN. 'a guess'); Ew. וְרָבָר, 10 after Is. 28,21; CORN. וְרָא, after Ezek. 7,7; 22,4, and SIEGFR. regards this as probable. The reading of א, supported by ט, is intelligible; for the close relation between רָבָר and חוּה, see Is. 2, 1.
- (25) א + ארבר רברו ארברו, repetition of copyist; see the expression in the next clause and in v. 28. ט λαλήσω τοὺς λόγους μου λαλήσω καὶ ποιήσω = ארבר רברו ואעשה 15 (adopted by CORN.), which may be miswriting of א, or may have come from the text ארבר רבר by repetition of the verb. The next two verbs ט puts in 1 p. instead of 3 p.; the difference is not important.
א ארני, ט.
- (27) א אמרים; ט λέγοντες λέγουσιν = אמרים לאמר. Before this, ט inserts ὁ παραπικραῖ- 20 νων = הקרי, which may have arisen out of אמרים.
- (28) א ארני, ט (twice).
א רָבָר; ט λαλήσω = ארבר, which CORN. adopts. א is favored by the similar expression at the end of v. 25.
א ועשה, ט ποιήσω, perhaps free rendering of א, perhaps = עשיתי; cf. א, v. 25. 25
The two sections vv. 21-25 and 26-28 are parallel predictions, probably written at different times.
- 13 (2) א אל, write ע, with ט, the section being directed *against* the prophets.
א הנבאים; read imp. הנבא, with ט καὶ προφητεύσεις, the part. being a meaning- 30 less repetition. The text has been not a little worked over by the scribes; thus § here adds להן.
א לנביאי מלכם, an impossible construction; a part. at least would be necessary, as in v. 17; read אליהם, with ט πρὸς αὐτούς. The reading of א seems to be a gloss on אליהם (after v. 17), which expelled the latter from the text (cf. CORN.). 35
HITZ., SIEGFR. retain א.
- (3) א ארני, ט.
א הוּי עַל הַנְּבִיאִים הַנְּבִלִים אֲשֶׁר הָלְכִים אַחֲרֵי רוּחַם; ט οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρ- 40 δίας αὐτῶν = הוּי עַל הַנְּבִיאִים מַלְכֵם, from which א appears to have been expanded by the insertion of הנבילים as gloss, and the substitution of the final clause 40 (CORNILL).
- (5) א עליהם; ט ἔστησαν = עמדו. The change of person, as in vv. 4.5.6 in א, is com- 45 mon; ט simplifies.
For א פרצות read sing., after ט, with CORN., STADE, the ת being dittography from following word.
א במלחמה, ט, perhaps gloss, perhaps expelled in ט (οἱ λέγοντες) by לאמר or האמרים.
- (6) א וקם. Read verb וקמו, with ט μαντευόμενοι. Or, two inf. abs. חוּ קם may be read.
א האמרים, omit the article, as the clause is a simple circumstantial one. 50
- (7) א ואמרים, omit ו (circumstantial clause). The whole clause is lacking in ט, and may be scribal repetition after v. 6.
- (8) א ארני, ט (twice). — א עליכם, write עליכם, ט ἐφ' ὑμᾶς.

- 11 (22) After **א** כַּנְפֵיהֶם CORN. inserts מֵעַל הָאָרֶץ as in 10, 19, a complement that seems necessary on account of the following לַעֲמָתָם לְעָמָתָם; cf. 1, 20.
- (23) **א** וַיַּעַל כְּבוֹד יְהוָה מֵעַל תּוֹךְ הָעִיר **א**. To this CORN. objects that JHVH was not over the midst of the city, but in the sanctuary, and emends (looking to 10, 2ff.) to וַיַּעֲמֹד עָלֶיהָ מֵעַל תּוֹךְ הָעִיר (smoke of the burning city), transposing the words to the end of the verse. But the expression *midst of the city* is a general one, the contrast being between the *city* (in which stood the Temple) and the *mountain* to which JHVH, abandoning the city, now goes. CORN.'s change of text is too violent, and does not offer the report of the man which we expect after 10, 2. 5
- (24) **א** וַיְהִי בַּיּוֹם הַהוּא כַּמֵּן אֲנִי, found in **ט**, but producing an improbable tautology. 10
א וַיַּעַל מֵעַל הַמְּרֹאֹתָהּ; **ט** καὶ ἀνέβη ἐκ τῆς ὀράσεως, which HITZ. and CORN. adopt; but **א** is more natural.
- 12 (2) **א** בְּתוֹךְ הַתּוֹעֲבוֹתֵיהֶם; **ט** ἐν μέσῳ τῶν ἀδικοῦντων αὐτῶν, an expression that occurs nowhere else in Ezek. (a similar expression is found in Lev. 16, 16), 15 and does not accord with the following clause. HITZ. מֵרֹמֵהּ, after Jer. 9, 5; CORN. follows **ט**, holding that **ב**' מרי is corruption of 'תו'.
 Before אֲנִי insert ו, with **ט**.
- (3) **א** וְגַלְיָהּ, **ט**, copyist's repetition of preceding word. 20
- (4) **א** וְגַלְיָהּ; **ט** וְגַלְיָהּ, first **ג**, but the comparison is here appropriate.
א וְגַלְיָהּ (second time), **ט** **ט**VS, perhaps scribal repetition from preceding occurrence.
- (5) **א** הִצִּיאָהּ. Write Qal יִצְאָהּ, with **ט**S, as the connection requires.
- (6) CORN., changing the order of words, writes בְּעֶלְמָהּ תַּצֵּא לְעִינֵיהֶם עַל קִתְּהָ תִּשָּׂא, on the 25 ground that **א** exhibits an intolerable *hysteron proteron*; but the order in **א** seems not unnatural.
א תִּצְוִיָּהּ. Write Qal תַּצֵּא, with **ט**S.
- (7) **א** וְגַלְיָהּ, **ט**, but necessary. 30
א כַּאֲשֶׁר; **ט** κατὰ πάντα ὅσα.
א + בְּיָד, **ט**S, explanatory gloss, or scribal corrupt repetition from preceding or succeeding word.
- (10) **א** הִצִּיאָהּ. Write Qal יִצְאָהּ, with **ט**S.
 (10) **א** הַנְּשִׂיָּא הַמְּשָׂא הוּא בִירוּשָׁלַם וְכֹל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם. A difficult text, supported in general by all the Versions, which, however, suggest no satisfactory emenda- 35 tion. For the first three words **ט**V has ὁ ἀρχαὺς καὶ ὁ ἀφηγοῦμενος, repetition of הַנְּשִׂיָּא; **ט**ASH תִּשָּׂא אֶרֶץ. א. תִּשָּׂא אֶרֶץ; **ט** וְגַלְיָהּ וְגַלְיָהּ וְגַלְיָהּ = יִשָּׂא = הַנְּשִׂיָּא יִשָּׂא; **ט** super *ducem onus istud*; **ט** על רַבָּא מְשָׂא נְבוֹאֲתָא הִיא. We may suppose a play upon words in מְשָׂא (taken in its two senses of *burden* and *prophecy*) as in Jer. 23, 33-40, especially v. 33 (as in **ט**) *ye are the mēšā*, and render *The prince is 40 this burden* (or *massā*) &c.; or *עַל* might be inserted before הַנְּשִׂיָּא (so **ט**) and *כל* and *בֵּית* (in any case write *בְּתוֹכָהּ* for *בְּתוֹכָם*). See DAVIDSON, HITZ. Otherwise the passage must be omitted as gloss (so CORN., SIEGFR.), though it seems to be a natural introduction to what follows. Cf. BERTHOLET.
- (12) For **א** *עַל* write *עַל*, as in v. 6. 45
 In **א** וַיְהִי *עַל* omit the *ו*, with **ט**, as error of copyist.
א וְהִתְרִיב; write sing., with **ט**.
א הִצִּיאָהּ, Hif. inf., write Qal יִצְאָהּ (so **ט**), as the connection requires.
א אֲשֶׁר לֹא יִרְאֶה לְעֵין הוּא אֶת הָאָרֶץ. The *לְעֵין*, **ט**S, is perhaps copyist's corrupt repetition of preceding *לְעֵין*, and *הוּא* is *explicitum*; in **ט** הָיָה לְבָרֶכְתָּהּ *because he has sin-* 50 *ned* there is perhaps the suggestion of an early *עַל*. **ט** ὁ πῶς μὴ ὀραθῆναι ὀφθαλμῶν καὶ αὐτὸς τῆν ἑξὶν οὐκ ὄψεται is an expansion of **א**, introducing an idea (that the king should not be seen) foreign to the purpose of the description (cf. v. 6).

- 13 Aramaic-speaking scribe, who noted that the figure in the text contained an allusion to birds.
- (22) אַל הַבְּאֹתָם; write הַבְּאֹתָם (HITZ.), as in next clause, and with טַע, which, however, attach 2 plur. suff.
 אַל טַע, omitted by CORN., perhaps gloss to point out clearly that the כָּאֵב 5 of the righteous must be false.
- 14 (1) אַל וַיִּבְּאוּ; write וַיִּבְּאוּ, to agree with plur. subject; cf. 20, 1.
 אַל וְיִשְׂרָאֵל; טַע יִשְׂרָאֵל; § 1 חֶבֶד; CORN. בֵּית יִשְׂרָאֵל between זְקַנִּי and בֵּית יִשְׂרָאֵל 8, 11. 12, and omits it 20, 1.3; טַע omits it here and 20, 3. It seems to be a 10 matter of choice.
- (3) אַל עַל for אַל, see v. 4.
- (4) אַל אַרְנֵי טַע.
 Κῆθιβ; Q^{re} בָּא. Read בִּי, as in v. 7. For בִּי בִּרְבִּי גִלּוּיָו טַע has ἐν οἷς ἐνέχεται ἢ διὰ νοῦα αὐτοῦ, and in v. 7 in place of בִּי ἐν ψ̄ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. The two Greek 15 readings may represent the same Hebrew text (and this text would contain more than בִּי), in which case there is omission or addition in אַל or טַע in v. 4 or in v. 7. The בִּי בִּרְבִּי גִלּוּיָו is omitted by CORNILL on the doubtful grounds that בִּרְבִּי does not appear in טַע, and that the clause is wanting in v. 7. A difference between the readings of the Hebrew in vv. 4 and 7 would not be very strange. What Hebrew 20 text טַע is based on is not clear. The other Versions support אַל.
- (5) אַל קִלְמֵם טַע, possibly scribal addition.
- (7) אַל בִּי; on the reading of טַע see on v. 4 above.
- (8) אַל וְהִשְׁמֹתִיהוּ. Read וְהִשְׁמֹתִיהוּ; טַע καὶ θήσομαι αὐτόν.
 אַל מִשְׁלֵים must be written sing. 25
 אַל לְהִרְפָּה; טַע εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμόν = לְשִׁמְמָה וּלְמִשְׁמָה; CORN. לְהִרְפָּה וּלְמִשְׁלֵים. Such familiar phrases are specially liable to scribal change.
- (11) אַל אַרְנֵי טַע.
- (14) אַל דְּנָאֵל, and so v. 20; 28, 3, for which BĀR and GINSBURG give Q^{re} דְּנִיאֵל, a 30 *scriptio plena* probably not original.
 אַל וַיִּנְצְלוּ נַפְשָׁם; טַע σωθήσονται, = וַיִּנְצְלוּ, as in v. 16. טַע is followed by EW., HITZ., CORN. Piel occurs nowhere else in this sense, but, as it is found only three times (Ex. 3, 22; 12, 36; 2 Chr. 20, 25) the usage is hardly sufficient to cause its rejection here.
- אַל אַרְנֵי טַע. 35
- (15) To אַל לוֹ CORN. objects that the distinctive sense of this particle is here inappropriate, and writes וְ, after v. 17; but for the simple hypothetical force of לוֹ see Gen. 50, 15; Mic. 2, 11. A strong (though perhaps not decisive) ground for writing וְ here is the construction in vv. 17. 19. טַע seems to have had לוֹ. [For לוֹ (i. e. אוֹ or + וְ verily) = וְ see Johns Hopkins University Circulars, Vol. 13, 40 No. 114 (July, 1894), p. 107^b; cf. the note on Ezra 1, 5. לוֹ יִשְׁמְנוּ יוֹסֵף, Gen. 50, 15, is not hypothetical but means simply: Joseph will surely prosecute us (cf. DELITZSCH, *Assyr. Handwörterbuch*, p. 373^b). Ez. 14, 12-20 must have been influenced by the Babylonian Account of the Flood, col. iv, ll. 12-20 (HAUPT, *Nimrod-Epos*, p. 142, ll. 180-194); cf. DELITZSCH, *Paradies*, 146; JEREMIAS, *Izdu- 45 bar-Nimrod*, p. 54, n. 92; GUNKEL, *Chaos*, p. 428. — P. H.]
- (16) Before אַל שְׁלֵשֶׁת אַל (as in v. 18), the condition being here continued.
 אַל אַרְנֵי טַע.
- (18) אַל אַרְנֵי טַע.
- (19) אַל אַל, copyist's error for עַל. 50
- (20) Κῆθιβ; דְּנָאֵל, see note on v. 14. — אַל אַרְנֵי טַע.
- (21) אַל אַרְנֵי טַע. — אַל אַל for עַל.
- (22) אַל הַמוֹצִיאִים; טַע οἱ ἐξάγουσιν; § 3 مخرجي; 3 *educentium*. The passive sense is to be

- 13 (9) **א** **וְהָיָה**; **ט** ἐκτενῶ = נטיתי, which is Ezekiel's term in threats (14,9 *al.*), and is here the probable reading.
א אל; write על. — **א** ארני, **ט**.
- (10) **א** והגם; **ט** καὶ αὐτοὶ = והמה.
- (11) **א** ויפל (1 is unnecessary). Though **יפל** stands in all the Versions, it is an unexpected anticipation of v. 12, and should be omitted, probably doublet of **תפל** (so CORN.).
 For **א** היה CORN. writes הגה, with **ט**; but it is better, after v. 13, to read יהיה. GRÄTZ takes it as imperative.
א ואתמה; **ט** καὶ δώσω, whence WELLI. (in SMEND) ואתמה; CORN. אתן. The rendering *ye* is improbable. If it be taken as verb, its object may be אבני (**ט**), or נשם (**ט**); the latter construction is adopted by CORN., the former is favored by v. 13. If the construction of **ט** be followed, תפלנה is left suspended; it is hardly possible to take it as relative clause (**ט** lapides . . . desuper irruentes), and it must be omitted. 15
- א** ותבקע Piel; point as Nif'al (**ט** βαγίσεται).
 (13) **א** ארני, **ט**.
- After **א** בַתְּמָה insert אתן, **ט** ἐπαῶ. CORN. reads תפלנה, omitting following לבלה.
 (15) **א** ואמר; write Nif'al ויאמר, with **ט**, and as in **א** v. 12.
א אין (twice); read אנה, after v. 12. [אין may mean *where*.² Compare אין Gen. 20 42,7, &c., אן, Assyri. *ānu*, Arab. أَيْنُ. Ass. *ānu* means both *where*.² and *there is not*; see DELITZSCH, HW, p. 48^b below and p. 49^a above. אין *ēn* is a later modification of *ān*; comp. *rāšū, rēšū*, &c. — P. H.]
- (16) V. 16 of **א** is explanation of the preceding figure, probably added by the Prophet, since it seems too long and formal for a scribal gloss. It is bracketed by CORN., 25 but retained by SMEND, SIEGF. as an exclamation.
א אל; read על, with **ט**.
- (18) **א** ארני, **ט**.
א יר; omit the terminal י, probably scribal miswriting from following י. יר is sing. of class, like following ראש. We may also write ירים. 30
א והמסכתות; omit the article as here out of place; **ט** ἐπιβόλαια.
א והנפשות תצוררנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה μου καὶ ψυχὰς περιποιούητε; **ט** et cum caperent animas populi mei vivificabant animas eorum (להן); **ט** the souls of my people ye hunt, and your own souls ye keep alive (so substantially **ט**, but paraphrasing). The idea given in **ט** is 35 only one that suits the connection (so Rashi, HITZ.); but the expression of the genitive by 'לע' and 'לכ' is hard, and the latter word is lacking in **ט**. CORN. omits both these as glosses, and for 'הצ' writes המותתנה (after v. 19); this change of verb is without Versional authority, and introduces prematurely the antithesis *kill . . . save* of v. 19. The reading 'נפ' עמי 'הצ' ונפשותיכן 'תה' would give a good sense, but 40 has no other support. The expression is better omitted as in its present form unintelligible.
- (19) **א** לעמי; **ט** λαῶ, adopted by CORNILL.
- (20) **א** אל, scribal error for על. — **ט** שם; read במ (HITZ.), with **ט**.
א + לפרהות, **ט**, perhaps gloss, more probably here scribal repetition from the 45 end of the verse.
א ורועתיכם, where the pronoun of the 2 p. makes a false reference; read ורועתיכם. CORN. brackets 'מ' על 'וד' on the ground that 'מ' ראש' does not occur in the parallel clause in v. 21.
א את נפשים, a false form and here meaningless. CORN.'s happy emendation אתן 50 נפשים is to be adopted: *I will set free the souls* &c.
א + לפרהות; **ט** εἰς διασκαρτισμόν, perhaps = לורח, cf. 6,5; **ט** ad volandum, from Aram. פרח; **ט** freely, Af'el, אפ'ל. The word is apparently a gloss by an

- 14 preferred, for the supposition is not *if some exiles should, like Noah, Daniel, and Job, bring their children away* (for the rescued remnant are not righteous), but *even if* (contrary to the statement of v. 16) *some persons should be spared*. For a different view, see MÜLLER, *Proph.*, pp. 132 f.
CORN., to avoid the tautology, omits על ירושלם את כל אשר הַבְּאִתִּי 5 before הַרְעָה; but the repetition in אַל is not without force, and is found in 633.
- (23) אַל אֲרֵנִי אַל 6. — In vv. 22.23 אַל from וַיַּחַמְתֶּם וַיַּעֲלִיחֶם is omitted in 6V, apparently by *homoteleuton*.
- 15 (4.5) On the mistranslation of 6 see SCHLEUSNER, CORN. 10
(6) אַל אֲרֵנִי אַל 6. אֲשֶׁר נִתְּתִי אַל. The 1 p. is here inappropriate, and we must read Nif'al, נָתַן, as in v. 4. But the אֲשֶׁר is also syntactically interruptive, and must be omitted; in the protasis נתן belongs naturally to באשר. The alteration in אַל seems to have been made by an early scribe who wished to express clearly the sovereignty of 15 JHVH.
(7) אַל יֵצְאוּ; GRÄTZ suggests יֵצְאוּ אַל. — וַיִּרְעוּ אַל; read וַיִּרְעוּ, with 6, the reference being more naturally to the Jerusalemites than to the exiles.
(8) אַל אֲרֵנִי אַל 6. — After מַעֲלֵי GRÄTZ would insert בִּי.
- 16 (3) אַל אֲרֵנִי אַל 6. 20
הַחֲמִי אַל. Omit the article, with 6, as in v. 45; it is the indefinite categories *Amorite, Hittite* that the description has in mind.
(4) אַל לֹא קָרַת שְׂרָף אַל 6. On the reading of 6 αὐτὸ ἔδησας τοὺς μαστοὺς σου (a corruption of אַל) see CORNILL's note. 25
אַל לְמַשְׁעֵי אַל 6, an obscure word, perhaps a gloss; it is regarded as suspicious by SMEND, and omitted by CORN. and SIEGFR. On the Assyrian *mesû* as = *wash*, see FRIEDR. DELITZSCH in BÄR's *Ezekiel*; [*Handwörterb.* 419^b; cf. בְּרַמְעֵתִי ברמעי *I water my couch with tears*, ψ 6,7. If לְמַשְׁעֵי means for *cleansing* (עֲלֵה לְאַתְחַקֵּהּ) it must be an Assyrian loan-word, the final ' expressing the long final vowel in Assyrian (*ana mesî*); it may have been a technical term. For the שׁ in Hebrew = Assy. 6 (*Johns Hopkins University Circulars*, Aug. 1887, p. 118^b) compare שִׁיק 'street,' properly 'narrow passage' (cf. *sîqu* 'narrow' = ضيق, with partial assimilation of the initial sibilant to the final ق; see *Hebraica* 1,231; *Am. Journ. of Phil.* 8,267 = *Assyr. E-vowel*, p. 3). For *sûqu* 'street,' diminutive *sugâqu* = 35 زقاق, see also *Beitr. z. Assyr.* 3,582, l. 27. The form فَعِيل of Arabic diminutive forms is due to امالة = غزِيل = Assy. *uzâlu* must be explained in the same way as modern Arabic *lisân* for *lisân*, &c. In Assyrian an *â* is changed into *ê*, not only under the influence of a preceding *i* (*gîrrêti* for *gîrrâtî*), but also under the influence of a preceding *u* (for instance, *šurmênu* 'cypress' for *šurmânu*, 40 *kurummêti* for *kurummâtî* (cf. my remarks on *unnênu* = *hunnânu* 'prayer' in the Critical Notes on Isaiah, p. 117, n. *); the *u* in such cases may have been sounded as *û*, cf. also note on 19,9. — P. H.] ἄθ, σωτηριαν = לְמִישַׁע; see further FIELD, *Hex.*
(5) אַל פְּנֵי אַל 6. write פ' על, as in 29,5; 32,4; 33,27 *al*. 45
(6) אַל וְאָמַר לְךָ בְּרַמְדֵי חַיִּים אַל 6. to be omitted as copyist's repetition, here uncalled for.
For אַל בְּרַמְדֵי (after לְךָ) the Heb. text of 6 seems to have had בְּרַמְדֵי, where מ is probably scribal miswriting for ב.
(7) אַל רַבְּבָה myriad, is here inappropriate, abandoning the figure which is maintain- 50 ed throughout the rest of the verse (CORN., DAVIDSON); the sense of the term is defined by following וַתִּרְבֵּי וַתִּגְדַּלֵּי 6 imp. πληθύνου, = רַב, adopted by CORN., and favored by REUSS, but the connection hardly permits a command, even

- 16 וְהָיָה לְהַפְדָּךְ אֱלֹהִים, deleted by CORN. as superfluous and interruptive. It is lacking in S, and might be dispensed with; but it gives an effective ending to the sentence.
- (36) אֱלֹהֵי אֲרָנִי אֱלֹהֵי.
 אֱלֹהֵי נְחֻשְׁתְּךָ, for which ORELLI suggests בַּשֶּׁתֶּךָ, and SMEND תּוֹנוּתִךְ; but the text is to be retained, the word probably having an obscene sense. \mathfrak{C} בַּהֲתִיךְ, and so the old Jewish interpreters; see GEIGER *Urschr.* 391. 392 and the notes of HITZ., CORN., DAVIDSON, BERTH., and FRIEDR. DEL. (in BÄR). [*Cf.* post-Biblical נְחֻשְׁתָּ under part, lower portion (LEVY, NHCW, p. 374^b below). Assy. *šupīlu ša sin-ništi* 'pudenda mulieris' is not derived from the stem שָׁפַל, but from *šupīlu*, a Šaf'el of the Piel of פָּאֵל = בעל to subdue (see DELITZSCH's *Handwörterbuch*, p. 514). However, שָׁפַל may be an old Šaf'el of פָּאֵל = בעל, just as Assy. *šakānu* 'to make' is a Šaf'el of כָּנַע to be. The *š* in *ušpīlu* is due to partial assimilation of the *š* to the preceding causative *š*; cf. Assy. *dišpu* 'honey' Mand. דּוּפְשָׁא (NÖLD., MG, § 51) = *dišbu*, *dibšu* = (דִּבְשָׁ); see *Beitr. z. Assyr.* 1, 2. — P. H.] 15
- אֱלֹהֵי וְנִרְנִיךְ אֲשֶׁר וְקָרַמְי בְּנִיךְ אֲשֶׁר, omit, with CORN., as old gloss (found in \mathfrak{C}) making direct mention of idolatry. — For the following וְנִרְנִיךְ אֲשֶׁר he writes וְנִרְנִיךְ, but there seems to be no ground for throwing out the reference to child-sacrifice. For אֱלֹהֵי כָרַמִּי read (with \mathfrak{C}) כָּרַמִּי, as is required by the connection.
- (37) אֱלֹהֵי עֲרַבְתָּ; read עֲנַבְתָּ, with GRÄTZ, HAL., as in 23, 5 *al*; עֲרַבְתָּ pleasant is here hardly 20 suitable.
 אֱלֹהֵי וְאָתָּה כָּל אֲשֶׁר אָהַבְתָּ עַל כָּל אֲשֶׁר שָׂנְאָתָּ, found in the Versions, is omitted by CORNILL as a gloss, the first half being repetition, the second introducing the hand of enemies as means of punishment instead of the malicious joy of supposed friends, as the context has it. It seems to be rhetorical repetition with explanatory addition, = *whether thou art now on friendly or unfriendly terms with them, or, not only the enemies* (which was to be expected), *but also these thy friends.* 25
- (38) אֱלֹהֵי מִשְׁפַּתִּי; omit the *y*, the plur. being uncalled for.
 אֱלֹהֵי וְשִׁפְלַת דָּם אֱלֹהֵי, but in accord with v. 36.
 אֱלֹהֵי וְנִתְחַתְּךָ דָּם חֲמָה וְקִנְיָה; read וְנִתְחַתְּךָ בְּחַיִּי וְקִי (see 23, 25). The text has been influenced by following וְנִתְחַתְּךָ אֶתְךָ בִּירָם; CORN. conjectures וְנִתְחַתְּךָ וְקִנְיָתִי. 30
- (39) אֱלֹהֵי נִבְרַח; write plur. נִבְרַח, to accord with following נִבְרַחְתָּ.
- (41) אֱלֹהֵי בַתִּיךְ; HALÉVY אִוְתִיךְ.
 אֱלֹהֵי וְהַשְׁבַּתִּיךָ, \mathfrak{C} kai ἀποστρέψω σε, from שׁוּב. CORN. transfers this word and the rest of v. 41 to v. 42 after בְּךָ. 35
- (42) אֱלֹהֵי וְקָרָה קִנְיָתִי מִמֶּךָ וְשָׁקַטְתִּי וְלֹא אֶעֱבֹד עִירָךְ, rejected by CORN. and SIEGFR. on the ground that it contains a promise, which is out of place in this strain of denunciation. DAVIDSON takes it to express the completion of punishment, the thought of the paragraph being then summed up in v. 43. It does not accord with the context, and should be omitted as a gloss, or changed into a threat. 40
- (43) וְתִרְנִי אֱלֹהֵי; write Hif. וְתִרְנִי אֱלֹהֵי. — וְנִבְרַחְתִּי; write Hif. וְנִבְרַחְתִּי אֱלֹהֵי. — בְּרַאשְׁךָ, with \mathfrak{C} . — אֱלֹהֵי אֲרָנִי אֱלֹהֵי, an inappropriate statement, since זָמָה (here introduced as something additional) has been the subject of the whole paragraph. For אֱלֹהֵי וְלֹא אֱלֹהֵי has kai οὐτως, = וְכֵן. — For עִשְׂתִּי HALÉVY reads נִשְׂתִּי. 45
- (45) The adjective phrases of אֱלֹהֵי וְנִבְרַחְתִּי, and נִעַלְתָּ אִשָּׁה וְנִבְרַחְתִּי, omitted by CORN. as meaningless, express religious faithlessness; they seem almost a necessary pendant to the preceding statements *thou art the daughter of thy mother* &c. — אֲחֻזְתִּיךְ; write plur. אֲחֻזְתֵּיךְ.
- (47) קָטַתְּ עִשְׂתִּי; write עִשְׂתִּיךְ. 50
 אֱלֹהֵי קָטַתְּ, an unknown word. SCHULTENS, EW., HITZ., SIEGFR. = Arab. *qāṭ* only; FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) = Assy. *qitṭu* 'a little'(?); ORELLI: *a little*, from קָטַתְּ to cut; SMEND, GRÄTZ, DAV.: corruption from כָּמַעַט; CORN.: not original. It is not

- 16 or to throw vv. 18 and 19 together without regard to length, or even to insert ותחיה at the beginning of v. 19.
- (19) אֱל + ויהי, gloss; see note on v. 16 above.
For אֱל האכלתיך, S (חלמסגלא) read מאכלתך. — ארני א, ^ ט.
- (20) אֱל לי, ^ ט. 5
CORN. omits מתנותך תקעט as grammatically suspicious, and the whole of v. 21 as identical in meaning with, and a gloss on, v. 20b. The passage omitted by him, however, is an appeal based on v. 20. In מתנותך it is better, with Q^rê, to insert ם before ך; see v. 15.
- (22) אֱל זאת על כל תועבתך ותונתך, ואת; ט τουτο παρα πασαν την παραειαν σου = זאת על כל תונתך.
K^ethib זכרת; נכרתי; read, as in margin, זכרת.
אֱל + היית, ^ S; ט εζησας = חיות, after v. 6.
- (23) אֱל אוי אוי לך, ^ ט; possibly a gloss, more probably omitted in ט by scribal error.
ארני א, ^ ט. 15
- (25) K^ethib תונותך; read plur., with Q^rê, תונותיך. — אל אֱל; read על, with ט.
- (26) אֱל תונתך; read תונתיך.
- (27) אֱל והנה גמתי ירי עליך ואנרע תקך ותתנה בנפש שגאותיך בנות פלשתים הנכלמות מדרך זמה + אֱל. This verse, though found in ט, is to be omitted as interrupting the list of infidelities (Egypt, Assyria, Chaldea), and as chronologically out of place. It is 20 an old gloss, added by a copyist who felt that the Philistine domination ought not to go unmentioned. The representation of the Philistines as ashamed of Israel's idolatry is strange. In any case זמה (here syntactically impossible) must be regarded as a gloss on מדרך. HALÉVY, *l. c.*, defends the verse.
- (29) אֱל כנען, ^ ט; perhaps scribal omission in the Greek, perhaps insertion in אֱל from 25 17,4. CORN. omits ב' ; HALÉVY reads (here and in 17,4) מארץ ב'.
For אֱל תונותך (read plur.) ט has (by scribal error) τας διαθηκας σου; cf. note on v. 30.
- (30) אֱל קה אפלה לקך, a somewhat difficult expression, for which, however, the Versions suggest no satisfactory emendation. טV τι διαθω την θυγατέρα σου; perhaps = 30 לקך מה אעשה לך (see Hos. 11, 8); S חבל, א, חבל, perhaps same text as that of ט; Z in quo mundabo cor tuum? (and so ΣΘ^Με^Σ), אפלה being derived from מול circumcise, in the tropical sense (CORNILL); for similar readings of S^H see FIELD. E had our text *how great the wickedness of thy heart!* (whence GRÄTZ 35 נולה for 'א). The expression *how weak thy heart!* fits not badly into the connection; לבך may be old copyist's error for לבך, or possibly the feminine form was invented or adopted (it is ἀπαξ λεγ.) in allusion to the idea of weakness (SMEND). CORN. writes לי לבריתך, מה לי διαθηκη being suggested by the διαθω of 40 ט and the *testamento tuo* of the Coptic and Arabic Versions; but this hardly suits the connection. HALÉVY proposes the doubtful לבה of Ex. 3, 2.
ארני א, ^ ט. — Instead of אֱל שְׁלֵטת אֱל ט has και εξεπόμενος τρισως (= ושְׁלֵטת) ἐν ταις θυγατρσιν σου.
- (31) In אֱל omit the ם. — K^ethib עשיתי והייתי; read Q^rê עשית והיית אֱל אֱל despise, unsuitable; ט συνάγουσα; read, with GRÄTZ, קבץ (cf. 22, 20; 2 Chr 24, 5); HITZ. קשש = קשש; CORN. לקט (Gen. 47, 14). 45
- (32) אֱל האשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים + אֱל, an old gloss (SMEND), found in ט (with variations from אֱל); a general observation, here out of place and an interruption of the sense.
- (34) אֱל בהונותך; read Hif. inf. בהונותך, and connect with the following clause (so 50 EWALD, SMEND, DAVIDSON).
The following words לא ואתך are omitted by CORN. as an interruptive and obscure gloss; but, the correction of the preceding word being made, they are a necessary part of the antithesis.

- difficulties. That it refers to the second eagle seems certain (so Rashi, HITZ., CORN.) from the interpretation (vv. 12-21) of the allegory: vv. 3-6 are explained in 12-14; 7 in 15; 8,9^a in 16; 10 in 18ff.; 9^b must be explained in 17, and we expect it to say that *he* (the eagle) *will not avail when it* (the vine) *is plucked up*. As the text stands, it naturally refers to the first eagle, but in any case it is defective. Following v. 17 we may insert *רַב יֵעֶשֶׂה* after *רַב עַם רַב* and, in accordance with the context, write *בְּנָתָק* or *בְּנִסְעַ* (*ἔκαστάσαι*) for *לִמְשָׂאוֹת*; this last is a corrupt form, for *מִשָּׂאָה* (*cf.* OLS. § 199^c), or in some way affected by following *אוֹתָהּ*. CORN. inserts *יָבוֹא* after *וְלֹא*, and for *לִיּוֹם שָׂאת לִמ'* writes *שָׂאת לִיּוֹם*; but *נִשָּׂא* is never used of plucking up a tree. HITZ. takes *לִמ'* as = *to elevate* (to prosperity), a sense that does not agree with the *מִש'*. GRÄTZ *לִמ' לִיאָה*. For prep. *ל* we must write *ב*, after the text stands, it naturally refers to the first eagle, but in any case the difficulty that in part of this clause (*עַם רַב*) the figure of the allegory is abandoned, and these two words should perhaps be deleted.
- (10) *וְיִבֶשׁ אֹן* and *הַיָּבֶשׁ* at the end of the verse, \wedge CORNILL; the Versions here vary 15 without materially affecting \wedge .
- (14.16) *וְיַעֲשֶׂה אֹן*; GRÄTZ *לְעֵבְרוֹ*, after ζ . — *אֲרָנִי אֹן*, \wedge ζ .
- (17) *וְיַעֲשֶׂה אֹן*; GRÄTZ *וְיֹשִׁיעַ*.
- (17) *וְיַעֲשֶׂה אֹן*, \wedge ζ ; perhaps omission of Greek copyist by *homoteleuton*.
- (19) *וְיַעֲשֶׂה אֹן*, \wedge ζ . 20
אֹן, apparently from *פֹּר*, though found elsewhere ($\psi\psi$ 33,10; 89,34), is probably *scriptio plena* for *הַפֵּר*, from *פֵּר*.
- (20) *אֹן* 20^b, beginning with *וְהָבִיאֹתֶיהוּ*, \wedge ζ , deleted by CORN. The statement that Zedekiah shall be taken to Babylon seems not out of place here, though it is not easy to account for its absence from ζ ; possibly the eye of the ζ scribe 25 skipped from *מִבְּלָה* to *בְּבָל*, and *וְהָב'* was afterwards omitted as unintelligible. *מַעְלוֹ אֹן*; GRÄTZ *מַעְלֵה*.
- (21) *וְיַעֲשֶׂה אֹן* (*מַבְרֻחֵי Q^re*); read *מַבְרָחוֹ*, as in 23,7. *וְיֹאֵל כָּל מ'* is lacking in ζ , and is possibly gloss on following *וְנִפְיֹ*; it is omitted by CORN.
- (22) *וְיַעֲשֶׂה אֹן*, \wedge ζ . 30
אֹן, fits the parallelism, though it may be omitted without serious loss. The text of ζ in this verse shows some confusion. The construction of *נָהָה*, without expressed object (*cf.* following *שִׁתְּלִי*), is to be noted. CORN. follows ζ . GRÄTZ *וְנִטְעִי*.
- (23) CORN.'s emendation *פָּאֲרָה* for *אֹן פְּרִי* is attractive, as the cedar is not properly a 35 fruit-bearing tree; but the text here appears to follow that of v. 8, where the nouns are the same, and the verbs change places, and *פְּרִי* may be used in the general sense of *product*; ζ *καρπόν*. After *וְנִטְעִי אֹן* CORN. inserts *כָּל חַיָּה*, as in 31,6. GRÄTZ *כָּל ה' הַשָּׂדֶה*.
- 18 (2) At beginning of the verse ζ inserts *בֵּן אָדָם*, an expression easily inserted or 40 omitted.
- אֹן* $\epsilon\nu$ τοῖς σλοῖς ἰσραηλ; *cf.* 12,22 where in this expression, in a similar connection, ζ agrees with \wedge .
- (3) *אֲרָנִי אֹן*, \wedge ζ . — *אֲרָנִי אֹן*, \wedge ζ . 45
אֹן $\mu\omega\sigma\lambda$; ζ *λεγομένη*; CORN. *מוֹשֶׁל*.
- (6) *אֲרָנִי אֹן*; read *עַל הָרִים*, after 33,25. Eating with the blood was a ceremonial crime, but not eating on the mountains; see W. ROBERTSON SMITH, *Religion of the Semites*², 343; *cf.* English Translation of *Leviticus*, p. 87, l. 10. *אֹן* $\mu\omega\sigma\lambda$, read *בְּנִתְהָה* (Lev. 15,20, CORNILL) or *נְהָה* (Ezek. 22,10, SMEND); 50 ζ *γυσαῖκα ἐν ἀφῆρῳ οὖσαν*.
- (7) *וְיִבֶשׁ אֹן*; read *שׁוֹב* (CORN.), which accords better with the construction in vv. 12. 16; *חֹב*, moreover, is an Aramaic word, not found elsewhere in OT as noun (verb

- 16 expressed by AVS , and might be omitted; but, as the temporal sense of כמעט is here not appropriate, we may read וזה for קט, which brings out the contrast in the two clauses, as in C חסוך היה חוביך אילהין. [An Assyrian word *gīṣtu* 'a little' does not exist. In the Charter of Nebuchadnezzar I, col. i, l. 19 we must read *saxri*; see HILPRECHT's edition of the text, Leipzig, 1883, p. 2, n. 3 and DELITZSCH's HWB 493. *Saxxu* means perhaps *pit, well* (בור); cf. שחה, שיקה, שוקה, שחה, *s* for *š* as in *xursāniš* &c. Cf. also *me šaxātu*, ASKT 114, 14 where *šaxātu* is perhaps plur. of שחה. The *h* of the verbal stem שחה is secondary (against DELITZSCH, *Prolog.* 119); cf. Syr. ܠܫܘܚܐ &c., Assy. *bāru* 'to catch,' originally in a pit (באר). — P. H.] 5
- (48.50) M ארני A C . — ראיתי M ; read ראיתי; I *vidisti*. 10
- (51) K^{ethib} אהותך and עשיתי; read אהותיך ($\text{Q}^{\text{rê}}$) and עשית. 5
- (52) M לאהותיך; read plur. לאהותיך. M 52^b (beginning with את וים) omitted by CORN. as repetition of 52^a; it seems to be repetition by the Prophet for emphasis. 15
- (53) M ושבות C ἀποστρέψω ; read ושבת. 15
- (54) M בנחמך אתן C $\text{Ἐν τῷ παροργίσει με}$, possibly from הכעם, more probably corruption of ἀπαρηγορεῖν (ΑΣ). We might then read בנחמי (as GRÄTZ suggests), and this would suit the statement of v. 53, while M is supported by the general context (vv. 51–53). 20
- (57) M רעתך; read ערנתך, with CORN., after v. 36; רעת is interpretation. 20
- M עת C ὕν ὄνειδος εἶ ; read עתה היית, as the connection demands.
- M ארם; read, with S , ארם, Edom, and not Syria, being Israel's enemy at this time. The following words וכל מביבותיך (A S), are a gloss, here out of place. Before following C נות insert ו. 25
- (59) M ארני A C . K^{ethib} ועשית; read $\text{Q}^{\text{rê}}$ ועשיתי. For the ו CORN. substitutes בי, which he transfers from the beginning of the verse; this is unnecessary if the verb be taken in present time.
- (61) M בקחתך C בקחתי . The latter reading is regarded as probable by HITZ., and adopted by CORN., GRÄTZ; but the reading of M agrees well with the context. On the readings of A and C cf. FIELD's note. 30
- (63) M ארני A C .
- 17 (3) M ארני A C . 35
- (5) M + קח A C S ; error of copyist, perhaps from preceding יקה. I *ut firmaret radicem*, and C למזרע נצביה seem to be mere attempts to supply a probable sense, as is the *he placed it* of RV. No Hebrew word קח is known.
- (6) M פראות; read פארות (so GINSBURG); the connection calls for a synonym of ברים; see 31, 5.6.8. On the true reading of M see notes of DE ROSSI, BÄR-DEL., and GINSBURG. 40
- (7) M אקר; read אחר, with C S .
- M עליו, read אליו, with C ἐπὶ αὐτόν . — In ודליותי make suff. fem.
- (8) M אל; write על, as in v. 5.
- (9) Before אמר C inserts ὁὐ τοῦτο , and CORN. לכן, a natural introduction more easily inserted than omitted. 45
- M ארני A C .
- M תעלה; insert the interrog. ה, probably fallen out by reason of the preceding ה (HITZIG).
- M ויבש כל טרפי צמהה תיבש M . This expression, difficult as it stands, might be assimilated in form to the last clause of v. 10 by inserting תיבש before יבש; but it is better, with CORN., SIEGFR., to omit the תיבש here. 50
- M ולא בורע גדולה ובעם רב למשאות אותה משרשיה. The clause presents various

- 19 mars the elegiac rhythm, but gives an unsatisfactory thought, and does not accord with v. 10. *How was thy mother a lioness!* is impossible both in Hebrew and in English or German; *Ź quare mater tua lezua inter leones cubavit* is out of the question. Read רָקָה (cf. Cant. 2,9), which gives an opening like that of v. 10, and prefix ל לביא. This change (the verse-division being made at ר) restores the rhythm not unsatisfactorily; but rhythm and sense are improved by transposing רבצה after כַּפְרִים (so CORN.). BUDDE (ZAT 2, 1 ff.) inserts a second 'ר in this place. \mathfrak{G} follows \mathfrak{M} , only giving ἐγενήθη for רבצה.
- (4) \mathfrak{M} וישמעו; read, with HITZ. וישמעו raised a cry. The following אליו must then be changed to עליו. 10
- (5) \mathfrak{M} נזחלה; \mathfrak{G} ἀνωσταται ἂπ' αὐτῆς; CORN. גואלה acted unwisely. \mathfrak{M} is unsatisfactory, whether we render waited or delayed, but nothing better presents itself. Possibly we should read נחלה, Nif. of חלה sick (cf. 34,4; Is. 17,11), or נהלא he was removed (cf. Mic. 4,7), or נדה he was carried off. 15
- \mathfrak{M} אחר; read אחר, with \mathfrak{G} .
- (7) \mathfrak{M} וירע אלמנותיו is unintelligible. \mathfrak{G} καὶ ἐνέμετο (= ירע) τῷ ἠρδοσεὶ αὐτοῦ (מעות?). *§ he walked in his might*, free rendering after \mathfrak{G} . \mathfrak{T} he destroyed his castles (or, palaces). *Ź didicit viduas facere*. EW. וירע ארמנותיהם, to which HITZ.'s objection that רעע may be used of breaking vessels but not palaces (for which נתץ is the word) seems to hold. HITZ.'s own emendation וירע אל קענותיו he carried off his 20 prey to his lair is somewhat remote, and so that of CORN., who changes HITZ.'s verb to וירבע, he lay down in his lair, referring to פש 104,22; 139,3. MARTI (cited by SIEGFR.) reads וירב and he multiplied his widows (suggested also by DAVIDSON), but the connection favors a reference to some physical destruction. GRÄTZ וערים (Is. 13,22, ארמנות or אלמנות; וירץ אלמנות; the same objection lies to רצץ as 25 to רעע above. It is perhaps impossible to restore the text with certainty. The connection seems to require for 'אלם some parallel to עריהם, and for the verb a sense akin to destroy, a parallel to החריב; I suggest וירע למענותיהם and he ravaged their dwellings (cf. Jer. 31,28 where this verb occurs as synonym of various expressions of destruction). 30
- \mathfrak{M} ויחריבם may appropriately be said of a lion, and CORN.'s emendation ועריהם seems unnecessary.
- (8) For \mathfrak{M} ויקנו, which has no object expressed, CORN. writes וינתרו beset, after \mathfrak{S} \mathfrak{S} בניש, *Ź convenerunt*. As in the parallel and equivalent expression in v. 4, וישמעו, עליו the appropriate object of the verb (קול, cf. Neh. 12,42 with Josh. 6,10) is 35 omitted, so here קול is omitted; render and the nations cried out against him; cf. DAVIDSON. The Versions support \mathfrak{M} , of which \mathfrak{S} \mathfrak{T} give free renderings. GRÄTZ ויהנו.
- (9) \mathfrak{M} ויתנהו בסוגר must be placed after כָּבַל, and ויקארוו בהחיים as in v. 4; he is led to Babylon, and there kept in a cage. The words ויקארוו במצרות are clearly 40 a gloss (possibly after 17,20) on ויתנהו בסוגר (CORN.). \mathfrak{G} καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλάκην. [For \mathfrak{M} סוגר write סיגר = Assy. *šigāru* 'cage,' see *Hebraica* I, 226 (for Heb ס = Assy. š, see note on 16,4). In the passages quoted by LEVY, *Neuhebr. Wörterb.* s. v. סיגר we must read סיגר = ساجور collar of a dog (contrast *Beitr. z. Assyrl.* I, 372 below). The pronunciation סיגר instead of ساجور (cf. BROCKEL. 45 MANN s. v.) is, of course, derived from our passage. — For החיים see notes on the English Translation of *Ezekiel*, p. 132, l. 53. — P. H.]
- \mathfrak{M} אל; write על. — The קינה-rhythm fails in 9^b.
10. VV. 10-14 form a second קינה with not very well defined elegiac rhythm. \mathfrak{M} ברקמ; read בקרם, a word which is possibly contained in \mathfrak{G} ὡς ἄνθος ἐν βοῶ = 50 ברמן. EDW. CALMET (cited, with disapproval, by HOUBIGANT) ברמל; CORN., SIEGFR. omit. Rashi, רמין, thou art like one whose mother was a vine. Cf. BÜTTCH. in *Stud. u. Krit.*, 1850, pp. 604 ff.

- 18 in Dan. 1, 10), and the collocation חוב חבלתו is difficult. — HALÉVY, RÉJ, Vol. 24, p. 48, objects to the fem. form חבלה, and reads חבל השיב ישיב.
- (9) אמת אל; read אתם, with ᄆ αὐτά, as in v. 19. — ארני אל, ᄆ.
- (10) אל + אה מאחר מאלה, apparently corrupted doublet of the following clause; the unintelligible אה is probably repetition out of אהר (DAVIDSON). ᄆ has for this and the following clause: καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἔπορεύθη, which gives a good sense, and is adopted by CORN. and SIEGFR., but seems rather to be a paraphrase of the text of אל (SMEND) with the form of which it is not easily brought into relation. The omission of the last clause of v. 10 gives tolerable clearness to the text. This clause possibly arose from a miswriting of the words (as emended) in v. 11: עשהכיבאמעלהם, the אה having been afterwards added. The ποι. ἁμ. of ᄆ may represent עשה הטאות, and the rest may be a gloss after v. 14.
- (11) אל + גם; read אם, ᄆ ἀλλὰ καί. — אל ההרים; read על הם, as in v. 6.
- (12) For BÄR's תועבות GINSBURG writes תעבות. 15
- (13) אל + וירא; ᄆ ἠὲ φεθῆ, CORN., SIEGFR. וירא; the latter reading accords best with the context; cf. GINSBURG's note.
- BÄR קהן; GINSB. קהן.
- (14) אל ההרים; read הם, as in v. 6.
- (15) BÄR ערום; GINSBURG ערום. 20
- (16) אל + מעני; read עני, as in v. 8 and in ᄆ.
- (17) אל + אה, unintelligible gloss, or accidental insertion of a copyist.
- (18) K^{ethib} רשע; insert article with Q^{ere}.
- (19) K^{ethib} חטאתו; read Q^{ere} חטאתו.
- (20) אל לו, ᄆ. 25
- (21) אל + ארני; ᄆ. — מדרבני; read sing. with ᄆ. - BÄR הוא; GINSB. הוא.
- (22) אל + ויעשה וחי; ᄆ, insertion of Hebrew scribe, an interruption of the thought. K^{ethib} צדקתי; read Q^{ere} צדקתי.
- (23) אל + עליהם; ᄆ, which inserts עלי with following עשה; this reading is supported by v. 24, and is to be adopted. For עליהם GRÄTZ reads הוא. 30
- (24) אל + וירא; read וירא, as in v. 14; ᄆ, omitted by CORN. and SIEGFR. as scribal insertion from v. 14, appropriate there but not here. The contrast expressed in v. 14 is not found here, but the ascription of fear to the sinner is appropriate. The word may have dropped out of ᄆ by scribal accident.
- K^{ethib} וישב; Q^{ere} וישב; read וישב. 35
- (25) אל + ויתכנו; read plur. ויתכנו, to agree with the plur. subject. ᄆ here has sing. subject and verb.
- (26) אל + לכן; ᄆ, perhaps lost by *homocoteleuton* with preceding יתכן.
- אל ארני, ᄆ.
- (27) אל + כם; read בי, with ᄆ (HITZ.), as the connection requires; כם, moreover, is not an allowable complement to פשע; for the construction SIEGFR. compares Jer. 33, 8. 40
- (28) אל ארני, ᄆ.
- אל וקשיבו וחי; ᄆ; a natural conclusion to the discourse, perhaps added by a scribe. 45
- 19 (1) אל, scribal error for על.
- אל נשאי; read sing. נשיא, with ᄆ, and to agree with the sing. pron. in next verse; so EW., HITZ., CORN., DAVIDSON, ORELLI. [The plural in such cases, however, may be *amplificative*; see note on 29, 3; cf. פש 24, 2; 42, 7; 105, 15; 137, 1, &c. 50 and Notes on Isaiah, p. 109, l. 9 — P. H.]
- (2) The rhythm of the verse is in disorder, and the word מה, found in all the Versions, offers serious difficulties. The translation *What was thy mother?* not only

- 20 copyist's repetition of the following וְקָרוּתֵי (LAG., *Prov.*, v; GGN 1882, pp. 168 ff. = *Mitth.* 1,91). CORN. במִּסְרֵר. On HITZ.'s emendation מִסְרֵר בְּרִית *pan of purifying* see KLOST. (in STRACK-ZÜCKLER), KITTEL (in KAUTZSCH), BUDDE (in HAUPT), on 2 Sam. 13,9. To the reading בַּמִּסְרֵר CORN. objects that 'ס means not *tale, count* (*Zählung*) but only *number* (*Zahl*), and that a synonym of שָׁבַט is here demanded. But in 1 Chr. 9,28 we have *they brought them in by tale* ('בַּמִּ), and both שָׁבַט and בְּרִיתֵי (v. 38) refer to a process of numbering.
- (38) אֱלֹהִים בִּי אֱלֹהִים, = בִּי, not preferable to אֱלֹהִים. — אֱלֹהִים יִבְיֹאוּ; read plur. יִבְיֹאוּ.
- (39) אֱלֹהִים לִבְנֵי עֲבָדָיו; אֱלֹהִים ἐξάρτατε, = אֲבָרוּ, or correction to avoid the apparent command to practice idolatry. HITZ., after 6, בעֲרוּ; CORN. הַעֲבִירוּ *put your idols away* (*pass your idols through the fire*), SIEGFR. *burn your idols*; but הָעֵ' does not mean *burn*, and *to pass idols through fire* (*i. e.* offer them up) would be an unexampled procedure (according to CORN. it is suggested by vv. 26.31). אֱלֹהִים is favored by the antithesis וְאַחֵר = *but afterwards*, not *and then*.
אֱלֹהִים אֵינֶכֶם שָׁמַעִים; אֱלֹהִים εἰ μὴ ὑμεῖς εἰσακούετε, so as to agree with preceding clause; HITZ., CORN., אֱלֹהִים אֵינֶכֶם. אֱלֹהִים ironically bids them serve idols now, declaring that hereafter they shall serve JHVH alone; 6 seriously commands the destruction of idols. The harder reading seems preferable. As to the possibility (denied by HITZ.) of participle instead of imperf. in future negative conditional clause, cf. EW. § 335^b; GES.-KAUTZSCH²⁶, § 159, v.
- (40) אֱלֹהִים + בָּאָרֶץ, אֱלֹהִים; omit, with CORN., as apparently dittography out of אֲרֶצָה, and here dragging and superfluous. GRÄTZ omits the ב of בָּבֵל.
- (43) אֱלֹהִים כָּל and אֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם, אֱלֹהִים, scribal plus or minus.
- (44) אֱלֹהִים לִמְעַן שָׁמִי לֹא; אֱלֹהִים ὅπως τὸ ὄνομα μου μὴ βεβηλωθῆ, the last word being insertion after vv. 9.14.22. — אֱלֹהִים בֵּית יִשְׂרָאֵל and אֲרֶנִּי, אֱלֹהִים.
- 21 (1) 6 (followed by S3, ARV) improperly includes אֱלֹהִים 21, 1-5 in c. 20.
- (2) אֱלֹהִים אֵל (twice); write עַל.
- אֱלֹהִים הִימְנָה, רָדוּם, נִגְבּוּם. 6 writes Θαλασσαν, Δαγρων, Ναγρεβ for אֱלֹהִים נִגְבּוּם, נִגְבּוּם.
- (7) Before אֲרָם 6 inserts הַנְּבָא. לִבְנֵי הַנְּבָא. — אֱלֹהִים אֵל; write עַל (twice).
- אֱלֹהִים מְקַרְשִׁים; 6 τὰ ἀγία αὐτῶν; write מְקַרְשִׁיָּה; for the plural, cf. 7,24.
- (8.9) אֱלֹהִים אֵלֶיךָ and אֵל; write עֲלֶיךָ and עַל.
- (9) אֱלֹהִים צָפוּנָה; write צָפוּנָה; 6 ἕως βορρᾶ.
- (12) אֱלֹהִים אֵל; write עַל.
- (14) אֱלֹהִים (BÄR and GINSBURG) אֲרֶנִּי, with edd. Brix., Ven. 1518, 1521, Complut., *al.*; see DE ROSSI. The reading יהוה seems preferable because Ezekiel nowhere else has 'א alone in his own utterances; see 18,25.29; 33,17.20, and cf. CORNILL *Proleg.*, p. 173.
- (15) אֱלֹהִים הִיָּה לָהּ; read, with CORN., הִיָּהֵל. SMEND, SIEGFR., GRÄTZ, הִיָּה (6 ὅπως γένῃ), which is graphically simpler, but does not so well suit in the (apparently) identical expression in v. 33. 3 *ut splendeat*, 3 *לְבָבוֹ*; are free renderings of אֱלֹהִים; 6 gives a loose paraphrase.
אֱלֹהִים + עֵץ + קֵץ. For these words, which are unintelligible, no satisfactory emendation has been proposed, and they are better omitted. There is possibly an allusion to 19,10-14; cf. note on v. 18 below. See SMEND, CORN., DAVIDSON, SIEGFR., GRÄTZ, BERTHOLET. [Cf. FRIEDRICH DELITZSCH in *Zeitschrift für Keilschriftforschung*, vol. 2, p. 390; ZA 1,51, *Proleg.* 135,1; WB 333; HWB 47^b; C. LEVIAS, *A Grammar of the Aramaic Idiom contained in the Babylonian Talmud*, Cincinnati, 1896, § 185 = *Hebraica* 13,78. — P. H.]
- (16) אֱלֹהִים וִיתֵן; GRÄTZ, 1 pers. sing. — אֱלֹהִים לְמִרְטָה; write לְטוֹבָה, from the parallelism (הִזְנֵנִי). The error was probably caused by the preceding פָּרְטָה. CORN. omits it and the two preceding words.
אֱלֹהִים + הִרְבָּ, a gloss which interrupts the connection.

- 19 (11) Instead of מטת and שבטי of א read sing., with ט, and as in v. 14; and make the predicates sing. here and in v. 12, and, in accordance with these changes, omit plur. ending in משלים. [The plural forms, מטת and שבטי, however, may again be *amplificative*; see above, p. 70, l. 50. — P. H.]
For א read עבותים (so CORNILL) read עבות clouds. 5
- (14) א ותנא אש ממטה בריה פריה אכלה. The connection of v. 14 with preceding context is not clear: the vine is cast down, the branch is burned (v. 12), the vine is transplanted (v. 13); whence, then, the fire of v. 14? If the verse be retained as a concluding resumptive statement, then, since the purpose seems to be to say that the destruction of the nation comes from the royal house, and since the 10 'בר' is inapposite, it is better to omit פריה, with ט, take בר' as object of אכלה, and (with CORN.) insert article before מטת.
Instead of למשול write משל as in emended text of v. 11.
- 20 (1) א וישראל א; οίκου Ισραηλ, and so CORN.; see note on 14, 3. 15
(3) א אלהים; write אליהם. — א ארני א, ט (twice).
(5) א ארני א, ט. — וישראל א; τὸν οἶκον Ισραηλ.
א ואשא ירי להם and the following ארני לירע בית יעקב א are regarded by CORN. as glosses; HITZ. thinks the second an insertion that interrupts the connection. They are found in ט (the first, however, as ארע εἰςρωσθῆν), and may be only 20 redundancies of style.
(6) א נתתי א; ἤτοιμασα; Ὡ provideram; write נתתי, as in v. 15. תור is used only of reconnoitering or spying out (Deut. 1, 33).
Before ונתח ארץ, with ט.
(7) א אליהם; write אלהים. 25
(9) א ואעש א; CORN. (after S) not so well: ואחוס. The general term עשה is here needed. — א תחל א; point as infinitive.
(10) א להוציאם מארץ מצרים א, ט, from similarity to preceding ארץ מצרים א. CORN. retains the former, and omits the latter as marring the parallelism and here inappropriate. It is a redundancy which appears to belong to the style of the 30 chapter.
(13) א אותם; GINSBURG אותם.
(14) א ואעשה א; CORN. ואחוסם, as in v. 9. — א תחל א; point as infinitive, as in v. 9.
(15) After ינתתי the sense requires the insertion of להם, as in ט.
Before ונתח ארץ, with ט; cf. v. 6. 35
(21) Before ה הקנים ט inserts και = גם. — א אותם; GINSBURG אותם.
(22) א והשבתי את ירי א, ט, perhaps scribal insertion.
א ואעש א; CORN. ואחוס, as in v. 9. — א תחל א.
(26) א למען אשר ידעו אשר אני יהוה א, ט, omission or insertion of scribes.
(27) א ארני א, ט. — א עור ואת א; ט, not so well, εως τούτου = עד ואת. 40
(28) א ויתגו שם פעם קרבנם א, ט, scribal plus or minus. — א עבות שם. עבת.
(29) V. 29 of א, ויאמר אלהם מה הקמה אשר אתם הקאים שם ויקרא שמה בקה עד היום הזה, is an ancient insertion, also found in ט, an etymological gloss, improbable for Ezekiel, who nowhere else gives an etymology; cf. FIELD's note; LAG., *Mith.* I, 213.
(30) א ארני א, ט. 45
The interrog. ה before ברך is omitted by CORN. (against ט) as inappropriate and probably repetition of preceding ה. The interrogative form is, however, natural and vigorous.
(31) א ובשאת א; ט και ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς, = ובראשית, which CORN. adopts, but the parallelism (בהעביר) favors א. 50
א לבל; read בכל, with ט. — א ארני א, ט.
(33-36) א ארני א in both verses, א, ט.
(37) א ובמקרא הקריה א; ט ἐν ὑποθῆμ. Read במקרא, with Ew., SMEND. The הברית is

- 21 The second יען הוֹכַרְכֵם (found in \mathfrak{G}) is omitted by CORN. as tautologous, scribal repetition; it is better taken as rhetorical repetition.
 בְּכַף אֵל; \mathfrak{G} ἐν τοῦτοις; HITZ., CORN., SIEGFR. בהם (that is, *on account of your sins*).
 For \mathfrak{M} , cf. 29,7.
- (30) \mathfrak{M} הלל רשע; HITZ., SIEGFR. (in SIEGFR.-STADT) רשע 'ח *overmastered* (degraded) *by wickedness*; SIEGFR. (in KAUTZSCH) omits 'ח. Better *profaned, wicked* (cf. v. 34, and ψ 75,5). 5
- (31) \mathfrak{M} אֲדַנִּי, \mathfrak{G} .
 \mathfrak{M} ואת לא ואת; \mathfrak{G} οὐ τοιαύτη ἔσται. Write ואת לא היה, *these are no more*, after reading in next verse. The same expression in the next verse CORN. emends to ואת לא כמותה 10
 seems to be, however, that the crown shall vanish till the future king comes.
- (33) \mathfrak{M} אֲדַנִּי, \mathfrak{G} . — \mathfrak{M} אל (twice); write על.
 \mathfrak{M} לְהַכִּיל, which affords no sense, must be changed to הַהִל, and transposed so as to stand before כָּרַק, as in v. 15. 15
- (34) \mathfrak{M} אֲדַנִּי; read, with HITZ., CORN., ואתה, the reference being to the sword.
 For following אל read על.
 \mathfrak{M} חללים; read חללים (see v. 30).
- (36) \mathfrak{M} באש; GRÄTZ.
- (37) \mathfrak{M} תהיה; read תהי, the predicates elsewhere in the paragraph being feminine. 20
- 22 (2) \mathfrak{M} הַתְּשֻׁבָה (second occurrence), \mathfrak{G} , probably repetition for emphasis.
- (3) Before עיר \mathfrak{G} inserts ω , as in 24,6.
 \mathfrak{M} עליה; $\mathfrak{S}\mathfrak{C}$ בתוכה, after preceding clause.
 At end of v. 3 CORN. inserts לקרב ימה *that her day may draw near*, to bring out 25
 the parallelism with the next verse. GRÄTZ transposes עתה לבוא to end of verse.
 \mathfrak{M} yields a good sense.
- (4) \mathfrak{M} ותקרבי ימך ותבוא ער שנותיך; \mathfrak{G} καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου καὶ ἤγγισας καιρὸν ἐτῶν σου; \mathfrak{I} agrees with \mathfrak{G} ; \mathfrak{S} *thy days are near, and the time of thy years is at hand*; \mathfrak{C} *the day of thy destruction is near, and the time of thy disgrace is at 30
 hand*. The Oriental Jews also read עת instead of ער (and so 2 MSS of DE ROSSI).
 The verbs should be either both Qal or both Hif.; the latter form is favored
 by v. 3 and the whole connection: Jerusalem has so acted as to bring
 on its punishment. In the first clause we must read *sing. day* (it is the day of
 judgment that is meant, cf. v. 3) and in the second clause we then expect *time*. 35
 \mathfrak{M} שנותיך must be omitted (with CORN.) as gloss, and עתך written as parallel to
 יומך. GRÄTZ inserts קץ after ער. \mathfrak{M} yields no sense. By error of eye GINSBURG,
 instead of ובגלולך, has ער שנותיך, which stands immediately beneath on the
 page [evidently misunderstanding of a correction in final revise. — P. H].
- (5) \mathfrak{M} האשם; GRÄTZ השם. 40
- (7) \mathfrak{M} עשו בעשק; cf. \mathfrak{M} and \mathfrak{G} in vv. 12.29; 18,18.
- (8) This verse (found in $\mathfrak{G}\mathfrak{I}\mathfrak{S}\mathfrak{C}$) is omitted by CORN. as the insertion of a ritualistic editor; but Ezekiel in this section freely mingles ritual and moral offenses. \mathfrak{G} has the verbs in 3 plur., and this is perhaps the true reading; the direct address to the city is found also in \mathfrak{M} v. 12, where \mathfrak{G} again has 3 pers. 45
- (9.12) \mathfrak{M} אל הקרים; write על הקם, as in 18,6. — \mathfrak{M} אֲדַנִּי, \mathfrak{G} .
- (13) \mathfrak{M} אל, for על. — רָמַך; write רָמַך, the following verb הוֹ calling for the plural.
- (14) \mathfrak{M} לימים; read בימים, with \mathfrak{G} ἐν.
- (16) \mathfrak{M} ונחלת; point as 1 p. (so \mathfrak{G}): ונחלתי *and I will be profaned* (SMEND, DAVIDSON); for the idea, cf. 13,19; 20,9; 36,20, and v. 26 below. The form in \mathfrak{M} is perhaps 50
 meant to get rid of the mention of the profanation of JHVH ; \mathfrak{C} איתקש. Instead
 of \mathfrak{I} CORN. writes אשר, and changes following כך to בה, with the sense *whereby*
I have been profaned, which does not agree with the time of v. 15. SIEGFR.

- 21 (17) אַל for על.
- (18) אַל (18) וְכֵן אִם נִשְׁבַּח מֵאֲסַת לֹא יִהְיֶה אַל, connected with the omitted clause of v. 15, and equally unintelligible. Cf. the מִשָּׁל of 19, 14.
- (19) אַל (19) וְהִכְפֵּל חֶרֶב שְׁלִישִׁתָּהּ אַל. The text is meaningless, but stands in all the Versions. A natural emendation would be: וְאָמְרָהּ חֶרֶב נִכְשָׁלִים, but it is graphically not easy. 5
 CORN., וְהִשְׁבֵּל חֶרֶב שְׁלִישִׁים let the sword of heroes bereave, simple and ingenious, but not natural; שְׁלִישִׁים means not heroes but officers (here not appropriate), and the sword in the text is described by its relation to the slain, not to the slayers. HITZ., וְהִכְפֵּה לְחַרְבֵּי שְׁלִישִׁתָּהּ curve (the hand) for a third sword. PETERS, וְהִכְפֵּה לְחַרְבֵּי (omitting שְׁלִישִׁתָּהּ as gloss), taking the verb in the sense (not elsewhere found) 10
 to seize with the hand. These are both graphically attractive; but, according to the context, the sword cannot be in the Prophet's hand.
 אַל (19) הַמְחַרְרָה ט' ἑκαστήσεις (so 2SC); GRÄTZ הַמְחַרְרָה.
 אַל (19) חֶרֶב הָלָל הַגְּדוֹלָה; read חֶרֶב הַלְלִים הַגְּדוֹלָה, in accordance with preceding clause.
- (20) אַל (20) הַמְּכַשְׁלִים ט' οἱ ἀσθενοῦντες; read הַנִּכְשָׁלִים, parallel to הַלְלִים. 15
 אַל (20) נִתְּמִי אֶבְחָתָה ט' . On an Assyrian אֶבְחָתָה as synonym of טַבַּח see FRIED. DELITZSCH in Zeitschrift für Keilschriftforschung, 2, 395; [cf. Heb. Langu. 29; Prol. 75; AW 27. The Assyr. stem אֶבְחָתָה = טַבַּח, however, does not exist. DELITZSCH does not give it in his HWB, p. 5^b, and *ibid.* p. 299^a he admits that the synonym of maqāḥu 'rack' 11 K 23,9 a.b is naḥaxu, not nabbaxu = 20
 na'bxu, מאַבַּח (see Beitr. z. Assyr. 1, 176 s. v. naḥaxu, and cf. ZDMG 40, 729 below). Instead of abūxu 'torture' Prol. 75, 3; AW 27 (cf. ZIMMERN, Busspsalmen, 93) DELITZSCH reads now apuxxu (see HWB, 112). — P. H.]
 אַל (20) חָה ט' אַךְ. CORN., חָהּ sharp, with 2 acuti.
 The doubtful ἀπαξ λεγ. מַעֲטָה is better written מַרְטָה, as in vv. 14. 15, with EW., 25
 SMEND, CORN., GRÄTZ.
- (21) אַל (21) אַל gives four terms, of which two are right and left, for the directions of the sword. It seems better, with BÖTTCHER, to get the other two directions by changing אַל (21) הַתְּאָהָרִי to הַתְּאָהָרִי, and הַקְּרִימִי to הַקְּרִימִי. CORN. retains הַתְּאָהָרִי, deriving it from חָדַר (ἡ δῆλον), and, with ט', omits הַקְּרִימִי as miswriting of הַשְּׂמִינִי, 30
 which the scribe forgot to cancel. ט' gives only the two directions right and left.
 אַל (21) פְּנִינִךְ S 1 pers. suff.; GRÄTZ, פְּנִינִיךְ.
- (22) אַל (22) אַל After תְּמַתִּי CORN. inserts בָּם, to complete the expression.
 For אַל (22) אַל write על, as in vv. 17. 19.
- (24) אַל (24) אַל write fem. אַחַת. 35
 אַל (24) אַל + אַחַת after וַיָּבֵן ט' , scribal repetition of following אַל (24) בְּרֵא (SMEND).
 אַל (24) אַל + אַחַת after עִיר ט' ἐπὶ ἀρχῆς; write בְּרֵאשִׁית.
 After following וַיָּבֵן insert עִיר, to make the phrase complete, at the head of the road to each city (cf. SMEND).
- (25) אַל (25) אַל בִּירוּשָׁלַם בְּצוּרָה ט' καὶ ἐπὶ ἱερουσαλημ ἐν μέσῳ αὐτῆς; write בִּירוּשָׁלַם בְּצוּרָה. 40
- (26) אַל (26) אַל write על (so ט').
- (27) אַל (27) אַל + אַחַת here out of place, copyist's repetition of same phrase in this verse below. [For בָּרִים, see above, p. 47, l. 46.] CORNILL, שָׂרִים, to appoint captains.
 אַל (27) אַל בְּצֹרַח, in slaughter (crushing), here inappropriate; ט' ἐν βῶθ. Write בְּצֹרַח. NOUBIGANT cited by ROSENMÜLLER, a noun which may probably be assumed 45
 from the verb יִצְרִיחַ shout, Is. 42, 13 (though this verb is apparently not in ט') and Zeph. 1, 14, ט' ἀσκηρᾶ (SMEND). CORN. holding this noun to be doubtful, writes אַחַת. [Cf. Assyr. cīrxu 'shout,' af. šucruxu 'to shout.']
- (28) אַל (28) אַל + אַחַת unnecessary alongside הַשָּׁבָעִים. 50
 אַל (28) אַל + אַחַת, unintelligible gloss (perhaps on קָסוֹם). אַל (28) ΑΘ, Ew., they think they have weeks upon weeks (שָׁבָעִית).
- (29) אַל (29) אַל אַרְנִי ט' .
 אַל (29) אַל point as Hif'il הַזְּכִירָם (twice). אַל (29) הַזְּכִירָם is scribal, incorrect form.

- 23 is possible, but so general an expression is here not unnatural. It is better to point שָׂפָטִים as elsewhere in the Book.
- (12) על אל; read אל; קִרְבִּים; read רבים, as in v. 5; [contrast above, p. 76, l. 48].
- (13) אל; וְהָרָא; EW. והרא. — For 13^a CORN. proposes וַיְבוֹאוּ אֵלֶיהָ וַיַּטְמְאוּהָ. The first pers. 5 is appropriate here, JHVH speaking as an observer. ו follows אל.
- (14) אל; אָנֹשִׁי מִתְּקָה; read אָנֹשִׁים מִתְּקִים. — Kⁱhīb; read Q^rē בְּשָׂרִים.
- (15) אל; תְּנִינִי; point תְּנִינִי, from the connection, and with the Versions. For the various Greek renderings of אל טְרוּחַי טְבוּלִים, and origin of the corrupt reading of ו παραπατά, see HOLMES-PARSONS. 10
- (16) Kⁱhīb; תְּעַנְבָה, Q^rē תְּעַנְבָה; see EW. 191^c, OLSH. 228^b, GES.-KAUTZSCH²⁶ § 48, d, KÖNIG, 1,645.
- (17) אל; דָּרִים; GEIGER (*Urschrift*, 398), not so well, דָּרִים. וְתִמְאָה; read וְתִשְׁבַּע, after a suggestion of CORNILL's; *was sated* fits the connection much better than *was defiled*; cf. 16, 28. 29. 15
- (18) אל; וְתִמְאָה אֶת עֲרֻתָהּ, omitted by CORNILL (against ו) as carelessly written, as containing a doublet, and as interrupting the sense. It may be equally well understood as fulness of expression.
- (19) In vv. 19. 20 ו has the verbs 2 sing. fem. On תְּעַנְבָה (v. 20) see note on v. 16. 20
- (20) אל; וּמִרְתָּ; GRÄTZ ומורת as = *memb. vir.*, with ו αἰδοῖα, but this seems to be the sense of בַּשָּׂר.
- (21) אל; מִמְצָרִים and לְמַעַן; read בְּמִצְרַיִם, with ו, and לְמַעַן, after אל, v. 3. HITZ., SM. 'when they, the Egyptians, &c. CORN. בעשות מצרים בהולך, taking ו as a softened expression for 'בת', and מצרים as agent, and so this last term is taken 25 by REUSS, DAV., SIEGFR.; but in v. 3 מ' is name of place. Point בעשות, as in v. 3. Cf. GEIGER, *Urschr.* 397. GRÄTZ בעשׂוּשׁ.
- (22) אל; אֲרָנִי וְ.
- (23) GRÄTZ deletes וְכִל, comparing v. 15; it may be sufficient to cancel the ו. 30
אל; קְרוּאִים; read רבים; see above, p. 76, l. 43. WINCKLER (*AT Unters.* 178^h) omits כל בני אשׁור on the ground that *Pegôd*, *Sō'a* and *Qō'a* did not belong to Assyria. To avoid this difficulty insert ו before כל. [In his *Altorient. Forsch.*, second series, 2, 254 (1899) WINCKLER proposes to read שׁוּת (=Assyr. *Sutū*) instead of שׁוּע, and קִר instead of קֻע (*the Babylonians, all the Chaldeans, Pekod, the Suteans and Kir*, with the gloss *all Assyrians*; cf. 35 Arrian iii, 8, 5 and Crit. Notes on Isaiah, p. 197, l. 37. — P. II.]
- (24) הַצֵּן, a ἄπ. λεγ., not understood by the Versions. ו ἀπὸ βορρᾶ, = מִצְפּוֹן, as in 26, 7, adopted by CORN., GRÄTZ; but the geographical notice, appropriate in the historical statement of c. 26 (whence it was perhaps inserted by a Greek scribe), is not so natural here. ו מִצְפּוֹן and וּמִצְפּוֹן with arms, followed by 40 RV, but the weapons are mentioned farther on in the verse. For later Jewish renderings, see Rashi, ed. BREITHAUPT. The connection favors the sense *multitude*, and it is better either so to understand הַצֵּן, or, with BÖTTCHER, SMEND (who refer to 26, 10), to read הַצֵּן (cf. HITZ.). FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) finds the stem in Assyr. *eḫinšī* (Flood-tablet 1, 43), which he takes as = 45 *heap together, collect*. [The stem of *eḫinšī*, however, is צָאן = طعن, Aram. טָעַן (see Gen. 45, 17, E) *lade*; cf. ZIMMERN, *Busspsalmen* 98, 2; FRIEDR. DELITZSCH, *Prolegomena* 176; JENSEN, *Kosmol.* 413, 77; and especially BELSER in *Beitr. zur Assyr.* 2, 142. In his HWB 556^a DELITZSCH takes the stem צָאן *to lade* to be identical with צָאן *to fill*; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 80^a. — P. II.] In the un- 50 certainty as to the meaning and existence of הַצֵּן it may be allowed to remain in the text (taken as = *multitude*), and the preposition ב should be inserted before it. It is omitted by REUSS and SIEGFRIED.

- 22 retains **א**, only omitting בך; but the nation is never the object of חלל elsewhere in Ezekiel. Σ, κατατρύσω σε; **ΑΘ** (in St. Jerome) *contaminabo te*. **EW.**, GRÄTZ ונחמתה.
- (18) כֹּהֲנֵיבֵן סֹנ; write קֹהֲנֵיבֵן. — סֹנִים **BÄR**; **GINSBURG** סֹנִים. **א** בתוך כֹּהֲנֵים כֹּסֶף. **א** חֵי **Ε** ἐν μέσῳ ἀργυρίου ἀναμετρημένου ἐστὶ, after which **CORN.** omits כֹּסֶף, which, however, is supported by v. 20. He also omits סֹנִים. **א** חֵי; **GRÄTZ** חֵי.
- (19) אֲדָנִי **Α**.
- (20) Before קָבָצָה the particle כֹּ is required by following בן. **א** וּנְסַחֵי אַהֲבָם **Ε** συνάσω, = קָנַסְתִּי, which **CORN.** adopts, and, with **Α**, omits וְנִסְחָתִי 10 at the beginning of v. 21. **Α** is simpler, **א** more vivid.
- (24) **א** מְטַרְרָה **Α** βερεχομένη; read Pual perf. of מַטַּר, מַטַּרָה (**HITZ.**, **CORN.**), or better, with **SMEND**, **ORELLI**, part. מְמַטַּרָה. The following גִּשְׁמָה may be pointed, against Masorah, as Pual perf.
- (25) **א** קָשָׁר; read אֲשֶׁר נְשִׂיאָהּ, with **Α** ἢς of ἀφηγοῦμενοι, as the connection requires. 15
- (26) Omit article in **א** הַטָּמֵא.
- (27) **א** לְאָבֵד נִפְשׁוֹת **Α**, omitted by **CORN.**, hardly a gloss. **CORN.** transposes v. 28, 29, on the ground that the *people* (v. 29) should be contrasted with the *princes* (27), and that the *man* of v. 30 stands naturally in connection with the *prophets* 20 (28). The order of **א**, however, *princes, prophets, people*, is also a natural one.
- (28) **א** אֲדָנִי **Α**.
- (29) **א** עֲשׂוּ (second occurrence); read עֲשׂוּ, after **Α** οὐκ ἀναστρεφόμενοι μετὰ κρίματος. The combination of עֲשׂוּ with בְּלֹא מִשְׁפָּט is inapposite. 25
- 23 (2) **א** חֵי is placed by **Α** after נְשִׂים; but this is hardly ground for changing the order of **א**.
- (3) **א** + וְנִי, **Α**, scribal insertion which breaks the connection. **א** חֵי, omitted by **CORN.**; cf. **GEIGER**, *Urschrift*, 397. The omission of **Α** may be free translation, while the insertion of חֵי in **א** is not easily accounted 30 for. We should rather expect its omission as *vox inhonesta*.
- (4) **א** + וְשִׂמּוֹתָן שִׂמּוֹתָן אֶהְיֶה וּיְרוּשָׁלַם אֶהְיֶיבָה + **א**, evidently an explanatory gloss, though found in all the Versions (so **HAUPT**).
- (5) **א** אֶל for עַל; see preceding clause. **א** קְרוּבִים, an ancient miswriting (found in all the Versions), not appropriate for 35 the Assyrians. **EW.** *warlike*, from Aram. קָרַב *war*, but this is highly improbable for Ezekiel, even if there were such an adj.; **SMEND** *warriors*; **HITZ.** *red* (= *قلب* to turn red, used of ripening dates!) explained by following *clothed in purple*; **CORN.** קְרוּאִים, as in v. 23, in sense of *famous* (cf. Num. 1, 16; 26, 9), but this sense is not proved; **REUSS**, **SIEGFR.**, **STADE** regard the word as probably 40 unrecognizable corruption. Read רְבִיבִים (Jer. 39, 13), which suits the connection, is an Assyrian title, and is graphically not hard. The *q*, having got into v. 5 (perhaps from preceding ר) would be repeated in vv. 12, 23.
- [In Jer. 21, 4 **SH** has מִלְחָמָה for **א** המלחמה (*יאת כל*); *qarābu, naqrabu, qitrubu* 'battle, war' are also found in Assyrian, but the common Assyrian word for 45 *warrior* is *qurādu*, which is also used as an epithet (*qurādu Bel*, &c.); cf. **SCHRADER**, **KAT**² 516 below. קְרוּבִים (also קְרוּאִים, v. 23) may be a corruption of קְרוּרִים = Assyrian *qurāde* 'warriors' or 'the warlike' (**DELITZSCH**, *Handwörterbuch*, p. 596^b). Assyrian has no article; therefore קְרוּרִים, not הקְרוּרִים; *qurāde* may have been looked upon as a part of the proper name. — P. II.] 50
- (8) **א** חֵי, **Α**; see v. 3.
- (10) **א** וְשִׂפּוֹטִים עֲשׂוּ בָהּ, omitted by **CORN.** as marring the parallelism, and on account of the divergencies of the Versions; he holds it to be a gloss after 16, 41. This

- 23 [For vv. 40-44 cf. PAUL RUBEN's *Crit. Remarks*, p. 22. — P. H.]
- (45) In אֹתָהֶם make the suffix fem., הֵן (cf. DIEHL *Pron. pers. suff.*, Giessen, 1895).
- (46) אֹלְעֵיהֶם; read עֲלֵיהֶן [see, however, note on Jud. 19,24. — P. H.]
- (47) אֹלְרִנְסוֹ; read inf. abs. רִנְסוּ, in accordance with preceding and following constructions, and with אֹלְקָהֶל, found in all Versions; omit, with CORN., as inappropriate after the change of the preceding verb; perhaps scribal repetition from preceding verse. Make the suff. in אֹלְבְּנֵיהֶם and בְּנֵיהֶם feminine [cf. above, l. 3].
- (49) אֹלְוַנְתָנוּ; S 1 pers. sing. — אֹלְאֲרָנִי, אֹלְ
- 24 (2) אֹלְעַצְמֵי הַיּוֹם, copyist's insertion from the end of the verse, here out of place. — אֹלְאֵל, error for על.
- (3) אֹלְבֵית; אֹלְאֵל. — אֹלְאֲרָנִי, אֹלְ
- The second אֹלְשַׁפָּת of אֹלְאֵל, אֹלְ, may be accidental repetition, or it may be for emphasis.
- (5) אֹלְמִמְבָּחַר; אֹלְמִמְבָּחַר. אֹלְהַעֲצָמִים, an old miswriting for הַעֲצָמִים (BÜTTCHER, EWALD). אֹלְרֵתְחִיָּה, error induced by preceding רֵתַח; read גַּתְחִיָּה *pieces*, v. 4 (SMEND; cf. HITZ.).
- (6) אֹלְאֲרָנִי, אֹלְ
- V. 6^b of אֹלְ, beginning with לְגַתְחִיָּה, is better, with CORN., transposed to follow v. 10, where it agrees with the *empty* of v. 11, while in 6^a there is no mention of *pieces*. With this omission the connection between the *rust* of 6^a and the *blood* of 7 becomes clear.
- (7) [חִיָּה has no connection with Assyr. *cuḥū*; *cuḥū* means *marsh, fen-land* or an *artificial island* in the midst of a lake. — P. H.]
- אֹלְשַׁפְּתָהּ, as in v. 8, but the retaliatory tone of v. 8 is thus lost.
- (9) אֹלְאֲרָנִי, אֹלְ
- אֹלְאֵי עִיר הַקְּדִשִׁים, אֹלְ, is possibly insertion from v. 6^a; but, though an interruption of the description, it stands not inappropriately at the beginning of this fresh address.
- (10) אֹלְהַרְקָה מְרֻקָּחָה (in all Versions) *brew the broth*; so Σ3 (probably also ΑΘ) and Rashi; אֹלְἐλάττωθη ὁ ζῶμας, perhaps for ἐψηθη ὁ ζ. (so S); אֹלְorder the troops; see HITZ., SM., CORN.; SIEGFR. omits it as uncertain in meaning. According to Rashi the meaning of the stem, both here and in Ex. 30,25.33 (*the anointing oil*), is *to make a mixture*. אֹלְוְהַעֲצָמוֹת יִחְרוּ, אֹלְ, is best omitted as scribal insertion, on account of the strangeness of the expression; the bones are not burned but boiled; see v. 5. Here insert v. 6^b of אֹלְ, אֹלְלֹא נָפַל עֲלֶיהָ נֹרָל; see above, note on (6), l. 21.
- (11) וְנִתְּכָה בְּתוֹכָהּ טְמֵאָתָה הָתֵם חֲלָאָתָה. CORN. takes exception to this clause as ill-written and meaningless; but is not this mention of the purpose to remove the impurity presupposed by the interpretation given in v. 13? טְמֵאָתָה in our verse might be considered interpretation of הַלְּאָתָה (though it should then stand second instead of first), but the two may naturally be mentioned.
- (12) אֹלְהָאֲנִים הַלְּאָתָה, אֹלְ, corrupt repetition of the preceding words, and here meaningless. The sense *she has wearied herself (or me) with toil*, if it could be got from the words, is here out of place. Before the next following clause CORNILL inserts בִּי, omitting ו.
- (12.13) אֹלְבְּמֵאֲתָתְךָ וְכָה: חֲלָאָתָה, meaningless. חֵ is scribal repetition of the same word standing just before, כָּה is repetition from מֵמַט below, and וְכָה is explanatory gloss. The words break the connection between vv. 12 and 13.

- 23 **א** קובע **Ϝ** φυλακίη; CORN. (but not after **Ϝ** ברים, which suits the connection; but **א** also yields a good sense.
- (25.26) **א**, v. 25^b, beginning with המה, and v. 26 are omitted by CORN. as interpolation; the passage has somewhat the appearance of an explanation, but is in place. It is given in all the Versions. 5
- (28) **א** שנאת; Ew., holding this to be not in keeping with the connection, שונאת or ונית; CORN. omits it. It is a bit of realism; cf. 16,37.
- (29) **א** וזמתך; omit ו, and delete סוף פסוק of v. 29 with **Ϝ**, taking ונ' ותו' as subject of following עשה.
- (30) **א** עשו may be retained as perf. or inf. abs., or we may write plur. עשו. 10
For **א** על אשר **Ϝ** has καί.
- (32) **א** ארני **Ϝ**.
Ϝ gives vv. 32.33 in shorter form than **א**, omitting תהיה לצחק וללעג (32) and ושקממה and שמרון (33). The plus of **א** may be scribal insertion, especially the interjected phrase in v. 32 (explanatory gloss), but this is not clearly the case. 15
SIEGFR. brackets as glosses the words addressed to Jerusalem in both verses (תהיה &c. in v. 32, and the first three words in v. 33), thus gaining a simple and clear sentence. CORN. omits תהיה לצחק וללעג, with **Ϝ**, in v. 32, and reads תמלא in v. 33. GRÄTZ places והרהבה next after ומרבה להכיל. The text of **א**, with its interjected exclamations, may be retained, except that שמרון, **Ϝ**, should probably 20
be omitted as gloss; cf. above, note on 4^b (so HAUPT).
- (34) **א** ואת חדשיה; **Ϝ** καὶ τὰς νεομηνας ἀδῆς ἀποστρέψω, = ואת חדשיה and a doubtful verb (HITZ. suggests שׁוּר). **Ϝ**, followed in part by GRÄTZ, has the improbable reading *thou shalt shave thy hair*. **א** must be rendered *its sherds thou shalt crush* (Num. 24,8), an inappropriate conception. For **א** ח' HITZ., 25
would read שמריה *its dregs*, and CORN., accepting this, proposes תנמאי *drain its dregs*, an attractive conjecture but for the rare verb נמא. DE WETTE, REUSS *lick* for 'ג'. The expression is better omitted, with SIEGFR.
- (34.35) **א** ושיך נתקי **Ϝ**, though hard, may be retained. 30
א ארני **Ϝ**.
- (38) **א** + ביום ההוא **Ϝ**, inapposite insertion from next verse.
- (40) The mixture of persons and numbers in vv. 40-42, bizarre to modern taste, is sustained in general by all the texts. **Ϝ** omits תשלחנה in v. 40, and for לאשר has εὐθὺς. CORN. makes all the predicates 3 pers. plur., and GRÄTZ all the suff. plur. fem. — For **א** באו לאשר, והנה, GRÄTZ reads באו מאשור. 35
- (41) **א** לפניה; the suff. in **Ϝ** is 3 plur. fem., in **Ϟ** 3 plur. masc.; **א** עליה, **Ϝ** 3 plur. fem. suff. The sense of **א** is good.
- (42) **א** שְׁלוֹ **Ϝ** ἄρμυνας. Read שְׁרִים, cf. 26,13. — For **א** ואל GRÄTZ suggests ואף. **א** + מוכבאים; omit as doublet or corrupt repetition of following סוכבאים (**Ϝ**); **Ϝ** has ἤκοντας, and **Ϝ** adducebantur et veniebant. The connection favors **א** מוכבאים. 40
CORN. makes a text widely different from that of **א** **Ϝ**.
- א** ויריהן and ראשיהן, with fem. suffixes referring to the two women; write suff. הם. since it is obviously the men that are adorned.
- (43) **א** + והיא (Q^cre יונג יונה (Q^cre עתה עת נאפים עת לבלה נאפים עת) to be omitted as probably a gloss, and in any case an interruption of the description, and un- 45
translatable. It is a comment on the conduct of the women, but the original text is irrecoverable. **Ϝ** καὶ εἶπα, Οὐκ ἐν τοῦτοις μοιχαεύουσι; καὶ ἔρξα πόρνης καὶ ἠδὲ ἐξεπόρνευσεν. The readings of the Hexapla give little help; see FIELD'S notes. Cf. also CORN.'s emendation and note.
- (44) **א** אליה; read אליהן, from the connection. 50
א ויבוא, point as plur., with **Ϝ** (probably); cf. following באו. The expression וי' אל' is omitted by CORNILL.
א אשת הזמה **Ϝ** τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. Read לעשות זמה. [For זמה cf. on Jud. 20,6.]

- 25 Assy. stem *šāṣu* (impf. *iššū*), a synonym of *qullulu* (cf. KING, *Magic*, No. 11, 10, DEL.) seems to mean *to slight, to neglect*; the synonym *nāṣu*, on the other hand, which may be identical with Heb. נָאָץ (cf. DEL. HW 646^b), does not occur in any connected text. — P. H.]
 אַל לְמַשְׁחִית; Ὁ ἐξαλειψαί (cf. Ὁ in 9,6); GRÄTZ אַל לְמַשְׁחִית אַל
 (17) אַל לְמַשְׁחִית אַל לְמַשְׁחִית אַל Ὁ, possibly scribal addition. 5
- 26 (1) The month, fallen out of אַל, is not supplied by the Versions, but, as the destruction of the city is here assumed, the date must be later than the fifth month (Jer. 52, 12). 10
- (2) אַל לְמַשְׁחִית; CORN. לְמַשְׁחִית, with reference to 38, 11; GRÄTZ לְמַשְׁחִית.
 אַל לְמַשְׁחִית; Ὁ ἡ πλήρης; Ὑ ἡ ἡμέρα; HITZ. מְלֵאָה; SIEGFR., CORN., GRÄTZ מְלֵאָה.
 The fullness seems to be more naturally said of Tyre, as in אַל (cf. 27, 25), and the curt antithesis in אַל מְלֵאָה, without expression of subjects, is appropriate in this exclamatory sentence. 15
- (3) אַל אַרְנֵי, Ὁ.
 אַל בְּהַעֲלוֹת; Ὁ ὡς ἀναβαίνει, = כְּעִלוֹת, and so Ἰῶ. Our word (Hif. instead of Qal) might be scribal imitation of preceding העֲלִיתִי (CORN.); yet the construction of Qal with לְמַשְׁחִית is difficult; the ל is hardly distributive (HITZ.), or original Aramaizing sign of acc. (SMEND). For ל, Ἰῶ have ב; Ἰ *mare fluctuans*. If we write 20 Qal inf., ל should be changed to ב; it is perhaps better to retain Hif., and omit ל as the insertion of an Aramaizing scribe. Cf. v. 19.
- (4) BÄR חוּמַת; GINSBURG חוּמַת.
 (7) אַל אַרְנֵי before יְהוָה, Ὁ; so, too, v. 5. — אַל אַל; write על; Ὁ ἐπὶ σέ.
 אַל וְקָהַל וְעַם רַב; write וְקָהַל עַמִּים רַבִּים, with Ὁ καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν. 25 WELLM. (in SM.) עַם רַב, but the reference appears to be to a number of peoples, not as in 17, 15, but as in 32, 3.
 There is no ground for referring vv. 7-15 to the siege of Tyre by Antigonos, B.C. 315-313 (MANCHOT, JPT, 14, pp. 423 ff.).
- (9) אַל וְחָזַק קַלְקָלוֹ; Ὁ καὶ τὰς λόγχας (רַמַּח) αὐτοῦ ἀπέναντί σου; Ἰ *et vincas et arietes*. 30
 There seems to be no reason for departing from אַל.
- (10) אַל וְיִלְלֵנִי וְרַבֵּב; Ὁ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἀρμάτων, less probable; the acervation of terms is after Ezekiel's manner. CORN. omits וְיִלְלֵנִי, to preserve symmetry.
- (11) אַל וְתָרַד; Ὁ κατάρξει = יוריר. There is little to choose between the two readings.
- (12) Ὁ puts all the verbs in v. 12 in the sing., continuing Nebuchadnezzar as subject; 35 here also it is hard to decide between Ὁ and אַל. The sing. seems more natural, but might for that very reason be written by a Hebrew or Greek scribe.
 אַל יִשְׁמוּ; Ὁ ἐμβαλεῖ; GRÄTZ יִשְׁלִי.
- (14) אַל אַרְנֵי, Ὁ; Ὁ has Κύριος in v. 15; on what grounds is not clear.
- (15) אַל וְהָרַג הָרַג; Ὁ ἐν τῷ σπάσαι μάχαραν (הָרַב), two equally good readings. Instead 40 of אַל וְהָרַג point as Qal, הָרַג.
- (17) [The plur. ימים is *amplificative*; cf. Gen. 1, 10; ψ 24, 2; and above, p. 70, l. 51.—P. H.]
- (17.18) The elegy in Ὁ reads thus:—
 Πῶς κατελύθης ἐκ θαλάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινετή,
 Ἡ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν; 45
 Καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου.
 This commends itself by its simplicity and symmetry, and is to be adopted instead of the longer form in אַל; a comparison of the two texts will make it evident how the additions in אַל have arisen.
- (19) Τοῦ אַל בְּהַעֲלוֹת add suff. ך as in preceding בְּהַחֲתִי. 50
 Between vv. 19-21 (destruction by the sea) and vv. 1-6 (destruction by the nations) there is no discrepancy (MANCHOT, JPT, 14, 446; the former is made possible by the latter, or is poetical statement of the latter. The two descriptions are

- 24 (14) אַל וְלֹא אָנְתָּם, וְלֹא אָנְתָּם, scribal plus or minus.
 אַל שְׂפָטוֹךְ, וְקְרוּוֹ. Read שְׂפָטוֹךְךְ. — אַל אֲדָנִי, אָנְתָּם.
- (16) אַל וְלֹא הַבּוֹא דְמַעְקָה, וְלֹא הַבּוֹא דְמַעְקָה, possibly scribe's expansion.
- (17) אַל הִתְנַקֵּם דָּם מִשְׁתוּמָם; CORN. הִתְנַקֵּם דָּם מִשְׁתוּמָם, *restrain thyself, maintain a stupefied silence.* 5
 Instead of the order אַבְל מִתִּים אָבְל SMEND writes מִתִּים אַבְל, which may be accepted, though it is against the order in the Versions; cf. HITZ.'s note.
 For אַל אֲנָשִׁים WELLH. (in SMEND) suggests אֲנָשִׁים, which, however, hardly yields the sense *bread of mourning*; for the custom of the funeral-meal DAVIDSON compares Jer. 16,7. *¶ cibos lugentium*, and so \mathfrak{C} . Read אֲנָשִׁים, after Hos. 9,4, 10
 א' לַחֵם, וְ \mathfrak{C} ἄρτος πένθους (and so \mathfrak{S}), *¶ panis lugentium.*
- (18) On the text of \mathfrak{C} see CORN.'s note. (21) אַל אֲדָנִי, אָנְתָּם.
- (22) אַל אֲנָשִׁים; read אֲנָשִׁים, as in v. 17.
- (23) אַל וּפְאָרְכֵם; read וּפְאָרְכֵם, after the analogy of the rest of the verse.
- (24) אַל אֲדָנִי, אָנְתָּם. 15

- 25 (3) אַל אֲדָנִי (twice) אָנְתָּם.
 אַל אַל (3 times); \mathfrak{C} ἐπι; read עַל.
 D. H. MÜLLER (*Proph.*) omits the last clause of the verse on strophic grounds.
- (4) אַל יִשְׁבוּ Pi., only here; $\mathfrak{C}\mathfrak{S}$ read Qal. 20
- (6) אַל אֲדָנִי, אָנְתָּם.
 אַל וְהַשְׂמֵחָה בְּבַל שְׂאֵתָךְ בְּנַשְׁךְ, and so $\mathfrak{C}\mathfrak{E}$, except that in the last two words they omit suff. ךְ and prefix ב; A had שְׂאֵתָךְ, and this word is confirmed by Θ , σύν πᾶσι τοῖς μετὰ σοῦ, = בְּבַל שְׂאֵתָךְ. The בְּבַל הוּא is suspicious in itself, since the preceding expressions have inf., and it is lacking in \mathfrak{C} (followed by \mathfrak{S}) καὶ ἐπέχαρας ἐκ 25
 ψυχῆς σου; that this expression is the rendering of 'ב' ש' (and not of 'ב' הוּא) appears from the translation by \mathfrak{C} of the similar phrase in v. 15, and from \mathfrak{E} (ed. 30
 RANKE) here, *et insultasti in anima tua* (malicious joy). Instead of 'ב' הוּא we should, if it be not deleted, have to read וְשִׂמְחָה בְּבַל (cf. 36,5), but it is better to omit it, since, if it were original, it would be hard to account for its absence
 from \mathfrak{C} ; it appears to have been introduced into אַל from 36,5. CORN. retains this expression, and omits ש' בְּבַל, holding the latter to be lacking in \mathfrak{C} . GRÄTZ inserts לַב after כָּל (as in 36,5). Before ש' insert ו, with \mathfrak{C} , and as the connection requires.
- (7) K^othib בְּנִי, error of transcription for Q^orê בְּנִי. 35
 אַל לְנִוּים; \mathfrak{C} ἐν τοῖς ἔθνεσι.
 אַל אֲשַׁמְרֶךְ; \mathfrak{C} ἀπωλεία; CORN. omits it as destroying the parallelism. D. H. MÜLLER assumes, after 'א, a long lacuna as necessary to complete the stanza.
- (8) אַל אֲדָנִי, אָנְתָּם.
 אַל + וְשַׁעִיר, אָנְתָּם, here out of place, as the next paragraph is devoted to Edom. 40
 Before הַיְהוּדָה \mathfrak{C} inserts Ἰσραηλ, addition for completeness.
- (9) אַל + מְהַקְרִים, אָנְתָּם, copyist's repetition of following word, which is to be written מְעָרִים from the connection.
 אַל מְעָרִיו. The prep. is most easily taken in the privative sense (GES.-KAUTZSCH²⁶, § 119, γ'); the whole expression is difficult. The Versions, except \mathfrak{C} , follow אַל. 45
 K^othib וּקְרִיתֵם; read Q^orê וּקְרִיתֵם.
- (10) אַל וְנִתְתִּיה; omit the ו which breaks the syntactical connection. — אַל בְּנִוּים, אָנְתָּם.
- (12) אַל אֲדָנִי, אָנְתָּם. — אַל נִקָּם, אָנְתָּם. — אַל וַיֵּאשְׁמוּ; GRÄTZ וַיֵּאשְׁמוּ.
 אַל בְּהֵם; \mathfrak{C} δίκην. Read נִקָּם as above in this verse.
- (13) אַל אֲדָנִי, אָנְתָּם. — Connect מִתִּיקָן with the following words. 50
- (14) 16) אַל אֲדָנִי (three times) אָנְתָּם. — BÄR אֲדָנִי (v. 14, first occurrence); GINSE. אֲדָנִי.
 (15) אַל בְּשִׂמְחָה בְּנַפְשָׁם; \mathfrak{C} ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς; \mathfrak{I} *toto animo* (and so Σ ; \mathfrak{S} *with desire of their soul*; \mathfrak{E} *with exultation צִיּוֹנָה of soul*. See note on v. 6 above. [The

- 27 *(Onom.² 367, from the Armenian name for Cappadocia) וַנְּמָרִים; 3 Pygmaei; CORN. וַנְּמָרִים, Gen. 10, 18. Cappadocia seems too remote. Zemar, occurring in Gen. 10, 18 along with Arvad, is more probable, but still an uncertain name. The word seems to be the name of a people, and, till a satisfactory emendation is reached, must stand as in A. Cf. BERTHOLET.* 5
- (12) After אַ כֶּסֶף 6 has *kai* χρυσιον, here improbable; *gold* is nowhere else in OT mentioned in connection with Tarshish (SMEND).
[נתן (= Assy. *nulānu*, DEL. HW 450^b, c) means *to sell*, and עֲזָבוֹן (= Assy. *uzūbu*, HW 35^a, from *ezbu* 'to let'; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 4^b) is some stipulated compensation (syn. מערב; cf. vv. 27, 33); נתן בעֲזָבוֹן = *to give up for a consideration*. We must prefix the ב *pretii* (GES.-KAUTZSCH²⁶ § 119, p) throughout to עֲזָבוֹן and delete it before the objects sold. In v. 13 e. g. we must read . . . כֶּסֶף [בְּעֲזָבוֹן] instead of אַ נְתַנּוּ עֲזָבוֹן . . . בְּכֶסֶף; so, 100, in v. 13: . . . אֶפְשָׁא אַרְם [בְּמַעְרָב] נתנו; contrast STADE, *Akad. Reden und Abhandl.* (Giessen, 1899), p. 132. — P. II.] 10
- (14) אַ + וַפְּרָשִׁים, corrupt doublet of following וַפְּרָרִים; or else, scribal addition to preceding סוּסִים. It is found in 6, which renders it ἵπρις; but it must here mean *horses*; 6 omits וַפְּרָרִים, which, however, it is better, with CORN., to retain as natural accompaniment of סוּסִים, and to suppose that it has fallen out of 6 by scribal error. פְּרָשִׁים, being identical in meaning with סוּסִים, is hardly original. 15
- (15) אַ read לָרֶן, with 6, רָרֶן coming below, v. 20.
Instead of אַ קְתָרֶת point קְתָרֶת.
Κ^αθὶβ *καθίβ*; וַתְּבִינִים 6. On the word cf. H. LEWY, *Sem. Fremdwörter im Griech.*, pp. 35 f. 20
- (16) אַ אֶרֶם: read, with 6 (ἀνθρώπους) and 8, אֶרֶם, the progression here being from 25 south to north, and Syria coming in v. 18. The details of the products of Edom are doubtful. 6 omits אֶרְנָמָן and בּוּיָן, retaining the other textile fabric, וַרְקָמָה, for which CORN. suggests וַבְּרָקֶת (a precious stone), as in 28, 13. After וַרְקָמָה 6 inserts ἐκ Θαρσεῖς = מַתְרִישִׁישׁ, and for וַאֲסוֹת וַבְּרָבָד writes the proper names *kai* Λαμῶθ *kai* Χορχορ (Ἄ Παμμωθ *kai* Κορχορς). HILZIG, regarding the mention of textile stuffs between precious stones as improbable, would omit these three words; CORN. gets rid of them by emendations and omissions. In אַ and 6 we have two different texts, and our ignorance of the Edomite commerce makes it difficult to decide between them. Possibly אַ presents a mixture of two verses, one (with precious stones) relating to Edom, the other (with stuffs) relating to Syria. 35
Except here, אֶרְנָמָן and בּוּיָן are not mentioned in the description of the commerce of Tyre, vv. 12 25.
- (17) אַ בְּחִטֵּי מִנִּית 6; ἢ ἐν σίτου πράσει *kai* μύρων; 8 חֵטְלִים; 6 בְּחִטֵּי רִחוּשׁ. The second word may be the name of a product. CORN. *בַּחֲטִים וּבְנֹבָה wheat and spicery*, see Gen. 43, 11, an attractive emendation; GRÄTZ *בַּחֲטִים וּמוֹר rice* 40 seems to be a guess (or, for רִחוּשׁ?), 6 רִחוּשׁ perhaps *balsam*. As מ' may be the name of a place [cf. Jud. 11, 33], אַ may be doubtfully retained.
אַ פִּנְגָּא ἄπ. λεγ.; 6 κασίας *cassia*; 8 חֵטְלִים, *millet* [cf. פִּנְגָּא, Mishn. פִּנְגָּא = קְלוּיָא = Heb. *roasted grain*; 3 *balsamum*. It appears to be here meant as a sort of grain; CORN. emends to וַיִּנֵּן *wax* cf. HOFFMANN, *Phon. Inschriften*, p. 15]. 45
- (18) אַ בֶּרֶב מַעְשֵׂיָהּ 6.
אַ וַיִּצְמַח עֵצָה וַיִּזְן וַיִּזְן אַ. 6 *kai* ἔρια ἔξ Μιλήτου *kai* οἴνον. CORN., after an inscription of Nebuchadnezzar (see SCHÜRADER, *COT* 2, 22): *wine of . . . Çimmin, Hilban, Aranaban*; [cf. WINCKLER in *KB* iii, 2, 33, 23 and C. J. BAILL. in *PSBA* Feb. 7 '88] p. 217. — P. II.], writes *וַעֲמָן וַאֲרָנָב*, omitting *עֵצָה* as repetition of *עֵצָה*. This emendation has the advantage of accounting for אַ וַיִּזְן וַיִּזְן as miswriting of a text-word, and is ingenious and attractive; but see next note. *עֵצָה* may signify some color (cf. 3 *coloris optimi*, and Jud. 5, 10), or may be the name of a

- 26 obviously rhetorical variations of one theme, and may well be from the same hand.
- (20) אֱל (BĀR) אָת יִירָבִי בּוֹר; read אֱל, with ὁ πρὸς, and to accord with following אֱל. אֱל (BĀR) בְּהַרְבוֹת, and ὁ ὤς; read בְּהַרְבוֹת, from the connection. וְנִתְמִי צְבִי אֱל, ὁ ἀναστῆς, in which CORNILL happily recognizes הַתִּצְבִי; read אֱל 5 וְנִתְמִי צְבִי (ORELLI).
- (21) אֱל אֵל וְנִתְמִי צְבִי אֱל, ὁ, perhaps scribal expansion. CORNILL omits this phrase, and for following אֱל עוֹר ל writes עוֹר.
- 27 (2) Though this discourse is called a קִינָה, the elegy proper is contained in vv. 10 32-36. [See also WINCKLER, *AT Untersuchungen*, p. 115.]
- (3) אֱל אֲרִנִי אֱל. — הַיִּשְׁבֹּת; write הַיִּשְׁבֹּת. — אֲרִנִי אֱל. — אֲרִנִי; WEILH. (in SMEND) אֲרִנִי אֱל, which seems unpoetically explanatory.
- (4) אֱל אֱל; CORN. אֱל, but *dwelling-place* seems less appropriate than *domain*; גְּבוּלֵי גְרָאֲטִץ. 15
- (5) אֱל אֱל; read, with GRÄTZ, אֱל אֱל (cf. מִשְׁוֹתֶיךָ in v. 6).
- (6) אֱל אֱל; read, with ὁ, BOCHART, &c., אֱל אֱל; see Is. 41, 9; 60, 13, and cf. note on Ez. 31, 3.
- (7) אֱל אֱל; standing in ὁ in corrupt form, is omitted by CORN. as gloss, on the ground mainly that אֱל here can only mean *flag*, and that ancient ships had 20 no flags; see his excellent note. On the other hand, אֱל is used of a sail in Is. 33, 23, whence it may probably be inferred that sails (which were often colored) served as distinguishing signs for ships, which is the statement of אֱל; see also DAVIDSON'S note. [אֱל may be an Assyrian loan-word, = *nīšu* 'elevation' or 'something raised up,' stem נִשָּׂא (see DELITZSCH, HW 485^b and cf. מִשְׁעָתָה Jer. 6, 1), 25 and this is identical with *nīšu* 'signal, mark' (cf. שְׁעָתָה, Lev. 13, 2 &c.), symbol' (DEL. HW 482^b). — For the אֱל = Assyr. ש see above, p. 64, l. 32. — P. H.]
- (8) אֱל אֱל; ὁ καὶ οἱ ἀρχοντές σου οἱ κατοικοῦντες, apparently a doublet, whence CORN. אֱל אֱל instead of אֱל אֱל. Graphically either of these words might come from the other; אֱל is parallel to אֱל אֱל in v. 9, but the general term אֱל is also appropriate. 30
- (9) The description of the commerce of Tyre, vv. 9^b-25^a, is regarded by MANCHOT (JIT, 14, 423 ff.) and BERTHOLET as a later insertion, the קִינָה, vv. 3^b-9^a. 25^b-36, being complete and unitary without it. Yet the geographical details are in Ezekiel's manner, and he is probably the author of the commercial description; it either belongs to the original form, or was inserted by the Prophet. Such 35 detailed descriptions, with recurring formulas, are not out of accord with Ezekiel's style; cf. cc. 16. 17. 19. 20. 23. Nor is there an observable transition, in 3^b-9^a. 9^b-25^a, from poetry to prose; proper poetical rhythm we do not find till we come to the lament, vv. 32-36. Although, therefore, the supposition of an interpolation is attractive, it may be better to retain the present form of the chapter. 40
- (10) אֱל אֱל seems out of the question, and אֱל is doubtful; cf. W. M. MÜLLER, *Asien und Europa*, pp. 115 f. As the territory intended is Egyptian, it is better to conform this list to that of 30, 5, and read בּוֹשׁ לֹב (so GRÄTZ), פּוֹשׁ לֹב; see note on 30, 5.
- (11) אֱל אֱל; we might read אֱל אֱל, as in preceding verse, but a name of place is 45 more natural here. HALÉVY (*Mélanges d'épigraphie*, 69) reads אֱל אֱל *Cilicia*, and CORN. emends to אֱל אֱל, both geographically possible, but not highly probable, the relations between Tyre and these places being uncertain. Failing a satisfactory geographical name, the word must be omitted, perhaps (GRÄTZ) as ditogram from v. 10. [See also WINCKLER (*AT Untersucht.* 180^v), who suggests 50 *Chalkis*, west of Damascus.]
- אֱל אֱל אֱל.
- אֱל אֱל (and so ὁ) φύλακες, = שְׁמָרִים; ὁ אֱל אֱל *Cappadocians*, whence LAG.

- 27 (32) אֵל; write עלִיךְ; בְּנֵיהֶם אֵל, understood by **3** (*carmen lugubre*) as from נָהָה; **6** οἱ υἱοὶ αὐτῶν. CORN. omits. Write בְּנֵיהֶם.
- אֵל כְּרֶמֶה (BÄR, GINSB.), not כְּרֶמֶה; the word affords no sense, the Versions give nothing better, and CORN.'s emendation כְּבֵדָה *glorious*, commends itself as being graphically deducible from the word in the text and as offering an appropriate contrast to the destruction described in v. 34. D. H. MÜLLER כְּרֶמֶךְ like a [rock-cliff].
- (33) אֵל, רַבִּים אֵל.
- (34) אֵל; עַתָּה נִשְׁבְּרָת בְּיָמַי; **6** νῦν συντριβῆς ἐν θαλάσῃ. Read עַתָּה נִשְׁבְּרָת בְּיָמַי. Some MSS have the perf. (DE ROSSI).
- אֵל; בְּתוֹכְךָ; read, with CORN., בְּתוֹכוֹ.
- (35) אֵל; רַעְמוּ פָּנִים; **6** καὶ ἐδάκρυσεν τὸ πρόσωπον αὐτῶν (and so **3**; **3** *mutaverunt vultus*; CORN. דַּמְעוּ, GRÄTZ ועָפוּ, neither of which suits פָּנִים. The verb רַעַם is unsatisfactory, but nothing better suggests itself. For פָּנִים read פָּנֵיהֶם.
- (36) After אֵל בְּעַמִּים CORN. inserts שְׁמָהוּ, to complete the elegiac rhythm.
- 28 (1) WINCKLER (*AT Untersuch.*, pp. 114 f.) holds that c. 28 was not written by Ezekiel, his grounds being that the section vv. 11-19 is a weak imitation of c. 27, that 1-10 (in which Tyre is destroyed by JHVH) is parallel to c. 26 (in which the destroyer is Nebuchadnezzar), and that the reference to Daniel and the הַרְטָמִים (v. 3) points to a late post-Exilic date. These considerations do not appear to be decisive. We have here a series of denunciations of Tyre, like those against Egypt in cc. 29-32, with natural resemblances and differences. In v. 3 the reference is to *sages* who might easily belong to the 6th century B.C.
- (2) אֵל, אֲרָנִי אֵל.
- (3) אֵל; הֵלֵא אֵל. — Kēthib דְּנָאֵל, see note on 14, 14.
- אֵל; כָּל קְתוּבֵי; **6** σοφοί. Read הַרְטָמִים. CORN. הַרְטָמִים, on which WINCKLER bases an argument (see above, l. 21): 'h is a term of P, and might have been used by Ezekiel. Cf. 31, 8.
- The stem עָמַם has here not the sense *hide* or *deep*, *obscure*, but = *reach to*,
- (6) אֵל, אֲרָנִי אֵל. [equal.]
- (8) אֵל; וּמָתָה; write וּמָתָה in accordance with Ezekiel's usage in 2 sing. masc.; the ה is probably late scribal addition.
- (9) אֵל; מִתְּלִיךְ; point מִתְּלִיךְ, sing., parallel to הָרָנ. **6** omits מִ בִּיר מִ, which, however, is here desirable.
- (10) אֵל, אֲרָנִי אֵל.
- (12) אֵל; חֲזֹתָם תְּקִינָה; unintelligible in אֵל and the Versions. **6** ἀποσφραγίσματα δμοιῶσεως, and so **33**; **3** רָמִי לִמְנָא רְצוּקָתָא, like a *painted vessel*, reading apparently תְּכֵנִית (so Rashi, who renders it *painting*). [תְּכֵנִית (cf. 43, 10) seems to be = Assyri. *taknitu* 'careful preparation, model' (DEL. HW 338^a); for הוֹתָם cf. Hag. 2, 23; Jer. 22, 24; Cant. 8, 6; the expression means *one who is under special care and protection*, a *special protégé* or *favorite* (**6** ἀποσφραγίσματα δμοιῶσεως, i. e., *an impression of the same seal*, is practically equivalent to עָשׂוּי בְּצֶלְמוֹ, i. e. *cast in same mold*; cf. note on Gen. 1, 26). The description in the following verse presupposes this metaphor of the *model signet-ring*. הוֹתָם is Hebrew, not Assyrian; Assyriology can shed no light on this problem (contrast CORNILL and BERTHOLET *ad loc.*), though we may find same day the corresponding Assyrian term *kunūik* (or *qunūiq*; DEL. HW 589) *taknīti*. — P. 11.]
- אֵל; מִלְּא תְּכֵמָה; perhaps gloss on the preceding words, after vv. 3-4.
- (13) In the number of precious stones given in v. 13 the Versions vary (**6** 12, **3** 9, **3** 8), and in so uncertain a detail there seems no reason for departing from אֵל. BÄR נִשְׁפָּה; GINSB. נִשְׁפָּה, on the authority of the majority of MSS and of the Venice edition of 1524-25.
- אֵל; תְּפִיךְ וְנִקְבִיךְ, apparently technical goldsmith's terms, whose meaning has not

- place. [According to WINCKLER, *Mittheil. der Vorderasiat. Gesellschaft* (Berlin, 1896) pp. 203 ff. צמר means perhaps *grapes*; cf. GES.-BUHL3, 709^b.]
- (19) אה ויון + ו. ו. 6 omits ויון, which is corrupt doublet of the following word. *Dan* or *Vedan* (RV) is out of the question, and *Dedan* (EW., SMEND) is introduced in the next verse. But also ויון (6 και οἶνον), standing here without connection, is to be regarded as corruption of preceding ביין; the rendering *Javan* is precluded by the occurrence of that name in v. 13. The order of words in אה has been greatly changed by scribes.
- The following מאזל, pointed מאזל (6 ἔξ Ασηλ), must be transposed after נתנו (so 6), in order that the Damascus-verse may end with the regular formula בעיבונך נהנו [cf. above, p. 83, l. 8], the verse-division being made after נ; v. 19 is thus devoted to Uzal, as v. 18 to Damascus.
- (20) אה בפש א; בבגרי הפש א; 6 (supported by 3C) μετὰ κτηνῶν ἐκλεκτῶν.
- (22) אה + רכלי. This word is out of keeping with the norm of Ezekiel's sentence throughout the list of countries. It is either a very old scribal repetition (it is found in 6), or the corruption of the name of a place; CORN. writes תוילה (Gen. 10, 7) which, he thinks, could not well be wanting here. The connection between Ezekiel and Gen. 10 is close; there are, however, many names in that chapter that he does not mention.
- (23) אה + רכלי שבא א; repetition from preceding verse, here meaningless, though 6 found it in its Hebrew text.
- אה + רכלתך. The word can hardly stand alongside of the following תמה רכליך (which expression is supported by Ezekiel's usage, vv. 13.17.21.22), and the concluding word of the verse. MEZ., *Gesch. d. Stadt Harran*, 1892 (cited by SIEGFR.) writes מרי רכלתך וכל פרי רכלתך אשר וכל פרי רכלתך אשר וכל פרי רכלתך אשר (בכל ומ' GRÄTZ) strongly commend themselves. — For כנה CORN. writes כלנה.
- (24) אה ברמים א; ברשים א. — במררלתך א; read, with CORN., גם רכלתך, after v. 21; this gives a proper end to the sentence, which in אה is incomplete. [For גלוים cf. note on Isaiah 3, 23, *ibid.* p. 82, l. 13. — P. H.]
- (25) אה פרותיך מערבך א; פרותיך א; 6 (πλοῖα) ἔμποροι σου ἐν τῷ πληθει ἐν τῷ συμμίκτω σου, in which ἐν τῷ πληθει, = ברב, is doublet out of preceding רכליך. Read במערבך א; רכליך במערבך א; שרוה א; שרוה seems to have arisen from the ש of הרשיש and corruption of the ש into רות. The preposition is after the construction in vv. 17.22.24. Α, ελειτούργει σοι, = שרותך, and so CORN., DAVIDSON; but the expression *ships of Tarshish served thee* is not natural. C in *ships of the sea they rowed* (שיטין), and *brought thee wares*, whence SMEND suggests ב שרו לך, and GRÄTZ שטותך. HITZ. שרותך; SIEGFR. omits 'ש as unintelligible, and CORN. מ' as gloss.
- (27) אה מערבך א; (first occurrence), omitted by HITZ., CORN., GRÄTZ (?), as gloss which destroys the symmetry of the sentence.
- אה ובקל א; omit ב, scribal error.
- (28) אה לקול ועקת חבלך ירעשו מנרשות א; 6 πρὸς τὴν κραυγὴν τῆς φωνῆς σου οἱ κυβερνήται σου φόβω φοβηθήσονται, transposing 'ק and 't, transferring suff. from 'ח to 'ק, and reading some word = φόβω in place of מני. The connection supports the general form of אה: the pilots of the sinking ship cry out, their cry shakes the earth (cf. Jer. 49, 21). But אה מני *common land* is inappropriate; REUSS, SM. take it as = *coasts*; 3 classes; EW. *fleets*; RV^M *waves*; CORN., GRÄTZ write מרעשת (after 6 φόβω), a word that does not elsewhere occur in OT; SIEGFR. omits; REUSS attaches מפתך of v. 27 to v. 28; CORN. writes מנ for אה ועקת א, after 26, 15; 31, 16; 32, 10. But these passages and Jer. 49, 21 indicate here a word for *land* or *structure*, possibly הארצות or מנרליך, better מנרליך, cf. Jer. 5, 17; Josh. 19, 29.
- (31) אה קרתה א; קרתה (HAHN), is the form given in BÄR and GINSBURG. V. 31 is lacking in 6, and is omitted by CORN. as expansion of the preceding verse; the omission in 6 may be scribal oversight.

- 29 (2) אל; write אל, according to Ezekiel's usage (6, 2; 28, 21 &c.).
- (3) אל and דבר אל, ארני אל. — תנין אל; write יאר, as in v. 9. [The plural in יאריו may be *amplificative*; cf. notes on 19, 1; 26, 17. — P. H.]
- אל; write עשיתיו, as the connection requires. 5
- (4) K^cthib̄ החיים; write Q^crê חיים.
- אל, ואת כל דנת יאריך בקשקשתיה הרפק אל, a repetition that might easily be spared, but perhaps for that very reason to be retained.
- (5) אל; תתקבר. Though תתקבר might be used here of gathering up a corpse preparatory to burying it (Hos. 9, 6, and cf. EW.), yet the expressions 10 in Jer. 8, 2; 16, 4; 25, 33 make it highly probable that we should write קבר, with HITZ., CORN. (and cf. DAVIDSON, ORELLI, SIEGFR.).
- (6) אל; היותם. Read היותך; the ם of אל has been taken from the following word.
- (7) K^cthib̄ בכפך; write Q^crê בכף. — אל; כתף; read כף, with ט. 15
- אל; והקערת. Read והקערת, as in ψ 69, 24; for the opinion that there is here metathesis (מעוד = עמר), see Qamḥi, Rashi, HITZIG.
- (8) אל; ארני אל.
- (9) אל; ארני אל. — עשיתיו; read עשיתיו.
- (10) אל; ועל יאריך. — ואל; יאריך אל; read עליך. — (cf. note on v. 3). 20
- אל; חרב אל; ש, ט had חרב, and ו before שממה, which gives a good sense, though אל also is pertinent and vigorous.
- Before סונה insert prefix ל, which has probably fallen out through preceding ל.
- (12) אל; שוממה (second occurrence), אל, ט, may be scribal insertion for fullness; cf. 30, 7.
- (13) אל; ארני אל. (14) אל; על אל; read אל; על אל; 25
- (15) אל; תהיה שפלה אל, ט, plus or minus of a scribe; the preceding מן המ' is attached
- (16) אל; ארני אל. [in ט to v. 14.]
- (18) אל; אל; אל; read על צר, as at end of verse, and with ט.
- (19) אל; ונשא המנה אל; ט. The expression can be retained only by taking ה' as = 30
- riches (so S, HITZ., REUSS, ORELLI, SIEGFR.), since the verse is concerned with spoliation. But Ezekiel nowhere else uses ה' in this sense (see 30, 4. 10. 15; 31, 2. 18 *al.*), and it is better, with CORN., DAV., to omit the words.
- (20) אל; אשר עשו לי אל; ט, appears to be an insertion to account for JHVH's favor to a foreign king, a sort of explanation that Ezekiel nowhere else thinks it necessary to make; omit, with CORN., SIEGFR. If it be retained, עשו should be changed 35
- to עשה, with S.
- 30 (2) אל; ארני אל. ט.
- אל; תלילוהו; ט ו ט, perhaps = הוי הה [Assyr. *ū'a ā*, DELITZSCH, AW 218; HWB 32^b. — P. H.] An imp., like that of אל, is here natural, and S^c further 40
- insert the imp. of אמר.
- (3) אל; וזכר יום קרוב יום וקרוב יום ליהיה יום ענן עת ניום יהיה אל; ט
- יום קרוב יום וזכר יום וקרוב יום ליהיה יום ענן עת ניום יהיה אל; ט, which CORN. still further simplifies into עת יום ל' יהיה בי ק' יום ל' יהיה; it is doubtful, however, whether simplicity should here be the decisive consideration. 45
- (4) אל; ולקחהו המונה אל; ט. See on 29, 19; the reference to captivity is here, however, appropriate; see vv. 15. 18. 26. S read הונה.
- (5) The list of gentile names is corrupt. בוש and פוט belong properly to Egypt; for אל; ט has Πέρσαι (פרס, miswriting of בוש); elsewhere (27, 10; 38, 5; Jer. 46, 9) ט renders פוט by Αίβυες, here in place of פ' stands Κρήτες. — It is doubt- 50
- ful whether there was an Egyptian לור; cf. MÜLLER, *As. u. Eur.*, p. 115, n. 3; in Jer. 46, 9 STADE, *De pop. Jacan.*, 6f. and CORN. (in HAUP) change לור to לוב. — אל; ערב should probably be pointed ערב. — For אל; כוב (an unknown name) the

- 28 been discovered. Θ τοὺς θησαυροὺς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου, and so \mathcal{S} ; \mathcal{I} *decoris tui et foramina tua*. No satisfactory explanation has yet been proposed. $\mathfrak{M} + \text{בּוֹנֵנִי} + \text{אֶת}$, $\hat{\text{A}}$ Θ , an interruption of the sense, apparently the insertion of a scribe who thought a verb necessary to $\text{הִפִּיךְ וְנִקְבֵּיךְ}$. The סוּף פְּכוּק must be placed after בְּךְ , so as to read *in the day when thou wert created I placed thee with the Cherub*. Cf. DAVIDSON. 5
- (14) $\mathfrak{M} + \text{אֶת}$; point אֶת , with Θ μετά; the King is not the Cherub, but is under his supervision — a fuller picture than is given in Gen. 2.3. Before כְּרוּב insert the article, with Θ , and in accordance with the context. $\mathfrak{M} + \text{מִמָּשַׁח הַסּוּכָךְ}$, $\hat{\text{A}}$ Θ , here meaningless or inappropriate, a gloss or addition to 10 bring this figure into connection with the Cherub of the Temple. הַסּוּכָךְ is taken from I K 8,7, and מִמָּשַׁח (which cannot have anything to do with anointing) is probably a corruption of some other term. It does not occur in v. 16. \mathcal{I} *extensus*, perhaps = מִמָּשַׁח , Pu. part. [Cf. also Assyr. *mašāxu* 'to measure,' Aram. ܡܘܫܚܐ which, according to JENSEN in BROCKELMANN'S *Lex. Syr.*, is a Babylonian 15 loan-word, the genuine Aramaic stem being ܡܫܚܐ (with $\text{ܠ} = \text{ܫ}$, ܫ); cf. ܗܫܡܢ and ܗܫܡܢܐ and ܗܫܡܢܐ &c.; see also *Beitr. z. Assyr.* 1, 181, n.**. מִמָּשַׁח might be interpreted to mean *colossus*; cf. אֲנָשֵׁי מִדָּה &c., and הַסּוּכָךְ is perhaps the *protector*, the *guardian deity* (Assyr. *ilu mušallimu* or *lamassu damqu*); see DEL. HW, p. 381^b and English Translation of *Ezekiel*, p. 155, l. 6. — P. H.] Cf. also 20 GUNKEL, *Chaos*, p. 148, and A. LOISY, *Revue d'hist. et de lit. rel.*, 1896, pp. 233 ff. $\mathfrak{M} + \text{וְנִתְחַרְךְ}$; omit ו , and connect the verb with preceding הַכְּרוּב . $\mathfrak{M} + \text{הֵיית}$. Either this word or הַתְּחַלְכְּתָה must fall out, the two saying the same thing. The בְּהַר קָדֵשׁ אֵל is natural complement to נִתְחַרְךְ אֶת הַכְּרוּב נִתְחַרְךְ . Θ has ἐξηγή- 25 θης in both places. The presence of הֵיית in \mathfrak{M} is more easily accounted for, as 25 scribal insertion or as doublet from preceding אֱלֹהִים .
- (15) $\mathfrak{M} + \text{בְּדִרְכֵיךָ}$; Θ ἐν ταῖς ἡμέραις σου, perhaps by dittography of the Greek scribe from following ἡμέρας. CORN. omits.
- (16) $\mathfrak{M} + \text{מָלֵךְ}$; read מָלֵךְ . Θ ἑπλησας = מָלֵא , adopted by CORN., STEGFR., GRÄTZ. This may be the right reading, or the final ה may have been added by a scribe from 30 following וְנִתְחַרְךְ . $\mathfrak{M} + \text{וְהִתְחַלְּתָה}$; Θ ἐτραυματίσθης = וְתַחַלְלֵךְ . $\mathfrak{M} + \text{כְּרוּב}$; write הַכְּרוּב , with Θ . — $\mathfrak{M} + \text{הַסּוּכָךְ}$; see v. 14.
- (17) $\mathfrak{M} + \text{שַׁחַתְי}$; GRÄTZ וְשַׁחַתְי . After וְיַעֲתָתָה Θ inserts $\text{διὰ πλήθος ἁμαρτιῶν σου}$, which CORN. adopts, omitting 35 the same expression from the beginning of v. 18, where also it is found in Θ . The position of the words in \mathfrak{M} is not unsuitable.
- (18) $\mathfrak{M} + \text{חֲלָלָה}$; Θ ἐβεβήλωσα . — $\mathfrak{M} + \text{מִקְרָשֶׁיךְ}$; the connection requires קְדָשֶׁךְ .
- (19) $\mathfrak{M} + \text{שִׁמְמוֹ}$; Θ στενάξουσιν, miswritten for στυγνάζουσιν (so Θ AMT); see note on 40 Is. 46,8. — P. H.]
- (22) $\mathfrak{M} + \text{אֲרֵנִי}$, $\hat{\text{A}}$ Θ . $\mathfrak{M} + \text{יִרְעוּ}$; Θ ἰγνώση; in vv. 23.24 both \mathfrak{M} and Θ have 3 pers. plur.
- (23) $\mathfrak{M} + \text{וְשַׁלְּחֵתִי בָהּ}$, $\hat{\text{A}}$ Θ , possibly insertion of the Hebrew scribe, more probably omission of the Greek scribe by *homoteleuton*. Θ had בְּךְ instead of \mathfrak{M} בָּהּ , and the 2 pers. pron. throughout the section, vv. 22.23; this is easier for us, but the 45 change of pronoun is frequent in Hebrew, and Θ probably here writes freely in \mathfrak{M} וְנִפְחַלְלֵךְ ; read וְנִפְחַלְלֵךְ . [Greek style.]
- (24) $\mathfrak{M} + \text{מִמְאִיר}$; GRÄTZ מִבְּעִיר . — $\mathfrak{M} + \text{אֲרֵנִי}$, $\hat{\text{A}}$ Θ .
- (26) At the end of the verse Θ adds $\text{καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν}$. 50 BÄR מִסְבִּיבוֹתַם ; GINSBURG מִסְבִּיבוֹתַם .
- 29 (1) \mathfrak{M} gives 10th year, 10th month, 12th day; Θ 12th year, 10th month, 1st day. The dates in 30,20; 31,1 make \mathfrak{M} more probable.

- 30 affirmation of v. 21 is, however, identical with that of vv. 22, 26; the two paragraphs, independent predictions, declare the ruin of Egypt. The verb in v. 21, *ושברתי*, is to be taken as general assertion, and as expressing the same fact as the future *ושברתי* in v. 22. G^{JAO} have two adjectives, the second being variously rendered, no rendering except that of G^{ACr} (*συντριβομένου*) representing M ; S omits the second.
- (23) V. 23 of M is omitted by CORN. as being identical with 26^a, and here interrupting the parallelism of vv. 22 and 24. It appears, however, to occupy the same position in the subsection 22-24 as 26^a in the subsection 25, 26. It is found in all the Versions. 10
- (24) M *ושברתי את זרעות פְרעה ונָאֵק נאָקת תּלל לפניו*; G *καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομήν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς*. We seem to have here not two recensions of one original text, but two texts, both of which have claims to acceptance: G has the standing expression, M is more picturesque. Possibly, however, M and G give each a part of a longer original. In regard to the *ἐπάξει αὐτὴν* it is to be observed that the expression (Hif. of *בוא* with *חרב*) occurs in Ezekiel only of JHVH, and we should, therefore, in any case expect the 1. pers. here. 15
- (25) M *על אֵל*; read *אֵל*. 20
- 31 (3) M + *אשור*, an old gloss, found in G ; made by a scribe who saw here an allusion to Assyria. J. D. MICH., EW., SMEND, ORELLI read *הַאֲשִׁיר* and take it as in construct relation with following *אֵרֶו*; but this is syntactically hard. REUSS suggests *תאשור*, with *אֵרֶו* as gloss; CORN. reads *תאשור*, and changes *אֵרֶו* to *אֲרִיר*. But as G renders *אֵרֶו* in 27, 5 by *κατάριστος*, and has the same word here, it is simpler to omit *אשור*. It is omitted by SIEGFR. Cf. note on 27, 6. 25
- M *וְחָרַשׁ מִצֵּל אֵל*, G , and a *shady forest*, an improbable description of a tree; the Versions, except G , take it freely as = *with thick foliage*. GRÄTZ changes *ו* to *ב*, but this also gives an improbable comparison. The context suggests adj. + noun. The expression appears to be a gloss. [Cf. WELLIET. on ψ 72, 16.] 30
- (4) M *שְׁלַחָה אֵל*, G *ἤγαγε*; read *הליכה*, causative, as in parallel *אֵל שְׁלַחָה*. M *מִמְסַעָה*; read *מסעו*, to agree with the context, the reference being to *אֵרֶו*. M *בְּל עֵצֵי הַשָּׂדֶה*. *בל עצי השדה* is to be omitted as inappropriate; the canals carry water to the soil, not to the other trees, which do not here come into consideration. The word was introduced from the expression in the next verse. It seems better also to write *שדהו* instead of *השדה*, in which the article probably comes from *הש* in v. 5; the suffix is needed here as in *מסעו*. 35
- (5) For *נְבֵהָה* write *נְבֵהָה*; the Aramaizing form in M is probably due to a scribe. M *וְתִאֲרַקְנָה פִּאֲרֵתֵינוּ*, G , perhaps scribal doublet. V. 5 should end with *רבים*; see next note. 40
- (6) M *בְּקִצְפָתוֹ*. The preceding word, pointed in M *בְּשִׁלְחוֹ*, *when it shot them* (the branches) *forth*, is here forced and unnatural, though the verb is properly employed in 17, 6. The two terms, *בש* and *בס* (only one of which is given in G) appear to be parallel, one an explanation of the other. HITZ. (and so apparently REUSS) omits *בשלתו*; but CORN. pertinently observes that the commoner word (here *בס*) is more likely to be the gloss, and it seems better, with him, to omit *בס*, and point *בשלתו*, taking *שלח* as in Cant. 4, 13 (cf. Is. 16, 8). M *בְּל נְיִים רַבִּים אֵל*; G *πᾶν πληθὸς ἐθνῶν*; J *coetus gentium plurimarum*. The self-contradictory combination of *כל* and *רבים* (= *many*, not *great*, as in RV) is found only here and in ψ 89, 51, and in the latter passage the text is corrupt (see notes of CHEYNE and WELLIET.). Read, with J and GRÄTZ, *קָהַל נִי רַ* (cf. the gloss in 32, 3, and Is. 17, 12), notwithstanding the suggestion of *כל* from the context. REUSS omits *כל*. 50

- 30 connection suggests כול [incorrect *scriptio plena* for כול; cf. Jer. 33, 8 (כתוב 8); Θ has Αἰβυες, which may be for לוב here or for preceding פוט; we may read כל, and change לוד לוב (so S). — After Jer. 25, 20 (in which פלשתים follows on ערב) the unintelligible אה ארץ הברית אה ובני may be read והברתי (25, 16), with CORN., SIEGFR.; the ארץ ב' may be gloss.
- At the end of the verse Θ has ἐν αὐτῶν, = בה, as אה (and Θ) in v. 6, a natural insertion or omission. 5
- (6) אה Θ , looks like a scribe's formula inserted to mark the beginning of a paragraph; yet cf. the equally difficult v. 10, where Θ has the formula. CORN. omits, with Θ , and inserts the בה of Θ (v. 5) at beginning of this verse. 10
אה, ארני אה Θ .
- (9) אה Θ , omitted by CORN. — For the following אה Θ has σπεύδοντες = רצים or אצים; the latter was read by some Greek codd. (εἰσσε), and is adopted by CORNILL. מלי might be omitted as doublet of the preceding word, מלאכים, and the reading *swift messengers* (מלאכים אצים) is simple and satisfactory (cf. 15
Is. 18, 2, מלי קלים). On the other hand, the text of אה is good (messengers sent by JHVH, and ships, as in Is. 18, 2), and from it that of Θ may be derived without difficulty; אה may be retained as the harder.
- אה Θ , syntactically not easy, but its absence is more easily accounted for than its presence, and see Jud. 8, 11. 20
HAHN כיום מצרים read ביום מ', with Θ and BÄR and GINSBURG.
- (11) אה Θ , perhaps fallen out by similarity to preceding word. Θ wrongly connects הוא ועמו with preceding יר.
- (12) אה Θ , a clause parallel to the following; whether insertion or omission is doubtful. 25
- (13) אה Θ , to be omitted; Ezekiel has in mind throughout the chapter the political relations only.
אה Θ μερστῶνας; read אלים.
אה Θ και ἀρχοντας Μέμφως ἐκ γῆς Αἰγύπτου και οὐκ ἔσονται ἔτι, omitting the rest of the verse, from which (Μέμφως being corrupt repeti- 30
tion) we have מארץ מצרים; and ונשיאים מארץ מצרים; between this and אה there is little ground of choice.
- (14) אה Θ Φαθηρης, and CORNILL. ארץ פ'.
- (15) אה; read גה, with Θ , גה being mentioned in the preceding verse. GRÄTZ מנא 35
אמן, Jer. 46, 25; cf. Nah. 3, 8.
- (16) אה Θ Συσῆ; read סנה or סנה, which the geographical relations favor.
אה Θ και διαχυθησεται ὕδατα = ונפוצו מים, favored by SMEND, but not natural. The connection suggests the storming of a city, and CORN.'s emendation commends itself: ונפרצו חמתיה *its walls* (shall be) 40
broken through. REUSS, *seine Mauern* (sollen) *durchbrochen* (werden). SIEGFR. omits.
- (17) אה Θ αὶ γυναῖκες, in contrast with preceding בחורי; but the meaning is given in v. 18, 'תל', in which ב' refers to cities. 45
- (18) אה Θ ממה sceptre.
- (21) אה Θ , perhaps repetition from preceding לא הבשה, or gloss on לשום; yet this last is repetition of first חבשה, and an additional repetition does not seem out of place in this excited utterance.
- (22) אה; read על.
אה Θ את החוקה ואת הנשברת + אה. These words are a scribal insertion intended to harmonize the sing. ורוע of v. 21 with the plur. ורעת of v. 22; it is explained that not only the already broken arm (v. 21) but also the sound one is to be broken. The 50

32

is contrary to the opening words of the *qinûhs* in 31,2.18, and does not do justice to the contrast suggested by following *וְאַתָּה בְּהַנִּין*. It is less difficult to take the words as expressing a comparison (so the Versions) and read *אֵל כִּי נִי* אל כִּי נִי may have fallen out by reason of preceding *אֵלֵי*, and *נִי* have been inserted from preceding *נִי*: *thou art like a lion &c., but thou art &c.*, the first clause being sarcastic; but the connection suggests a reflexive form (Hithp. *הִרְמִית*), the *נִי* being easy miswriting for *הִי*. CORN. 'כִּי נִי עֲלֶיךָ אֵיךְ נִי' a lion of the nations (Nebuchadnezzar; cf. 31,12) is upon thee! how art thou undone! This helps the halting rhythm, but the allusion to N. is not natural here. GUNDEL, *l. c.*, *thou wert like a lion-whelp* (כִּי נִי); but *כִּי נִי* is not a possible expression. BER- 5 THOLET reads *אֵי לָךְ פָּרַחַה מֵהוּנִי*.

וְאַתָּה אֵל, introducing a contrasted comparison; *ט*, not so well, attaches *אֵתָּה* to preceding clause, and puts the *ו* before *בְּתַנִּים*.

בְּנִקְרוֹתֶיךָ אֵל; read, with EW., *בְּנִקְרוֹתֶיךָ*; see Job 41,12. GUNDEL, *Chaos* 72 retains *אֵל*, seeing here an allusion to the mythical *dragon = sea*. For further proposed 15 emendations of v. 2, see CORNILL.

(3) *אֵל אֲרֵנִי אֵל ט*.

אֵל, an interpreting gloss (see note on 31,6). *ט*, omitting *בְּקֵהָל*, *δίκτυα λαῶν πολλῶν*, but this also introduces alien matter.

וְהָעֵלֶיךָ אֵל; read, after *ט*, *וְהָעֵלֶיךָ*; the verb was made plur. in *אֵל* to agree with *עֵמִים*.

(4) *עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה אֲמִלֶּךָ אֵל ט*, which here, by copyist's error, introduces an expression from v. 6. The phrase of *אֵל* is omitted by CORN. as destroying the rhythm; it seems, however, to be an allowable parallelism.

אֵל הֵיית בַּל הָאָרֶץ אֵל, an unexampled order of words. *ט* had *בַּל* before *הֵיית* also. It is 25 better to transpose *הֵיית* and *בַּל*; cf. 34,28.

(5) *אֵל רְמוֹתֶיךָ* *height* here gives no sense; Σ (and perhaps S) *רְמוֹתֶיךָ thy putrescence, thy corpse*; S^{II} *worm*; *ט* *αἰματος* (probably a guess); *⚓* *sanie tua*. Read *רְמוֹתֶיךָ*, or better sing. *רְמוֹתֶיךָ*, which affords a good parallel to *בְּשָׂרֶךָ*. GRÄTZ, *עֲצֻמוֹתֶיךָ*. CORN. rejects v. 5 as inept since the beast is devoured in the preceding verse; 30 but such rhetorical cumulation is permissible.

(6) *אֵל מִמְּךָ אֵל הַקְּרוֹם אֵל*. The *מִמְּךָ* is gloss explanatory of the unusual *צָפְתֶּךָ thy outflow*, and *אֵל הַ*, here out of place, is copyist's insertion from preceding verse.

(9) *אֵל שְׂבָרֶךָ אֵל ט ἀλγυαλωσίαν σου*, whence CORN. and STADE *שְׂבִיךָ*. To this emendation, in itself attractive, there are serious objections: it is not captivity but 35 destruction with which the chapter is dealing; the effect is to terrify the peoples (HITZ.); the expression *bring thy captives among the nations* is unexampled and improbable (Num. 31,12 is different); and the parallel v. 10 calls for a reference to destruction here (DAVIDSON pertinently compares *when I brandish my sword*). It is better to retain *שְׂבִיךָ*, and as to *הַבִּיא*, either to take it in the sense of spread- 40 ing news (so HITZ., REUSS; but this is hard), or change it against all the Versions, to *הַשְׂמִיעִי* or *הַגִּירִי*. It seems better to read *בְּהִגְרִי*, which in the old-Hebrew script is nearly identical with *בְּהִבִּיא*. SIEGER. retains *אֵל*, rendering *שְׂבִי ruins, wreck*, a doubtful sense.

אֵל; read *עַל אֵל*.

45

(10.11) *אֵל אֲרֵנִי אֵל ט*. — *בְּנוֹפֵי אֵל*; GRÄTZ *אֲרֵנִי אֵל ט*.

(13) BUDDÉ finds the rhythm of v. 13 faulty, and CORN., to secure symmetry, omits *אֲרֵנִי* and *בְּהִמָּה*, and, to avoid repetition, changes the second *תִּקְלָתֶם* to *תִּקְלָתֶם*, as in v. 2. It is doubtful whether rhythmical perfection should be insisted on in such a discourse. 50

(14) *אֵל אֲשַׁקֵּעַ אֵל ט ἡσυχάσει = אֲשַׁקֵּעַ*. — *אֲרֵנִי אֵל ט*.

(15) *אֵל בְּהִכּוֹתֵי אֵל ט ὅταν διασπερῶ*, and CORN. *בְּזִרְתֵי*, which he connects with the emendation *שְׂבִי* of v. 9.

- 31 (7) אֵל is better written על, which is the word for *beside*, cf. 17, 5, 8; a similar correction should probably be made in Is. 11, 5; Jer. 41, 12, *al*.
- (8) אֵל בַּפְּרָאֲתָיו, copyist's error for בַּפְּרָאֲתָיו, as in v. 5.
- (9) אֵל + אֵל עֲשִׂיתִי + אֵל, insertion of a scribe to introduce reference to divine agency, inappropriate in this purely descriptive piece.
- (10) אֵל אֲרִנִּי, אֵל. — נִבְהַת אֵל; write 3 pers. נִבְהַת, to accord with the context. 5
אֵל וְאֵל לִבְנֵהוּ; אֵל καὶ εἶδον; CORN. וִירָא. But the whole expression וְאֵל לִבְנֵהוּ must be omitted as gloss; the 'ל mars the well-maintained allegory.
- (11) אֵל + אֵל כִּרְשָׁעוֹ נִרְשָׁתִּיהוּ + אֵל, in which neither 'רש nor 'נר is appropriate for a tree; though found in the Versions (except אֵל), it must be regarded as a gloss 10 (like the paraphrase of אֵל) pointing to the King of Egypt. אֵל καὶ ἐποίησε ἡδὴ ἀπώλειαν αὐτοῦ, the Heb. of which is uncertain (only 'נר is omitted). CORN. וַיַּעַל עָלָיו בְּנֵרוֹ *he went up against it with an ar.* SIEGFR. omits.
- (12) אֵל אֵל; read על. — פְּרָאֲתָיו אֵל, copyist's error for פְּרָאֲתָיו, as in v. 8. 15
אֵל וַיִּפְרְדוּ. For the verb HITZ. writes וִירְדוּ, CORN. וַיִּחַרְרוּ, GRÄTZ וַיִּפְרְדוּ, but a 15 change of text seems hardly necessary.
אֵל + וַיִּשְׁשָׁהוּ (second occurrence), an old gloss, found in אֵל, but an inappropriate remark and an interruption of the sense, due to the same feeling that prompted the insertion in v. 11, or repetition of same word above. אֵל καὶ ἠδάρπισαν αὐτόν; CORN. וַיִּרְטָבוּ *and were dismayed.* 20
- (13) אֵל אֵל, for על. — פְּרָאֲתָיו אֵל, copyist's error for פְּרָאֲתָיו, as in vv. 8, 12.
- (14) אֵל + אֵל וְלֹא יַעֲמְדוּ אֵלֵיהֶם בְּנִבְהָתָם + אֵל. These words (found in אֵל) appear to be a gloss, perhaps after 10^b; the sentence becomes symmetrical by their omission. CORN. (with אֵל) omits אֵלֵיהֶם and (with אֵל) the following בִּי, and thus also gains symmetry. 25
But in vv. 3, 5, 10 only two points are given in the description of the tree, 'that it is exalted in stature, and that its top is in the clouds; even when the suspicious 'אֵל is omitted, וְלֹא יַעֲמְדוּ still seems out of place.
- (15) אֵל + אֵל, אֵל, interruptive explanatory gloss. — אֵל עֲלֶיךָ; point as Pual, עֲלֶיךָ.
- (16) אֵל וַיִּנְחַמוּ; GRÄTZ וַיִּנְחַמוּ. 30
אֵל + אֵל תַּהֲתִיתִי, אֵל; the reference is to the rival earthly kingdoms, as in v. 9.
אֵל וְטוֹב, אֵל, which read ו before מִבְּתָר; the plus of אֵל may be gloss.
- (17) אֵל אֵל is better read אֵל; אֵל ἔν. 35
אֵל here gives no satisfactory sense, whether as *arm*, *might* (SMEND, REUSS), or *seed* = *underwood* (CORN.) or *aftergrowth* (ORELLI). Read עֲרֵיו (so also GRÄTZ), as in 30, 8; 32, 21. DAVIDSON, *arm* = *helpers*.
The following יִשְׁבוּ of אֵל is better written יִשְׁבִּי, with אֵל οἱ κατοικοῦντες.
אֵל בְּתוֹךְ חַיִּים; אֵל ἔν μέσῳ τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο = אֵל אֵל. The 'ח is here improbable; the verb is appropriate, and we may insert יִאֲבְדוּ. The preceding יִרְדוּ is to be pointed as impf.
- (18) Instead of אֵל מִי דָמִית אֵל CORN. writes אֵל נִדְמִית *how hast thou perished!* אֵל is sup- 40 ported by 31, 2, and by אֵל here; yet one expects a reflexive form, as in אֵל 31, 2.
אֵל + אֵל בְּקָה, אֵל, unintelligible, probably copyist's repetition from following בְּקָבוֹד, or perhaps for אֵל.
אֵל בְּקָבוֹד וּבְגִדָל בְּעֵץ עֵרֶן, אֵל, perhaps omitted in אֵל by *homoteleuton*, though 45 possibly a gloss of the Hebrew scribe. GRÄTZ omits אֵל עֵץ עֵרֶן as dittogram.
אֵל וְהִנְרִתִּי; אֵל κατάβηθι καὶ καταβυβάσθητι. The רִתָּה, read by אֵל, may be the source of אֵל בְּכַה אֵל; see 32, 19.
אֵל הוּא; אֵל οὗτως. — אֵל K^cthib; Q^cre ἡמונה; Q^cre ἡמונו.

50

- 32 (1) אֵל בִּשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה; read בעֲשֶׂתֵי עֶשְׂרֵה, with אֵל, which accords with the order of 30, 20 and 31, 1.

(2) אֵל כְּפִיר נִדְמִית O *lion of the nations, thou art undone* REUSS, ORELLI, SIEGFR.)

32 contrasting the burial of Meshech-Tubal with that of the warriors of the olden time. Of these, as of the others, it is said that they were a terror while they were alive, but the difference is that the *gibborim* are buried in their armor.

אלו מעולם; Θ אלפ' אלפוס. Read מעולם (HITZ.).

Instead of נפלים CORN. writes נפלים, and refers to Gen. 6,4 — a possible but 5 unnecessary emendation. On נפלם cf. SCHWALLY, ZA '98, pp. 142ff.

For אלו צונתם CORN. writes צנתם *their shield* (SIEGFR. plur.), completing the warrior's outfit, and getting rid of the *iniquity*; the latter term is hardly possible, and CORN.'s emendation is appropriate; write plur., to correspond with ראשיהם. HITZ. עורות (cf. 37,6.8).

(28) אלו נבזרים; read, with HITZ., CORN., after ש, נבזרתם (see v. 29).

אלו תשבר א, Θ V S, found in G A T C and (*sub asterisco*) in Θ M R S H; probably corrupt doublet of following השבב. GRÄTZ תקבר, which gives a good sense, but this verb does not occur elsewhere in the paragraph.

This verse, with its 2. pers. sing., corresponds to v. 19, and forms a natural 15 ending to the discourse. In the next two verses the style of address is different from that of vv. 22-27, and vv. 31.32 form a second ending (with 3. pers. sing.) to the discourse. We must either take v. 28 as an interpolation, or regard vv. 29-32 as a paragraph added by the Prophet or by a scribe. Cf. BERTHOLET and English Translation of *Ezekiel*, p. 166, l. 8.

(29) Θ appears not to have read מלכה, but its text is here in disorder; it omits ארום (in place of which stands $\xi\delta\delta\theta\eta\sigma\alpha\nu$), and for אשר apparently had אשר; there is no obvious reason for mentioning both מלך and נשיא, the two terms being synonymous in Ezekiel (HITZ. refers to מ' and אלופים used of Edom in Gen. 36,31. 40), but it is not clear that מ' should be deleted.

(30) אלו מתית נבזרתם; read, after v. 27, מתית נבזרתם. Θ σου τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ὀχλῴ αὐτῶν. — BÄR ציני; GINSBURG gloss.

אלו + בושם א, Θ , meaningless for the text, a gloss of uncertain origin.

Before ערלים insert את (or בתוך), as in 28. The prep. seems preferable after שבו [cf. DRIVER's note on Lev. 15, 18]; in the preceding vv. it is omitted after ירר. 30 Though the usage is not clear, here (v. 30) את before חללים should probably be omitted, with Θ .

On the etymology of נסיד (Assyr. *nasāku* 'to appoint') cf. DELITZSCH, HW 472, and WEINEL, ZA '98, p. 17.

(31) אלו פרעה א, Θ βασιλεὺς Φαραω.

אלו + חילו, Θ , חללי הרב פרעה וכל חילו, א, Θ , a gloss or copyist's repetition from v. 32. More exactly, Θ read חיל for the המון of אלו, and probably המון should be read for the חיל in אלו; the repetition would then be exact. Read חילו, with Θ , for המונה.

(32) אלו נתתי; read נתן, according to the norm of the chapter, and retain K^chib התיתו (Q^cré תיתית). The 1 pers. was probably written in order to introduce divine 40 agency. — אלו K^chib; המונה; read Q^cré המנו.

33 (5) אלו נזהר; read הוזהר, with WELLM., (in SMEND), as in v. 3, the הוא manifestly refer- 45 ring to the watchman.

(8) אלו רשע (first occurrence), א, Θ , probably copyist's repetition, אלו 3, 18; the following רשע (after הוא) also is better omitted as gloss; see note on 3, 18.

(11) אלו הרעים, א, Θ .

(12) אלו ואתה בן אדם א, Θ , perhaps scribal insertion, but not out of place.

The concluding clause of v. 12 is in disorder. אלו ועדיק לא יוכל לחיות בה ביום המאטו, which is not parallel in form to the preceding clause, and furnishes no antecedent for בה. Θ omits בה and the two following words; 50 et *justus non poterit*

- 32 (16) וְקִנְיֹנָה אִלּוּ; ו reads 2 pers. sing. (referring to the Prophet), and inserts ו before following בְּנוֹת. The reference to the Prophet seems less likely than the indefinite 3 pers. plur. Some Heb. codd. have 3 plur. imperf.
- (17) The month has fallen out in אִלּוּ, but is given in ו; after בְּרֵאשִׁיט insert שָׁנָה (*cf.* v. 1).
- (18) אִלּוּ הָמֶטֶן וְ; ו ἡσχύς. CORN. writes פָּרְעָה מֶלֶךְ, on the ground that the King is the person addressed in the following description; the Prophet, however, does not distinguish between King and people.
אִלּוּ אֹתָהּ וְ; read, with HITZIG, אָתָּה. GRÄTZ, עֵתָה בִּינֹת נָוִים.
- (19) In vv. 19-25 אִלּוּ and ו differ both in wording and in order, and neither offers a 10 satisfactory text. Especially in vv. 19-22 the emendations of אִלּוּ must be largely conjectural; see HITZ., EW., SMEND, CORN., SIEGFR., and BERTHOLET. V. 19, with the first three words of v. 20, is placed by ו in v. 21, after גְּבוּרִים (a brief phrase addressed interposed), and constitutes the address of the warriors to the King; ו omits 21^b, which is the address in אִלּוּ, and is nearly identical with 19.20^a 15 of אִלּוּ. ו is simpler, but the repetition of אִלּוּ is in keeping with the style of the section. [For vv. 19ff. compare the description of Hades in a fragment of the Babylonian Nimrod Epic (ed. HAUPT, pp. 17.19); see *Beitr. z. Assy.* 1,318f.; A. JEREMIAS, *Izubar-Nimrod* (Leipzig, 1891) p. 43; GEO. SMITH, *Chaldean Account of Genesis* ed. SAYCE (London, 1880) p. 237 (German edition, p. 197) 20 and *cf.* English Translation of *Ezekiel*, p. 165, l. 7. — P. H.]
- (20) אִלּוּ + יִפְלוּ חָרַב נִתְּנָה וְ. The second and third of these words, wanting in ו, are to be omitted as affording no sense, and the omission of the first helps to introduce order. V. 20 of אִלּוּ stands thus in ו: ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματιῶν (read τραυματιῶν μαχαίρας) πεσοῦνται μετ' αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχύς 25 αὐτοῦ = וְהָמוֹנוֹ כֹּל הַמְּגִינִים בְּתוֹךְ הַלְלֵי חָרַב יִפְלוּ אֹתוֹ וְשָׂבַב כֹּל הַמְּגִינִים. In accordance with this the unintelligible קִשְׁבֵּי אִלּוּ may be changed to שָׂבַב. Further, in v. 20, to preserve the form of address, אֹתָהּ must be changed to אֵתָּה, and the repetitions of v. 19. 20 are thus retained as address of the Prophet, as in 31, 18; 32, 2.
- (21) The abrupt transition of אִלּוּ from 2 pers. to 3 pers. makes a difficulty, and ו 30 similarly passes from 3 pers. to 2 pers.
אִלּוּ בִּינְקֵתִי בֹר הִיא = ἐν βῆθει βόθρου γίνου, as in v. 23. The texts are wholly different, and both are hard; אִלּוּ's combination of Egypt and its helpers is, however, in accordance with Ezekiel's usage (see 30, 8; 31, 17). The verbs in 21^b must be made imperatives, and the form made parallel to 35 19^b. 20^a. Instead of וְרָדוּ שָׂבַבו write וְרָדוּ שָׂבַבו. Insert אֵת before הַעֲרָלִים, and בְּתוֹךְ before הַלְלֵי.
- (22) The same order should be observed, as far as possible, in the descriptions of the various nations. Instead of סְבִיבוֹתַי קְבֵרְתֵי read סְבִיבוֹת קְבֵרְתָהּ, as in 24^a of אִלּוּ and in 22 of ו. 40
אִלּוּ הַנְּפִלִים; read נְפִלִים, but the word is suspicious, cutting in two a familiar expression, and ought perhaps to be omitted.
- (23) אִלּוּ + וְהִיא קְהֵלָה סְבִיבוֹת קְבֵרְתָהּ כָּל הַלְלִים נְפִלִים בְּתוֹךְ + אִלּוּ וְ; וְהִיא קְהֵלָה; read הַתִּיתָם, as in v. 26.
- (24) אִלּוּ הַנְּפִלִים; read נְפִלִים, as in 22. 45
- (25) Of v. 25 ו has only the two words near the end: בְּתוֹךְ הַלְלִים. The verse consists of repetitions out of the preceding description, and even the words found in ו are better omitted, after the norm of v. 30 (at end).
- (26) אִלּוּ סְבִיבוֹתַי קְבֵרְתֵי; read סְבִיבוֹת קְבֵרְתָהּ, as in v. 22.
אִלּוּ קְהֵלָה; read הַלְלֵי, as throughout the section. The ו is copyist's repetition from 50 preceding word.
- (27) אִלּוּ וְלֹא יִשְׁכְּבוּ וְ; ו ἐκαμηθῆσαν (and so S). The negative is better retained with HITZ., SMEND, CORN., SIEGFR., SKINNER (*Expos. Bible*), the verse apparently

- 34 (6) $\text{אל} + \text{צאני}$ (second occurrence), א ט , insertion of subject, or gloss.
- (8) אל רעי; read, with ט , הרעים; JHVH nowhere else calls the evil rulers *my shepherds*. [אל רעי may have been abbreviation for רעים; cf. note on Is. 38, 12. P. 11.] CORN. omits צאני את רעי ולא דרשו רעי as an improbable redundancy.
- (9) אל שמעו דבר יהוה א ט , not indispensable, but appropriate; scribal plus or minus. 5
- (10) אל אל; write על.
- אל צאן; write, with ט , צאני; the ם has fallen out of אל through following ן.
- (11) אל ארני א ט .
For אל ארני ודרשתי ט has ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω, free translation.
- (12) V. 12 is in disorder in אל and in ט . First, for הָיְתָו read הָיְתָה, as in ט , and then 10 omit בתוך, which, though found in ט , appears to have been added as a necessary connective, after the suffix had been attached to הָיְתָה. The significant fact about the *day* is that on it the sheep are scattered, not that the shepherd is then with the sheep. Further, the expression at the end of the verse, בָּיִם עָנָן וְעֶרְפֶּל, there out of place, is to be transposed after נִבְרְשׁוּת, furnishing the reason 15 for the scattering of the flock. In ט it occurs at the end of the verse, and also, with the order of the two synonyms reversed, after הָיְתָה, giving an intolerable sense, and being probably scribal displacement; its occurrence at the end of the verse may also be explained as the repetition of a Hebrew copyist, followed by ט , which thus adopts the errors of אל , and adds its own. CORN., following ט , 20 writes at the beginning בָּיִם סוּפָה (referring to Am. 1, 14), omits the following four words, and in the rest of the verse adopts the text of אל . צט reproduce אל ; for אל נִפְרְשׁוּת . . . בָּיִם ט has נִפְרְשׁוּת, passing apparently by error of eye from first to second בָּיִם (in the emended text).
- (13) אל אל, miswriting for על. (14) אל אל; write על. 25
- (15) After ארביצים ט has καὶ γινώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.
- (16) אל ואת השמנה א ט , perhaps scribal insertion.
- אל אַשְׁמִיר ט φυλάξω. Write אַשְׁמִיר, as the connection requires.
Before following ארענה ט inserts ן.
- (20) $\text{אל} + \text{אליהם}$, א ט , here inappropriate. 30
- (21) ט has the simpler form ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὕμοις ὑμῶν διωθείσθε καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίσετε καὶ πᾶν τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε; the plus of אל may be scribal expansion.
- (23) BÄR the majority of MSS.; GINSBURG, on the authority of "the majority of MSS.," הקמתי א ט . הוא ירעה אתם אל . 35
- (25) אל לְבַטַח א ט , possibly gloss. — ביעורים; write Q'rê ביעורים.
- (26) אל וסביבות; omit the initial ן, with ט .
 $\text{אל} + \text{בְרַכָּה}$, א ט , probably repetition from end of verse.
CORN. ונתתי להם רביבים, omitting נְבִקְתִי.
 אל נְשָׁמִי; better נָשָׁם, as above in the verse. 40
 אל וְהָיוּ א ט , complementary insertion.
- (29) אל מִן שְׁלֹם ט φυτόν εἰρηνης; read מִן שְׁלֹם as a well-appointed plantation (so SIEGFR.); CORN. מִן שְׁלֹם a rich (better unimpaired) plantation. HULTZ maintains אל a plantation for renown (so RV), but the expression is hard.
- (30) $\text{אל} + \text{אתם}$, א ט , destroys the parallelism. -- אל ארני א ט . 45
- (31) $\text{אל} + \text{ואתן}$, א ט , which had the אתם at the end of the clause; אתן is perhaps corruption of following צאני. The omission of ואתן gives the proper emphasis to the sentence.
 $\text{אל} + \text{אדם}$, א ט , perhaps corruption of following אתם, or (CORN.) insertion from 36, 37; it is here meaningless. GRÄTZ פרעית אדמתי (Zecl. 13, 5). 50
Before אַנִי insert ן, with ט .

- 33 *vivere in iustitia sua in quacumque die peccaverit*, giving the sense by supplying *in iustitia sua*. A proper form is secured by writing וצדקה in place of the initial ו; צ' may easily have fallen out through following צדיק. CORN. omits from וצדיק to the end of the verse; the clause is possibly a gloss.
- (13) אלה ויתנה; read תחיה. — K^cthib צדקתו; write Q^cre צדקתיו. 5
- (15) אלה ורשע + א, א, marginal note (*explicitum*). — (16) K^cthib תטאתו; write Q^cre תטאתיו.
- (20) אלה וואמרתם א; ו kai τοῦτο ἐστιν ὃ εἶπατε = וזה אשר אמרתם, which CORN. adopts, referring to Gen. 6, 15; Ex. 29, 38; but these contain instructions, and are different from our passage. The Heb. text of א may have contained אשר in the sense of *because*, and ה may have been copyist's repetition from preceding יהיה. 10
- (21) אלה ובשתי עשרה שנה א; א also δεκάτω (and δωδεκάτω for following עשרי of א). Read בעשתי, with S, which would be about six months after the fall of the city, ample time for a fugitive to reach Babylonia (DAVIDSON).
- (22) אלה עלי; read אלה. 15
אלה א לפני בוא הקליט א; א πριν ελθεῖν αὐτόν. The *explicitum* of א is perhaps scribal insertion. — אלה ויפתח פי א is omitted by GRÛTZ.
- (25) אלה על הקם א is to be retained; see note on 18, 6. א omits vv. 25 (except first three words) and 26 and the first three words of 27, perhaps by copyist's error (see similar beginnings of vv. 25 and 27); but the plus of א is possibly gloss after 20 c. 18 (vv. 6. 11. 12 &c.).
Write עינכם אלהם א and עינכם אלהם.
- (26) אלה fem. עשיתן; write עשיהם. (27) אלה א; write אליהם.
- (30) אלה ודבר א; write דברו. — א, תר את אחר + א, א, doublet of following phrase.
אלה וההדבר א, א, probably omission of the Greek scribe. 25
- (31) אלה ועמי א, gloss (*explicitum*).
אלה וlove א; ψεῦδος. Read כנבים; the word in the text (which here affords no satisfactory sense) is miswriting from following verse.
אלה והמה עשים א, א, insertion to supply verb to כנבים, but inappropriate for כנבים א.
אלה והלך א, א, but here necessary for the phrase. — Before אחרי supply ו, with א. 30
- (33) Before הנה באה א א inserts ἐποῦσθ, but the exclamation more naturally belongs to the Prophet.
- 34 (2) אלה לרעים א; omit לר' as *explicitum* or marginal title to the section; א, אלי, and retains לר. 35
הירעו רעים אותם א; אשר היו רעים אותם א; ἠήκουσαν ποιμένες ἑαυτοῦς; CORN. The reading of א is parallel to the following clause, and that of א also is appropriate; the difference between the two may be due, on either side, to scribal fancy.
- (3) אלה והלב א, א, τὸ γάλα; point הלב. 40
- (4) אלה והנהחלות לא תנקתם א is omitted by CORN. as not occurring in the parallel v. 16, the החלות, further, being scarcely distinguishable from החולה; variations of this sort, however, cannot be called improbable, and a Greek scribe might easily omit such a clause.
After v. 16 CORN. writes הוקתם א instead of רפאתם א. א is here identical with א. 45
[The clause ואת האקרת לא בקשתם suggests the proper explanation for Eccl. 3, 6^a. — P. 11.]
אלה והקוקה א; write והחוקה, taking the word, after v. 16, as the object of the following verb, and cf. Lev. 25, 53. We must then, following א, omit ואתם, which was inserted because בחוקה was taken as adverbial. 50
- 5) After ותפוצינה א א has τὰ πρόβατά μου, insertion of subject for clearness.
אלה ותפוצינה א (at the end of the verse), א, א, copyist's repetition of the first word of the verse.

- 36 (1) אַל; write על, with Θ .
- (2) אַל; וּבְמֹת Θ ; Θ $\xi\mu\alpha$, = שְׂמֹת or תְּרֹבֹת; the former is perhaps graphically the easier. Deut. 32, 13; Mic. 3, 12 hardly support 'ב', which term Ezekiel uses elsewhere only of idolatrous shrines; CORN. שְׂמֹת.
- (3) אַל; יַעַן וּבִיעַן; write יַעַן וּבִיעַן, as in 13, 10. 5
אַל; שְׂמֹת; read נָשַׁם *snort*, as in Is. 42, 14 (HITZ.), the initial נ having fallen out through the preceding י. CORN. שְׂאֵט, after v. 5.
- (4) אַל; אַרְנִי (twice), Θ .
- (5) אַל; בָּלָא; write כָּלָה, as in margin.
אַל; בְּשֵׁאֵט נִשַׁא; Θ $\acute{\alpha}\tau\iota\mu\acute{\alpha}\sigma\alpha\nu\tau\epsilon\varsigma$ $\psi\upsilon\chi\acute{\alpha}\varsigma$, a rendering which does not affect the readings of 25, 6. 15 (on which see notes).
For אַל; בִּשְׁ לֵב (Θ $\mu\epsilon\tau'$ $\epsilon\upsilon\phi\phi\omicron\sigma\omicron\upsilon\eta\varsigma$) read לֵב 'בִּשְׁ.
אַל; מְרֻשָּׁה; Θ $\tau\omicron\upsilon\ \acute{\alpha}\phi\alpha\nu\iota\sigma\alpha\iota$; I *ejecerunt*, C תְּרֹבֹת, representing גֵּרֶשׁ.
CORN. regards Θ $\tau\omicron\upsilon\ \acute{\alpha}\phi\alpha\nu\iota\sigma\alpha\iota$ as rendering not of מְרֻשָּׁה (which he takes to be corruption of מורשה), but of some form like לְמַחָא (whence אַל; לְמַעַן), and suggests 15
מְרֻשָּׁה (בו). לְמַחָא may be corrupt repetition of some neighboring word, as מְרֻשָּׁה, or, what is perhaps better, of רִשְׁתָּהּ, which was then miswritten under the influence of מורשה. For לְבוּ we may write וּבֹה, so that the expression will mean *to possess it and to plunder it*; cf. S אֶלְכָּה אֶלְכָּה אֶלְכָּה אֶלְכָּה. GRÄTZ, לְלַעַג וּלְבוֹחַ (after v. 4), omitting 'מַנְי', — simpler and perhaps preferable. 20
- (6) אַל; אַרְנִי Θ .
- (7) אַל; אִמְרֵי אַרְנִי יִהְיֶה Θ , but preferable after לֵבֵן.
אַל; אִם לֹא Θ ; Θ $\acute{\epsilon}\pi\iota$ = על or אַל.
- (8) אַל; יִשְׂרָאֵל Θ , perhaps gloss. (10) כָּלָה; write Q^rê בְּלוּ.
- (11) אַל; וְרָבֹו וְקָרוּ Θ , here natural, but possibly scribal addition. 25
אַל; וְהִטְבַּתִּי (אַל; הִטְבַּתִּי) insert לְכֶם, here necessary; so Θ $\tau\acute{\alpha}\mu\acute{\alpha}\varsigma$.
- (12) In אַל 12-15 and Θ 13. 14 the passage from plur. to sing. pron. may be rhetorical variation from *mountains to land*, or scribal inadvertence.
- (13) אַל; אִמְרִים; write אָמְרָם (after יַעַן), with CORNILL and SIEGFRIED-STADE.
אַל; אֲתִי; write Q^rê אָתָּה. 30
- (14) אַל; תְּכַשְׁלִי; write תְּשַׁכְּלִי, as in preceding verse.
- (15) אַל; תְּכַשְׁלִי, miswriting for תְּשַׁכְּלִי. The clause of אַל; עוֹר אַל; is perhaps scribal repetition from preceding verse.
אַל; אֵלֶיךָ; write עֵלֶיךָ, as in 19, 4; 27, 30, and with Θ .
- (17) Before כְּתֻמָּצָת Θ has $\kappa\alpha\iota$ $\acute{\epsilon}\nu$ $\tau\alpha\iota\varsigma$ $\acute{\alpha}\kappa\alpha\theta\alpha\rho\omicron\sigma\iota\alpha\varsigma$ $\alpha\upsilon\tau\omicron\upsilon\ \nu$ = וּבְטֻמְאוֹתָם, probably repetition of following word. 35
- (18) V. 18^b of אַל, from עַל הָרִים to end, Θ , perhaps gloss.
- (20) אַל; וַיָּבֹאוּ; write plur. וַיָּבֹאוּ. — Omit אַל; לֵהֶם, with Θ .
אַל; בְּאֶמְרֵךָ; write בְּאֶמְרָם, with Θ , and omit following הֵם.
- (22) אַל; אַרְנִי Θ . 40
- (23) אַל; נִאֵם אַרְנִי יִהְיֶה Θ , perhaps insertion of Hebrew scribe, perhaps omission of Greek copyist by *homoteleuton*.
- (27) אַל; אֲשֶׁר אַל; cf. Ew. §§ 333^a. 337^b; Ges.-KAUTZSCH²⁶, § 157, c. GRÄTZ, אֲשֶׁר אַל;.
- (33) אַל; אַרְנִי Θ .
- 37 (1) אַל + יהוה, after רוּחַ, *explicitum*; Θ^V takes it as subject of preceding verb. The expression ר' occurs elsewhere in Ezek. only in 11, 5 where it is appropriate; in 11, 24 אַל; has אֱלֹהִים ר', which is there difficult, and the ר' is better omitted. Here the ר' might be taken as subject of the verbs after יהוה.
- (3) אַל; אַרְנִי Θ^V . 50
- (5) אַל; אַרְנִי Θ . — אַל; רוּחַ וְחַיִּיתֶם Θ ; Θ $\rho\nu\epsilon\theta\mu\alpha$ $\zeta\omega\eta\varsigma$ = רוּחַ חַיִּים.
- (7) אַל + קוֹל Θ , gloss or doublet to רַעַשׁ, — an interruption of the construction.

- 35 (5) אֵל וֹאִיָּו. The text of וֹ is confused: in ἐν χεῖρι ἐχθρῶν the last word, = אֵיבִים, seems to represent אֵל אֵיבִים.
- (6) אֵל וֹ, corrupt repetition of following clause.
 אֵל וֹ, yields no sense; וֹ εἰς αἶψα ἤμαρτες. Read, with CORN., לָרֵם אֲשַׁמָּה.
- (7) For אֵל וֹשְׁמָהּ וּשְׁמָהּ read, with HITZ., לְשִׁמְמָהּ וּמְשָׁמָהּ, as in v. 3; 33, 28. 29. The first 'ש' is not a possible form.
 אֵל וֹשְׁבֵי וֹ; ὁ ἄνθρωποι καὶ κτήνη, variation of a familiar expression; cf. 14, 13; 36, 11, al.
- (8) אֵל וֹ, καὶ ἐνπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνοῦς; but this introduces an improbable order, since after מָלֵא the thing filled regularly precedes that with which it is filled. CORN.'s objection, that *its mountains* is improbable since it is *Mount Seir* that is addressed, is not valid; the Prophet has in mind the land, which contained both mountains and valleys. Variation of pers., as in vv. 7. 8, is not uncommon in OT. — אֵל וֹ; הללו וֹ; GRÄTZ הללים.
- (9) K^cthib תִּשְׁבְּנָה; Q^crê תִּשְׁבְּנָה, miswriting of תִּשְׁבְּנָה (CORN.). Write תִּשְׁבְּנָה (Qal of 15 ישב); CORN. תִּשְׁבְּנָה. — אֵל וֹ; וֹיִדְעָתֶם; write וֹיִדְעָתֶהּ, with וֹ.
- (10) אֵל וֹ; וֹיִדְעָתֶהּ; write וֹיִדְעָתֶהּ, with וֹ S C T, the sing. being called for by the context.
- (11) אֵל וֹ, אֵל וֹ.
 אֵל וֹ; καὶ ποιήσω σοι. Read וֹעֲשִׂיתִךָ; CORN. וֹעֲשִׂיתִי בְךָ.
 אֵל וֹ; עֲשִׂיתָהּ; write עֲשִׂיתָהּ. 20
- Of v. 11^b וֹ gives a much shorter form than אֵל. אֵל וֹ; וֹעֲשִׂיתָהּ אֲשֶׁר עֲשִׂיתָהּ אֵל וֹ; וֹעֲשִׂיתָהּ בְּךָ; κατὰ τὴν ἔχθραν σου, = בְּשִׁנְאוֹתֶיךָ. וֹ (adopted by CORN.) commends itself by its simplicity, but its minus may be due to *homoteleuton* (עֲשִׂיתָהּ and עֲשִׂיתָהּ).
- אֵל וֹ; מִשְׁנֹאוֹתֶיךָ; write מִשְׁנֹאוֹתֶיךָ. The expression is deleted by GRÄTZ as dittogram. 25
- אֵל וֹ (first occurrence), אֵל וֹ, perhaps scribal complement.
- אֵל וֹ (second), וֹ σοι; read בְּךָ, with the sense that JHVH is to be made known through them, rather than to them; וֹ σοι may be an interpretation after v. 12.
- (12) אֵל וֹ; וֹ φωνῆς = קוֹל, not improbable.
 אֵל וֹ; ὅτι εἶπας τὰ ὄρη Ἰσραὴλ ἔρημα. אֵל's full formula of quotation is here suitable. — K^cthib שִׁמְמָה; write Q^crê שְׁמָמוֹ. 30
- (13) אֵל וֹ; וֹתְנִדְּלוּ and בְּפִיכֶם; write sing., with וֹ.
 אֵל וֹ; וֹהֶעֱתַרְתֶּם עָלַי דְּבָרֵיכֶם אֵל וֹ. A Heb. verb עָתַר in the sense of *rich, plentiful*, is, as CORN. points out, doubtful (the stem has not this sense in Pr. 27, 6, and the text of Jer. 33, 6 is not certain); and what is here demanded by the connection is 35 a verb of quality rather than of quantity. No satisfactory emendation offers itself: the העֲתִיק occurs only in the senses *proceed, move*; הֶעֱצִים is not unsuitable in meaning, but is not supported by the Versions. Θ, ἐβόησατε; I *derogastis*; S C סִנָּא. HITZ. is no doubt right in regarding this עָתַר as the Aramaic form of Heb. עָשַׂר. The expression is omitted by CORNILL but symmetry seems to require a clause here, and the text may be retained, with change of plur. endings to singular. Its form, however, is probably due not to Ezekiel, but to an Aramaizing scribe.
- (14.15) Verses 14.15 contain a doublet, אֵל and וֹ being both corrupt. כִּשְׂמַח בָּל הָאָרֶץ yields no sense; it cannot be rendered *to the joy of the whole earth* (ORELLI). 45 The following emendation, proposed by CORN., brings out the malicious joy of Edom, and its occasion, namely, the desolation of the Israelitish territory. The shorter and more original form is found in 14, where כִּשְׂמַח בָּל הָאָרֶץ is, after the norm of 15^a, to be read כִּשְׂמַחְתֶּךָ לָאָרֶץ, and נִחַלְתָּ בֵּית יִשְׂרָאֵל is explanatory gloss to אֵל וֹ אֶרֶץ. 50
- (14) וֹ omits the אֵל of אֵל.
- (15) Instead of אֵל וֹ CORN. writes בִּי.
 אֵל וֹ; καὶ ἐξαναλωθήσεται, = וְכָלָה. — After הָיָה וֹ has ὁ θεὸς αὐτῶν.

38 (1) WINCKLER (in Part 4 of the Second Series of his *Altorientalische Forschungen*) regards this Section as an appendix, composed in the time of Alexander the Great, between the battles of the Granicus and Issus (B. C. 334-333). Israel, he remarks, has long since returned from exile (not in Babylonia but) among the nations (38, 8. 12. 17). The *chief* (38, 2) is Alexander, who has become prince of Meshech (Phrygia) and Tubal (Cappadocia); the *istes* or *coasts* (39, 6) are the Grecian lands; 38, 5 (mention of Paras, Cush, Phut, that is, Persia and the country south of Egypt) is a later insertion. The basis of this section is the contest, described in the Babylonian cosmogonic poem, between Tiāmat and the celestial gods (*cf.* GUNDEL, *Schöpfung und Chaos*), here applied, with explanatory remarks, to the situation of Israel at a definite time; and a third hand has added the closing exhortation, from 39, 22 (or, 23) to the end.

To this ingenious exposition there are at least two serious objections: Alexander would have been called *King of Greece*; and he would have been regarded not as an enemy, but as a savior.

(2) Whether *ראש אל* is the same with the *תירם* of Gen. 10, 2, and, if so, which is the right spelling, is uncertain. [A land *ראש* does not exist (contrast Crit. Notes on Isaiah p. 166, l. 18); *מנונ נשיא ראש* must mean *chief prince* (so AV); *cf.* *כהן הראש* *chief priest* 2 K. 25, 18; Ezr. 7, 5; 2 Chr. 19, 11. Several chiefs ruled over the tribes of *ומבל*, but above them all was a *ראש נשיא*. According to WINCKLER (*l. c.* p. 166) *נשיא* is an explanatory gloss on *ראש*; but if it were a gloss it would probably not have been repeated in v. 3. In ψ 110, 6, which was written at the time of Zerubbabel, *ראש אל ארץ רבה* refers to the King of Persia, *ארץ רבה* = *gaggaru rapastu* in the Akhæmian inscriptions (*cf.* Crit. Notes on Isaiah, p. 199, note **). Nor is there a land *מנונ*; *מנונ נשיא* is chief prince of *ומבל*; *מנונ נשיא* is an interpolation (not found in v. 3 and 39, 1) which is derived from Gen. 10, 2, and in that passage *מנונ* seems to be a corruption of *נונ* due to the influence of the following *ומרי* (see HOLZINGER *ad loc.*). 1 Chr. 1, 4 naturally depends on the passage in Genesis. In Ezek. 39, 6 Θ read *מנונ* for *נונ* (Θ Cr, it is true, has Μαγαϝ). Γωϝ seems to be used there as a collective name for tribes *צפון מירבתי* (v. 15; 30 39, 2). *נונ* may originally be not a proper name but an appellative; note the gentilicium *Gagûa* (= Northern barbarian) in the first letter of WINCKLER's translation of the Amarna tablets (KB 5, p. 5, l. 38; *cf.* the excursus on the Amarna tablets in the English Translation of *Joshua*, p. 51, l. 29). *נונ* may therefore be a term like our *Great Mogul* or the German *Grosstärke* (= English *Grand Turk, Grand Seigneur*). Several appellatives have for a long time been looked upon as proper names (*פרעה, תרתן, רביסרים, רבשקה, &c.*) *נונ* is certainly not an 'echo' of the Lydian *Gyges*; nor can it have any connection with the Greek Ωγγυγος (WINCKLER, *l. c.*, p. 164, n. 2). — P. 11.]

(3) *עליך אל*; write *אליך אל*.

(4) For Θ *ושוכבתך ונתתי תחם בלתיך והוצאתי אותך אל* has simply *καὶ συνᾶξω σε*; the other Versions follow *אל*; *συνᾶξω* may be rendering of *שובי* (Is. 49, 5) or of *הוצי* (2 S 10, 16). *שובי*, however, must here mean *turn back*, and is then out of position; it should stand after *ויניח' ב' ח' וניח'* (SMEND, *cf.* 29, 4; Is. 37, 29). This last expression is suspicious, since it implies coercion, while Gog is JHVH's willing Minister (v. 7). It seems better to omit, with CORN., the whole phrase before *והוצי*. The verb *ש' ו* is variously rendered by the Versions: I *circumagant*; S *אגמם*; O , περιστρέψω ; C *אשרל*. It is omitted by SIEGLER, as corrupt form. [*ושוכבתך ונתתי תחם בלתיך* may be a misplaced gloss on *ושכבתך ושאתך* in 39, 2; but these two verbs should be transposed to the beginning of v. 4. — P. 11.]

Θ *πέλται καὶ περικεφαλᾶται καὶ μάχαιραι*. HITZ. objects to *צנה* as inappropriate for cavalry, (but the army was not necessarily composed of cavalry only), and CORN. adopts the text of Θ . In such enumerations

- 37 Θ omits עצמות, and takes preceding verb as causative 3 sing.; scribal omission or insertion.
- (8) Θ ויקרם \aleph ; \aleph take it as Nif., and this form is favored by the connection; Θ ἀνέβαινεv.
- (9) \aleph ואני \aleph . — Θ הרהו \aleph , perhaps insertion of *explicitum* by a scribe. 5
- (10) \aleph והגבאתי \aleph , Hithp., for which CORN. writes Nif'al, on the ground that Ezekiel uses Hithp. only in 13, 17, and there in a special sense. As Hithp. and Nif. are used elsewhere interchangeably, it is doubtful whether this point can be pressed.
- (11) \aleph הנה \aleph ; write הנה, the following part. requiring an expressed subject. Θ attaches הנה to the part., omits הנה, and has Κύριος after אלי \aleph . 10
- (12) \aleph ואני \aleph .
 \aleph עמי \aleph , both here and at end of v. 13 (where it is found in Θ but is lacking in \aleph) a gloss. In any case the reading of Θ in v. 13 (τοῦ ἀναγαγεῖν . . . τὸν λαόν μου), not according in form with preceding clause, is less probable than that of \aleph . It is not necessary to regard עמי as original in v. 13 (CORN.) in order 15 to explain its presence as gloss in v. 12.
- (16) K^{thib} חברו; write Q^{re} חבריו.
 Θ δευτέραν = אחר, here unnecessary; the contrast is expressed by the two אחר.
 \aleph + אפרים, עין אפרים, an old gloss, found in Θ , introduced from v. 19, but here inappropriate, since the connection requires that only the tribal name be given, and it is *Joseph* that is contrasted with *Judah*. GRÄTZ על אפי.
 K^{thib} חברו; write Q^{re} חבריו.
- (17) \aleph והיו לעין אחר, לעין אחר והיו לאחרים בדרך \aleph ; write, with \aleph (وهو عين من عين منسوبة لـ), והיו לעין אחר, בדרך, from which easily come text of \aleph , and that of Θ εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι 25 ξαυτὰς καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. In \aleph the phrase לעין אחר was repeated by a scribe, and in its own place it was corrupted into לאחרים; in the text of Θ one of these phrases was modified into a word (HITZ., CORN. לאַכְרָם) which was rendered by δῆσαι.
 After \aleph אחר אל אחר GRÄTZ inserts ועשיתם, as in \aleph v. 19. 30
- (19) \aleph ואני \aleph . — K^{thib} חברו; write Q^{re} חבריו.
 Θ καὶ δὴσω αὐτοῦς ἐπὶ τῆς φουλήν σου καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν τῇ χειρὶ σου. Following the corrected form of v. 17, we may read בידו אחר לעין אחר והיו לעין אחר בידו אחר. The phrase ועשיתם לעין אחר is awkward scribal expansion, and לעין אחר 35 a doublet; the last אחר of \aleph is naturally לעין אחר. Instead of τῇ χειρὶ σου Θ it is better to write בידו, the substantive being, as more explicit, less probable than the suffix.
- (21) \aleph את בני \aleph and מסביב; Θ πάντα οἶκον, and ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλιω αὐτῶν. Θ also writes τῆν γῆν τοῦ Ἰσραὴλ for \aleph ארמתם (cf. v. 19). 40
 BÄR אליהם; GINSBURG אלהם.
- (22) \aleph + למלך, scribal repetition introducing a tautology.
 K^{thib} יהיה; write Q^{re} יהיו. — \aleph + עוד, \aleph , repetition of copyist.
- (23) \aleph ובשכניהם ובכל פשעיהם \aleph , possibly addition of scribe.
 \aleph מושבתיהם here meaningless; Θ ἀνομιῶν. Read משובתיהם, with SMEND, *al.* GRÄTZ, טמאתיהם . . . והשיבתי (36, 29). — Θ καὶ ἐγὼ Κύριος ἔσομαι. 45
- (25) \aleph אבותיהם; write, with Θ , אבותיהם, as the syntax requires.
- (26) \aleph ונתתם והרביתם אותם \aleph , either Greek omission through similarity of initial words (נתתם and ונתתם), or plus of the Hebrew scribe. The נתתם (lacking in \aleph), in absolute sense, makes a difficulty, and in 17, 22, where it occurs in \aleph , it is lacking in Θ ; still, such a sense cannot be called improbable. 50
- (28) \aleph את ישראל \aleph ; Θ αὐτούς. The Hebrew expression is perhaps the *explicitum* of a scribe.

- 39 (9) For the two verbs of אל ובערו והשיקו ט has καὶ καθύστεον , and there is ground for omitting אל ובערו (so CORN.), which occurs below in the verse, especially as there is little or no difference of meaning between בער and נשק. It would be better if we could here have a word meaning *to collect*, corresponding to ישא and יתקבו in v. 10, of which, however, there is no trace, except in ע ומקתוברין 5 *provide or load themselves with* (arms &c.); if this is not corrupt, it may possibly represent a form of נשא in אל , from which might come our והשיקו; the synonym ובערו might be retained, or rejected as scribal insertion.
- אל וצנה ט (as in 38,4), which has $\text{κοντοίς} = \text{תן}$, or רמה, or רגיה.
- (11) אל ושמ ט ὄνομαστόν. Point שם. — אל גי; write גיא as elsewhere in this chapter. 10 אל העברים; write עברים, taking the word as proper name, *Abarim*, east of the Dead Sea, with J. D. MICH., EICHL., HITZ., CORN., SIEGFR. (and with the approval of REUSS). Though *Abarim* is elsewhere the name of a mountain range, a valley might well be so called. In the translation *the Valley of the Passers-by* the עברים must refer to the Scythians, while in vv. 14. 15 it is the designation of 15 those who traverse the land in search of dead bodies.
- In ט πολυάνδριον we have the word המון, which is a copyist's insertion.
- אל + את העברים, omitted as unintelligible; literally *and it stops the traversers*, not the *invaders* (who are dead), nor (DAVIDSON) *travellers* in general (which is against the use of עברים in this section, and in itself not probable) but 20 the *searchers* (who, however, are not to be stopped). ט και περιστοιχοδομήσουσι τὸ περιστόμιον τῆς φάραγγος, whence CORNILL (approved by SIEGFR.) יתכמו והניא; but חסם (occurring elsewhere only in Deut. 25,4, of the muzzling of an ox) is a strange term for shutting off access to a valley; nor does it appear why 25 the mouth of the valley should be closed. We should rather expect some such statement as *the traversers shall prepare it*, but the words (perhaps a gloss) are deformed beyond recognition. — אל K^{thib} המונה; read Q^{rè} המונו.
- (14) אל את העברים + ט , repetition from the first part of the verse; it is here impossible, since it means the searchers and not the invaders.
- אל מקברים ט θψαι; HITZ., CORN. לחקר *to search*. 30
- (16) אל וגם שם עיר המונה + אל , an old gloss, or repetition of the immediately preceding, read by ט in its Hebrew text; the sense seems irrecoverable: no city has been spoken of, and no emendation is satisfactory. CORN. ונמר המונו *and it is all over with his multitude*. We might write, after v. 11, וקברו שם כל המונו.
- (19) אל תלב אל ; CORN., after SA as well as the Coptic Version and some Greek MSS, 35 בשר, which preserves the combination *flesh and blood*, as in v. 17, but this harmonizing is suspicious.
- (21) אל בניום ט εν νιμυ = בנים; CORNILL בנוג (I will demonstrate my glory) *on Gog*. אל gives a good sense, *I will manifest my glory among the nations*.
- (25) אל כל בית י' אל ; ט omits כל, or read על. CORNILL על. 40
- (26) אל נשו; read נשו, with HITZ. A marginal note in HAHN and GINSEBURG (not in BÄR) gives the reading (Q^{rè}) נשאו. As the passage is one of promise, the threat of נשאו is out of place.
- אל כלמתם ט ἀματαν; CORN. כל מרתם *all their rebelliousness*, to agree with following מעלם. — אל בי ט . 45
- (27) אל רבים + ט , omitted in accordance with the phraseology of the chapter.
- (28) אל בהגלותי אל ; CORN. הגליתי. ט omits 28^b from וכןסתים to end, but the contrast in the second clause is necessary. — BÄR אותם; GINSB. אותם.
- (29) אל אשר ט ανθ' ου; read, with CORN., GRÄTZ, א' ען.

- 38 of particulars there are chances of errors both in א and in ט, and the shorter text is not necessarily the better.
- (5) פוט is strange in this enumeration of Northern peoples; we should perhaps read לור, which is added in ט^A and many other ט codd. (H-P 87.88.22.26, *al.*) and ט^H.
- (7) להם א; read לי, with ט, as the context requires. 5
- (8) א is grammatically confused; predicates (הוצאה, מוקבצת) are used of ארץ which properly belong only to עם, and there is an abrupt transition from 3 sing. fem. to 3 plur. Further, the clause על הרי . . . הוצאה . . . is parallel to, and explanatory of, the preceding clauses; it cannot be taken (ז, SIEGFR.) as dependent on what goes before (*a land . . . gathered . . . to the mountains* [ט חץ] of Israel). § 10 transposes; *thou shalt come against the mountains . . . and against a land*. Order is partly restored by the omission of על הרי . . . הוצאה (so CORN.), which appears to be composed of two glosses. We should perhaps also insert עם על after מחרב (*cf.* v. 12), though it is possible that ארץ may here be used, by rhetorical license, as = עם. — For אל ארץ read על ארץ. 15
- Instead of מחרב we must, from the parallelism, read מהרבה.
- (9) א תהיה cannot be construed. GRÄTZ inserts before it באחרית הימים, as in v. 16, which is syntactically hard; better omit ת, with REUSS, CORN., SIEGFR.
- (11) Before השקטים ט has ἐπί (CORN. על), probably a free translation; after הש' in ט stands ἐν τῇ ἡσυχίᾳ = השקט, perhaps scribal addition in Hebrew text of ט. The following ישבי לבמה קלם is thrown out by CORN., on account of the ישבים of the next clause, as stylistically improbable. 20
- א; באין חומה ט; חץ ἐν ἡ οὐκ ὑπάραξει τεῖχος.
- (12) א; אל; write על.
- (13) א קפירי is highly improbable, if not impossible; traders would not be called 25 lions by Ezekiel; read רבליה, a common word in c. 27, and sufficiently like כ' to account for the corruption; CORN. כנעניה.
- For the sake of the symmetry, which is suggested by the form of the sentence, the preceding וסחרי is better written with suffix, וסחריה ט. וסחריה (כפר) and so ז; kings. 30
- (14) א; ארני א; ט. — א; תרע א; gives no sense; ט ἐξερθησθη. Read תעור.
- (16) א; נוג א; ט, gloss.
- (17) ט inserts תו פוץ after יהוה; there seems to be here, either in א or in ט, a confusion with the preceding verse. 35
- The interrog. ה is better omitted, with ט, before אמה; there is no propriety here in a question; the statement is meant to be positive.
- א; הנבאים א; ט, an easy omission or insertion.
- א; שנים א; ט; connect it by ו with ימים; ז in diebus illorum temporum.
- (18) א; באפי א; ט; ט omits ב before the next noun, and combines תמתי and קנאתי as 40 subject of תעלה. For the construction עלה באף, *cf.* ψ 18, 9.
- (21) א; לכל הרי חרב, an unnatural expression; ט πᾶν φόβον. Read תרה (CORN., ORELLI); חרב; א; ארני א; ט.
- (23) After והתקדשתי א; ט has καὶ ἐνδοξαοθησασαί = ונבברתי, one of the few cases in which the plus is in the Greek. CORN. thinks it in favor of ט that its text offers two 45 Hithpa'els and two Nif'als, but the symmetry may be *contra* as well as *pro*.
- א; נכברתי may be doublet of נורעתי, or may have fallen out through resemblance to it.
- 39 (1) א; ארני א; ט; so, too, vv. 10.13.17.20. 50
- (2) א; ושאתך is regarded by GRÄTZ as corrupt repetition of preceding word [*cf.* above, p. 99, l. 49].
- א; אליך; write עליך. (5) א; ארני א; ט.

- 40 which, however, departs too far from א and ט, and is unnecessary. GRÄTZ suggests a combination of א and ט: מננ ומקיר התא, and the reading מקרה *from the beam*. SIEGFR. omits 13^b. 14. 15 as unintelligible.
- (14) א and ט; read, with CORNILL, א and ט, following v. 13; SMEND א and ט. האלים; read, after ט, האלים. 5
א, an impossible number; write, with ט, א. After this word CORNILL inserts, not with great probability, the פתח נגד פתח of v. 13.
א and ט, and the gateway adjoined the pillar of the court, which yields no sense. ט θεειν της πύλης, whence EWALD: ואל התאים תצר השער, but the court did not, properly speaking, adjoin the guard-rooms. SMEND throws 10 out א, rendering: and adjoining the court was the gateway. DAVIDSON: and adjoining the porch (אלם) was the court round about the gate. The clause is omitted in S, and by CORN. Read א and ט, and the court adjoined the vestibule of the gateway, that is, one passed from the vestibule into the court, a statement that explains the position of the vestibule. The transposition of א and ט offers no serious difficulty, and the reading א (א) is favored by ט.
- (15) א and ט; read א, as this gives one terminus of the measurement; the other terminus is given further on by על לפני, which must be read על לפני (CORNILL omits על).
א K^cthib היאתן ק; write ק, which is, perhaps, for א or א (st. אחי); 20 the word occurs only here. Transpose and read א from the vestibule of the gateway; ט τὸ αἶθριον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς τὸ αἶθριον αἰλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν; αἶθριον = לפני, and ἔξωθεν = ההיצוני, instead of היאתן, a reading which is not improbable.
- (16) א and ט; write א their wall-pillars. 25
א; write א. The sing. is necessary, as there was only one vestibule to each gateway.
In following א omit the initial א. — א (three times); ט ἐπι.
At end of v. 16 ט has ἔνθεν καὶ ἔνθεν (of the palm-trees), = א, a natural and not improbable reading. 30
- (17.18) א and ט; εσωτέρων. In v. 18 ט renders the first א by στοαί, the second by περίστυλον, as in v. 17; it probably had a text different from that of א. CORN. brackets א as suspicious, since it seems to have no place in the structure.
- (19) Before v. 19 CORNILL inserts א, as vv. 23. 27, but 35 the detailed statement in v. 19 compared with that in these verses does not favor the insertion.
After א ט has τῆς αὐλῆς, a proper explanation, but perhaps unnecessary. Farther on, ט read א instead of א; between the two readings there is no serious difference. 40
א + א, gloss or scribal corruption. ט τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. καὶ ἡ γὰρ με ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἰδοὺ πύλη = א, in which the first word is a corruption of א, while the א may be the word of our text, (displaced in א). It is simpler, however, to read, at the beginning of v. 20, א. The wording of א is here somewhat different from that 45 of the parallel v. 24. — א and ט; א, not so well.
- (20) Before א insert the connective א.
- (21) K^cthib א, write א. — א and א; write א and א.
- (22) K^cthib א and א; write א and א (with omission of א). For א write א (twice in this verse). 50
א; read א, after ט ἔσωθεν. SIEGFR. omits this and the preceding word.
- (23) א and ט; read, with ט, א. GRÄTZ renders ט by א.
- (24) K^cthib א; write א; see on 40, 9. For א write א. Before these words

- 40 (1) Θ begins the chapter with $\kappa\alpha\iota \ \epsilon\gamma\acute{\epsilon}\nu\epsilon\tau\omicron$. — אל בראש השנה אל (an expression found nowhere else in OT), $\Theta \ \epsilon\nu \ \tau\omega \ \pi\rho\acute{\omega}\tau\omega \ \mu\eta\sigma\iota$. Read בְּרֵאשִׁית . The month is necessary here. The *New Year's Day* of אל is probably a later scribal corruption or paraphrase; a year could not begin on the tenth day of the month, except possibly for jubilee (Lev. 25, 9), and that is improbable (cf. *Rosh ha-Shanáh*, 8^b).
In support of אל see notes of HITZ., SMEND. Possibly אל read בראש חרשים , cf. Ex. 12, 2, 3.
- $\text{אל} + \text{שָׁמָּה}$, אל , scribal insertion, which interrupts the connection.
- (2) אל במראות; $\Theta \ \epsilon\nu \ \delta\rho\acute{\alpha}\sigma\epsilon\iota$; read sing. מראת, which is more accurate.
 $\text{אל} + \text{הבִּיאֲנִי}$, אל , insertion induced by the שמה, which made a new sentence necessary. — אל אל; write על.
 אל מנגב; $\Theta \ \acute{\alpha}\pi\acute{\epsilon}\nu\alpha\nu\tau\iota$. Read מנגרי; the statement *in front* is here more natural than *on the south*.
- (4) אל הַקִּוְיָהּ הַקְּבֻצָּה; omit the two final ה's, which are either vowel-letters, or copyist's repetition from the following letters. 15
- (5) אל וקומה; read וקומתו.
- (6) אל ויביאני; read ויביאני, as in vv. 1. 17 &c.
 אל ויעל במעלתו Θ has $\epsilon\nu \ \epsilon\pi\tau\acute{\alpha} \ \acute{\alpha}\nu\alpha\beta\alpha\theta\upsilon\omicron\iota\varsigma =$ במעלתו, supplying the number of steps to be expected here. Yet, in vv. 22. 26 the number (in the other gates) is introduced in a more formal manner, and it is 20 perhaps here inserted by the Greek scribe for the sake of completeness.
 אל ואת כף אחד קנה אחד רחב + אל , Θ , copyist's repetition from preceding clause, here meaningless.
- (7) אל ויבין התאים; $\Theta \ \kappa\alpha\iota \ \tau\acute{\omicron} \ \omega\lambda\alpha\mu (= \text{איל}) \ \acute{\alpha}\nu\acute{\alpha} \ \mu\acute{\epsilon}\sigma\sigma\omicron\nu \ \tau\omicron\upsilon \ \theta\epsilon\eta\lambda\alpha\theta$. The *filaster* (איל) is here certainly to be supplied in thought, though the original text may say simply 25 *the space between*. [תא has no connection with Assyr. *tú*. The Assyr. word does not mean *chamber* but *incantation*. In the passage II R 23, 4^a we must read *a-rat-ti* instead of *amar ti*; see DELITZSCH, HW 141^b; 701^b; cf. MEISSNER'S *Supplement*, p. 18^a. — P. H.]
In vv. 7^b. 8 Θ gives the dimensions of the second and third תא (*guard-rooms*) at 30 length (the numbers are the same as for the first), while אל in 7^b gives the inner כף or *vestibule*. The two texts are entirely different, and show the hands of revisers; but both are probable, and we have no clear grounds for choosing between them. — On אלקם or אלקם see note on 8, 16.
- (8) אל וימר את אלקם השער מהבית קנה אחד + אל , copyist's repetition from preceding sentence. 35
- (9) אל ואלו; write, after $\text{Q}^{\text{r}}\acute{\epsilon}$, ואליו (the medial י in איל is better expressed).
- (10) אל לאילים; write לאילים.
- (11) אל + ארבע עשרה אמות; old gloss (SMEND), found in Θ , except that the latter has $\epsilon\upsilon\sigma\sigma\omicron\varsigma$ for ארבע; but even with this change the statement contradicts 40 11^a, and for the number *thirteen* there seems to be no place in the description. CORNILL transposes 11^a after 12, thus gaining unity in the arrangement of the details; but whether the original had this unity is doubtful.
- (12) Before ואתה the insertion of מפה is syntactically necessary.
 אל + נבול, copyist's repetition, breaking up the clause ואתה אתה מפה. 45
V. 12^b, from והקא to end, is omitted by CORN. as superfluous. The sing. תא is strange, and should, perhaps, be changed to plural, though the word may be used for the whole structure on both sides of the passage-way.
- (13) Instead of אל נג (twice) Θ has $\tau\omicron\iota\chi\omicron\varsigma$, which CORN. adopts as relieving the obscurity of the measurement. As we are ignorant of the architectural methods 50 and expressions of Ezekiel's time, it is perhaps better to keep the harder phrase of אל , and understand Θ as an interpretation; the measurement *from roof to roof* seems to mean *over all*. — For אל מנן הקא, CORN. writes מקיר האתיון (cf. v. 15),

- 40 עליהם; write עליהם.
- (40) אַל + לעוֹלָה, probably gloss; the description of the side-wall as being *outside a person going up to the door* instead of *outside the door* is unnatural. 5
 רוח $\rho\acute{o}\alpha\kappa\omicron\varsigma$ (in some MSS $\rho\acute{u}\alpha\kappa\omicron\varsigma$), apparently the rendering of a derivative of רוח, read instead of אַל מהוֹצֵה אַל; עוֹלָה was read by אַל עוֹלָה אַל; לפֶּהֶחַ הַשַּׁעַר אַל הַפּוֹנֶה אַל; after the first and second שְׁלֶחֶנוֹת אַל inserts קְדִימָה, *i. e.* it gives two tables by the sidewall of the drain, and two by the vestibule.
- (41) עליהם; write עליהם.
 אַל עליהם ישְׁחֹמוּ הַזְּבַח נֶגֶד שְׂמוֹנֶה שְׁלֶחֶנוֹת הַזְּבַח אַל; שְׂמוֹנֶה שְׁלֶחֶנוֹת יַעֲלִיֶהֶם יִשְׁחֹמוּ; from which the הוֹבַח after ישְׁחֹמוּ might be adopted. 10
- (42) אַל is identical with אַל.
 אַל + לעוֹלָה, scribal repetition from below where it is said, both in אַל and in אַל, that these tables were for the implements of sacrifice, and for זְבַח as well as עוֹלָה. אַל עליהם; write עליהם. — In אַל וַיִּנְיָחוּ omit the initial ו, with אַל. 15
- (43) אַל מְלַמְעֵלָה מְכַסִּים לְכַסּוֹת מִמֶּטֶר אַל וְאֵל הַשְּׁלֶחֶנוֹת אַל; מוֹכְנִים אַל; מוֹכְנִים אַל; $\lambda\epsilon\lambda\alpha\sigma\epsilon\upsilon\mu\acute{\epsilon}\nu\omicron\nu$, = נוֹיֵת; after הַשְּׁלֶחֶנוֹת אַל אַל has מִמֶּטֶר אַל וְאֵל הַשְּׁלֶחֶנוֹת אַל; מוֹכְנִים אַל; מוֹכְנִים אַל; coverings for the tables are not improbable, though why they should be protected from dryness is not clear. 15
 The ו in וְאֵל is better omitted so that v. 43 shall form one sentence.
 Before following בִּשְׂרֵי בִשְׂרֵי insert ל.
- (44) At the beginning of v. 44 insert, with אַל, וַיִּבְיֵאֵנִי, marking a new paragraph. 20
 אַל חוֹצֵה וְהוֹצֵה אַל, write חוֹצֵה אַל. אַל has $\kappa\alpha\iota$ εἰσῆγαγε με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν = לחצר הפנימי לשער אַל, omitting אַל לשער אַל. Retaining this last we must omit הפנימי, since it is not the inner gate through which the Prophet is led. The הַפ' is, perhaps, repeated by אַל from next clause. 25
 Before following לְשִׁכּוֹת insert, with אַל, וְהֵנָּה, and for following שְׂרִים read, with אַל, שְׂרִים. 25
 אַל אַחַד אַל; read with אַל, אַחַת, parallel to the following אַחַת אַל (אַחַד אַל).
 וּפְנֵיהֶם אַל, וּפְנֵיהֶם אַל.
 אַל הַקְּרִים, miswriting for הַקְּרוֹם (so אַל), which the connection shows. The whole verse is omitted by SIEGFRIED as incurably corrupt.
- (48) אַל אַל (second); אַל αλ. Read אַל, which is required by the context. 30
 After הַשַּׁעַר insert, with אַל, אַרְבַּע עֶשְׂרֵה אַמָּה וְכִתְפוֹת הַשַּׁעַר אַל. The width of the doorway is not three cubits (as in אַל), but fourteen cubits, with two jambs of three cubits each, which gives twenty cubits for the whole front, as in v. 49. The words fell out of אַל by *homaoteleuton*.
- (49) אַל עֶשְׂתֵי אַל; read, with אַל, אַשְׁתֵי, giving 1·2 cubits for the breadth of the porch from 35 east to west, which accords with the other measurements: outer wall 5, porch 12, wall of temple 6, outer room 40, dividing wall 2, inner room 20, wall 6, annex 4, outer wall 5, = 100 cubits for whole length of Temple-building from east to west (DAVIDSON).
 אַל אַשְׂרֵי אַל; read, with אַל, עֶשְׂרֵי אַל; the statement of the number of steps is here 40 necessary. 40
- 41 (1) אַל + הָאֵהָלָה אַל, אַל אַל, a gloss noting that the details in the text regarded the breadth of the Temple, or comparing them with the measurements of the אַהֵל in Exodus; Ezekiel does not use אַהֵל for the Temple. 45
- (3) For הַפֶּתַח אַל CORNILL writes הַפֶּתַח אַל, not improbably, though the רַחֵב is easily understood.
 After וְרַחֵב insert, with אַל εἰσωμίδας, בְּקִפּוֹת אַל; the sidewalls must be mentioned in order to give the whole width; אַל (more fully than אַל) πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν. 50
- (4) אַל פְּנֵי הַיִּיכָל אַל; אל פני הייכל אַל.
 (5) אַל הַצֹּלַע אַל, αλευράς; cf. צִיעַ, 1 K 6, 5, where אַל has μέλαθρα *ceilings* or *roofs*. CORNILL writes אַל לְבֵית אַל סְבִיב סְבִיב אַל, in order to introduce the side-structure before it

- 40 Θ has αὐτὴν καὶ τὰ θεε καί, *cf.* v. 29; these details are, both in \mathbb{A} and in Θ , uncertain.
- (25) \mathbb{A} וואלמו; write ואלמו. — V. 25^b is omitted by CORNILL as unnecessary repetition.
- (26) For עלוהו write sing. עלתו (Θ αὐτῆ = לו) and for ואלמו write ואלמו.
 \mathbb{A} לפניהם; read לפנימה, after Θ ἔσωθεν. SIEGFR. omits 'וא', as in v. 22. 5
 At the end of the verse write איליו for K^ethib אלו.
- (27) At the beginning of the verse Θ had ונדר שער הקצר; CORN. ונדר שער לחצר. The shorter form of \mathbb{A} ושער לחצר seems here preferable, since it is not obscure.
 \mathbb{A} + ורחב הקרום, \wedge Θ , repetition from the preceding clause; the measurement would be more naturally northward, since the Prophet does not reach the inner 10
 gate till v. 28.
- (28) The second ודר is lacking in Θ , and is in fact not necessary. If it be retained the article must be omitted in ונדר.
- (29) The Q^etê plur. forms אליו (איליו), תאו, and the like, and the K^ethib ואלמו are to be written throughout this chapter, and it will be unnecessary to note them. 15
 V. 29^b (= 25^b) is omitted by CORNILL.
- (30) \mathbb{A} + ואלמות סביב סביב ארך הקפש ועשרים אמה ורחב חמש אמות + \wedge Θ , copyist's repetition from preceding verse.
- (32) \mathbb{A} אל הקרום ורחב הקרום; Θ εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς = אל ונ' השער הפונה הנה, two equally good readings. GRÄTZ, holding that the *east* has 20
 been sufficiently treated above, proposes to read הים *west* for ורחב.
- (33) V. 33^b = 29^b. 25^b of \mathbb{A} , is omitted by CORNILL. (34) \mathbb{A} מעליו; Θ αὐτῆ.
- (36) Following the norm of v. 33, after ואלמו insert האלה במדות, and after לו insert ולאמו. — V. 36^b = 25^b, is omitted by CORNILL.
- (37) \mathbb{A} וואילו; read ואלמו, with Θ , and from the connection. 25
 \mathbb{A} מעלו; Θ αὐτῆ = לו or אליו. Three times, here and in vv. 26. 34, Θ has this reading, which, for its shortness, might be preferable, but for the \mathbb{A} readings in vv. 6. 49, in which forms of על are maintained. Where מעלה is employed, it may be better to write the preposition \aleph before the numeral.
- (38-43) In vv. 38-43 the texts of \mathbb{A} and Θ differ widely, so that, instead of attempting to 30
 construct an eclectic text, it will be better to give Θ in full. Θ : 38 τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρωματά αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμων αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρυσς 39 ὅπως σφάζουσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας 40
 καὶ κατὰ νότου τοῦ ῥόακος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολάς κατὰ νότου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αἰλαμ τῆς πύλης 35
 δύο τράπεζαι κατὰ ἀνατολάς 41 τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νότου τῆς πύλης ἐπ' αὐτὰ σφάζουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν ὀκτώ τραπέζων τῶν
 θυμάτων 42 καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναί πῆχεος καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος καὶ πῆχεων δύο ἡμίσεος τὸ μήκος καὶ ἐπὶ πῆχυν
 τὸ ὕψος ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὀλοκαυτώματα 40
 καὶ τὰ θύματα 43 καὶ παλαιστὴν ἔξουσιν γείσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ἕτερου καὶ ἀπὸ τῆς
 Ξηρασίας. Neither \mathbb{A} nor Θ gives a satisfactory text in vv. 38-43, and the details of the sacrificial arrangements can hardly be recovered. See SMEND, CORNILL, DAVIDSON, SIEGFRIED, GRÄTZ, BERTHOLET. For the principal differences of 45
 \mathbb{A} and Θ in this section *cf.* especially ll. 49-53 and p. 105, ll. 4-7. 9-11. 15-17.
- (38) \mathbb{A} השערים; write sing. השער.
 \mathbb{A} שם; Θ שני, here meaningless; Θ ἔκρυσς *drain* seems to be connected with \mathbb{A}
 יהו; *washed*; \mathbb{A} האלה הא, \wedge Θ . 50
- (39) 39^a \wedge Θ , which connects 38 with ונדר.
 In 39^b \wedge Θ , which does not clearly indicate any place for the slaying of the עלה.

41

written הלוני, in construction with the following words. These stand in אַל שְׁקָפִים אֲצָמִים, *lutticed*, that is, the *windows* consisted of the openings between beams, through which light could come; so ὁ διακιστωταί, ὑποφαύσεις. They were placed in the three parts of the building, and were, according to אַל, נִגְדַת הַסֵּף, which gives no sense, and seems to be wanting in ὁ (it is deleted by CORN.); a sense may be got by reading נִגְדַת הַסֵּף, the common position of windows in ancient Western Asiatic temples, but the words are better omitted (see below, l. 15).

In the following sentence ὁ accords loosely with אַל, though with additions that yield no good meaning. The description of the interior boarding is parallel to the statement in 1 K 6, 10. The doubtful ἀπ. λεγ. ἡ ψήφη is rejected by CORN., who writes ἡ ψήφη *covered, ceiled*, after 2 Chr. 3, 5, where ὁ has ἐξυλῶ, as here, and his emendation may be accepted. Then, following a hint in ὁ (ὁ οἶκος), we may bring the sentence into general accord with 1 K 6, 10 by inserting והבית before ἡ ψήφη; אַל הַסֵּף is possibly miswriting of this word. The vertical extent of the boarding is given in the following clause, in which for the והארץ of אַל, write מִהָאָרֶץ, after ὁ ἐκ τοῦ ἐδάφους.

The next statement of אַל, והתלנות מכסות, must be omitted as unintelligible; it is not at all probable that the windows were covered, or that such a detail, if given, would be given here; the supposition of an insertion is strengthened by 20 minuter particulars and repetition of ὁ καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι τρισῶς εἰς τὸ διακύπτειν, in which it does not appear why the windows (the window-shutters) should be triply folded, or how this would specially serve the purpose of looking through (and the windows were not meant to be looked through; — this is a later interpretation).

(16-26) The section vv. 16-26 is one of the most difficult of the Book.

(17) The section על אַל yields no sense, and must be thrown out; ὁ is equally obscure: καὶ ἕως πληθίσιον τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτερῆρας. אַל may be understood as giving the horizontal extent of the boarding by writing מ before הפתח. On this sentence see DAVIDSON.

The new sentence begins with קַל הַקִּיר (read ועל) וְאֵל, v. 17, and the initial ו must be omitted.

אַל ובתיצון; write ובתיקל, to answer to אַל.

מדות אַל ὁ, is to be omitted as meaningless, probably a gloss.

(20) V. 20 gives the vertical (as v. 17 the horizontal) extent of the ornamentation. אַל ἕως τοῦ φατνωματος. Read ועד הַסֵּף.

The next sentence begins with וקיר, for which ὁ seems to have read הַקִּיר; CORN. has קיר הקרש, omitting הַקִּיר, but אַל gives a good sense.

The first ההיכל is copyist's repetition.

Instead of קיר SMEND, after 1 K 6, 31, 33, prefers פתח, holding this necessary by 40 reason of the מוצת (v. 21); but a reference to the door seems here out of place, and it is better, with S, to omit מוצת.

(21) אַל ולפני; write, with ὁ, ולפני.

In הַמִּזְבֵּחַ omit the article, and so in הַמִּזְבֵּחַ (v. 22).

(22) After the second אמות insert, with ὁ, to complete the measurement, ויהקבו שתיים, 45 אמות, fallen out by *homoteleuton*.

אַל וְאֵרְבֹּו; ὁ καὶ ἡ βάσις αὐτοῦ. Read וארבו.

(24) אַל דלתות (second); read, after 1 K 6, 34, צלעות.

אַל לדלתות שתיים + אַל, copyist's repetition, and the ל is to be prefixed to the following דלתות.

For the sake of uniformity שתיים may be written instead of אַל שתי, after דלת אחת. לדלת אחת; write לְדִלְתֵי אַחַת, to make the expression correspond to the preceding.

50

41

is described; but, to get orderly arrangement, he is obliged to transpose freely, and it seems unlikely that the original had this formal orderliness. For his construction of the complicated material of this chapter and the next, see his notes.

- (6) אֵל שְׁלוֹשׁ וּשְׁלוֹשִׁים; ὅ τριάνοντα τρις δις (=שְׁלֹשִׁים). Read שְׁלוֹשׁ *thirty three times*, that is, three stories of 30 cells each; 1 K 7.4.5.

אֵל וּבָאוֹת; ὅ διδασθῆνα, which is its rendering of מְנַרְעוֹת in 1 K 6,6; מ' should probably be read here, in spite of the graphic difficulty; if the מ were omitted because of preceding ב, וּבָאוֹת might perhaps come from נִרְעוֹת; CORN.'s emendation נְרַעוֹת is ingenious, but the word does not elsewhere occur in this sense (*rebate-ments*). GRÄTZ מַסְבּוֹת or מְסַבּוֹת *winding stairway*, after ὅ's rendering of לְלוּלִים in 1 K 6,8, and of נֹסְבָה in Ezek. 41.7 (so Rashi). A *stairway* is a desideratum in the next verse, but in this verse (as in 1 K 6,6) the point is the way in which the side-chambers were attached to the house.

אֵל לְהִיָּתָם. The לְהִיָּתָם אֲחֵהוּם is thrown out by CORNILL as repetition from the next following phrase.

אֵל הֵיוּ אֲחֵהוּם; וְלֹא; 1 Kings 6,6 לְבַלְתִּי אֲהֹוּ, the meaning being probably the same. Verses 6-11 are omitted by SIEGFRIED as unintelligible.

- (7) אֵל וְרַחְבָּהּ; ὅ καὶ τὸ εὖρος. Read וְרַחְבָּהּ. The next word וַיִּנְקְבָהּ is to be read (after CORNILL נֹסְבָה) נֹסְבָה *and the width increased*.

אֵל בְּמִנְקַף מֵהַקִּיר. It is possible, however, that there lurks in this clause some expression for the mode of ascent from story to story (so Σ3), corresponding to the לְלוּלִים of 1 K 6,8, whether this word means *winding stair* (ὅ ἐλικτή) or *trap-door*. Such a term is to be expected here, but it seems impossible to discover it.

אֵל + לְמַעַלָּה, על כֵּן רַחֵב לְבַיִת לְמַעַלָּה, apparently repetition from the context. ὅ ὄπως διαπλατύνεται ἄνωθεν, whence we might read לְמַעַן רַחֵב לְמַעַלָּה.

אֵל וַיִּנְקַן; read, with ὅ, וַיִּנְקַן.

After רַחְבָּהּ insert (according to 1 K 6,8) עַל הַתֵּיכוּנָה וּמִן הַתֵּיכוּנָה. The following עַל הַתֵּיכוּנָה must then be omitted.

- (8) אֵל וְרִאֲשִׁית לְבַיִת; ὅ καὶ τὸ θραεὶ τοῦ οἴκου, perhaps out of וְרִאֲשִׁית לְבַיִת (1 Dav.). A verb *to see* is improbable, as the Prophet nowhere else uses such a form in the description of the measurements. Read וְסִבִּיב לְבַיִת; CORNILL וַיִּסְבֵּד *foundation*.

נֹסְבָה may be doubtfully retained in the sense of *raised platform* (DAV., SIEGFR.).

CORN. takes the verses in the order 7.9.11.8.10.12.

אֵל מִסְבּוֹת; write Q^cרֵעֵ, מִסְבּוֹת.

אֵל אֲצִילָה; ὅ διαστήματα, = מְנַרְעוֹת; ὅ רוֹחַ *space, breadth*. Possibly = *to the elbow* (13,18), as a measure of the cubit. It is omitted as unintelligible by REUSS, CORNILL.

- (9) After מִנְקַף insert, with ס, הַמַּשׁ אֲמוֹת, to which the main objection is that the same measurement is given in 11^b; yet such a repetition is not improbable.

בֵּין בַּיִת (first occurrence) must be read בֵּין בַּיִת to correspond to the following בֵּין בַּיִת. CORNILL מִנְקַף לְיָצוּעַ וּלְבַיִת *there was a free space &c.*, omitting the בַּיִת, for which ὅ has ἀνά μέσον = בְּתוֹךְ.

- (15) אֵל וְאֲתִיקָהּ; write, after Q^cרֵעֵ, וְאֲתִיקָהּ.

(15.16) A new paragraph begins with וְהַתֵּיכָל in v. 15, and the following word must be connected by ו, as in ὅ. The סוֹף פְּכוֹק at the end of v. 15 must be ignored.

- (15) אֵל וְאֲצִילָה; write וְהָאֵלֶם. The three parts of the house, namely, *nave, adytum, and porch*, are thus given.

The following הַתֵּיכָר is rendered by ὅ τὸ ἐξωτέρον, = הַתֵּיכָר, but is better omitted, as there is only one porch.

- (16) The predicate is given in אֵל הַכַּפִּים, for which read, after 1 K 6,9 [cf. Hagg. 1,4], הַכַּפִּים פְּחוּלָה = ὅ πεπατυμένα.

A new sentence begins with the next word of אֵל וְהַתֵּיכָר, which must be

- 42 all these places; it is a scribal insertion induced by the word קנה. The unit, אפס, is left to be supplied. — [For the Hebrew *cubit* see English Translation of *Ezekiel*, pp. 179f.]
- (16.17) אֵל סבִּיב מִדָּר; read, with א, סבִּיב וּמִדָּר, א, with fuller statement, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βοῤῥάην καὶ διεμέτρησέ. So א in vv. 18.19. 5
- (17) אֵל סבִּיב; read וסבִּיב, and insert at beginning of v. 18.
- (18) אֵל אָת; read אַל.
Before מִדָּר insert ו, here and in v. 19; verses 18 and 19 are better transposed, with א, so as to gain the regular order: east, north, west, south.
- (20) אֵל מִדָּרוּ; read מִדָּר. 10
אֵל לַחֵל *profane*; א προτειχίσματος *outwork*, = חַל, which is improbable. The limits of the sacred territory are wider in 45, 4; 48, 12, and CORN. therefore throws out this clause (לחל . . . להב). DAV. suggests that the terms *sacred* and *profane* are here used relatively: the Temple-enclosure is sacred in comparison with the land lying outside. 15
- 43 (1) אֵל + שָׁעַר, copyist's repetition. — At end of verse א adds καὶ ἐξηγαγὲν με.
- (3) אֵל + וּבִמְרָאָה, copyist's repetition.
אֵל + בְּבֹאֵי; read, with ו, בְּבֹאֵי, as the sense requires.
אֵל + וּמְרָאֹת, א, S, probably old repetition of copyist, though א has καὶ ἡ ὄρασις τοῦ τοῦ ἄρματος οὐ ἴδον. — אֵל אַל (twice) for עַל. 20
- (6) At the beginning of v. 6 א has καὶ ἔστην καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρὸς μὲ, a parallel reading to that of א.
אֵל וְאִישׁ; write, with א, וְאִישׁ.
- (7) אֵל אַת טָקוּם; write, with א, here and after בְּבֹאֵי, א, less well, ἐώρακας, = 25
חַוִּית, perhaps corruption of הוּ.
אֵל + בְּמֹתֵם (point בְּמֹתֵם with אΣ, SMEND, BERTHOLET), gloss, explanatory of בְּנִי, or corruption of following word. א ἐν μέσῳ αὐτῶν, = בְּתָבֵם, cf. following בְּתָבֵם.
- (10) To אָתָּה prefix ו, with א. 30
אֵל + מִפְּגִיזוֹתֵיהֶם, וּנְקַלְמוּ, old doublet (found in א) of the similar phrase in the next verse (which reads differently in א), here an interruption.
אֵל וּמְרָדוּ; א καὶ τὴν ὄρασιν αὐτοῦ. Read וּבִמְרָאָה. Omit following אַת, which was inserted after the corrupt verb. [אֵל אַת may be a remnant of the original reading 'מראתי]. 35
אֵל תְּקַנִּית; write, after א, ותְּקַנִּיתוּ.
- (11) The following אַם in וְאֵם may be omitted, or, with א (αὐτοί), אַם may be written.
אֵל וְצִרְתָּ; א καὶ διαγράφεις. Read וְצִרְתָּ.
K'ṯhīb וְצִרְתָּ; write Q'ṯrē וְצִרְתָּ, and so in the succeeding cases. The following וְכַל צִוְרָהוּ is to be omitted as error of copyist. 40
- (12) אֵל הִנֵּה וְאַת חֹרֶת הַבַּיִת; א, perhaps scribal repetition from the beginning of the verse.
- (13) In וְחִיק write the article instead of the ו, the word beginning the measurement.
Omit the article in the unit הָאֶמָּה, and after it insert, from א, גִּבָּה, which is here 45 necessary.
אֵל הָאֶמָּה; write fem., without art. אַתָּה. — אֵל גִּבָּה; write, with א, גִּבָּה.
- (14) אֵל וּמִחִיק הָאֶרֶץ; א ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ; S לִבַּי אֵל, omitting the חִיק. Read מִרָאשׁ הַחִיק, omitting הָאֶרֶץ; the measurement of the altar proper begins at the top of the חִיק. Otherwise we may read בארץ מחִיק from 50
the base (which is) at the bottom. CORN.'s מִאֶרֶץ חִיקוּ is hard. For אֵל אַרְבַּע he writes א' וְחִצֵּי.
אֵל וְרַחְבָּה אַמָּה; omit the article; GRÄTZ אַמָּה.

- 41 (25) אַל הַלְּתוֹת הַהֵיכָל + אַל, explanatory gloss to preceding word; but it limits the carving to the doors of the nave, instead of including those of the adytum.
- (26) אַל הַלְּתוֹת הַהֵיכָל וְהַעֲבִיבִים + אַל, a gloss or a continuation of the text, now unintelligible, perhaps a brief table of contents (PETERS). Θ^V και τὰ πλευρά τοῦ οἴκου ἐξουρωμένα (Θ^A ἐξουλωμένα). The nature of the עב is unknown. 5
- 42 (1) אַל הַחַיּוֹנוֹת; Θ ἔσωτέραν (perhaps scribal error for ἐξωτέραν), less probable, since the preceding scene lies in the inner court.
 אַל הַחַיּוֹת, copyist's repetition. Θ κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν, a not improbable detail. 10
 Θ gives the number of chambers as five.
- (2) אַל פְּנֵי אַל, אַל Θ , gloss. To אַרְךְ prefix the article, and write פְּנֵי אַל instead of המאה.
 אַל פְּנֵי אַל; Θ πρὸς. Read פְּנֵי אַל.
- (3) אַל + אַל הַחַיּוֹנוֹת אֲשֶׁר לְחֶצֶר הַפְּנִימִי וְגַדְדָה אֲשֶׁר לְחֶצֶר הַחַיּוֹנוֹת, an old gloss, 15
 standing in different form in Θ , apparently an explanation of the preceding description (v. 1), but here out of place, and an interruption of the description. On the Θ διαγεγραμμένα as = *crased* see J. P. PETERS, *Journ. Bib. Lit.* 12, 47.
- (4) אַל הַחַיּוֹנוֹת + אַל, אַל Θ , gloss, intended to give a precise statement of the position of the walk between the two parts of the chamber-building. 20
 אַל הַחַיּוֹת; read, with Θ , וְאֵרְךְ.
 אַל הַחַיּוֹת; read, with Θ , מֵאָה.
- (5) אַל יוֹבְלוֹ; Θ ἐξείχeto. Read יוֹבְלוֹ, as in v. 6 (Nif'al).
- (6) אַל הַחַיּוֹנוֹת; read, with Θ , הַחַיּוֹנוֹת. (7) אַל אַל; read על. 25
- (8) אַל הֵנָּה; point, after Θ , הֵנָּה.
- (9) קִרְיַת הַשְּׁכוֹת לְשִׁכּוֹת; read קִרְיַת הַשְּׁכוֹת.
 Retain קִרְיַת הַשְּׁכוֹת מִבּוֹא entrance, and write, after Θ , לְבּוֹא instead of אַל בְּבּוֹא.
- (10) אַל בְּרַחֲב; read בְּרַחֲב, after v. 12.
 אַל הַחַיּוֹת; read הַחַיּוֹת.
 With אַל הַחַיּוֹת begins a new sentence. 30
 אַל הַחַיּוֹת; read, with Θ , הַחַיּוֹת, the description now turning to the south chamber-building.
- (11) אַל בְּרַחֲב וְקַמְּצֵיחָן; read, after Θ , בְּרַחֲב וְקַמְּצֵיחָן.
 אַל בְּרַחֲב וְקַמְּצֵיחָן; write וְקַמְּצֵיחָן as beginning of a new sentence, as in v. 4, at end.
- (12) אַל + אַל בְּרַחֲב וְקַמְּצֵיחָן. The first two words are doublet of the preceding, 35
 and in place of the last two may be written ל, as in v. 4.
 אַל הַחַיּוֹת; write לְרַחֲב, and connect with וְקַמְּצֵיחָן above.
 אַל בְּרַחֲב, copyist's repetition.
 אַל הַחַיּוֹת, a corruption; perhaps to be read הַחַיּוֹת, after v. 9. CORNILI מִן הַחַיּוֹת, after v. 9. 40
- (13) Before the second לְשִׁכּוֹת insert ו, with Θ , as the connection requires.
- (14) אַל + (v. 14): אַל הַחַיּוֹת הַחַיּוֹת וְשֵׁם וְיָחַד בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר וְשָׂרְתוּ; אַל הַחַיּוֹת הַחַיּוֹת וְשֵׁם וְיָחַד בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר וְשָׂרְתוּ. This statement, copied from 44.19, is, as CORN. points out, as irrelevant here as it is appropriate there. CORN. keeps the first clause, writing, after Θ , אַל הַחַיּוֹת הַחַיּוֹת וְשֵׁם וְיָחַד בְּנֵיהֶם אֲשֶׁר וְשָׂרְתוּ. 45
- (15) אַל וְאֵרְךְ; omit the final ו, which has no antecedent. Θ inserts as object τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου the plan of the house.
- (16) At the beginning of the measurement Θ gives the man's position: και ἕστη κατά νότου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατά ἀνατολάς, possibly correct, but more probably a gloss on the Hebrew text. 50
 אַל + אַל הַחַיּוֹת, repetition from the end of the clause.
 קִרְיַת הַשְּׁכוֹת; read קִרְיַת הַשְּׁכוֹת.
 אַל קַמְּצֵיחָן. This word, lacking in Θ here and in v. 17. 18. 19, is to be omitted in

- 44 (18) אֱלֹהִים יִהְיוּ בְּעֵינֶיךָ. The expression is found in all the Versions (in \mathfrak{C} in paraphrase) except \mathfrak{S} ; the $\beta\iota\alpha$ of \mathfrak{G} is probably corruption of $\beta\iota\alpha$ (MONTAUCON). The old interpretation of $\epsilon\upsilon$ as = *sweat* (ΑΣΖ, Rashi) identifies it with $\epsilon\upsilon$ Gen. 3, 19 and with Talm. זיעה (Zeb. 18^b explains it as שמויעין (garment), and so GRÄTZ מויע, but this word seems not to have been in use. From v. 17 we might surmise צמר *wool*, which, though graphically hard, may be the right reading. Failing a satisfactory interpretation or emendation, the expression is, best omitted. 5
- (19) אֱלֹהִים + אֱלֹהִים הַקָּצֵר חֲתִיזוּנָה, copyist's repetition.
- (20) אֱלֹהִים; write, with \mathfrak{G} , ויפרעם, as the sense requires. 10
 \mathfrak{G} καλύψουσιν, reading יחפו (2 Sam. 15, 30; Jer. 14, 3, 4; Esth. 6, 12; 7, 8), or perhaps יבסו.
- (22) אֱלֹהִים; מויע בית ישראל; \mathfrak{G} ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραηλ, which is the natural expression. Omit אֱלֹהִים בית. 10
- (24) K^{thib} לשפט; write Qrd לְמִשְׁפַּט.
 K^{thib} ושפטו; write, after Qrd, יִשְׁפְּטוּ. 15
- (25) אֱלֹהִים; must be written plural.
- (26) אֱלֹהִים; read, with \mathfrak{S} , בְּמִצְוֹ, this being required by the connection (against \mathfrak{G}), as CORNILL points out; and, with CORNILL, וְנִתְּהַר must then be added at the end of the verse, to make the sense complete. 20
- (27) אֱלֹהִים + אֱלֹהִים הַקָּדֵשׁ; \mathfrak{G} , אֱלֹהִים, an unnecessary statement, doubtless an explanatory gloss. אֱלֹהִים; אֱרֵצֵי יְהוָה; \mathfrak{G} Κύριος ὁ θεός.
- (28) אֱלֹהִים. The connection (see second clause) requires the negative, as in \mathfrak{C} (against \mathfrak{G}). Read וְהִתְּהַלַּךְ. In the following הַלְּהִלָּה the prefix ל must then be omitted; it was inserted as the proper construction after הִתְּהַלַּךְ. 25
 אֱלֹהִים; בְּיִשְׂרָאֵל; \mathfrak{G} ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραηλ.
- (30) The אֱלֹהִים is better written על; \mathfrak{G} ἐπί.
- 45 (1) Omit the second אֱרֵץ as copyist's repetition.
 אֱלֹהִים; write עֲשִׂימֵם, with \mathfrak{G} , as the measurements show. 30
- (2) CORNILL is doubtless right in placing v. 2 after vv. 3, 4, for vv. 3, 4 mark out a subdivision of the area of v. 1, and v. 2 describes a part of this subdivision. Cf., on the other hand, BERTHOLET.
- (3-4) In vv. 3, 4 the text is confused in both אֱלֹהִים and \mathfrak{G} , and the emendation must be in part conjectural. In v. 3 אֱלֹהִים הַמְּקֻדָּשׁ is to be omitted, with \mathfrak{G} , as gloss on the following words. The וְהוּ יִהְיֶה is indeed supported by \mathfrak{G} καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται, but can hardly be original, since the וְהוּ יִהְיֶה is not in the reserved area, but is that area itself. We might read וְהִתְּהַלַּךְ, if the קָדֵשׁ at the beginning of v. 4 be retained. But this latter, אֱלֹהִים, seems to be scribal repetition form the foregoing words, and is better omitted, and then the וְהוּ יִהְיֶה must, with CORN., be thrown out, and the מִן הָאָרֶץ of v. 4 attached to v. 3. 40
- The order of the following part of v. 4 is not clear, but no help is to be got from \mathfrak{G} . The concluding words of v. 4, וּמִקְדָּשׁ לְמִקְדָּשׁ, are obscure. \mathfrak{G} εἰς οἶκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν, reading וּמִקְדָּשׁ for the second word; what it had for the first is doubtful. SMEND וּמִקְדָּשׁ לְמִקְדָּשׁ, but the reference to a *free place* for the sanctuary is not natural. CORN., after 43, 21, מִקְדָּשׁ לְקָדְשׁ (לְבַתִּי) *for official dwellings, in accordance with their sanctity*; but such a detail here we do not expect, and it is doubtful whether this sense belongs to the connection in 43, 21 is different. SMEND's suggestion for the first word seems the best. We expect mention of the commons, which were an important attachment to the cities, and \mathfrak{G} uses ἀφωρισμένους for מִקְדָּשׁ in Lev. 25, 34; Josh. 14, 4. We must, however, write וּמִקְדָּשׁ, corresponding to לְבַתִּים. The second word must be thrown out, in spite of its occurrence in \mathfrak{G} , as a gloss or doublet. The sacred 50

- 43 (15) **AI** וההראל. The better form for the word is אַרְיָאֵל, or אַרְאֵל (in Inscr. of Mesha); **G** twice ἀρηλ, once ἀρηλ. [Cf. CHEYNE on Is. 29, 1].
AI ארבע; read, with **G**, אַרְבַּע.
 See CORNILL's notes for his construction of the numerical details of the altar.
- (17) Instead of **AI** inf. בָּנוּ read, with SIEGFRIED, part. בְּנוֹת. 5
- (18) **AI** ארני יהוה **G** יהוה אלהי ישראל, so in v. 19. Cf. CORNILL, *Ezekiel*, p. 174.
- (20) **AI** וּלְקַחְתָּם and וּנְתַתֶּנָּה; read, with **G**, וּלְקַחוּ and וּנְתַתְּנוּ. The priests are throughout the officiators as in vv. 22.25 of **AI**.
AI קַרְנוֹתָיו **G** explicitly κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου.
AI וְהִנְחַתָּה; read והנאו, after **G**. — וּכְפַרְתֶּהּוּ **AI** **G**, perhaps gloss. Read והנפרוהו. 10
- (21) **AI** וּלְקַחְתָּהּ; read, with **G** ולקחו. (22) **AI** וּמְקַרְיָב; read יקחו, after **G**.
- (23) **AI** בְּכַלְתֶּיהָ; write בכלותם, from the connection, and prefix ו, with **G**.
AI וּמְקַרְיָב; read וּקְרִיבוּ, with **G**.
- (24) **AI** וְהִקְרַבְתֶּם **G** וְהִקְרִיבוּ **G** και προσίσετε.
AI + וּנְתַתְּנוּ, unnecessary if the first verb of the sentence be made 3 pers.; it 15 stands in **G**, in which the verb is 2 pers.
- (25) **AI** תַּעֲשֶׂה, and so **G**; read יַעֲשֶׂה, as at end of verse.
- (26) The סוּף פֶּסוּק at the end of v. 25 is to be disregarded, and the Oriental K^{thib} וּכְפָרוּ (given as K^{thib} in HAHN, noted by GINSEBURG in margin, but not mentioned in BÄR) to be kept. — Read Q^{rê} וְקִרוּ at end of verse. 20
- (27) **AI** אַדְנִי אֱלֹהִים **G**, perhaps gloss. — **AI** אַדְנִי אֱלֹהִים **G**.
- 44 (2) Omit **AI** יהוה as *explicitum*.
- (3) **AI** אַתְּ הַנְּשִׂיא **G** διότι. Read אַתְּ, for אַתְּ. The second נְשִׂיא is copyist's repetition. K^{thib} אַבּוּל (Q^{rê} אַבְּל) may be retained. 25
- (4) **AI** וְהוּא יְהוָה אֵת בֵּית יְהוָה אֵת הַבַּיִת **G** πλήρης δόξης ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου. Read מלא בבית יהוה אֵת הַבַּיִת.
- (5) **AI** יהוה (first occurrence) omit as *explicitum*.
AI מוֹצְאֵי הַמִּקְדָּשׁ **G** κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, but the briefer text of **AI** seems preferable. 30
- (6) **AI** מִן מְרִי **G** gives the full expression πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα; read בית המרי, as in c. 2.
AI אַדְנִי יְהוָה **G** Κύριος ὁ θεός.
- (7) **AI** אֵת בֵּיתִי **G**, *explicitum*, gloss.
AI אֵת לְחֻמֵּי **G** לחם. We may, however, take **AI** לחמי as a general term, defined 35 by חֶלֶב וְדָם; cf. v. 15.
AI וַיִּכְרֹסוּ; write, with **G**, ותפרו, as the sense requires.
AI אֵל כָּל; write בכל, with **G**.
- (8) V. 8^a of **AI**, ending with קָדְשִׁי, is lacking in **G**, and is perhaps gloss.
AI וְתִשְׁמְנוּ; correct the form to ותשימום (HITZ.). 40
AI לְכֶם; write, with **G**, לָכֵן, and attach to v. 9.
- (9) **AI** אַדְנִי יְהוָה **G** Κύριος ὁ θεός. — **AI** לְקָל; write, with **G**, בכל.
AI בְּנֵי יִשְׂרָאֵל **G** οἶκος Ἰσραηλ, here not so well.
- (10) **AI** אֲשֶׁר תַּעֲנֶה is not so easily accounted for (as scribal insertion) as its omission in **G**; one is in the same way tempted to omit it in the English translation. 45
- (11) **AI** לַפְּנֵיהֶם **G**, defining the pronoun, ἐναντίον τοῦ λαοῦ.
- (12) **AI** אַדְנִי יְהוָה **G** Κύριος ὁ θεός.
AI וּנְשִׂאוּ עִוְבֹתָי **G**, perhaps scribal repetition out of the next verse, yet appropriate here.
- (13) **AI** עַל **G** אל; write אל; **G** πρὸς. — **AI** וְהוֹעִיבְתֶם; make the prefix ב, with **G**. 50
- (15) **AI** בְּנֵי **G** בית. At the end of the verse **G** has Κύριος ὁ θεός.
- (17) **AI** וּבְיָמֵיהֶם **G**, probably a scribal expansion, the service in the house being taken for granted in the text; if retained, it is better written וּבְבֵית.

- 46 K^cthib; יצא; write Q^rê יצא. The same change is to be made at the end of v. 10.
- (10) As text of v. 10 S had והנשיא בתוכם בשער אשר בא בו יצא, which has the advantage of putting the movements of the prince in contrast with those of the people, and is, on this ground, preferred by CORNILL. But v. 10 then repeats v. 8, and does not the בתוכם make some difficulty? The prince would in this case not go out among the people, but by a separate way (apparently by the east gate, v. 2). אַל may be understood as adding the statement that on feast-days (v. 9) he is merely a layman, has no privileges, and goes in and out with the people (HITZ.).
- (12) אַל of נְהַלְתֶּם, perhaps scribal gloss or copyist's repetition.
- (13) תַּעֲשֶׂה אַל (twice), and again in v. 14; write יעשה, with אַל, the prince being the offerer.
- (14) אַל תִּקְרָא; read, with אַל, תִּקְרָא, as the connection requires.
The following עולם is to be omitted, with אַל, as in next verse.
- (15) K^cthib; ועשו Q^rê; ועשו, which must be written יעשה, the prince being still the subject.
- (16) To the נְהַלְתֶּם of אַל prefix מ, as in אַל.
אַל אֲחֻזָּתִים הֵיא בְּנִחְלָה; אַל κατάσχεσις κληρονομία, and CORNILL, אחוזת נחלה, a shorter expression; it is not clear which reading is original.
- (17) אַל מִנְחַלְתֶּם, אַל אַל, perhaps expansion of Hebrew scribe, perhaps omission of Greek translator.
אַל וְשָׁבַת; read וְשָׁבַת; אַל ἀποδῶσαι.
אַל נִחְלְתֶם; write, after אַל, נַחֲלָת, as the construction requires.
- (18) אַל מִנְחַלְתֶּם, copyist's repetition.
- (19) אַל הִלְשָׁבוֹת; omit the article, the word being in *status constructus*.
K^cthib; בִּירְכָתֶם; Q^rê, properly, בִּירְכָתֶם.
- (20) אַל וְאִשֶּׁר; write וְאִשֶּׁר, and after following יאפו insert אַשֶּׁם, as the form of the sentence requires. אַל appears to have had וְשֶׁם in place of the אַל וְאִשֶּׁר.
- (21) The masc. מִקְצוּעֵי may be miswriting for fem.; CORNILL, referring to I, 8, 17; 43, 17, writes רִבְעֵי.
- (22) אַל קָשְׂרוֹת yields no sense. The meaning *enclosed* cannot be got from the Talmudic קָשַׁר *to bind*. The Talmud (*Midd.* 2, 6, in LEVY, *Chald. WB.*) interprets it as signifying *without roof*; and CASTLE (*Lex. Syr.*) cites Syr. *كلا مهيلا* as = *houses not roofed* [*cf.* PAYNE SMITH 3589; GES.-BUHL s. v.]. But there is no evidence that the Hebrew word has this sense. קָשְׂרוֹת, as in 42, 5 is not suitable here. It is better to adopt the reading קָשְׂנוֹת, given in S, and suggested by אַל. *atriola*.
אַל מִהַקְצוּעוֹת, אַל אַל, copyist's error, deleted by the אַל editors.
- (23) אַל בָּהֶם; better להם.
- 47 (1) אַל בִּי פְנֵי הַבַּיִת קְרִים אַל, אַל S, omitted by CORNILL as superfluous.
אַל מִתַּחַת, אַל אַל, here inappropriate, repetition of copyist from preceding clause.
The הַבַּיִת, after the next word, אַל אַל, is in place, though not necessary.
- (2) אַל הָרֶךְ הַפּוֹנֶה; transpose the two words.
- (3) V. 3^a, down to בָּאֲמָה, is omitted by CORN., who takes exception to the expressions קָן (here only in Ezek.) and בָּאֲמָה, to the mention of the man (who has not been so mentioned since his first introduction, 40, 3), and to the slightness of the increase of depth of water at the distance of 1000 cubits from the gate. These difficulties are serious, but whether they suffice to throw out the passage as a gloss is doubtful. קָן may be scribal error for קָנָה (see K^cthib in Jer. 31, 39; Zech. 1, 16); בָּאֲמָה seems to be vouched for by Zech. 5, 2; Ex. 27, 9; הָאִישׁ may be *explicitum*; and, as to the rate of increase of depth of water in this stream, we know too little of the conditions to decide this point. On the other hand, it is not unnatural that, in the account of the measuring, the man should be described as moving eastward. *Cf.* BERTHOLET.

45

area is for the priests' houses and commons (see 48,15), corresponding to the cities and commons in Lev. and Num.

- (5) אֱלֹהִים לְשָׁבֹת וְעָרִים לְשָׁבֹת; ὁ πόλις τοῦ κατοικεῖν. Read לערים לְשָׁבֹת, see Num. 35,2 (HITZIG). Ewald לְשָׁבֹת עָרִים. See SIEGFRIED's note.
- (7) אֱלֹהִים קָרְמָה and לְעִמּוֹת; write קָרַם and לְעִמּוֹת. The וְקָמָה and קָרְמָה seem unnecessary, 5 but may be original fulness of writing.
- (7 8) אֱלֹהִים נָבֹל קָרִים הָאָרֶץ, אֶל נָבֹל קָרְמָה לְאָרֶץ; write, after ὁ, אֶל נָבֹל קָרִים הָאָרֶץ, ὁ καὶ ἔσται. The following וְהָיָה is to be written ὁ καὶ ἔσται.
- After נְשִׂאֵי (pointed as constr. plur.) insert יִשְׂרָאֵל, with ὁ.
- אֱלֹהִים וְהָאָרֶץ וְתָנִי לְבֵית יִשְׂרָאֵל; ὁ καὶ τῆν γῆν κληρονομησουσιν οἶκος Ἰσραηλ. The Greek 10 offers a common and natural expression, but, on the other hand, the connection favors the reference in the אֱלֹהִים to the royal power.
- (9) אֱלֹהִים אֲדֹנָי יְהוָה (twice); ὁ Κύριος θεός.
- CORNILL objects to the absolute construction of רַב לְבָב; but, besides Deut. 3,26, see 1 K 19,4. 15
- (12) אֱלֹהִים קְרָאוּ; read, with ὁ, קְרָאוּ. The next עֲשִׂימוֹת is to be written עֲשִׂימוֹת, and the following וְהָמָשִׁים: וְהָמָשִׁים. See ὁ^A.
- (13) אֱלֹהִים וְשִׁשִּׁיתָם; the construction requires וְשִׁשִּׁיתָם.
- (14) אֱלֹהִים + תְּבַת הַשָּׁמֶן, grammatically hard, and an interruption of the sense. On this verse see PETERS, *Journal of Biblical Literature* 12, 49. 20
- The first חָמֵר must be changed to הָבֵר, since the preceding clause calls for a statement of the relation of the בַּת to the בֵּר. The rest of the verse, בֵּי עֲשִׂימוֹת חָמֵר, may be omitted as doublet or explanatory gloss; or, if this be retained, with ὁ, the preceding clause must be thrown out. But it seems more likely that the second clause is a gloss intended to bring the בֵּר into relation with the 25 familiar חָמֵר.
- (15) מְבַל מְשַׁחֲזוֹת יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים; unintelligible; read, with ὁ, מְבַל מְשַׁחֲזוֹת יִשְׂרָאֵל אֱלֹהִים. אֲדֹנָי יְהוָה; ὁ Κύριος θεός, and so in v. 18.
- (16) Omit הָאָרֶץ, with ὁ; 46,3 is different.
- (18) For sing. תְּקַח ὁ has plural, address to the people or to the body of priests; אֱלֹהִים 30 is equivalent, only individualizing. In v. 20 ὁ has singular. וְהָקְמַתָּ; ὁ τοῦ ἐξιλᾶσθαι.
- (20) אֱלֹהִים בְּשִׁבְעָה בְּחֹדֶשׁ; read, with ὁ, בְּשִׁבְעָה בְּחֹדֶשׁ, the feast of the seventh month following naturally on that of the first month in v. 18.
- For אֱלֹהִים תַּעֲשֶׂה CORNILL reads יַעֲשֶׂה, referring to the priest, but the address is prob- 35 ably to the people.
- (21) אֱלֹהִים בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם. It is noteworthy, as SMEND points out, that the feast is here put on the fourteenth day, while in v. 25 the corresponding feast is on the fifteenth, and one is tempted (with CORNILL) to read הַמַּסַּח, as in Lev. 23,6; SMEND suggests that the text may have been changed to accord with P. On the other hand, 40 ὁ has here the same reading as אֱלֹהִים, and the relation between Ezekiel and Lev. 17—26 makes it possible that the rule of Lev. 23,5 existed at this time. It seems safer, therefore, to retain the reading of אֱלֹהִים.
- אֱלֹהִים וְשִׁבְעָה; read, with all Ancient Versions, וְשִׁבְעָה. The order הַמַּסַּח הַזֶּה is strange, and though אֱלֹהִים is supported by ὁ τὸ πάσχα ἄσπρῆ, it is better to transpose the 45 two words. [For the origin of the custom of eating unleavened bread at the feast of the Passover, see the note in the English Translation of *Ezekiel*, p. 199, l. 40. — P. II.]

46

- (1) אֱלֹהִים אֲדֹנָי יְהוָה; ὁ Κύριος θεός, and so in v. 16. 50
- (5) אֱלֹהִים מְנַחֵה, superfluous, lacking in v. 7, and, with CORNILL, better omitted.
- (6) אֱלֹהִים הַמִּיָּמִים must be singular, הַמִּיָּמִים.
- (9) אֱלֹהִים צִפְנָה is better written צִפְנָה or צִפְנָה.

- 47 אָל תִּמְדוּ; read תִּמְדוּ or תִּמְדוּ (SMEND), as in v. 19, and in 6 (Φοινικῶνος).
 אָל for וְאֵת. The same error in v. 19.
- (20) אָל מְגֻבֹל 6 ὁρίζεται; write מְגֻבֹל; CORN., SIEGFR. מְגֻבֹל forms the boundary.
- (22) אָל יָפְלוּ; write Hif. יָפְלוּ, as at the beginning of the verse, and in 30. 5
- 48 (1) אָל יָד אָל; write בֵּין הַיָּם, as in 47, 15.
 אָל יָד תִּמְדוּ + אָל, better omitted (though read by 6), as in 47, 17.
 אָל + וְהָיָה לוֹ (SMEND, CORN. והיה), unnecessary, and an interruption of the order.
 אָל מִפְּאֵת קְרִים; read, according to the norm of the following verses, קְרִים מִפְּאֵת יָמָה.
 ועַד פְּאֵת יָמָה. 10
- (9) אָל עֲשִׂיָה; the necessary עֲשִׂיָה is given by 6.
- (10) אָל וְהָיָה אֲרָךְ, lacking in 6, may be scribal addition, or original fullness of expression.
 אָל και τὸ ὄρος τῶν ἄγίων = וְהָיָה הַמְּקֻדָּשׁ, adopted by CORNILL, who refers to 43, 12, but here not probable; it is the מְקֻדָּשׁ itself, and not its character as mountain, that here comes into consideration; cf. the similar expression in v. 15. 15
- (11) הַמְּקֻדָּשׁ; write הַמְּקֻדָּשׁ.
- (13) אָל וְהָיָה לָהֶם; read, with 6, וְהָיָה לָהֶם, as the sense requires.
 אָל קָל; write קָל (CORNILL). 20
- אָל עֲשִׂיָה; read עֲשִׂיָה, as in v. 9, with 6, and after the other measurements.
- (14) אָל מִקְרִי; read Nif. sing., with 6, and in accordance with the following clause.
 אָל יָמֵר; write, with Ew., CORNILL, Hof'al, יָמֵר, SIEGFRIED 3 plur. Hif. K^cthib יַעֲבֹר, Q^crê יַעֲבִיר. Write יַעֲבִיר.
- (18) אָל וְהָיָה לְעִיר אָל; read וְהָיָה לְעִיר (after CORN., REUSS), and omit the following תְּרוֹמַת 25
 הַקִּרְיָה (repeated from preceding clause). The limits of the city proper having been stated above, this verse gives the area devoted to agriculture. Or, we might retain the text of אָל, only transposing וְהָיָה after הַקִּרְיָה, and adding לְעִיר.
 6 και ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἄγίου, = אָל, see 45, 7; so also 3. CORN. וְהָיָה לְעִיר 30
 לְאַחֲרָיָה. 30
- (20) אָל אֶחָת; read וְאֵת אֶחָת, required by the connection.
- (21) After הָעִיר insert קְרִימָה, according to the norm of the following clause (יָמָה twice).
 For the first אָל write עַל, and for the second write עַד.
- (21.22) Omit בְּתוֹכָהּ and the prefix מ (twice) in מִתְּאֲחָתָהּ. These changes are necessary in 35
 order to gain a connection between vv. 21 and 22. The תְּרוֹמַת הַקִּרְיָה (v. 21) is described as containing the מְקֻדָּשׁ הַבַּיִת (v. 21), the אֶחָת הָעִיר and the אֶחָת הָעִיר (v. 22), the whole being enclosed by the prince's domain. CORN., SIEGFR. omit v. 22. GRÄTZ understands בְּתוֹכָהּ הַבַּיִת (v. 21) as parenthesis, and omits יָהִי לְנֹשֵׂא 40
 of the northern and southern boundaries of the royal territory seems unnecessary.
- (25) [For the name יִשְׂשַׁכָּר, i. e. יִשְׂשַׁכָּר see KITTEL's note on 1 Chr. 7, 1 and BALL's remarks on Gen. 30, 18. Issachar may be = אִישׁ שָׁכַר; in Assyrian $\dot{s} + s$ or $\dot{s} + \dot{s}$ always become ss ; for instance *karassu* 'his stomach' for *karas'su* (DEL. 45 § 51). — P. II.]
- (28) וְהָיָה אָל; write הָיָה אָל. — Before גְּבוּל insert the article. — עַל; write, with 6, עַד.
- (29) אָל מִנְחָלָה; write the ordinary expression בְּנַחְלָה. — אָל אֲדֹנָי יְהוִה 6 Κύριος θεός.
- (31) The statement in 31^a, of how the gates were named, is here singularly placed, interrupting the description of the boundaries, and having the appearance of an 50
 afterthought. Though 6 has the order of אָל, it is better, with CORN., SIEGFR., GRÄTZ, to suppose an early displacement, and transpose, arranging vv. 30 31 in the order: 30^a. 31^a. 30^b 31^b. The צְפוּנָה at the end of v. 31^a must then be omitted.

- 47 For the וַיַּעֲבְרֵנִי of אַל stands in ᜀ και διῆλθεν = וַיַּעֲבֵר, which CORN. adopts (and so twice in v. 4), and renders *and one could pass through*, in contrast with the *one could not pass through* of v. 5. Neither text has decidedly the advantage over the other.
- (4) אַל מִים אַל; read constr. מִי; HITZ. suggests that מִים was written because מִי בְרִימִים was = מִימֵי רַגְלִים. 5
After following וַיַּעֲבְרֵנִי insert בְּמִים, according to the norm of the parallel clauses.
- (5) אַל וַיַּעֲבֵר אֲשֶׁר לֹא יַעֲבֹר אַל, omitted by CORNILL, possibly doublet, but apparently rhetorical repetition.
- (6) The preposition is omitted by BÄR and GINSBURG before שַׁפַּת הַנַּחַל, where the 10 Oriental codd. had אַל; insert אַל with ᜀ, Qamḥi. See DE ROSSI's note.
- (7) אַל + אַל, gloss, or copyist's repetition, an interruption of the sense.
For אַל אַל read אַל, with ᜀ.
- (8) אַל הַקִּימָה הַמוֹצֵאִים; read, with FIELD and CORNILL, after ᜀ (Λ, putrid), 15
אַל הַמֵּיִם הַחֲמוּצִים.
- (9) אַל אַל; ᜀ ἐπί. - - אַל - -; read, with ᜀ, הַנַּחַל. EWALD and SIEGFRIED נַחֲלִים.
The second part of the verse consists of repetitions which, though found in ᜀ, appear not to be original. After אַל וַיַּרְפְּאוּ, CORN. inserts הַמֵּיִם, and omits the rest of the verse. It is better to omit ^b altogether (so HAUPT).
- (10) K^εthib עֲמָרוּ may be retained; Q^rê עֲמָרוּ. 20
אֲהִיוּ אַל; read, with ᜀ, יִהְיֶה. CORNILL omits תִּהְיֶה . . . מִשְׁמוֹתָ, referring to the different use of the expression in 26, 5.14.
לְמִינָה (ᜀ καθ' ἑαυτήν), ᜀ ᜀ, is here difficult, and is best omitted; for the use of the term see Gen. 1, 11.12, *al.*; if it be retained, it should be written לְמִינָה, and placed after וַיִּהְיֶה אַל (רְנָתָם אַל) or after כִּרְנַת הַיָּם הַגְּדוֹל (so HAUPT). 25
For וַיִּהְיֶה write, with ᜀ, and as the connection requires, רְנָתָם.
- (11) אַל בְּצִאֲתָם; write וַיִּבְצְעֵתִי, with Q^rê and ᜀ, and after the emendation of OLSII. (בְּצִה).
Omit the ו in אַל.
- (12) K^εthib וַיִּהְיֶה; write Q^rê וַיִּהְיֶה.
- (13) אַל אֲרָנִי יִהְיֶה אַל; ᜀ Κύριος θεός, and so in v. 23. 30
For אַל read אַל. Before אַל we expect the article.
אַל + אַל, a gloss pointing out that, Levi being omitted, the number 12 is gained by counting Joseph as two (the אַל is to be pointed as dual). ᜀ had the words in slightly different form (κρόσθεσις σχοινίσματος), but did not understand them. They here interrupt the connection, and it is not likely that Ezekiel 35 would have inserted in this place so well known a fact. The term אַל, also, is strange, the proper word being אַל (CORNILL).
- (15) After אַל הַגְּדוֹל we should expect, from Num. 34, 7.8, the mention of Mount Hor, and CORN. accordingly inserts it. The plus or minus is hard to determine. 40
אַל אַל must be written אַל.
The אַל breaks up the standing phrase אַל אַל, and must be placed after אַל.
- (16) It is possible that our אַל is intended for the אַל of Num. 34, 9.
אַל אַל; read אַל, after Num. 34, 9, and our v. 17, in which the אַל is to be so written. 45
- (17) אַל + אַל, ᜀ, repetition of copyist.
אַל + אַל, ᜀ, and not in Numbers. It seems impossible to make anything out of a reference to Hamath after the easternmost point of the boundary has been stated to be Hazar-enan.
אַל אַל is for אַל, as in v. 20. 50
- (18) אַל אַל (four times); write אַל, with ᜀ and according to the demands of the connection.
אַל אַל for אַל.

PRINTED BY W · DRUGULIN

PAPER FROM FERD · FLINSCH

Leipzig

- 48 [צפונה] might be retained, but 31^a, ושערי העיר על שטות שבטי ישראל, seems to be a gloss, with the *Waw explicativum* (see above, p. 46, l. 52) on שער ראובן וגו' in 31^b (or on 'ושם העיר וגו' in 35^b). — P. H.]
- (32) In ושער omit the ו.
- (34) Before פאת insert ו as elsewhere in this paragraph.
- ושערים must be written ושערים as in the preceding verses.

5

Date Due

F 28 '38

~~NOV 10 1938~~

~~NOV 10 1938~~

~~NOV 10 1938~~

~~NOV 10 1938~~

~~NOV 10 1938~~

~~NOV 10 1938~~

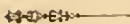
~~NOV 10 1938~~

List of Contributors

Genesis: C. J. BALL (London).	
Exodus: H. E. RYLE (Cambridge).	
Leviticus: S. R. DRIVER and H. A. WHITE ^a (Oxford).	
Numbers: J. A. PATERSON (Edinburgh).	
Deuteronomy: G. A. SMITH (Glasgow).	5
Joshua: W. H. BENNETT (London).	
Judges: Geo. F. MOORE (Andover).	
Samuel: K. BUDE (Strassburg).	
Kings: BERNHARD STADE (Giessen) and F. SCHWALLY (Strassburg).	
Isaiah: T. K. CHEYNE (Oxford).	10
Jeremiah: C. H. CORNILL (Breslau).	
Ezekiel: C. H. TOY (Cambridge, Mass.).	
Hosea: ALBERT SOCIN ^β (Leipzig) and KARL MARTI (Bern).	
Joel: FRANCIS BROWN (New York).	
Amos: JOHN TAYLOR (Winchcombe).	15
Obadiah: A. HARPER (Melbourne).	
Jonah: FRIEDRICH DELITZSCH (Berlin).	
Micah: J. F. McCURDY (Toronto).	
Nahum: ALFRED JEREMIAS (Leipzig).	
Habakkuk: W. H. WARD (New York).	20
Zephaniah: E. L. CURTIS (New Haven).	
Haggai: G. A. COOKE (Oxford).	
Zechariah: W. R. HARPER (Chicago).	
Malachi: CLAUDE G. MONTEFIORE and I. ABRAHAMS (London).	
Psalms: J. WELLIHAUSEN (Göttingen).	25
Proverbs: AUGUST MÜLLER ^γ and EMIL KAUTZSCH (Halle).	
Job: C. SIEGFRIED (Jena).	
Song of Songs: R. MARTINEAU ^δ (London) and J. P. PETERS (New York).	
Ruth: C. A. BRIGGS (New York).	
Lamentations: MORRIS JASTROW, Jr. (Philadelphia). ^ε	30
Ecclesiastes: PAUL HAUPT (Baltimore).	
Esther: T. K. ABBOTT (Dublin).	
Daniel: A. KAMPHAUSEN (Bonn).	
Ezra-Nehemiah: H. GUTHE (Leipzig).	
Chronicles: R. KITTEL (Leipzig).	35

^a Died vii/30 '98. ^β Died vi/24 '99. ^γ Died ix/12 '92. ^δ Died xii/14 '98.
^ε Professor ABRAHAM KUENEN who had agreed to do the Book died xii/10 '91.

8S15.2 1893 v.12
The sacred books of the Old Testament; a

Princeton Theological Seminary-Speer Library

1 1012 00007 1615